

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๗

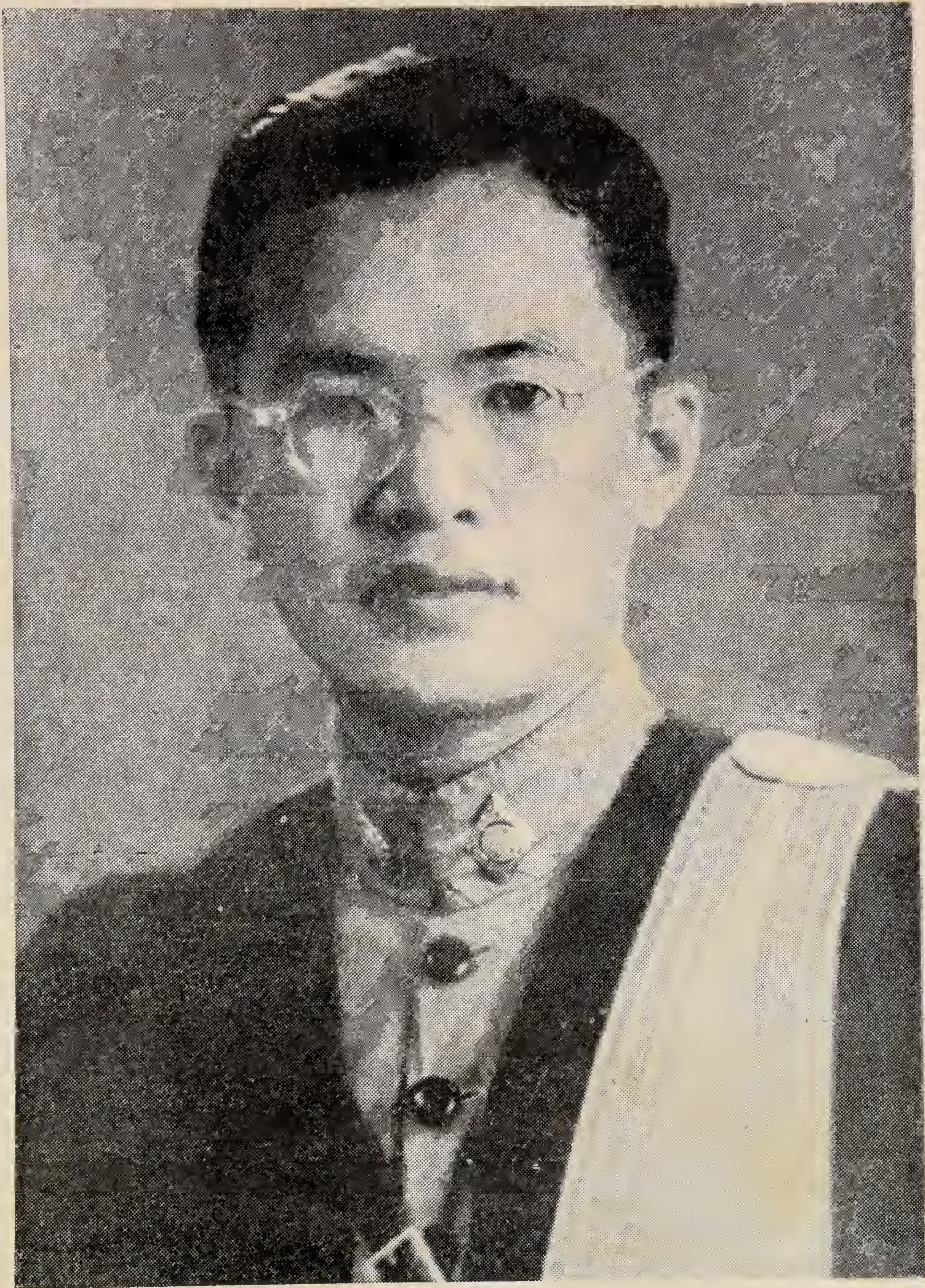

อนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพ

ร.ต.ท. สุริยน ไรวา ท.ช.,ท.ม.,ต.จ.ว.

๒๐ เมษายน ๒๔๕๙–๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

ร.ต.ท. สุริยน ไรวา

(แบบ ค.)

สำนักพระราชวัง

หมายรับสั่งที่ ๘๑๕๖

๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๗

พระราชทานเพลิงเผาศพ ร้อยตำรวจโท สุริยน ไรวา ท.ช.,ท.ม. ข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ณ เมรุวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร

วันอาทิตย์ ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ เวลา ๑๗.๐๐ น. พระราชทานเพลิง

วิชัย/พิมพ์/ [ลายมือ] /ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ ร้อยตำรวจโท สุริยน ไรวา เพื่อทราบ เครื่องพระราชทานเพลิงและเจ้าพนักงานผู้เชิญมานี้ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง

โดยหน้าที่ราชการ

[ลายมือชื่อ]

ผู้รับรับสั่ง

ประวัติพ่อ... ร.ต.ท. สุริยน ไรวา

พ่อเกิดวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๔๕๙ เป็นบุตรนายช้วนและนางบุญรอด ชั้นประเสริฐ มีพี่น้องรวม ๘ คน ลำดับได้ดังนี้

นางสาวแฉล้ม ชั้นประเสริฐ
นายวิชัย ไรวา (ถึงแก่กรรม)
นายสุริยน ไรวา (ถึงแก่กรรม)
นางเฉลิมขวัญ รัตนไพศาล
นายบุญมี ชั้นประเสริฐ
นางศุภรัตน์ วัชโรทัย
นายสุริเยศ ชั้นประเสริฐ
นายยอดชาย ไรวา

คุณพระนรราชจำนง (สิงห์ ไรวา) ผู้มีศักดิ์เป็นน้า ได้อุปการะพ่อมาแต่เด็ก และให้ใช้นามสกุล "ไรวา" พ่อเป็นผู้มีความขยันขันแข็ง และเรียนหนังสือเก่ง ได้เข้าศึกษาที่โรงเรียน สวนกุหลาบ, อัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตามลำดับ ได้รับปริญญาธรรมศาสตร์บัณฑิตเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๒ มีเพื่อนร่วมรุ่นที่สนิทสนมและนับถือกันอย่างเสมอต้นเสมอปลาย เช่น คุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ คุณสุวรรณ รื่นยศ คุณพานิช สัมภวคุปต์ คุณโปร่ง เปล่งศรีงาม และผู้ทรงเกียรติคุณในขณะนี้อีกหลายท่าน

ชีวิตการทำงานของพ่อเริ่มด้วยการเข้ารับราชการ ในกรมตำรวจโดยได้รับพระราชทานยศร้อยตำรวจตรี ได้ออกปฏิบัติงานในหลายจังหวัดทั้งภาคเหนือและภาคใต้ เริ่มมีผู้รู้จักและชื่นชอบในความซื่อสัตย์สุจริตและใจคออันกว้างขวาง

จนเป็นพลังสนับสนุนให้พ่อสมัครผู้แทนที่จังหวัดนราธิวาส และได้รับเลือกถึง ๒ สมัย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๐–๒๕๐๐

พ่อได้สมรสกับแม่ (น.ส จำนงค์ อินทุสุต) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ มีบุตรธิดารวม ๖ คน คือ

นางภัทรา ศิลาอ่อน (สมรสกับนายอมเรศ ศิลาอ่อน)
น.ส.กันตาภา ไรวา (ถึงแก่กรรมที่สหรัฐ)
ร.ท.วรากร ไรวา (สมรสกับ น.ส. พรพิไล ตันตรานนท์)
นายขจรเดช ไรวา
นายประเวศวุฒิ ไรวา
น.ส.สุทธิสุดา ไรวา

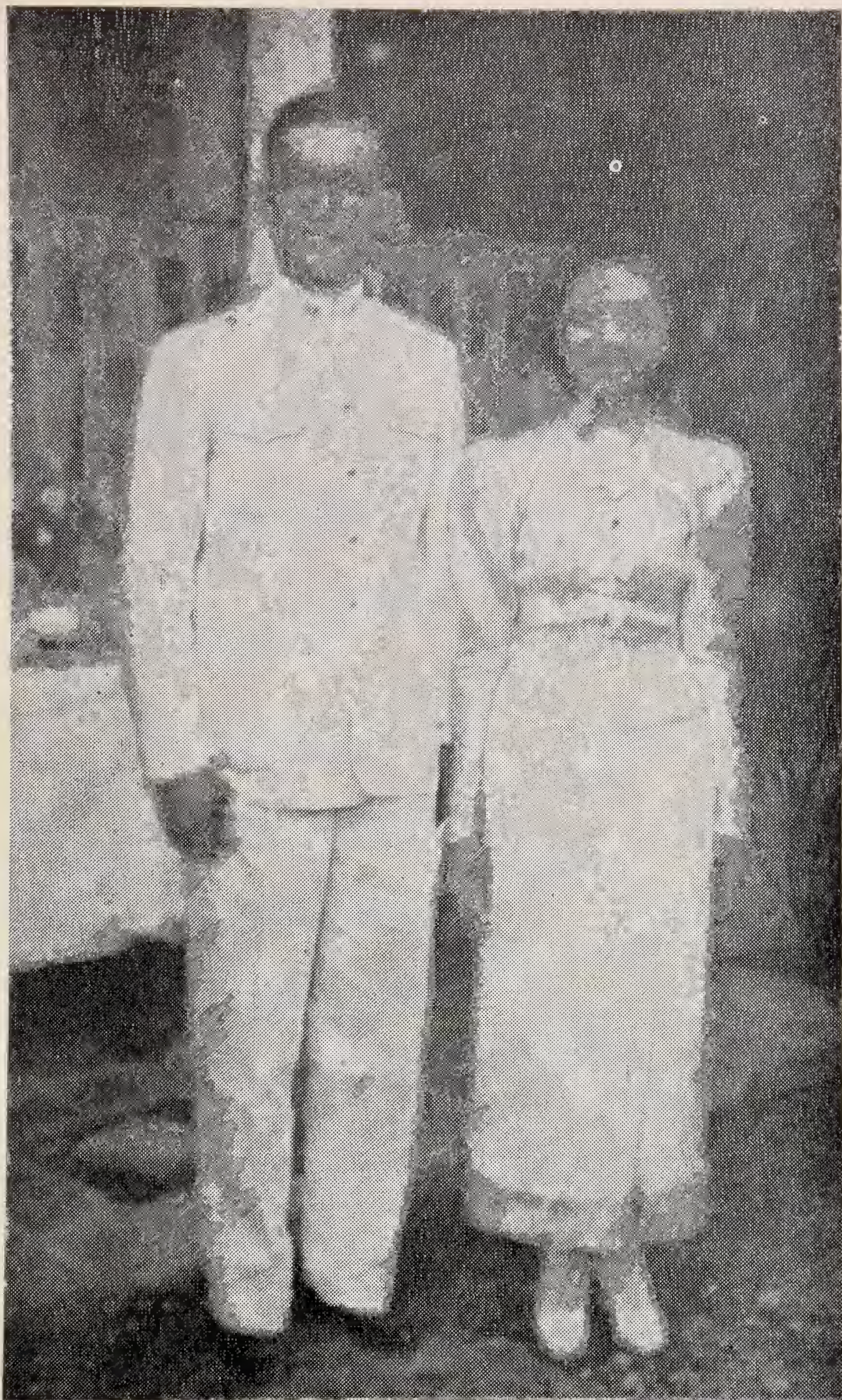
พ่อลาออกจากราชการมาประกอบธุรกิจส่วนตัวเมื่อมียศร้อยตำรวจโท จากหัวคิดอันเฉียบแหลม และการตัดสินใจที่ดีเยี่ยมทำให้กิจการของพ่อเจริญรุ่งเรืองขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการธนาคาร การเกษตร และการอุตสาหกรรม พ่อได้รับเกียรติให้เป็นประธานหอการค้าไทยระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๘–๒๕๑๒ และก่อนจะถึงบั้นปลายของชีวิต มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้เป็นวุฒิสมาชิก ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย และตติยาภรณ์จุลจอมเกล้าวิเศษ ตามลำดับ

พ่อเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มเป็นเยี่ยมแต่ขาดผู้ร่วมบริหารงานที่เหมาะสม และการติดตามผลงานที่ใกล้ชิด จึงทำให้กิจการหลายอย่างในระยะหลังๆ ไม่ประสบผลตามความคาดหมาย แต่อย่างไรก็ตาม พวกลูกๆทุกคนก็ภูมิใจที่พ่อได้กระทำทุกอย่างๆเต็มภาคภูมิและสุดความสามารถ เกินกำลังมนุษย์ปุถุชน

สามัญส่วนมากจะทำได้ ทุกอย่างที่พ่อได้กระทำลงไปเกิดจากจิตใจที่ปราศจากการเอาเปรียบและคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติเป็นใหญ่ เป็นการกระทำของบุคคลผู้ได้ก้าวขึ้นถึงจุดสุดยอดแห่งความสำเร็จด้วยตนเองโดยไม่มีข้อด่างพร้อยในเรื่องน้ำใจและความซื่อสัตย์สุจริต

เกียรติคุณความดีของพ่อนั้นเป็นสมบัติที่ลูกๆขอรับไว้ด้วยความภูมิใจเป็นที่สุด

ลูก ๆ

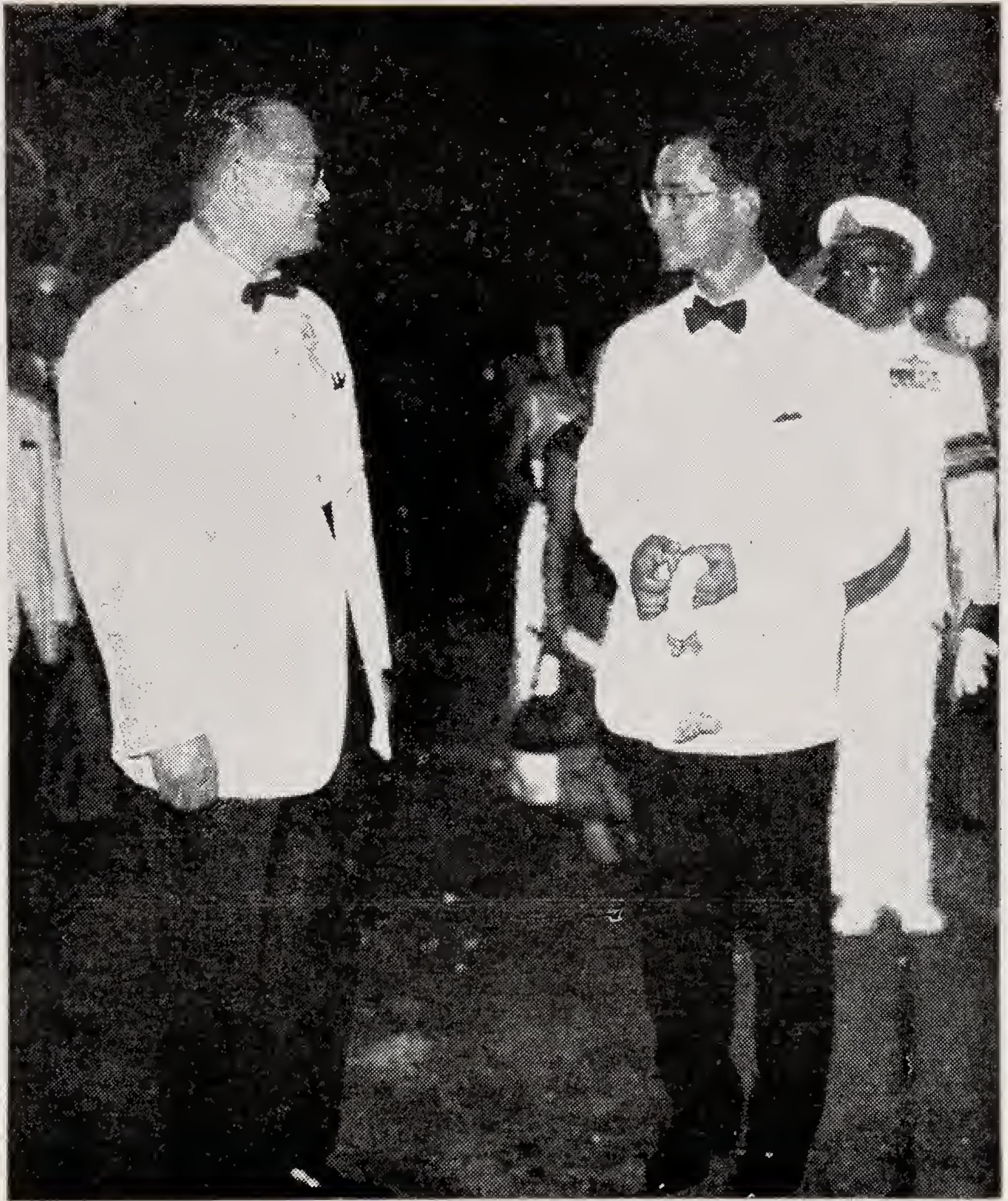
ในวันสมรส ๕ มกราคม ๒๔๘๕
สุริยน-จำนงค์ ไรวา

เนื่องในการเข้าถวายพระพร ในงานพระราชพิธีอุทยานสโมสร
วันเฉลิมพระชนมพรรษา

ถ่ายที่บอสตัน ขณะเดินทางดูการค้ารอบโลก
๑ พฤษภาคม ๒๕๐๔

ขณะดำรงตำแหน่งประธานหอการค้าไทย รับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในงานกาชาด ณ สวนอัมพร

คุณสุริยน ไรวา ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล เนื่องในวโรกาส
วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

คุณสุรินทร์ ไรวา ทูลเกล้า ฯ ถวายของที่ระลึก ในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยี่ยมสำนักงานประกันชีวิต ณ ตึกไทยลายทอง

เสด็จพระราชดำเนินชมกิจการโรงงานแป้งมัน เอส อาร์ และฟาร์มโคนม
วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๑๕๐๔

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
ณ บ้านพักรับรองของโรงงานแป้งมัน เอส อาร์ บางพระ
๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

การบำเพ็ญกุศลอุทิศแด่
ร.ต.ท. สุริยน ไรวา ท.ช.,ท.ม.,ต.จ.ว.

๒๖ พ.ย. ๑๖	ฯพณฯ จอมพลอากาศฟื้น รณภากาศฤทธาคนี และคุณหญิง, คุณประธาน เสนาดิสัย และครอบครัว
๒๗ พ.ย. ๑๖	ฯพณฯ พลเอกกฤษณ์ สีวะรา และคุณหญิง, บริษัทบางกอกเดินเรือ จำกัด
๒๘ พ.ย. ๑๖	หม่อมกอบแก้ว อาภากร ณ อยุธยา, คณะกรรมการจัดหารางวัลกาชาด ๒๕๑๖, คุณพานิช สัมภวคุปต์ และภรรยา
๒๙ พ.ย. ๑๖	สมาคมประกันชีวิต. คณะ ธ.บ. ๘๒, บริษัทอินเตอร์ไลฟ์ ฯ
๓๐ พ.ย. ๑๖	สภาหอการค้าไทย–หอการค้าไทย, สมาคมปอไทย
๑ ธ.ค. ๑๖	ถวายภัตตาหารเพล เลี้ยงพระ ๕๗ รูป สมาคมการค้ามันสำปะหลังไทย
๒ ธ.ค. ๑๖	ภรรยา–บุตรธิดา–ญาติ, เสด็จเจ้าบุญอุ้ม ณ จำปาศักดิ์ และชายา, กรมการเงินทหารบก
๘ ธ.ค. ๑๖	บริษัทโรงกลั่นน้ำมันไทย จำกัด
๑๕ ธ.ค. ๑๖	ผู้ร่วมงาน ธนาคารเกษตร, เพื่อนคุณอมเรศ–ภัทรา ศิลาอ่อน
๒๒ ธ.ค. ๑๖	มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์, บริษัทยูไนเต็ดฟลาว์มิลล์ จำกัด, และบริษัทในเครือสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, สมาคมพ่อค้าไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

๒๙ ธ.ค. ๑๖	ฯพณฯ ดร. เสริม และคุณหญิงโฉมศรี วินิจฉัยกุล
๕ ม.ค. ๑๗	พระธรรมเจดีย์ เจ้าอาวาสวัดทองนพคุณ, บริษัทอินโดไทยซินเทติกส์ จำกัด
๑๒ ม.ค. ๑๗	ฯพณฯ พล.ต.อ. พิชัย กุลละวณิชย์ และคุณหญิง, คุณถาวร พรประภา และครอบครัว
๑๓ ม.ค. ๑๗	ถวายภัตตาหารเพล ครบ ๕๐ วัน เลี้ยงพระ ๕๗ รูป
๑๙ ม.ค. ๑๗	คุณสัญญา ยมสมิต และครอบครัว, พล.อ.ต. น้อย ปาณิกบุตร และครอบครัว
๒๖ ม.ค. ๑๗	พ.ต. วิลาศ–คุณบุญเรือน โอสถานนท์, คุณธงชัย ลาวัณย์ศิริ และเพื่อน
๒ ก.พ. ๑๗	คุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ, คุณนิยม เหล่าบุญมี
๙ ก.พ. ๑๗	ฯพณฯ พล.ต. ชาติชาย ชุณหะวัณ, คุณพระนรราชจำนง และครอบครัวคุณ, คุณพระช่วงเกษตรศิลปการ และคุณหญิง
๑๖ ก.พ. ๑๗	คุณสุวรรณ–คุณบุญทิพย์ รื่นยศ, คุณเพียรศักดิ์–คุณสดใส นิสสัยสุข
๒๓ ก.พ. ๑๗	พล.ต.ท. พจน์ เภกะนันท์, บริษัทตระกูลคำ จำกัด. ขลุงมูลนิธิ
๒ มี.ค. ๑๗	บริษัทน้ำตาลเพชรบุรี จำกัด, บริษัทไทยพัฒนาประกันภัย จำกัด, เหมืองแร่ เค เค., บริษัทสุราเศรษฐพันธุ์, บริษัทไทยแมฟทรัส จำกัด, คุณคุน คุนผลิน และบริษัทในเครือ
๓ มี.ค. ๑๗	ถวายภัตตาหารเพล เลี้ยงพระ ๕๗ รูป

พระธรรมเทศนา

แสดงโดย

ท่านกิตฺติวุฑฺโฒ ภิกฺขุ

สำนักสงฆ์จิตตภาวัน บางละมุง ชลบุรี

ในพิธีสวดศพ ร.ต.ท. สุริยน ไรวา

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๖

ทุกฺขเมว หิ สมฺโภติ ทุกฺขํ ติฏฺฐติ เวติ จ
นาญฺญตฺร ทุกฺขา สมฺโภติ นาญฺญตฺร ทุกฺขา นิรุชฺฌตีติ ฯ

บัดนี้ อาตมาภาพจะได้แสดงพระธรรมเทศนาเพื่อฉลองศรัทธาแก่คณะท่านเจ้าภาพซึ่งมีสภาหอการค้าไทย ตลอดจนญาติมิตร ซึ่งมีความเคารพนับถือ ร.ต.ท. สุริยน ไรวา ซึ่งเป็นผู้ถึงแก่อนิจกรรมไปแล้ว ด้วยความเคารพนับถือ และด้วยความกตัญญูกตเวทีของบรรดาเจ้าภาพ มีบุตรธิดา ภรรยาเป็นต้น ตลอดจนญาติมิตรที่ได้เคยให้ความเกื้อกูลอุปถัมภ์กันมาปรารภถึงคุณงามความดีของผู้ที่ได้ล่วงลับไปแล้ว ได้มีจิตเป็นกุศลมาร่วมกันทำบุญอุทิศให้ในวันนี้ ซึ่งเป็นการบำเพ็ญกุศลทักษิณานุประทาน ตามประเพณีนิยมในพระพุทธศาสนา การบำเพ็ญกุศลอุทิศให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปนั้น เป็นประเพณีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชน ซึ่งมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เคยปฏิบัติเป็นพุทธประเพณีมาเป็นเวลาช้านาน ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุว่า การที่มาระลึกนึกถึงอุปการะคุณของบุคคลที่ล่วงลับแล้ว จะอยู่ในฐานะใดๆก็ตาม ด้วยเหตุที่ผู้ล่วงลับไป

แล้วไม่มีชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ดังที่เราท่านทั้งหลายได้มีชีวิตอยู่ แต่คุณงามความดีที่ผู้ที่ล่วงลับได้ประพฤติปฏิบัติเป็นประโยชน์เกื้อกูลในสมัยที่มีชีวิตอยู่ เมื่อมาระลึกถึงอุปการะคุณส่วนนี้ ก็คิดจะตอบแทนคุณ

การตอบแทนคุณแก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้น ไม่มีทางใดที่จะตอบแทนกันได้นอกจากการบำเพ็ญกุศล เพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ตายปรารถนา และต้องการ จริงอยู่ความตายนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่พึงปรารถนาและทุกๆชีวิตกลัวความตายด้วยกันทั้งนั้น เว้นแต่พระอริยเจ้าตั้งแต่พระอนาคามีเป็นต้นไป จึงจะไม่กลัวตาย พระโสดาบันก็ยังกลัวตาย ถึงแม้เราจะกลัวความตาย อย่างไรก็ตาม ความตายนั้นทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ ไม่มีใครหลีกหนีพ้นทุกคนเกิดมาก็ต้องไปสู่ความตายด้วยกันทั้งสิ้น ในเมื่อความตายเป็นสภาวะธรรมประจำชีวิตของทุกคนอย่างนี้ เป็นสิ่งที่เราหลีกเลี่ยงกันไม่พ้น จะตายช้าหรือตายเร็ว ทุกคนก็ต้องพลัดพรากจากกัน ทำให้พ่อแม่กับลูกต้องพลัดพรากจากกัน ทำให้เพื่อนต้องพลัดพรากจากกันและจะต้องพลัดพรากจากทุกสิ่งที่เรามีความสัมพันธ์กันในเมื่อมีชีวิตอยู่ เมื่อพลัดพรากจากกันไปแล้ว ก็ย่อมเป็นเหตุให้มีความระลึกถึง

สำหรับคนที่มีชีวิตอยู่นั้น ย่อมคิดถึงผู้ตาย ถ้าหากว่าคนเป็นต่อคนเป็นคิดถึงกันก็ยังมีทางบรรเทาความคิดถึงได้ โดยการไปเยี่ยมเยือน ไปมาหาสู่ซึ่งเป็นการบรรเทาความคิดถึงลงไปได้ แต่ในเมื่ออีกคนหนึ่งถึงแก่กรรมไปแล้วผู้ที่มีชีวิตอยู่มีความคิดถึง จะบรรเทาความคิดถึงลงได้ก็ต้องอาศัยการบำเพ็ญกุศลพระพุทธองค์จึงตรัสให้บำเพ็ญกุศลอุทิศไปให้ เมื่อเรานึกถึงผู้ที่ตายไปแล้วเพราะสิ่งที่ผู้ตายต้องการนั้น และเป็นประโยชน์แก่ผู้ตายจริงๆนั้น ไม่ใช่สิ่งอื่นที่นอกเหนือไปจากบุญกุศล จริงอยู่ความตายเป็นบ่อเกิดของความทุกข์ ความ

เศร้าโศกเสียใจ แต่ผู้ตายก็ไม่ต้องการ ไม่ต้องการแม้แต่น้ำตาของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จะร้องไห้ให้ ไม่ต้องการลาภยศ ไม่ต้องการสรรเสริญ ไม่ต้องการความสุข ซึ่งเป็นโลกธรรมที่เราอาศัยกันอยู่ในโลกมนุษย์

สิ่งที่ผู้ตายต้องการมากที่สุดคือ บุญกุศล ฉะนั้น ในการที่เรานึกถึงผู้ตายนึกถึงอุปการะใดๆก็ตาม แล้วเราบำเพ็ญกุศลไปให้ เป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ตายทั้งสิ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ตายต้องการ ฉะนั้น ในวันนี้ ที่บรรดาญาติมิตรได้มาร่วมการบำเพ็ญกุศลนั้น ได้แสดงออกซึ่งน้ำใจที่มีกุศลไมตรีต่อผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ถึงแม้จะตายจากไปแล้ว ก็ยังมีน้ำใจระลึกถึงมาร่วมกันบำเพ็ญกุศลเหล่านี้ไปให้ นับแต่ให้พระสงฆ์ได้สวดพระอภิธรรม ซึ่งการสวดพระอภิธรรมนั้น เป็นการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาชั้นสูงสุด ชั้นพระปรมรรถธรรมมาสาธยายเพื่อให้เกิดเป็นกุศลแก่ผู้ตาย ทั้งนี้ เป็นพุทธประเพณีที่พระพุทธองค์ได้ปฏิบัติมาในสมัยที่นึกถึงอุปการะคุณของพุทธมารดาว่าเป็นผู้ที่อุ้มท้อง เป็นผู้ที่ให้น้ำนม เป็นผู้ที่ได้ให้พระพุทธองค์ได้อาศัยพระครรภ์ ได้อุบัติขึ้นในโลก ฉะนั้น แม้ว่าพระมารดานั้นจะถึงซึ่งทิวงคตไปแล้ว พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้สัมมาสัมโพธิญาณ ก็ยังจะต้องตอบแทนคุณ ได้พิจารณาถึงสมบัติทั้งปวงในโลก ถึงสรรพสิ่งทั้งปวงในโลก ไม่มีสิ่งใดที่คู่ควรแก่อุปการะคุณของมารดาได้ นอกจากพระปรมรรถธรรม หรือนอกจากพระอภิธรรมเจ็ดปกรณ์ เราจึงถือประเพณีนิมนต์พระสงฆ์สวดพระอภิธรรมในงานศพ ซึ่งไม่ใช่หมายความว่าบทที่สวดนี้เป็นบทสำหรับงานที่ไม่เป็นมงคล ตรงกันข้ามบทที่พระสงฆ์สวดนั้น เป็นพุทธวัจนะชั้นสูงสุดในพระพุทธศาสนาถึงขั้นพระอภิธรรมปิฎก หรือชั้นปรมรรถธรรม ถือเป็นสภาวะธรรมที่พระองค์ได้ตรัสรู้ และได้แสดง

โปรดพุทธมารดา เป็นการเปลื้องหนี้ค่าน้ำนมของพุทธมารดา จึงได้นำบทเหล่านี้มาสวดเพื่อเป็นการแสดงถึงปฏิการะคุณแก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นการบูชาคุณงามความดีของผู้ที่ได้ล่วงลับไป ซึ่งได้มีอยู่มากมาย ไม่มีอะไรที่จะควรกับความดีเช่นนั้นได้ นอกจากพระอภิธรรม เราจึงนิมนต์พระสงฆ์มาสวดและการสวดนั้นก็ไม่ใช่สวดให้ผู้ตายฟัง เพราะผู้ตายนั้นตายไปแล้ว ไม่มีทางจะฟังได้

บทสวดมนต์ที่สวดนี้ สวดให้คนเป็นฟัง คือสวดให้เราทั้งหลายที่มาร่วมในงานนี้เป็นผู้ฟัง การฟังนี้จะเกิดประโยชน์อะไร เมื่อฟังไม่รู้เรื่อง พระท่านสวดเราก็ไม่รู้ว่าท่านสวดถึงเรื่องอะไร ความจริงการฟังพระสวดมนต์นั้นจุดมุ่งหมายต้องการให้รู้เรื่อง แต่เผอิญประเพณีที่ปฏิบัติกันมาชนิดที่ไม่รู้เรื่องเราก็เลยฟังเป็นความไม่รู้กันตลอดมา ในวันนี้คณะเจ้าภาพได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของท่านผู้ฟังที่ได้เสียสละมาร่วมบำเพ็ญกุศลและมาแสดงความเสียใจในการถึงอนิจกรรมของ ร.ต.ท. สุริยน ไรวา ซึ่งเป็นนักธุรกิจที่กว้างขวาง ได้ทำประโยชน์แก่ประเทศชาติ และสังคมส่วนรวมมามาก เพื่อที่จะได้ประโยชน์จากการมาร่วมบำเพ็ญกุศลได้มากขึ้น จึงได้จัดให้มีการแสดงพระธรรมเทศนาในวันนี้จึงขอนำเอาหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ที่จะเป็นประโยชน์ในการบำเพ็ญกุศลในวันนี้แก่ท่านทั้งหลายมาอธิบายพอสมควรแก่กาลเวลา

การมาในงานศพนั้น เราจะได้รับประโยชน์จากงานศพมากน้อยอย่างไรอยู่ที่โยนิโสมนสิการ โยนิโสมนสิการนั้น คือการทำอารมณ์ไว้ในใจ ด้วยอุบายอันแยบคาย อารมณ์ที่ทำไว้ในใจด้วยอุบายอันแยบคายนั้น จะทำอย่างไร ก็คือจะต้องพิจารณาถึงสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏเฉพาะหน้า นับตั้งแต่ท่านทั้งหลายได้ทราบข่าวการถึงซึ่งอนิจกรรมของ ร.ต.ท. สุริยน ไรวา ทุกท่านก็ต้อง

พิจารณาถึงสภาพของสภาวะธรรม ตามความเป็นจริงเสียก่อน แม้ว่าความตายนั้นจะปรากฏขึ้นอย่างกระทันหัน ซึ่งทุกท่านจะไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจมาก่อนก็ตาม แต่สิ่งหนึ่งซึ่งเราจะต้องพิจารณาก่อนเป็นเบื้องต้น ก็คือสภาวะธรรมของชีวิต

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น พระองค์ตรัสหลักธรรมสำหรับเป็นหลักพิจารณาแก่พวกเราไว้ และให้พิจารณาอยู่เสมอเป็นกิจวัตรประจำวัน เรียกหลักธรรมอันนี้ว่า อภิณหปัจเวกขนะ คำว่า อภิณหะนี้แปลว่า ทุกวันๆ ปัจเวกขนะ แปลว่า การพิจารณา อภิณหปัจเวกขนะนั้น คือสอนให้เราพิจารณาทุกวันๆ ขาดไม่ได้ แต่ได้ตรัสให้พิจารณาอยู่ทุกวันๆนั้น คือเรื่องของชีวิต โดยปกติแล้วทุกคนที่ดำเนินชีวิตอยู่ในโลกนี้ เราต้องคิดอยู่เสมอเหมือนกัน หยุดคิดไม่ได้ แต่สิ่งที่คิดนั้นมักจะเป็นการงาน มักจะเป็นธุรกิจ ซึ่งจนกระทั่งบางคนไม่มีเวลาจะหยุดคิด ถึงชนิดที่ว่าต้องระงับประสาทให้หยุดคิด ให้นอนหลับชั่วขณะหนึ่ง ซึ่งเราอาจจะคิดถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เราจะต้องรับผิดชอบ ที่จะต้องปฏิบัติ จนกระทั่งลืมคิดถึงเรื่องๆหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในชีวิตของเราทุกคนก็คือเรื่องความเป็นไปในชีวิตของเรานี่เอง แต่ไม่ใช่ความเป็นอยู่ของชีวิต

โดยปกตินั้น เรามักจะพิจารณาถึงความเป็นอยู่ ไม่ได้พิจารณาถึงความเป็นไป คิดอะไรก็คิดจะอยู่อย่างเดียวไม่คิดไป ด้วยเหตุที่เราคิดจะอยู่ในโลกตลอดเวลาอย่างนี้ ถึงที่สุดขึ้นมาจริงๆนั้น เราจึงไม่สามารถปฏิบัติอะไรได้ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเรา เพราะที่สุดจริงๆนั้น เราอยู่ในโลกนี้ตลอดไปไม่ได้ เวลาที่ให้เราอยู่ในโลกนี้มีจำกัด ใครๆก็อยู่ตลอดไปไม่ได้ ทุกวันนี้ที่เราไม่ปฏิบัติกิจทุกอย่างเราคิดเพื่ออยู่ เราไม่ได้คิดเพื่อไป ด้วยเหตุที่เราคิดจะให้ชีวิตอยู่ในโลก

ชีวิตจึงเต็มไปด้วยความทุกข์ เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย จนหาความสุขทางจิตใจไม่ได้ ถ้าเราพิจารณาถึงความเป็นไปกันบ้าง จะทำให้เราอยู่ในโลกนี้ด้วยความสุข จะทำให้เราอยู่ในโลกนี้อย่างคนที่ฉลาด อย่างคนที่มีปัญญา ซึ่งอันนั้นเป็นจุดหมายของชีวิต ซึ่งทุกคนควรปฏิบัติ พระพุทธองค์ท่านสอนอภิณหปัจเวกขนะให้พิจารณาถึงความเป็นไปของชีวิตนี้เป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ เกื้อกูลต่อความเป็นอยู่ เท่าที่เวลาของชีวิตจะมีให้เราอยู่ในโลกนี้ จะตลอดชั่วอายุวัยกี่สิบปีก็ตามเป็นประโยชน์แก่ชีวิตที่เป็นอยู่ทั้งสิ้น สภาวะธรรมคือความเป็นไปของชีวิตที่พระพุทธองค์ให้พิจารณาอยู่เนืองๆนั้น มีอยู่ ๕ ประการด้วยกัน

ประการที่ ๑ ให้เราพิจารณาทุกๆวัน เรามีความแก่เป็นธรรมดา หลีกเลี่ยงหรือหลีกหนีความแก่ไปไม่พ้น ถ้าไปพิจารณาอย่างนี้ ที่นี้พอพูดถึงความแก่ก็เป็นอนิฏฐารมณ์ เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ปรารถนา และทุกคนก็ยังคิดขัดแย้ง ทวนกระแสของพระสัจธรรมอยู่ตลอดเวลาที่ว่า ถ้าเราพิจารณาถึงความแก่ตลอดเวลาอย่างนี้ ชีวิตก็ไม่สดชื่นจะทำให้เราแก่เร็วลง ทำให้ชีวิตไม่มีความสุข การพิจารณาเช่นนั้นจะเกิดประโยชน์อย่างไร และการที่เราพิจารณาว่า มีความแก่เป็นธรรมดาในฐานะที่เราเป็นเด็กเป็นหนุ่มเป็นสาวจะเกิดประโยชน์อย่างไร เรื่องนี้ขอให้ทุกท่านเข้าใจว่า คำว่า ความแก่ในพระพุทธศาสนานั้น ไม่ใช่หมายถึงสภาวะรูปร่างวิกลวิการของร่างกายที่มีหนังเหี่ยวแห้งหลังโกง ผมหงอก ฟันหัก ความแก่นั้น ท่านจำแนกไว้เป็น ๒ ประเภท ประเภทหนึ่ง เรียกว่า แก่ประเภทปกปิด อีกประเภทหนึ่งเรียกว่า แก่ประเภทเปิดเผย ถ้าใช้ศัพท์ทางธรรมะว่า อัปฏิฉันนชรา ชราเปิดเผย และปฏิฉันนชรา ชราที่ปกปิด แก่ปกปิดในที่นี้หมายถึงความแก่ที่มาพร้อมกับความเกิด เช่น เด็กหนุ่ม เด็กสาวที่มีชีวิตเกิดขึ้น ความแก่ก็มี

อยู่แล้ว แต่ความแก่เหล่านี้ เป็นความปกปิดไม่เปิดเผยให้เห็น เช่น อาการผมหงอกหนังเหี่ยวหรือฟันหัก แต่เป็นความแก่ภายในซึ่งแม้เราจะดูถูกภายนอกเห็นว่าชีวิตนั้นยังหนุ่มยังสาวสดชื่น ผิวหนังยังเต่งตึงอยู่ แต่แท้ที่จริงแล้วแก่อยู่ตลอดเวลา นับตั้งแต่เกิดความแก่ที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่เกิดขึ้น ก็คือกาลเวลาที่ล่วงเลยไป ตั้งแต่วิญญาณลงสู่ปฏิสนธิยังครรภ์ของมารดา นับแต่ปฏิสนธิกาลเป็นต้นมานั้น เราก็แก่อยู่ตลอดเวลาทุกขณะของกาลเวลาที่ล่วงเลยไป ความแก่อย่างนี้เป็นความแก่ที่ปกปิดไม่เปิดเผยให้ปรากฏเห็นชัด อยู่ต่อมาเมื่อกาลเวลาล่วงไปนานเข้า ร่างกายนี้จะเสื่อมลง ผมบนศีรษะจะหงอก หนังจะเหี่ยวย่นหลังจะโกง อินทรีย์ทุกอย่างจะเสื่อมลง ไม่ว่าจะเป็น ตา หู จมูก ลิ้น ร่างกายและจิตใจ คือความนึกคิดจะร่วงโรยอ่อนเปลี้ยเพลียแรงลง เป็นอาการของความแก่ ซึ่งปรากฏเห็นเด่นชัด ถ้าแก่ถึงขนาดนี้แล้ว แม้ว่าเราจะไม่ปรารถนาให้ปรากฏ จะปกปิด จะกลบเกลื่อนอย่างไรก็ตาม ก็ไม่สามารถจะกลบความแก่เช่นนี้ให้สนิทลงได้ ซึ่งจะต้องปรากฏให้เห็นโดยเด่นชัดขึ้นมาตามธรรมดาของสังขาร

พระพุทธองค์สอนให้พิจารณาว่า เราจะมีความแก่เป็นธรรมดา ล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้ดังนี้ เป็นการเตือนใจเราทุกคนไม่ให้ประมาทมัวเมา และเป็นการเตือนใจให้เราประกอบกรณียกิจต่างๆที่คั่งค้าง และควรกระทำเมื่อวัยและร่างกายของเรายังแข็งแรง ให้สำเร็จเสร็จสิ้นโดยเร็ว คนที่พิจารณาว่า เราจะมีความแก่เป็นธรรมดานั้น ย่อมจะไม่ประมาท ไม่มัวเมาในความเป็นหนุ่มเป็นสาว แต่จะคิดอยู่ตลอดเวลาที่ล่วงเลยไปนั้น จะคร่าชีวิตของเราให้สิ้นลงตามลำดับ ซึ่งเราจะต้องประกอบกิจการงานต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี และขยันหมั่นเพียรในการประกอบกิจ ตัวอย่างเช่น ร.ต.ท. สุริยน ไรวา ซึ่งถึงอนิจกรรมไปนี้ ทุก

ท่านย่อมทราบได้ดีว่า ท่านผู้นี้ขยันหมั่นเพียรอย่างไร เป็นบุคคลที่ขยันหมั่นเพียรประกอบกิจการงานต่างๆ ซึ่งความขยันนั้นถ้าบุคคลใดไม่เข้าใจ ก็ดูเหมือนหนึ่งว่าเป็นความโลภ เป็นความทะเยอทะยานไม่มีที่สิ้นสุด ความจริงความโลภกับความหมั่นเพียรนั้นไม่เหมือนกัน

ความโลภเป็นเรื่องของอกุศล ความขยันหมั่นเพียรของกุศล ความขยันหมั่นเพียรเป็นเรื่องของคุณธรรม เป็นเรื่องของความดีที่พระพุทธองค์ตรัสสอนไว้ บางคนมีทรัพย์สินเงินทองมากแล้ว แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังขยันยังไม่ยอมหยุด ไม่หยุดในการทำงาน ไม่หยุดในการคิดที่จะทำอะไรต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ในทางสังคมต่อไป บุคคลที่คิดอย่างนี้บางทีไม่ใช่เป็นคนโลภ แต่เป็นคนขยัน เป็นคนที่นิ่งอยู่เฉยไม่ได้ เห็นอะไรเป็นประโยชน์ก็ทำ ความจริงคนที่มีเงินอย่างนี้ อย่าง ร.ต.ท สุริยน ไรวา นี้ ถึงจะไม่ทำอะไรก็มีกิน กินไม่หมดด้วยซ้ำไป ใช้ก็ไม่หมด เพราะชีวิตของคนเรานั้น กินไม่มาก ใช้ไม่มาก แต่ทำไมบางคนจึงทำงานมากเกินไป ทำเหมือนหนึ่งว่า กลัวจะไม่มีกินหรือไม่พอกิน การทำงานมากๆ ด้วยความขยันหมั่นเพียรนั้น เป็นคุณธรรมที่พระพุทธเจ้ายกย่อง และบุคคลที่มีความเพียรประกอบกิจการงานต่างๆนั้น ไม่ใช่ทำเพื่อตัวเอง แต่เป็นการทำเพื่อผู้อื่น เพื่อสังคมมนุษย์และเพื่อนโลกมนุษย์ที่ตนเกิดมา ก็ใช้ความเพียรพยายามทำกิจทุกอย่างจนถึงที่สุด ก่อนถึงอนิจกรรมนั้น ทราบว่า คุณสุริยน ไรวา ก็สุขภาพไม่ค่อยจะดี แต่ถึงกระนั้นก็ห่วงงาน งานที่ทำนั้นก็เป็นงานทำเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ก็คืองานทางด้านสวนที่จังหวัดจันทบุรี จนกระทั่งต้องเสียชีวิตลง ซึ่งการทำงานอย่างนี้ ความจริงผู้ที่ทำนั้นไม่ได้ทำเพื่อตนเอง แต่ทำเพื่อคนรุ่นหลังต่อไป ทำเพื่อสังคมมนุษย์ต่อไป

พระพุทธองค์ตรัสถึงบุคคลที่ใช้ความเพียรจนตัวตาย ว่าเป็นความตายอย่างลูกผู้ชาย ตายอย่างชนิดที่ไม่เป็นหนี้ เพราะคนตายด้วยความเพียรนั้นเป็นการตายอย่างมีเกียรติ ไม่เป็นหนี้ของโลก และไม่เป็นหนี้ของใครๆ ไม่เป็นหนี้ของชีวิต เพราะได้ใช้ความเพียรจนตัวตาย ตรงกันข้ามบุคคลที่ไม่ทำอะไรเพราะกลัวจะตายเร็ว เป็นคนเกียจคร้าน และตายอย่างคนเกียจคร้าน บุคคลเช่นนั้นตายอย่างไม่มีเกียรติ ตายอย่างคนเป็นหนี้ เป็นหนี้โลกที่ตนเองเกิดมาอาศัยอยู่ เป็นหนี้ของชีวิต พระพุทธองค์ไม่ยกย่อง การที่จะพิจารณาว่ามีความแก่เป็นธรรมดานั้นจะเป็นเครื่องเตือนใจให้ทุกคนขยันหมั่นเพียร ประกอบกิจการงานต่างๆให้สำเร็จลง เพราะว่าชีวิตของเราที่อยู่ทุกวันนี้เป็นโอกาสที่ทุกคนควรจะทำ ถ้าหากความตายปรากฏขึ้นหรือความแก่ปรากฏขึ้นเราจะทำอะไรไม่ได้ คนแก่เป็นคนที่หมดกำลังไม่ว่าจะเป็นกำลังกายหรือกำลังใจ ถ้าความแก่เข้าครอบงำแล้ว ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จ ฉะนั้นในชีวิตของเราซึ่งยังเป็นเด็ก เป็นหนุ่มเป็นสาว ไม่ควรที่จะใช้กาลเวลาเช่นนี้ให้หมดไปโดยไม่เป็นประโยชน์ด้วยการเที่ยวเตร่ ไร้สาระ แต่ควรใช้กาลเวลาของตนที่กำลังเป็นหนุ่มเป็นสาว ซึ่งมีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็งทำประโยชน์ สร้างสรรค์สิ่งซึ่งเป็นประโยชน์ เพราะเมื่อแก่แล้ว จะทำอะไรไม่ได้ ให้ถือคติของคนโบราณที่ท่านสอนว่า "ไผ่ร้อนได้นอนเย็น ไผ่เย็นจะเข็ญใจ" คนหนุ่มคนสาวที่พิจารณาถึงความแก่ แล้วพยายามขวนขวายประกอบกิจธุระต่างๆโดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ชีวิตในบั้นปลายเมื่อแก่เฒ่าลงจะได้ความเย็นใจ ได้พักผ่อนด้วยความร่มเย็น แต่บุคคลที่ใช้กาลเวลาเมื่อชีวิตตนอยู่ในวัยหนุ่มวัยสาว ให้หมดไปโดยไม่เป็นประโยชน์เมื่อแก่แล้วจะได้พบกับความเข็ญใจ เพราะในชีวิตไม่ได้ทำอะไรไว้เป็นที่พึ่งแก่

ตนเองเลยแม้แต่นิดเดียว ย่อมเกิดแต่โทษไม่เกิดคุณ ฉะนั้น ถ้าเราเชื่อพระพุทธองค์ เชื่อว่าจะต้องมีความแก่เป็นธรรมดา รู้ว่าพ้นความแก่ไปไม่ได้ แล้วขวนขวายประกอบกิจธุระต่างๆให้สำเร็จลง ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่การพิจารณา

ประการที่สอง พระองค์สอนให้พิจารณาอยู่ทุกวันๆว่า เรามีความเจ็บเป็นธรรมดา ล่วงพ้นความเจ็บไปไม่ได้ ความเจ็บไข้นั้นถือว่าเป็นทุกข์อย่างหนึ่ง ทั้งนี้ก็เพราะว่า ส่วนที่ประกอบกันมาเป็นชีวิตนั้นมีรูปกับนาม รูปก็คือร่างกายนายก็คือจิตใจ ทั้งสองส่วนนี้มาประกอบกันเป็นชีวิต รูปนั้นย่อมตกเป็นทาสของโรคที่เป็นนามธรรม โรคที่เป็นนามธรรมเสียดแทงจิตใจนั้นได้แก่กิเลสเครื่องเศร้าหมองต่างๆที่ทำให้เกิดความทุกข์ทางใจ ชีวิตของคนเราที่เกิดมานั้นมีรูปกับนามสองอย่างประกอบกันเป็นชีวิต ย่อมหลีกหนีโรคภัยไข้เจ็บไปไม่พ้น ไม่โรคทางกายก็ต้องโรคทางใจ พระพุทธองค์จึงตรัสถึงบุคคลผู้ไม่มีโรคว่า เป็นลาภอันประเสริฐ ผู้ใดเกิดมามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ถือว่าท่านผู้นั้นมีลาภอันประเสริฐ ฉะนั้น การพิจารณาว่า เรามีความเจ็บเป็นธรรมดา ล่วงพ้นความเจ็บไปไม่ได้ เป็นการเตือนใจให้ทุกคนที่มีร่างกายแข็งแรงยังไม่เจ็บไม่ไข้ รีบขวนขวายทำกิจธุระของตนลงให้เสร็จธุระเสียก่อน เพราะถ้าเจ็บแล้วก็ทำอะไรไม่ได้ คนเจ็บเป็นคนที่ทำอะไรไม่ได้ จะต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นตลอดเวลา ฉะนั้น ในเวลาที่ร่างกายของเรายังแข็งแรงอยู่ ก็จะต้องขวนขวายประกอบกิจธุระต่างๆให้สำเร็จลงโดยไม่ประมาท นี้เป็นกิจที่เราต้องพิจารณาทุกวันๆ

ประการที่สาม ท่านสอนให้เราพิจารณาทุกวันๆว่า เรามีความตายเป็นธรรมดา ล่วงพ้นความตายไปไม่ได้ เรื่องของความตายนั้น เป็นเรื่องที่ทุกคนกลัว ทุกคนไม่ปรารถนาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ถึงอย่างนั้นก็หลีกเลี่ยงความ

ตายไปไม่พ้น ทุกคนต้องตาย ไม่มีใครเกิดมาในโลกนี้แล้วไม่ตาย แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือใครก็ตามที่ว่าเก่งที่สุดในโลกนี้แล้วจะไม่ตายนั้นเราก็ไม่เคยพบ ทุกคนต้องตายทั้งนั้น การพิจารณาว่า เราจะต้องตายเป็นธรรมดาหลีกเลี่ยงความตายไม่พ้นนั้น มิใช่เป็นการแช่งตัวเราเอง มิได้เป็นการพิจารณาเพื่อความอ่อนแอ มืออ่อนเท้าอ่อนแล้วไม่ทำอะไร อย่างที่บางคนเข้าใจผิด เข้าใจว่าที่พระพุทธองค์สอนให้พิจารณาความตายเป็นของธรรมดา ล่วงพ้นความตายไปไม่พ้นนั้น เราก็ไม่อยากจะทำอะไร เพราะเมื่อคิดว่าเราจะต้องตาย เราจะไปทำอะไรทำไม ในทางพระพุทธศาสนาที่พระพุทธองค์ท่านสอนให้พิจารณาความตายเป็นของธรรมดาเช่นนี้ เป็นการสอนให้เรากล้าเผชิญกับความจริง และเตรียมตัวที่เราจะได้เผชิญกับความจริงส่วนนั้นเสียก่อน และถ้าเราเผชิญกับความจริงเช่นนั้นแล้ว เราจะได้ไม่เกิดความทุกข์และความหวาดกลัว แม้คนอื่นจะตายเราก็ไม่เศร้าโศกเสียใจมากนัก เพราะเราได้เตรียมใจไว้แล้วว่าทุกคนจะต้องมีความตายเป็นธรรมดา หลีกเลี่ยงความตายไปไม่พ้น

การพิจารณาความตายอยู่อย่างนี้เป็นปกติ นั้น จะเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อชีวิตอย่างยิ่ง เพราะคนที่มีชีวิตอยู่นั้นเป็นคนที่มีโอกาส คนตายเป็นคนที่หมดโอกาสแล้ว แม้เราจะมีจิตใจประกอบกิจการงานอย่างไรก็ตาม ถ้าความตายเกิดขึ้นก็หมดโอกาสที่จะทำ ถ้าจะสร้างความดีก็หมดโอกาสที่จะสร้าง เราจะทำบุญก็ไม่มีโอกาสที่จะทำ แต่ถ้าขณะที่เรายังไม่ตายอย่างนี้ก็เป็นโอกาสของเราที่จะต้องใช้โอกาสเช่นนี้ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเรา ด้วยการประกอบกรรมดี ด้วยการสั่งสมบุญกุศลให้เป็นที่พึ่งของตนเองให้มากที่สุด เพราะถ้าตายแล้วเราจะไม่มีโอกาส การพิจารณาความตายอย่างนี้ นอกจากเป็นเครื่องเตือนใจมิให้ประมาท

แล้ว ยังเป็นเครื่องบรรเทาความทุกข์ความเศร้าโศก เมื่อได้เผชิญกับความสูญเสียหรือเผชิญกับความตายที่ปรากฏอยู่เฉพาะหน้าได้อีกด้วย เพราะเราได้เตรียมตัวเตรียมใจไว้พร้อมแล้วที่จะเผชิญกับความตายเช่นนี้ผู้พิจารณาย่อมไม่กลัวตาย และจะทำให้ผู้นั้นเกิดความกล้าหาญที่จะเผชิญกับสัจธรรมนี้เป็นประโยชน์ให้ไม่ประมาท และเกิดความทุกข์มากจนเกินไป

ประการที่สี่ ท่านให้เราพิจารณาว่า เราจักพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น ซึ่งการพิจารณาถึงความพลัดพรากจากของรักของชอบใจนั้นเป็นการชี้ให้เห็นว่า การพลัดพรากจากของรักของชอบใจนั้น เป็นปกติเป็นของธรรมดา ซึ่งย่อมจะเกิดกับบุคคลทุกคน ไม่มีใครที่ไม่พลัดพรากจากของรักของชอบใจ ชีวิตที่อยู่ในโลกนั้นย่อมเต็มไปด้วยความผูกพัน ผูกพันมากผูกพันน้อยแล้วแต่ชีวิตของแต่ละบุคคล พ่อแม่ย่อมผูกพันอยู่กับลูก สามีภรรยาย่อมผูกพันแก่กันและกัน พี่น้องเพื่อนฝูงย่อมผูกพันกัน ตลอดจนวัตถุสิ่งของที่น่ารักน่าพอใจมีอยู่มากมายในโลกเป็นสิ่งที่น่ารื่นรมย์ ที่เรามีจิตผูกพันรักใคร่ แต่สิ่งทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ จะต้องพลัดพรากจากกัน ซึ่งอันนี้เป็นของธรรมดา หลีกเลี่ยงไม่พ้น การพลัดพรากจากของรักของชอบใจนั้น อาจจะพลัดพรากแม้แต่เมื่อเรามีชีวิตอยู่ซึ่งก็ต้องพลัดพรากจากกัน เราจะเห็นความพลัดพรากจากกันเป็นความทุกข์ เป็นความทุกข์ของบุคคลซึ่งเกิดขึ้นอย่างมากมาย ความพลัดพรากจากอีกอย่างหนึ่งเป็นความพลัดพรากจากการตาย เราตายพลัดพรากจากของรักก็ดี หรือของรักตายพลัดพรากจากเราไปก็ดี ล้วนแต่เป็นเหตุแห่งความเศร้าโศกเสียใจทั้งสิ้น แต่การพิจารณาถึงความจริงส่วนนี้ว่า ความพลัดพรากนั้นเป็นของธรรมดา ใครๆจะหลีกหนีความพลัดพรากจากของรักของชอบไปไม่พ้นจะเป็นเครื่องบรรเทาความทุกข์ ความเศร้าโศกไปได้มาก

ในมหาปรินิพพานสูตร สมัยที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก่อนจะเสด็จดับขันธ์ปรินิพพานนั้น บุคคลที่เศร้าโศกเสียใจมากที่สุดก็คือ พระอานนท์ ซึ่งเป็นพระอนุชา เป็นพุทธอุปฐาก เมื่อพระพุทธองค์ใกล้เสด็จดับขันธปรินิพ-พาน พระอานนท์เศร้าโศกเสียใจแอบไปยืนร้องไห้อยู่คนเดียว เมื่อพระพุทธองค์ถามหาพระภิกษุสงฆ์ทูลว่า พระอานนท์ไปเหนี่ยวดาลประตูร้องไห้อยู่ในวิหาร พระพุทธองค์จึงรับสั่งให้มาเฝ้าแล้วตักเตือนแก่พระอานนท์ ก่อนที่จะเสด็จดับขันธปรินิพพานว่า ดูก่อนอานนท์ เธออย่าเศร้าโศกร่ำไรไปเลย เราตถาคตได้เตือนเธอไว้ก่อนแล้วไม่ใช่หรือว่า ความพลัดพรากจากของรักของชอบใจนั้นย่อมมี การที่เราจะปรารถนาว่าขอให้สิ่งนั้นสิ่งนี้ จงอย่าพลัดพรากจากไปเลยนั้นมิใช่ฐานะจะเป็นได้ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดาแล้ว สิ่งนั้นทั้งมวลย่อมมีการดับไปเป็นของธรรมดา เธอได้ปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลเป็นบุญเป็นกุศลแก่เราแล้ว จงบำเพ็ญความเพียรไปเถิด แล้วเธอจะถึงซึ่งความสิ้นสุดแห่งอาสวะในที่สุด อันนี้เป็นพุทธวัจนะ ที่พระพุทธองค์ทรงตักเตือนพระอานนท์ก่อนที่จะทรงดับขันธปรินิพพานเป็นการเตือนใจว่า การพลัดพรากจากของรักนั้นย่อมเกิดขึ้นแก่เราทุกเมื่อ และเป็นของธรรมดา ฉะนั้น การเตรียมตัวเตรียมใจและพิจารณาถึงความจริงส่วนนี้ย่อมจะทำให้เรามีความเศร้าโศกน้อยลง เมื่อเราต้องเผชิญกับความพลัดพรากจากกัน ความตายเป็นความพลัดพรากที่ไม่มีวันจะพบกันอีก นอกจากจะไปอุบัติเกิดขึ้นในชาติใหม่ภพใหม่ และด้วยกุศลกรรมที่เราได้สัมพันธ์กันมา ก็ย่อมจะได้ไปพบกันดังเช่นเราพบกันในปัจจุบันชาตินี้ และการพิจารณาเช่นนี้อยู่เสมอจะทำให้เราไม่ประมาทและจะทำให้เรากล้าเผชิญ

ต่อความจริงที่จะเกิดแก่ชีวิตได้ตลอดเวลา และจะทำให้เราไม่ผูกพันต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากจนเกินไป ซึ่งจะเป็นเหตุทำให้เกิดความทุกข์

ประการที่ห้า พระองค์สอนให้พิจารณาอยู่เนืองๆว่า เรามีกรรมเป็นของๆตนเรา ทำกรรมดีก็ตาม ทำกรรมชั่วก็ตาม ผลกรรมเช่นนั้น ย่อมเป็นของเรา การพิจารณาว่า สัตว์ทุกจำพวก หรือตัวเราที่เกิดมานั้น มีกรรมเป็นของๆตน ไม่ว่าจะเป็นผลแห่งกรรมดีกรรมชั่วที่เรากระทำอยู่ในปัจจุบัน ก็จะเป็นของๆเรา จะทำให้เราเห็นประโยชน์ของการประกอบกรรมทำให้เราไม่ประมาท มีความสำรวมระมัดระวังกาย วาจาใจ ในการที่จะประกอบกรรมทำชั่วอย่างหนึ่งอย่างใดลงไปว่าผลแห่งการทำชั่ว มิใช่เป็นของใครเลย เป็นของเราทั้งสิ้น ถ้าเราฆ่าคนอื่น ก็คือฆ่าตัวเราเอง ถ้าเราถือเอาทรัพย์ของคนอื่นมาเป็นของเรา ก็คือการที่เราให้คนอื่นมาปล้นทรัพย์ของเราไปนั่นเอง การที่เราได้ประพฤติละเมิดช่วงชิงความรักของผู้อื่นมาเป็นของเรา ก็คือการที่เราถูกผู้อื่นช่วงชิงความรักไปนั่นเอง การที่เราพูดเท็จกับผู้อื่นก็คือทำให้เราเผชิญกับความไม่เป็นจริงตลอดเวลา การที่เราหมกมุ่นอยู่ในอบายมุขประมาทมัวเมาไร้สติสัมปชัญญะนั้น เป็นการทำลายตัวเราเอง ซึ่งอันนี้เป็นผลที่เกิดขึ้นจากอกุศลกรรม เราทำอกุศลกรรมผลแห่งกรรมนั้นก็เป็นของเรา มิใช่เป็นของใคร ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้ เรามักจะคิดกันในทางตรงกันข้ามตลอดเวลา

ในเรื่องของการประกอบกรรม บางคนคิดว่าถ้าเราฆ่าคนอื่นเสียได้ก็เป็นความดี เป็นการแก้แค้นเป็นการสนุกสนาน แต่หารู้ไม่ว่า การที่เราไปฆ่าคนอื่นนั้นก็คือการที่เรากำลังฆ่าตัวเราเองและกำลังยอมให้ตัวเราให้คนอื่นเขาฆ่าโอกาสต่อๆไป เพราะวิบากกรรมนั้นย่อมเกิดขึ้นแก่เรา หรือการประกอบ

กรรมทำชั่วอย่างใดอย่างหนึ่งให้คนอื่นเขาเกิดความเดือดร้อน ก็คือการก่อทุกข์ให้กับตนเอง ซึ่งอันนี้เป็นผลจากอกุศลกรรม ตรงกันข้ามกับการสร้างความดี สร้างแต่กุศลกรรม ตลอดเวลานั้นก็จะเป็นการสร้างความสุข ความร่มเย็นให้เกิดขึ้นแก่ตัวเราเอง ฉะนั้นการพิจารณาว่า สัตว์ทั้งหลายเกิดมามีกรรมเป็นของๆตนจะทำกรรมดีไว้ก็ตาม จะทำกรรมชั่วไว้ก็ตาม ผลกรรมนั้นย่อมเป็นของตน ให้พิจารณาเช่นนี้อยู่ทุกวันๆจะเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อการดำเนินชีวิต เป็นอย่างยิ่ง เพราะเราจะได้ใช้กาลเวลาที่ชีวิตเป็นอยู่ด้วยการประกอบกรรมดี เพื่อผลดีอันเป็นสมบัติของเราต่อไป ถ้ามนุษย์เกิดมาไม่ประกอบกรรมดีไว้ เป็นสมบัติของตนแล้ว การเกิดมาในโลกมนุษย์นี้ก็เหมือนกับคนที่เกิดมาไม่ได้อะไรจากโลกนี้ไปเลย จะไปอย่างคนอนาถา ปราศจากที่พึ่ง ปราศจากสมบัติในทางจิตใจ เพราะฉะนั้น การพิจารณาดังนี้ ที่พระพุทธองค์ตรัสว่า เป็นอภิณหปัจจเวกขณะให้พิจารณาอย่างนี้ทุกๆวัน เป็นกิจวัตรที่พุทธศาสนิกชน ผู้เป็นบัณฑิตพึงพิจารณาอยู่เนืองๆเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ และเป็นเครื่องเร้าใจให้เป็นผู้ประกอบกรรมดี บำเพ็ญกรณียกิจต่างๆในชีวิตนี้ให้สำเร็จลุล่วงไป แม้ชีวิตจะถึงที่สุดคือความตาย ก็จะตายอย่างไม่เป็นหน้า และเกิดประโยชน์โดยทั่วกัน การพิจารณาอย่างนี้อยู่เนืองๆย่อมเป็นประโยชน์ดังได้กล่าวมาแล้ว การมางานศพจึงต้องพิจารณาอย่างนี้

นอกจากจะให้พิจารณาถึงสภาวะทั้งห้าประการดังกล่าวแล้ว สิ่งหนึ่งที่เราจะต้องพิจารณาซึ่งเป็นธรรมดาของชีวิต ธรรมดาของชีวิตนั้น พระองค์ตรัสไว้อยู่ ๒ อย่างคือ ธรรมดาฝ่ายเกิด และธรรมดาฝ่ายดับ ความเกิดขึ้นความอุบัติขึ้นของชีวิตก็เป็นของธรรมดา การแตกดับของชีวิตก็เป็นของธรรมดา เรา

จะต้องพิจารณาธรรมดาทั้ง ๒ ประการนี้เป็นอารมณ์ว่าความเกิดก็เป็นของธรรมดา ความดับก็เป็นของธรรมดา เราหลีกหนีธรรมดาเช่นนี้ไปไม่พ้น และธรรมดาที่เราหลีกหนีไม่พ้น สมมติว่าเป็นของเรานั้น ก็มิใช่อะไรอื่น แท้ที่จริงก็คือ สภาวะของความทุกข์นั่นเอง พระพุทธองค์ตรัสว่า

ทุกฺขเมว หิ สมฺโภติ ทุกฺขํ ติฏฺฐติ เวติ จ

นาญฺญตฺร ทุกฺขา สมฺโภติ นาญฺญตฺร ทุกฺขา นิรุชฺฌติ

ซึ่งแปลว่าทุกข์เท่านั้นที่เกิดขึ้น ทุกข์เท่านั้นที่ตั้งอยู่ ทุกข์เท่านั้นที่ดับไป นอกจากทุกข์ไม่มีอะไรเกิด นอกจากทุกข์ไม่มีอะไรดับ ดังนี้ ทุกข์ที่กล่าวเป็นธรรมดา เช่นนี้ก็คือ รูปนาม หรือที่เราสมมติกันว่าเป็นชีวิต การอุบัติเกิดขึ้นของชีวิตคือการอุบัติเกิดขึ้นของความทุกข์ การที่ชีวิตเป็นอยู่ในโลกก็คือความทุกข์นี้เองที่เป็นอยู่ การที่ชีวิตแตกดับไปก็คือความทุกข์นั่นเองที่แตกดับไป เมื่อเป็นดังนี้เราจะต้องพิจารณาหลีกหนีกฎธรรมดาส่วนนี้ ก็คือ การปฏิบัติตนเพื่อไปสู่การดับทุกข์ อันไม่มีความเกิด อันเป็นโลกุตตรธรรม ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสให้เราได้ปฏิบัติ จนถึงจุดหมายปลายทางส่วนนั้น ด้วยกุศลสัมมาปฏิบัติ และสัมมาปฏิปทา จะช้าหรือเร็วก็จะต้องปฏิบัติไปสู่จุดนี้ จึงจะถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้ การพิจารณาสภาวะเช่นนี้อยู่เสมอ ก็จะเป็นประโยชน์และเป็นบุญกุศลแก่ท่านทั้งหลายโดยทั่วกัน

ในค่ำคืนวันนี้ จึงขอฝากพุทธโอวาทที่พระพุทธองค์ได้ตรัสประทานไว้ให้นี้ เพื่อประโยชน์แก่ท่านทั้งหลาย และกุศลอันใดที่เกิดจากธรรมเทศนามัยธรรมสวนมัยในวันนี้ ขอส่วนกุศลเหล่านี้จงสำเร็จแก่ผู้ที่ล่วงลับ คือ ร.ต.ท.สุริยน

ไรวา ซึ่งถึงแก่อนิจกรรมไปแล้ว พึงตั้งจิตอนุโมทนา ถึงบรรดาญาติมิตร ท่านที่เคารพนับถือ ที่ได้ร่วมกันมาบำเพ็ญกุศลด้วยจิตอันเป็นกุศลโดยทั่วกันใน วันนี้ เพื่อสำเร็จประโยชน์เป็นสุขสมบัติในสัมปรายภพนั้นๆ ตามคติธรรมด้วย เทอญ การแสดงพระธรรมเทศนาพอสมควรแก่กาลเวลา ขอสมมติยุติลงคง ไว้แต่เพียงนี้ เอวังก็มีด้วยประการ ฉะนี้.

กองเลขานุการจิตตภาวันวิทยาลัย

๕ ตุลาคม ๒๕๑๗

พระธรรมเทศนา

แสดงโดย

ท่านเจ้าคุณปัญญานันทมุนี (ท่านปัญญานันทภิกขุ)

วัดชลประทานรังสฤษฎ์

ในพิธีสวดพระอภิธรรมศพ ร.ต.ท. สุริยน ไรวา

ครบ ๑๐๐ วัน

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๑๗

ณ บัดนี้จะได้แสดงพระธรรมเทศนาเพื่อเป็นเครื่องประดับสติปัญญา ปลูกสัทธาความเชื่อวิริยะความพากเพียร และสังเวช ความสลดจิต แก่คณะท่านทั้งหลาย ที่ได้มาประชุมกันในสถานที่นี้ ในคืนวันนี้ เจ้าภาพมีหลายคนด้วยกัน อาตมายังไม่ทราบว่าใครเป็นเจ้าภาพบ้าง จึงไม่ได้เอ่ยชื่อในธรรมเทศนานี้ แต่ว่าถึงไม่ได้เอ่ยชื่อ ท่านก็เป็นเจ้าภาพอยู่ในตัวแล้ว เพราะเจตนาตั้งแต่มาจากบ้านว่าเราจะมาเป็นเจ้าภาพ ในการบำเพ็ญกุศล เพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่คุณ ร.ต.ท. สุริยน ไรวา ผู้เป็นมิตรเป็นสหาย เป็นที่เคารพนับถือแก่กันและกัน ตามนิสัยของสัตตบุริสชน คนมีความกตัญญูกตเวที เพราะคนเราเกิดมามีชีวิตอยู่ในโลก ต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ อยู่ตลอดเวลา ในเรื่องการเป็นอยู่ การทำมาหากิน เมื่อมีความเกี่ยวข้องกัน ความสนิทสนมรักใคร่กันก็ย่อมเกิดขึ้นเป็นธรรมดาเมื่ออยู่กันนานๆ ก็ย่อมจะมีการพลัดพรากจากกัน เพราะชีวิตของมนุษย์เราทุกคนตกอยู่ในคติธรรมดา เกิดมาแล้วก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตาม

วิสัยของสังขารร่างกาย ผลที่สุดก็ต้องแตกดับไป การแตกดับของร่างกายนั้นเราจะกำหนดแน่นอนไม่ได้ ไม่มีใครบอกได้ว่า จะแตกดับเมื่อนั้นเมื่อนี้ เมื่ออายุเท่านั้นเท่านี้ ท่านทั้งหลายที่อยู่ในวงการธุรกิจ สมาคมกับคนมากๆก็ย่อมจะได้พบเห็นว่า เพื่อนฝูงมิตรสหายของเราได้จากเราไปหลายคนแล้ว บางคนจากไปในวัยหนุ่ม บางคนจากไปในวัยกลางคน บางคนก็จากไปในวัยชราก็เป็นเครื่องแสดงอยู่แล้วว่าสิ่งเหล่านั้นไม่เที่ยงแท้แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในครอบครัวใดบุคคลใด ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันกับเราในทางจิตใจ เราก็มีความนึกถึงบุคคลนั้น การนึกถึงแก่กันนั้นไม่ใช่นึกถึงรูปร่างหน้าตา อันเป็นเรื่องภายนอก แต่นึกถึงน้ำใจของบุคคลนั้นๆว่าเป็นผู้มีคุณงามความดีมีเมตตาอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลเราด้วยประการต่างๆโดยฉะเพาะคุณสุริยน ไรวา นี้ เพื่อนฝูงมิตรสหายก็รู้จักน้ำใจดีว่า เป็นผู้มีใจใหญ่ ใจกว้างขวาง มีความเมตตา อารี ต่อมิตรสหายทั่วๆไป ใครทุกข์ใครเดือดร้อนต้องการความช่วยเหลือเจือจุนในเรื่องอะไรๆก็เต็มใจช่วยเหลือทุกโอกาส เป็นผู้พร้อมที่จะอ้าแขนรับบุคคลอื่นที่มีความทุกข์ ความเดือดร้อนทั้งกายทั้งใจ มีทางใดที่จะช่วยบันเทาเบาบางความทุกข์ความเดือดร้อนของมิตรสหายได้แล้ว ก็ยินดีจะกระทำสิ่งนั้นๆแม้ตนจะต้องลำบากเหนื่อยยาก เพราะการช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นๆบ้าง ก็มีความอดทน ไม่ย่นย่อท้อถอย ยินดีที่จะช่วยเหลือให้ทุกสิ่งทุกอย่างผ่านไปด้วยความเรียบร้อยอันนี้ เป็นคุณธรรมที่มีอยู่ในน้ำใจของผู้นี้ตลอดเวลา ท่านทั้งหลายที่มีความคุ้นเคยสนิทสนมเคยร่วมงานร่วมการกันมา ก็ย่อมนึกถึงคุณธรรมเหล่านี้ จึงได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกองการกุศล เพื่อเป็นการบูชาคุณงามความดีของท่านผู้นั้น

อันคนเราที่รักใคร่กัน นับถือกันนั้น ไม่ใช่รักกันใคร่กันแต่เพียงเห็นรูปเห็นร่างหน้าตาเท่านั้น อาจจะมีในเบื้องต้น เช่นคนหนุ่ม คนสาว ชอบพอกันเพราะอาศัยรูปร่างเป็นพื้นฐาน แต่เมื่ออยู่กันนานๆ ก็เกิดความรักที่ลึกซึ้งกว่านั้น ความรักใคร่ที่ลึกซึ้งกว่านั้น ก็คือการเห็นใจ ในคุณงามความดีของกันและกัน การเห็นใจกันในเรื่องคุณงามความดี ทำให้เกิดความรักอันมั่นคง ความนับถืออันมั่นคง เป็นเพื่อนแท้ในชีวิตจิตใจของกันและกัน จึงมีความระลึกถึง ระลึกถึงคุณงามความดี แม้คนนั้นจะถึงแก่กรรมไปแล้ว เราก็ยังระลึกถึงกันไม่รู้จักเสื่อมจักสิ้น แล้วก็นึกเสียดายชีวิตของท่านผู้นั้นที่ถึงแก่การมไป เพราะเราเสียดายความดีที่สิงอยู่ในร่างของท่านผู้นั้น ถ้ายังมีชีวิตอยู่ ร่างกายก็จะเป็นสถานที่แห่งคุณงามความดีต่อไป ความเสียใจในเรื่องนี้ ย่อมเกิดขึ้นเป็นธรรมดาเพราะคนเรายังรักดี ยังมีความเสียดายความดีอยู่ คนใดเป็นคนดีมีความดีประจำจิตใจ เราก็รู้สึกอาลัย คิดถึงความดีนั้นๆ เมื่อผู้นั้นจากไป

ธรรมเนียมของท่านที่นับถือพระพุทธศาสนา เมื่อเพื่อนฝูงมิตรสหายตายจากไป และเรานึกถึงความดีของท่านผู้นั้นแล้ว ก็มาบำเพ็ญคุณงามความดีเป็นการตอบแทน ก็เท่ากับช่วยกันต่ออายุของคุณงามความดีให้ยั่งยืนอยู่ในโลกต่อไป แม้ว่าผู้นั้นจะถึงแก่กรรมไป ก็ให้ตายแต่เพียงร่างกาย ส่วนคุณงามความดีทั้งหลายนั้น เราไม่ยอมให้ตาย การที่จะไม่ให้คุณงามความดีตายนั้น เราก็ต้องช่วยเป็นผู้รับมรดกสืบต่อคุณงามความดีนั้นไว้ต่อไป ให้ความดีนั้นแนบสนิทอยู่ในใจของเรา เพราะฉะนั้นการที่เรามากระทำบุญก็เท่ากับว่าช่วยต่ออายุให้แก่คุณงามความดีนั่นเอง เพราะเรามองเห็นว่าความดีเท่านั้น ที่จะช่วยคุ้มครองรักษาชีวิตทรัพย์สมบัติตลอดจนถึงประเทศชาติและโลกให้อยู่ในความ

สุขความสงบ บุคคลที่เห็นคุณค่าของความงามความดี จึงได้พร้อมใจกันกระทำความงามความดีในโอกาสที่จะกระทำได้ ตามภาษาพระ เราเรียกความดีนั้นว่าเป็นบุญบ้างกุศลบ้าง

อันบุญอันกุศลนั้นก็เป็นเรื่องของความดีในใจของบุคคลผู้กระทำนั่นเอง เช่นเราพูดกันว่าไปทำบุญ ไปทำบุญ การไปทำบุญก็คือการไปทำความดี เช่นไปให้ทาน ไปรักษาศีล ไปฟังธรรม ไปเจริญภาวนา รักษาจิตใจให้สะอาด ปราศจากสิ่งเศร้าหมอง มีอะไรที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลายได้ เราก็ยินดีช่วยเหลือเกื้อกูลให้เขาพ้นไปจากความทุกข์ความเดือนร้อน ความคิดความเห็นอันใดที่ไม่ถูก ไม่ตรง มีอยู่ในจิตใจของเรา เราก็พยายามทำความคิดความเห็นอันนั้นให้ตรงตามความเป็นจริงขึ้น สิ่งเหล่านี้ เรียกว่าเป็นการประพฤติที่เป็นบุญเป็นกุศล ซึ่งเราเรียกว่าจริยาธรรม "จริยาธรรม" แปลว่า ธรรมอันควรประพฤติควรปฏิบัติ คนเราอยู่ในสังคมโลกก็ควรมีหลักจริยาธรรมประจำใจผู้ใดมีคุณธรรมประจำจิตใจ ผู้นั้น เป็นคนมีค่า มีราคา มีความหมาย

อันคุณค่าของคนนั้น ไม่ได้นับกันในเรื่องเกี่ยวกับทรัพย์สมบัติเพียงอย่างเดียว เพราะการมีทรัพย์นั้นใครๆก็อาจมีได้ แต่การมีคุณธรรมประจำจิตใจนั่นแหละเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ใดมีทรัพย์แล้วมีคุณธรรมประจำจิตใจด้วย ผู้นั้นได้ชื่อว่ามีทรัพย์ภายนอก มีทรัพย์ภายใน ทรัพย์ภายนอกนั้นอาจสูญหายได้ ตกน้ำก็ไหล ตกไฟก็ไหม้ แต่ว่าทรัพย์ภายในนั้นเป็นทรัพย์ติดตัวอยู่กับเราตลอดเวลา ไม่สูญไม่หายไปไหน ใครมาลักขโมยเอาไปก็ไม่ได้ แต่ทรัพย์ภายนอกนั้นมีวันสูญหาย เพราะฉะนั้น เมื่อเรามีทรัพย์ภายนอกแล้ว ก็แสวงหาทรัพย์ภายในต่อไป คนบางคนมีความคิดถูกในเรื่องอย่างนี้ เช่นเมื่อแสวงหาทรัพย์ด้วยความ

ขยันขันแข็ง ได้ทรัพย์มาในทางที่ถูกชอบ ใช้ในการลงทุนประกอบกิจการงานต่อไป แล้วก็เอาทรัพย์นั้นไปเอื้อเฟื้อเจือจาน แก่เพื่อนมนุษย์ทั้งหลายที่ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อนมีอะไรควรจะช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ใครๆ ให้มีความสุขความสบาย เพราะทรัพย์สมบัติของตนได้ ก็กระทำทุกโอกาส การกระทำเช่นนั้นก็เท่ากับว่าเอาทรัพย์ภายนอกมาลงทุน เพื่อแสวงหาทรัพย์ภายในไว้สำหรับจิตใจของตนต่อไป เพราะเวลาเราตายจากโลกนี้ไป ทรัพย์ภายนอกทั้งหลายเรานำไปไม่ได้ ไม่ว่าเราจะมีเงินสักกี่ร้อยล้าน มีบ้านสักกี่สิบหลังมีอะไรๆ สักเท่าใดๆก็ตามทีเถอะ เวลาเราละโลกนี้ไปแล้ว เรานำสิ่งนั้นติดตัวไปไม่ได้เลยแม้แต่น้อย เพราะสิ่งเหล่านั้นเป็นของนอกกายไม่ใช่สิ่งอันเป็นเนื้อแท้ในชีวิตจิตใจของเรา แต่เราก็ต้องแสวงหา ต้องทำงานทำการ

การแสวงหาการปฏิบัติงานนั้น ทางพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นหน้าที่ผู้นับถือพระพุทธศาสนาต้องทำงาน ต้องประกอบกิจตามหน้าที่ ผู้ใดไม่ทำงานไม่ทำตามหน้าที่ ผู้นั้นไม่ใช่ลูกศิษย์แท้ของพระพุทธเจ้า ลูกศิษย์แท้ของพระพุทธเจ้าต้องเป็นคนตื่นตัว ต้องเป็นคนว่องไว ต้องเป็นคนก้าวหน้าในการประกอบกิจการงาน อันเป็นหน้าที่ของตนๆและในการปฏิบัติงานนั้นๆ ผู้ที่มีปัญญามีเหตุผลในจิตใจ ก็ย่อมจะทำด้วยปัญญาด้วยความมีสติรอบคอบ ไม่ทำด้วยความหลงใหลใฝ่ฝันมากเกินไป แต่ทำเพราะถือว่าเป็นหน้าที่อันเราจะต้องจัดต้องทำไม่ทำให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนในทางจิตใจแต่ทำให้สบายใจ การทำงานก็เหมือนกับการเล่นกีฬา การเล่นกีฬาทำให้เกิดความเบิกบานใจ เราทำงานก็ควรจะให้เบิกบานใจอย่างนั้น

ถ้าใครทำงานแล้วหนักอกหนักใจ ขนาดที่ว่ารับทานไม่ได้ นอนไม่หลับ คนนั้นทำงานด้วยขาดปัญญา ไม่ใช่เหตุผลในการปฏิบัติงาน ทำงานด้วยความหลงใหล ด้วยความมัวเมา ด้วยความยึดถือในเรื่องนั้นๆมากเกินไป หรือมีความต้องการในผลอันจะเกิดขึ้นจากการทำงานมากเกินไป ครั้นเมื่อไม่ได้สมใจก็มีความทุกข์ความเดือดร้อน อกไหม้ไส้ขม รับทานไม่ได้ นอนไม่หลับกระสับกระส่าย บางทีก็เป็นโรคประสาทไปเลย ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่าทำงานโดยไม่รู้จักปรับปรุงจิตใจให้เหมาะแก่การปฏิบัติงาน ทำงานด้วยความต้องการมากเกินไป ก็เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน เพราะความต้องการของคนเรานั้นยิ่งมีความต้องการมากเพียงใด ก็ยิ่งมีความทุกข์มาก แต่ถ้าเราทำงานโดยไม่มีความต้องการอะไร แต่เรามีความสำนึกด้วยปัญญาว่า เราเกิดมาในโลกเรามีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของเรา เช่นเราต้องทำงาน การทำงานถือว่าปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ก็คือว่า ปฏิบัติธรรม

ผู้ไม่ทำงานตามหน้าที่ คือผู้ไม่ปฏิบัติธรรม แต่ว่าผู้ใดทำงานด้วยความหลงใหลมัวเมา ผู้นั้นก็คือผู้ที่หาความทุกข์ใส่ตัว ผู้ที่ไม่หาความทุกข์ใส่ตัวก็คือทำงานด้วยความฉลาดในงาน คือทำไปด้วยการคิดว่า เราทำสิ่งนี้ เพราะมันเป็นหน้าที่อันเราจะต้องทำ เราไม่ได้หวังผลอะไรจากสิ่งนี้เป็นเรื่องส่วนตัว แต่เราทำให้เต็มที่ มีความรู้มากเท่าใด เราก็ทำลงไปตามหน้าที่ ทำงานเสร็จแล้วก็มานอนให้สบาย ไม่ต้องไปคิดว่าจะได้สักเท่าไร จะได้เมื่อไหร่ จะได้มากหรือน้อย ถ้าไปคิดอย่างนั้นก็มีความทุกข์มีความเดือดร้อนใจ เลิกงานแล้วก็ยังไม่เลิก เรียกว่าจบงานแต่งานก็ไม่จบ เพราะจิตใจหมกมุ่นอยู่กับเรื่องนั้นตลอดเวลา ยังมีความทุกข์ความเดือนร้อน

คนเราอยู่ในโลกจะต้องรู้จักทำจิตใจให้เป็นสุขให้สนุกสบายเท่าที่เราสามารถจะทำได้ แต่ว่าการหาความสุขความสนุกสบายนั้น ไม่ใช่หาความสุขตามเนื้อตามหนัง หาความสุขด้วยความเพลิดเพลิน ไปเที่ยว ไปเล่น ไปกิน ไปรำ ซึ่งมีอยู่มากในสังคมของมนุษย์ การหาความสุขอย่างนั้น เป็นการเพิ่มความทุกข์ให้แก่ตนเอง เป็นการเพิ่มความทุกข์ให้แก่ครอบครัว เป็นการเพิ่มความทุกข์ให้แก่สังคม สังคมมนุษย์เรา ในยุคปัจจุบันนี้ มีความทุกข์เพิ่มมากขึ้น มีความเดือดร้อนประเภทต่างๆเพิ่มมากขึ้น ก็เพราะว่าคนเราไม่รู้จักหาความสุขในทางที่ถูกชอบ หาความสุขในทางที่ผิด เลยเป็นการเพิ่มความทุกข์ให้แก่คน สมมุติว่าคนที่เป็นพ่อบ้าน ไปหาความสุขนอกบ้านด้วยการไปเที่ยว ไปเล่น ไปหาความเพลิดเพลินในทางวัตถุ มีประการต่างๆทำอย่างนั้นก็เป็นการทรมานคนอีกหลายคนภายในบ้านโดยเฉพาะก็คือทรมานแม่บ้าน เพราะเราไม่กลับบ้านตามเวลา เขาหุงอาหารไว้แล้วมันก็ชวดไป บูดไป เพราะเราไม่กลับไปรับประทาน ชอบไปรับประทานที่อื่น ซึ่งไม่ใช่อาหารที่บ้าน แม่บ้านก็มีความทุกข์มีความระทมใจ เมื่อแม่บ้านมีความทุกข์ ความทุกข์ที่แม่บ้านมีนั้นก็ต้องส่งไปถึงลูกเต้าด้วยเพราะคนอารมณ์ไม่ดี จิตใจไม่ผ่องใส เห็นอะไรมันก็ขวางหูขวางตาไปทั้งนั้น ทีนี้ลูกทำอะไรนิดหน่อยผิดพลาดก็ดุแหวขึ้นมา เด็กก็มีความไม่สบายใจ มีความทุกข์ มีความเดือดร้อน บางทีถูกดุโดยไม่มีเหตุไม่มีผล เด็กก็ไม่รู้เรื่อง นึกว่าคุณแม่นี่ดุร้ายทารุณต่อตน ความดุร้ายนั้นมันเกิดจากใคร เกิดจากพ่อบ้านที่ไม่กลับบ้านตามเวลา ไปเที่ยวหาความสุขนอกบ้าน จึงเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน คนฉลาด เขาไม่ไปหาความสุขแบบเพิ่มความทุกข์ให้แก่ตน แก่ครอบครัว แต่ว่าจะกลับมาอยู่ที่บ้าน ทำบ้านของเราให้

เป็นสวรรค์ ให้เป็นวิมาน เราหาความสุขภายในบ้านด้วยการสนทนากับบุตรกับภรรยา หาความสุขอยู่ภายในขอบเขตต์ อย่างนี้ครอบครัวก็เรียบร้อย อยู่กันอย่างสงบสุข ไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในชีวิตครอบครัว เพราะผู้เป็นพ่อบ้านเป็นผู้ประพฤติธรรม แม่บ้านก็เป็นผู้ประพฤติธรรม ใช้ธรรมเป็นดวงประทีปนำทางชีวิต ไม่ใช้ความมืดเป็นเครื่องนำทาง เวลามืดเราเดินมันก็ผิดทางได้ ตกหลุมตกบ่อได้ เหยียบของโสโครกก็ได้ เหยียบขวากเหยียบหนามก็ได้ แต่ถ้ามีแสงสว่างนำทางแล้ว การเดินทางก็จะเรียบร้อย ไม่วุ่นวาย ไม่ยุ่งยาก

สังคมเราในสมัยนี้ เดินในที่มืดกันมาก ที่แจ้งไม่ค่อยชอบเดิน ชอบเดินในที่รก ที่มืดที่ๆเขาไม่ให้เดินก็ชอบเดินกัน จึงมีปัญหาสร้างความทุกข์ความเดือดร้อนด้วยประการต่างๆการกระทำเช่นนั้นไม่ใช่ทางที่ถูกที่ชอบ ไม่ใช่เป็นการส่งเสริมตัวเองและครอบครัวตลอดถึงส่วนรวม คือประเทศชาติ แต่ผู้ที่ฉลาดมีเหตุผลนั้น เขาก็ย่อมคิดว่าอะไรเหมาะ อะไรควร อะไรไม่ควร แม้ในการปฏิบัติงานก็เรียกว่าทำงานด้วยปัญญา พระพุทธเจ้าท่านจึงตรัสไว้ว่า "ปัญญาชีวีชีวิตมาหุเสฏฐัง"

เรากล่าวว่าชีวิตของบุคคลผู้อยู่ด้วยปัญญานั้นแหละ เป็นชีวิตประเสริฐสุด การอยู่ด้วยปัญญานั้น อยู่ในรูปใด ปัญญามันมี ๒ ขั้น คือ ปัญญาในด้านวัตถุอย่างหนึ่ง ปัญญาในด้านจิตใจอีกอย่างหนึ่ง ปัญญาในด้านวัตถุนั้น คือปัญญาในการแสวงหาทรัพย์สินเงินทอง ในการประกอบการธุรกิจต่างๆเพื่อให้ได้สิ่งนั้นมา นั้นเป็นปัญญาขั้นต้น เป็นปัญญาที่เราศึกษาจากตำรับตำรา จากประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติงานมาตลอดเวลา เราก็มีปัญญาประเภทอย่างนั้น แต่ว่าถ้าไม่มีปัญญาอีกประเภทหนึ่ง เราก็จะเป็นคนที่สมบูรณ์ เรียกว่ามีแต่ของภายนอก ไม่มีของภายใน ถ้าเปรียบด้วยตาก็เรียกว่าเป็นคนตาเดียว คือมองโลกแต่อย่างเดียว แต่

ไม่มองเข้าไปข้างใน ไม่เหมือนคนสองตา มีทั้งตานอกมีทั้งตาในมองอะไรก็เห็นชัดทั้งภายนอกทั้งภายในนั้นก็เหมือนกับมีตาภายใน รู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรควรอะไรไม่ควร รู้เท่ารู้ทันต่อสรรพสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของเรา เรียกว่าเข้าใจในเรื่องนั้นๆตามสภาพที่เป็นจริง เป็นผู้รู้เหตุรู้ผลในเรื่องนั้นๆ เช่นมีอะไรเกิดขึ้น เราก็รู้ว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นแล้ว สิ่งนี้มาจากอะไร อะไรเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้เกิดสิ่งนี้ขึ้น แล้วก็ศึกษาไต่สวนไปถึงเหตุนั้นเมื่อรู้ว่าเหตุนั้นเป็นเหตุให้เกิดผลอย่างนี้ ก็ศึกษาต่อไปว่าผลที่เกิดขึ้นนี้มันเป็นเหตุให้เราเป็นทุกข์หรือว่าเป็นสุข เป็นเหตุให้ร้อนใจหรือเป็นเหตุให้เย็นใจ เป็นเหตุให้ใจสงบหรือ เป็นเหตุให้ใจวุ่นวาย เป็นเหตุให้ใจสว่างหรือเป็นเหตุให้ใจเรามืดบอด เราก็ต้องศึกษาพิจารณาต่อไป เพื่อจะได้รู้ว่าผลที่เกิดขึ้นนั้น มันทำอะไรให้เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของเราบ้าง

ถ้าได้ศึกษาทั้งเหตุทั้งผลให้เข้าใจอย่างนี้ เป็นผู้อยู่ด้วยปัญญา คนเราถ้าใช้ปัญญาพิจารณาอยู่เสมอๆแล้ว จะเป็นคนฉลาดแหลมคมในการดำรงชีวิตมากขึ้น ความจริงก็เป็นหน้าที่ของคนเราทุกคน ที่จะทำตนให้เป็นคนฉลาดในการดำรงชีวิต เพราะมีอายุเจริญขึ้นเท่าใด ร่างกายเติบโตขึ้นเท่าใด ปัญญาก็เติบโตขึ้นด้วย มนุษย์ต้องเจริญอย่างนั้น แต่ว่าสัตว์เดียรฉานไม่มีความจำเป็นอะไร เช่นหมูที่เราเลี้ยงไว้ในเล้า ไม่ต้องให้มันมีปัญญาก็ได้ ให้อาหารที่มีโปรตีนมากๆมันก็อ้วนแข็งแรงพออ้วนได้ร้อยกิโล ก็เอาไปขายได้ ถ้าเราเลี้ยงวัวเลี้ยงควายก็เหมือนกัน ถ้าเลี้ยงวัวพันธ์เนื้อโตเต็มที่ก็ส่งไปขายฮ่องกงได้ แต่ถ้าเลี้ยงคนนั้นไม่ใช่ให้มันโตแล้วก็ใช้ได้ ต้องให้มีปัญญา มีความฉลาดมีเหตุมีผล มีปัญญาในเรื่องโลกอย่างเดียวไม่พอ แต่ต้องให้มีปัญญาในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของ

ตนเองด้วย ว่าอะไรเกิดขึ้นก็ต้องรู้ต้องเข้าใจว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา สิ่งนี้มันมาจากอะไร จะส่งอะไรให้เกิดขึ้นในกาลต่อไป

ศึกษาให้เป็นลูกโซ่ ว่ามันมีสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างไร เราก็จะรู้จักชีวิตของเรามากขึ้น แม้เรื่องของคนอื่น เราก็ควรมาพิจารณาด้วยเหมือนกัน เช่นว่าเราเห็นคนอื่นเขามีอะไรเกิดขึ้น มีความทุกข์ความเดือดร้อนเกิดขึ้น เราก็ต้องพิจารณาว่าเขาเป็นทุกข์เพราะอะไร อะไรเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนในรูปอย่างนั้น ให้หมั่นตรวจสอบก็จะรู้จักสภาพชีวิตของตัวเองมากขึ้น มีสิ่งหนึ่งที่คอยกีดขวางปัญญาในเรื่องนี้ ไม่ให้เกิดขึ้นในจิตใจของคนเราก็คือความเชื่อประเภทที่ไม่เข้าเรื่องเรียกว่าเป็นความเชื่อกลางบ้าน ความเชื่อกลางบ้านนี้พูดกันมานมนาน มีกันมาตั้งแต่ยุคที่คนยังไม่เข้าใจอะไร แล้วก็รับความเชื่อนั้นๆมาใส่ไว้สมองให้รกสมองเปล่าๆไม่ค่อยจะได้ประโยชน์ใดๆ ความเชื่อประเภทกลางบ้านนั้นได้แก่ความเชื่ออย่างใด เช่นเชื่อว่าความสุข ความทุกข์ ความร่ำรวย ความยากจน เกิดขึ้นเพราะว่าดวงชตาเราดีเราไม่ดี ว่าเพราะโชคชตาราศรี เพราะสิ่งนั้นสิ่งนี้ดลบรรดาลให้เป็นไป แล้วก็ไปเที่ยวไหว้กราบวิงวอนขอร้องบนบาลศาลกล่าว รดน้ำมนต์น้ำพรหลวงพ่อวัดนั้น หลวงพ่อวัดนี้อะไรต่างๆ นานา ด้วยนึกว่าสิ่งนั้นจะช่วยบรรเทาเบาบาง ความทุกข์ความเดือดร้อนของตนให้หายไป การกระทำอย่างนี้เป็นการปิดกั้นปัญญาของตนไม่ให้เจริญงอกงาม เพราะไปรับความเชื่อเหลวไหลมาใส่ไว้ในหัวมากเกินไป แล้วก็ไปทำนอกเรื่องนอกราว ให้เราสังเกตดู ถ้าเดินผ่านโรงแรมเอราวัณตอนใกล้ค่ำ จะเห็นว่าคนมีความทุกข์ไปไหว้พระพรหมที่เขาปั้นไว้หน้าโรงแรม จำนวนมากมายก่ายกอง พวกนั้นไปไหว้เรื่องอะไร ไปขอหวยขอเบอร์บ้าง ไปขอพรบ้าง ไป

ขอสิ่งนั้นสิ่งนี้เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนปรารถนาบ้าง ถ้าพระพรหมองค์นั้นแกพูดได้ แกคงพูดออกมาดังๆเสียนานแล้วว่ามาไหว้ข้ามันไม่ได้เรื่องอะไรหรอก เอ็งจงกลับไปบ้าน นั่งให้มันสงบๆแล้วก็ใช้ปัญญาพิจารณาตัวเองเสียบ้างว่า ตัวทำผิดอะไร ดำเนินชีวิตผิดพลาดอย่างไร แล้วจงแก้ไขที่ตัวของตัวเถอะ อย่าไปซื้อดอกไม้ให้เปลืองสตางค์มาบูชาข้า จนกระทั่งรก วันหนึ่งๆไม่รู้ว่ากี่ร้อยกี่พันพวง พระพรหมพูดได้แกคงพูดออกมาอย่างนั้น เพื่อให้คนได้ฉลาดขึ้นบ้าง แต่ว่าพระพรหมก็ไม่ได้พูดอะไร เพราะพระพรหมไม่ได้เกิดจากความฉลาดของมนุษย์ แต่เกิดจากความโง่เขลาเบาปัญญาเท่านั้นเอง เขาจึงได้สร้างไว้หน้าโรงแรม เรื่องมันเป็นอย่างนี้ อันนี้ เรียกว่าเป็นความเชื่อประเภทกลางบ้าน มีอยู่ทั่วๆไป ถ้าเราสังเกตบ้านพี่น้องชาวจีนบางบ้าน บนหลังคามีไม้ไผ่ แล้วก็มีโคมมีไฟติดบนหลังคา อาตมาเคยถามว่าไม้ไผ่นั้นเอาไปไว้ทำไมบนบ้าน บอกว่าไม้ไผ่นั้นไม่ได้เอามาง่ายๆ ต้องประมูลมาจากศาลเจ้า ราคาแพง บางที่ประมูลถึงหมื่นห้าพัน จึงได้ไม้ไผ่วางให้รกบนหลังคาทั่วๆไป ถามว่าเอามาไว้แล้วมันจะมีอะไรดีขึ้น เขาบอกว่าถ้ามีไม้ไผ่นั้นแล้ว จะทำมาค้าขายคล่อง จะเจริญงอกงาม บอกว่าคนซื้อไม้ไผ่นั้นคงไม่คล่องแน่ เพราะต้องจ่ายเงินมาก แต่ว่าเจ้าของไม้ไผ่นั้นคงคล่องแน่ เพราะว่าได้ขายไม้ไผ่ทุกเดือน สามเดือนครั้งบ้าง สองเดือนครั้งบ้าง เขาไปประมูลกันเอามาปักไว้บนหลังคา

เห็นมีอยู่หลายแห่ง ก็ได้ถามเขาดู เขาบอกอย่างนั้น อันนี้ก็เรียกว่าความเชื่อกลางบ้าน ด้วยนึกว่าฤทธิ์ไม้ไผ่ที่เอามาจากศาลเจ้านั้นจะช่วยตนให้เจริญในการค้าการขาย มันจะเจริญขึ้นได้อย่างไร ถ้าไม่ใช้สมอง ไม่ดูกาลเทศะ

ไม่ดูน้ำขึ้นน้ำลง ไม่ดูความเป็นไปของโลก ไม่ดูตลาดไปดูแต่ยอดไม้ไผ่ มันก็มีแต่เรื่องเหี่ยวแห้งหดหู่เท่านั้นเอง คงไม่ได้เรื่องอะไร

แต่ว่าคนก็เชื่ออย่างนั้น เพราะเป็นความเชื่อเก่าแก่ที่มีมาแต่โบรมโบราณ แต่ว่าไม่ใช่โบราณแท้หลอก ถ้าโบราณแท้เขาฉลาดกว่านั้น มันเป็นโบราณสมัยครึ่งๆ กลางๆอย่างนั้นแหละ

อันนี้แหละ ทำให้คนไม่เกิดปัญญา ไม่ก้าวหน้าในความคิดความอ่าน ถ้าเราเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า เราก็ไม่ควรทำอะไรในรูปความเชื่อกลางบ้านอย่างนั้น แต่เราควรจะใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุหาผลด้วยตัวของเราเอง ว่ามันมีเรื่องอะไร ทำไมจึงเป็นอย่างนี้ ทำไมจึงร้อนอกร้อนใจ ทำไมจึงมีความทุกข์มีความไม่สบายใจ คิดไปคิดมามันก็เจอเอง เพราะเรื่องกินกับปากอยากกับท้องมันอยู่ในตัวของเราทั้งนั้น พระพุทธเจ้าจึงสอนว่า อย่าไปมองข้างนอก แต่มองดูภายในตัวของเราเอง ในตัวของเราเองมีทุกสิ่งทุกประการอยู่แล้ว ความทุกข์มันก็อยู่ในตัวเรา เหตุให้เกิดทุกข์มันก็อยู่ในตัวเรา การดับทุกข์ได้มันก็อยู่ในตัวเรา การปฏิบัติให้ถึงซึ่งความดับทุกข์ก็อยู่ในตัวเราทั้งนั้น ถ้าเราหมั่นตรวจสอบพิจารณาบ่อยๆก็จะพบความเจริง เมื่อพบความจริงเราก็จะฉลาดแหลมคมขึ้น แล้วจะมีปัญญาที่จะก้าวหน้าต่อไป ไม่ว่าเรื่องอะไรเกิดขึ้น เราก็ต้องใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุหาผลในเรื่องนั้นๆ

ในขณะนี้ คนเรามีความทุกข์มาก หลายเรื่องหลายประการ เช่นทุกข์เรื่องข้าวของแพงเป็นต้น ความจริงไม่น่าทุกข์อะไร เพราะมันไม่ใช่เรื่องของประเทศเราประเทศเดียว เป็นเรื่องของคนทั้งโลก

ประเทศอื่นเขาลำบากกว่าเรา ประเทศที่เจริญ เช่นญี่ปุ่น อเมริกา ฝรั่งเศส อังกฤษ ลำบากกว่าเมืองไทย เวลานี้ข้าวของก็หายาก อะไรๆก็เดือดร้อน ไทยเราไม่เห็นเดือดร้อนอะไร น้ำมันแพงรถยนต์ก็ยังติดจราจรกันอยู่อย่างนั้นแหละ ยังวิ่งกันอยู่เต็มถนน ไม่เห็นเบาบางกันไปเลย ของกินของใช้แพงก็เห็นตามบาร์ตามไนท์คลับเวลานั่งรถผ่าน มันก็ยังคึกคักครึกครื้นอยู่เหมือนเดิมไม่เห็นมีอะไรเปลี่ยนแปลง แสดงว่าไม่เห็นมีอะไรขาดแคลน เพราะยังสมบูรณ์กันอยู่ แต่ว่าคนพวกนั้นความจริงเขาไม่ได้นึกถึงอะไร เขามัวแต่จะเต้นจะรำตลอดไป ไม่ได้คิดว่าพรุ่งนี้ฉันจะกินอะไร วันมะรืนนี้ฉันจะกินอะไร ไม่ได้คิดอย่างนั้น จึงสนุกกันเรื่อยไป เมื่ออะไรไม่มีขึ้นเมื่อนั้นแหละจึงจะเป็นทุกข์มากมาย แต่ผู้ฉลาดเขาจะไม่เป็นทุกข์มาก แต่จะคิดด้วยปัญญาว่าอันนี้มันเป็นเรื่องธรรมดา โลกของเราก็เป็นอย่างนี้แหละ มีขึ้น ขึ้นแล้วก็มีลง ลงแล้วมันก็ขึ้น ไม่ใช่ลงตลอดเวลา ไม่ใช่ขึ้นตลอดเวลา

ท่านทั้งหลายที่มีอายุมากๆเหมือนคุณโยมแก่ที่นั่งข้างหลังโน้นนะ ลองคิดดูว่าตั้งแต่เกิดมาจนบ่านนี้มันมีอะไรบ้าง มีสุข มีทุกข์ มีได้ มีเสีย มีอะไรๆเกิดขึ้นในวิถีชีวิตของเรามากมายหลายเรื่องหลายประการ บ้านเมืองก็เหมือนกันแหละมีอะไรแปลกๆเกิดขึ้นทุกวันทุกเวลา เดี๋ยวนี้อ่านหนังสือพิมพ์ก็พบข่าวแปลกๆข่าวบางอย่างไม่เคยมีมาก่อนก็เกิดมีขึ้น อยู่ไปนานๆก็จะพบเห็นอะไรอีกเยอะ เพราะโลกนี้มันละครที่มีตัวแสดงมากเหลือเกิน พระเอก นางเอก ตัวตลก ตัวคนใช้เต็มเวทีเลย ต่างคนต่างแสดงไปตามบทบาท เราต้องไปเป็นคนดูเสียบ้าง อย่าไปเป็นคนแสดงอยู่ตลอดเวลา เพราะแสดงมากนักก็เหน็ดเหนื่อย ลงไปข้างเวทีแล้วก็ไปนั่งดูเสียบ้าง ถ้าไปนั่งดูข้างเวทีจะเกิดปัญญา มองเห็นอะไร

ชัดเจนแจ่มแจ้งขึ้น เหมือนกับพระสารีบุตรพระโมคคัลลานะนั้นท่านไปนั่งดูละคร ดูๆแล้วก็นั่งซึมเหมือนคนไม่มีหัวใจ คนหนึ่งก็ถามอีกคนหนึ่งว่า ทำไมนั่งซึมเหมือนกับไม่มีหัวใจ ท่านก็บอกว่าจะสนุกอะไร จะร่าเริงอะไร คนพวกนี้ไม่ถึงร้อยปีก็ตายหมดแล้ว เราจะมานั่งหัวเราะกันอยู่ทำไม ไปหาอะไรๆที่ประเสริฐกว่านี้ดีกว่า เลยก็ชวนกันไปบวชเสียเลย บวชแล้วก็ศึกษาค้นคว้ากันต่อไป ได้ความรู้พอสมควร แต่ก็ยังไม่พอใจในความรู้นั้น เพราะยังไม่พ้นจากความทุกข์อันแท้จริง จึงได้สัญญากันไว้ว่าในเราสองคนนี้ ถ้าใครได้พบอะไรที่ดีกว่านี้ ประเสริฐกว่านี้ต้องบอกแก่กัน ผลที่สุดพระสารีบุตรก็ได้พบพระอัสสชิลูกศิษย์พระพุทธเจ้า ได้ฟังธรรมสั้นๆย่อๆว่าสิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ

จะดับก็เพราะเหตุดับก่อน พระมุนี มีปกติสอนอย่างนี้ ท่านฟังแล้วเกิดความรู้ความเข้าใจ คือเข้าใจว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นก็ต้องดับเป็นธรรมดา ได้ปัญญาดวงใหม่ จึงชวนกันไปบวชในสำนักของพระพุทธเจ้า แล้วได้ช่วยงานพระพุทธเจ้าเผยแผ่สาธารณะธรรมแก่ประชาชนมีชื่อมีเสียงต่อมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ในสมัยนี้ก็เหมือนกัน เราดูแล้วก็ต้องไปนั่งข้างเวทีเสียบ้าง แล้วก็พิจารณาดูว่า เออ โลกนี่มันเป็นยังไงดูแล้วมันน่าหัวเราะ โลกนี่มันน่าหัวเราะเพราะมีอะไรแปลกๆบางทีทำอะไรแผลงๆเหมือนกับตัวตลกเอกอย่างนั้นแหละดูไปแล้วมันก็สนุกดีเหมือนกัน แต่ถ้าเราเป็นคนแสดงบนเวทีก็ไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร เพราะฉะนั้นในทางศาสนานี้ท่านจึงบัญญัติไว้ว่า เดือนหนึ่ง ๔ วันให้ไปหาความสงบใจเสียบ้าง ไปนั่งสงบๆนั่งพักเงียบๆแล้วจะได้เกิดอะไรขึ้นในใจบ้าง

คนที่มีปัญญาเขาจึงชอบไปหาความสงบ ไม่ใช่ไปพักผ่อนหย่อนใจ ไอ้ไปหย่อนใจก็ไปหย่อนลงในสิ่งโสโครกอีกเหมือนกันแหละ เช่นไปหย่อนที่พัทยา ที่บางแสน ที่หัวหิน หย่อนใจลงไปในสิ่งโสโครก แล้วกลับบ้านก็เปื้อนมาอีก เปื้อนมาที่บ้านอีก อย่างนั้นไม่ใช่หย่อนใจแท้ เราจะต้องไปหย่อนในที่เงียบๆไปพักตามวัดวาอาราม ตามที่สงบเงียบไปนั่งคนเดียว แล้วก็มองดูตัวเอง พิจารณาตัวเอง มองดูการงาน พิจารณาการงาน มองดูความเป็นอยู่ของครอบครัว หาความบกพร่องของตัว หาความบกพร่องของผู้ที่ปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขสิ่งทั้งหลายให้ก้าวหน้า แต่ถ้าไปพักผ่อนหย่อนใจในประเภทเรียกว่า สนุกทางเนื้อทางหนัง ทางหู ทางตา ทางจมูก ไม่มีอะไรดีขึ้นนอกจากว่าเพิ่มความทุกข์ให้แก่ตนเองเท่านั้น คนบางคนไปหาความสนุกจนรถชนกันตายก็มีเหมือนกัน อันนี้เป็นอาการหาความทุกข์โดยแท้ เพราะฉะนั้น เราควรจะปลีกตัวไปนั่งหาความสงบกันเสียบ้างตามโอกาสที่จะกระทำได้

ในสมัยโบราณ แม้พระเจ้าแผ่นดิน เช่นพระเจ้าอโศกมหาราชของอินเดีย ท่านทำราชการงานเมืองนานๆท่านก็ไปพักกับพระเสียทีหนึ่ง ไปถือศีลเหมือนกับพระ แต่ไม่ได้บวชแบบพระหรอก ไปอยู่เงียบๆไปสนทนาธรรมะแล้วกลับมาออกบริหารงานการต่อไป การไปพักตามวัดหาความเงียบนั้น ก็เท่ากับว่าเราไปช๊าชแบตเตอรี่ของเรานั่นเอง ทำให้มีกำลังภายในเพิ่มขึ้น แล้วจะได้ออกมาปฏิบัติงานต่อไป โดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เพราะทำงานด้วยปัญญา แต่ถ้าทำงานด้วยไร้ปัญญาแล้วเหน็ดเหนื่อยมาก จิตใจเคลิบเคลิ้มมัวเมามาก จึงมีความเป็นอยู่แตกต่างกันระหว่างคนมีปัญญากับคนที่ไม่มีปัญญา อันนี้เป็นเรื่องน่าคิด จึงนำมากล่าวเป็นธรรมคาถา เตือนจิตต์สะกิดใจแก่ญาติ

โยมทั้งหลายที่ได้มาประชุมกันฟังในวันนี้ กล่าวมาก็เห็นว่าพอสมควรแก่กาลแก่เวลา หวังว่าท่านทั้งหลายที่ได้สดับฟังแล้ว ก็คงจะนำไปพิจารณาเพื่อเป็นแนวทาง สำหรับชีวิตต่อไปตามสมควรแก่ฐานะ ดังแสดงมาก็พอสมควรแก่เวลา ขออำนาจกุศลบุญราศีที่ท่านทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันกระทำในวันนี้จงสำเร็จแก่คุณสุริยน ไรวา ผู้ได้ถึงอนิจจกรรมไปตามคติวิสัยของท่านทุกประการ แสดงมาก็สมควรแก่เวลา เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้ ต่อนี้ไปพระสงฆ์จะได้สวดอภิธรรมสักจบหนึ่ง แล้วจึงจะได้ถวายเข้าถวายของตามธรรมเนียมต่อไป

ภรรยา และ บุตรหญิง ชาย

รวมเขย-สะใภ้-และหลานตา

ครอบครัว วันบำเพ็ญกุศลครบ ๗ วัน

รวมญาติพี่น้อง วันบำเพ็ญกุศลครบ ๗ วัน

คำไว้อาลัย

SON ALTESSE
PRINCE DE CHAMPASSAK

ไว้อาลัยแด่
คุณสุริยนต์ ไรวา

คุณสุริยนต์ ไรวา และคุณจำนงค์ ไรวา เป็นทั้งญาติที่ดีและเป็นมิตรสนิทสนมของครอบครัวของข้าพเจ้า รักใคร่นับถือกันมาก โดยเฉพาะคุณสุริยนต์ ขณะมีชีวิตอยู่ ข้าพเจ้านับถือว่า เป็นบุคคลฉลาดรอบรู้ กล้าหาญ เสียสละ และมีกัลยาณธรรมน่าเลื่อมใส อย่างน้อยที่สุด คุณสุริยนต์ก็มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต้อนรับอาคันตุกะชนที่มาถึงถิ่นที่อยู่ของตน ข้าพเจ้าเองเคยได้รับความอบอุ่นในคุณธรรมข้อนี้จากคุณสุริยนต์เสมอ เมื่อข้าพเจ้ามีธุระทางกรุงเทพฯ คุณสุริยนต์ ไรวา เป็นผู้หนึ่งที่ข้าพเจ้าหวังพึ่งในเมตตากรุณาของท่าน และไว้วางใจอย่างสนิทสนม และก็เป็นจริงดังที่ข้าพเจ้าปรารถนาจริง ๆ ด้วย

บัดนี้ คุณสุริยนต์ ไรวา ซึ่งเป็นทั้งญาติสนิท มิตรที่ดีของข้าพเจ้าได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว ข้าพเจ้าพร้อมด้วยครอบครัวรู้สึกเศร้าสลดใจอย่างสุดซึ้งที่ต้องได้สูญเสียญาติและมิตรที่ดี เช่นคุณสุริยนต์ ไรวา

คุณจำนงค์ ไรวา ภรรยาคุณสุริยนต์ ปรารภจะพิมพ์หนังสือแจกเป็นธรรมบรรณาการ อนุสรณ์ในงานรับพระราชทานเพลิงศพคุณสุริยนต์ ไรวา ข้าพเจ้ารับทราบเจตนาอันดีนี้ จึงได้เขียนคำไว้อาลัยแด่คุณสุริยนต์ ไรวา ด้วยความรัก นับถือ และระลึกถึงเป็นอย่างยิ่ง

คุณสุริยนต์ ไรวา นอกจากเป็นญาติสนิทมิตรที่รักแพงของครอบครัวแล้ว คุณสุริยนต์ ไรวา ยังเป็นสะพานที่เชื่อมสายสัมพันธ์ระหว่างประเทศเราทั้งสองให้มีความรักแพงและยืนยงคงอยู่ตลอดไป ขณะนี้คุณสุริยนต์ ไรวา ได้จากเราไปแล้วโดยไม่มีเวลาจะพบปะกันอีกแล้ว

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอธิษฐานและวิงวอนต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ขอให้ดวงวิญญาณของคุณสุริยนต์ ไรวา จงพ้นจากความทุกข์ จงไปสู่สุคติ เป็นสุข เป็นสุข ตามความปรารถนาดีของข้าพเจ้าและครอบครัว ทุกสิ่ง ทุกประการ.

(เจ้าบุญอุ้ม ณ จำปาศักดิ์)
ผู้สำเร็จราชการต่างพระเนตร พระกรรณของสมเด็จพระเจ้ามหาชีวิต แห่งพระราชอาณาจักรลาว
ที่วังประทับเมืองปากเซ แขวงเซโดน ประเทศลาว

๘ สิงหาคม ๒๕๑๗

คำไว้อาลัย
ร้อยตำรวจโทสุริยน ไรวา
"มิตรแท้"

– มิตร มีอุปการะแท้ ป้องกัน มิตรประมาทเฮย
– มิตร ร่วมทุกข์สุขสรรพ์ ช่วยคุ้ม
– มิตร แนะสิ่งสารพัน เพื่อประโยชน์ เพื่อนนา
– มิตร รักใคร่ทุกข์สุขอุ้ม เพื่อนพ้นติฉิน

ร้อยตำตรวจโทสุริยน ไรวา ได้จากพวกเราไปแล้วด้วยโรคหัวใจวาย เมื่อวันอาทิตย์ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ข้าพเจ้าและภรรยาได้ไปรดน้ำศพ เพื่อสักการกับขอขมา และไปฟังพระสวดอภิธรรมบ่อยๆการสูญเสียคุณสุริยน ทำให้ข้าพเจ้าและครอบครัว พลอยรู้สึกเศร้าสลดใจอย่างยิ่ง เช่นเดียวกับบรรดาบุตรและภริยาและญาติของคุณสุริยนเหมือนกัน

ทายาทของคุณสุริยน ได้มายืนยันให้ข้าพเจ้าทราบว่า จะประกอบพิธีฌาปนกิจศพ คุณสุริยน ไวรา ประมาณเดือน พฤศจิกายน ศกนี้ และเตือนให้ข้าพเจ้าเขียนคำไว้อาลัย เพื่อเป็นเกียรติประวัติอนุสรณ์ แด่ คุณสุริยน ผู้วายชนม์ สำหรับพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพฯในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ตอบรับด้วยความเต็มใจยิ่ง

คุณสุริยน ได้เข้าศึกษาวิชากฎหมายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ได้สำเร็จเป็น ธรรมศาสตร์บัณฑิต (ธ.บ..) เมื่อปี ๒๔๘๒ มีอายุ ๒๒ ปี แล้วได้สมัครเข้ารับราชการในกรมตำรวจ จนได้รับพระราชทานยศ

ร้อยตำรวจโท จึงลาออกจากราชการ เพื่อสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนราธิวาส และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่ ๕ สิงหาคม ๒๔๘๙ ถึง ๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ เมื่อสิ้นวาระของสมาชิกสภาผู้แทนฯ แล้ว ก็มิได้กลับเข้ารับราชการอีก แต่ได้เปลี่ยนเป้าหมายไปประกอบธุรกิจค้าขายหลายอย่าง ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอันมากนับว่าเป็นพ่อค้าไทยที่สำคัญคนหนึ่ง

ข้าพเจ้าเริ่มรู้จักชื่อเสียงในทางดีของคุณสุริยน มานานแล้วคือประมาณ ๒๗ ปีมานี้, โดยการบอกเล่าของนายแพทย์ เรืออากาศโทน้อย ปาณิกบุตร (ปัจจุบัน ยศพลอากาศตรี, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช) แต่ได้รู้จักคุ้นเคยสนิทสนมกันมาก เมื่อข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒, รัฐมนตรี, และรองนายกรัฐมนตรี ในสมัย ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ ๕–๖–๗–๘ ตั้งแต่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ ถึง ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ เฉพาะอย่างยิ่ง ในสมัยพรรคเสรีมนังคศิลา ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายพรรคการเมือง เมื่อ ๒๙ กันยายน ๒๔๙๘ ข้าพเจ้าเป็นรองหัวหน้าพรรคฯ ได้ช่วยเตรียมการจัดสรรบุคคล เพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อน ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ และมีหน้าที่สนับสนุนบรรดาลูกพรรคในภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไปจนถึงจังหวัดนราธิวาส ซึ่งคุณสุริยน ได้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนี้อีกครั้งหนึ่ง และได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมความมุ่งหมาย ตั้งแต่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ ถึง ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐ จากผลงานในการร่วมมือโดยใกล้ชิดครั้งนี้ ทำให้คุณสุริยนและข้าพเจ้ามีความเคารพรักซึ่งกันและกันมากเสมือนญาติที่ใกล้ชิด

ต่อมาเมื่อข้าพเจ้าออกจากราชการ เพราะครบเกษียรอายุเมื่อ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๔ คุณสุริยน ได้ชักชวนให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมก่อตั้ง บริษัทยูไนเต็ดฟลาวมิลล์ จำกัด และบริษัทยูไนเต็ดไซโลแอนด์เซอร์วิส จำกัด ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วย จึงได้ร่วมมือดำเนินการตามโครงการก่อสร้างบริษัทดังกล่าวเป็นขั้นๆโดยลำดับ เช่น ได้วางศิลาฤกษ์โรงงานผลิตแป้งสาลี เมื่อ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๕ และได้ทำพิธีเปิดป้ายกับเดินเครื่องจักรโม่แป้งสาลี เมื่อ ๙ พฤษภาคม ๒๕๐๗ การผลิตแป้งสาลีและธุรกิจอื่นๆ ได้เจริญก้าวหน้ามาด้วยดี ก็เพราะคุณสุริยน มีความอุตสาห์ในการริเริ่มที่ดี และได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการของบริษัทตลอดมา จนถึงวันที่ถึงแก่กรรมดังกล่าวข้างต้น แต่ก่อนถึงแก่กรรมนั้นได้มีพระบรมราชโองการ–โปรดเกล้าฯแต่งตั้งเป็น วุฒิสมาชิกสภา เมื่อ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒ นับว่าเป็นข้าราชการ การเมืองในครั้งที่ ๓ อันเป็นครั้งสุดท้ายในชีวิต

ในการริเริ่มและการดำเนินงานอุตสาหกรรม ตลอดจนธุรกิจบางอย่างนั้น ข้าพเจ้าแน่ใจว่าผู้ใดที่รู้จักคุณสุริยนด้วยดี คงจะยกมือสนับสนุนให้คุณสุริยน เป็นเอกผู้หนึ่งในจำพวกเอกทั้งหลายเป็นแน่ เพราะผู้วายชนม์ มีความชำนิชำนาญในการดำเนินธุรกิจต่างๆมาประมาณ ๒๔ บริษัท ซึ่งมั่นคงอยู่บ้างหรือเสียไปบ้าง แต่เมื่อพิเคราะห์แล้ว เห็นว่ามีส่วนดีมากกว่าส่วนเสียอย่างปราศจากข้อสงสัยนอกจากนี้ ยังได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นตำแหน่งอันมีเกียรติยิ่ง ถึง ๒ สมัยติดต่อกัน

ตั้งแต่สนิทสนมกันมา ข้าพเจ้าไม่เคยเห็น หรือได้ยินว่า คุณสุริยนมิตรแท้ที่รักคิดเบียดเบียนใครหรือรังแกใครเลย เท่าที่ทราบ มีแต่คนคอยแนะ

ประโยชน์ และป้องกันมิให้ผู้อื่น หรือเพื่อนทำชั่ว ที่สำคัญ ไม่ชอบการตำหนิติเตียนใครทั้งต่อหน้าและลับหลัง กล่าวคือมองดูผู้อื่นในแง่ดีไว้ก่อน หากผู้น้อยทำผิด ก็ไม่ชอบปรักปรำหรือคิดผูกพยาบาท เมื่อได้ตักเตือนพอสมควรแล้วก็ยุติเรื่องนั้นไปเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น คุณสุริยน ใฝ่ใจแต่การดำเนินธุรกิจให้รุดหน้าเป็นเรื่องใหญ่ โดยมุ่งคิดๆๆและทำๆๆต่อไปข้างหน้าอย่างมิหยุดยั้งเสมอมา ดังนั้นการที่เพื่อนได้ถึงแก่กรรม ขณะการตรวจงานในไร่ ที่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี จึงเป็นข้อยืนยันในเรื่องนี้คือ ไม่ยอมหยุดยั้งในการประกอบภารกิจ ทั้งๆที่ร่างกายก็ไม่สมบูรณ์เหมือนแต่ก่อน และเหลือกำลังใจดีเพียงอย่างเดียวนั้น ย่อมเป็นการไม่เพียงพอเพื่อการอยู่รอด เห็นว่าเป็นการจากไปอย่างน่าเสียดาย เพราะมีอายุนับได้เพียง ๕๗ ปีเท่านั้นถ้าหากยินยอมพักผ่อนให้มากพอสมควร ข้าพเจ้ายังคงเชื่อว่า คุณสุริยน อาจมีชีวิตยืนยาวต่อไปอีกเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ และครอบครัวได้อีกมากทีเดียว

คุณสุริยนได้บริจาคทรัพย์ช่วยเหลือราชการเป็นอันมากผู้หนึ่ง ได้ประกอบความดีเพื่อชาติโดยหาทางส่งเสริมอาชีพของประชาชน ทั้งในทางเกษตรและอุสาหกรรมตามลำดับ เช่น จัดส่งต้นพันธุ์มันสำปะหลังไปปลูกในนิคมสร้างตนเอง ของกรมประชาสงเคราะห์ และจัดส่งวัวนมพ่อพันธุ์ไปช่วยผสมในทัณฑ์สถานเปิด จังหวัดระยองของกรมราชทัณฑ์กระทรวงมหาดไทยเป็นต้น ในทางส่วนตัวได้ช่วยเหลือผู้ตกงาน หรือผู้มีทุกข์ยากจน ให้มีงานทำตามสมควรแก่กรณีโดยมิหวังผลตอบแทนอย่างใดเลย

แม้กล่าวโดยส่วนรวม ในเรื่องคุณงามความดีของคุณสุริยน ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่นั้น ย่อมเห็นได้ว่าเป็นผู้มีความประพฤติดี ขยันหมั่นเพียรจงรักภักดีต่อ

ภารกิจ เคร่งครัดในวินัยและศีลธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นอันมาก เช่น มีสัจจะ รู้จักการเสียสละ มีความกตัญญูกตเวทีฯลฯ เฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้มีคุณลักษณะ ครบถ้วนตามความหมายของ "มิตรแท้ ๔ จำพวก" ดังกล่าวเป็นคำร้อยกรองไว้ ในบทนำข้างต้นนั้นแล้ว ดังนั้น จึงมีผู้คบหาสมาคมอย่างกว้างขวางด้วยดีเสมอ มา นับเป็นตัวอย่างในการทำดีชอบ จนได้รับพระราชทานยศร้อยตำรวจโท (ขณะรับ ราชการในช่วงเวลาอันสั้น) ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒ สมัย โปรดเกล้าฯให้เป็นสมาชิกวุฒิสภา ๑ สมัย รวมทั้งได้รับพระราชทานเครื่องราช อิสริยาภรณ์ ทุติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) ทุติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท ม.) และตติย จุลจอมเกล้าวิเศษ (ต.จ.ว.) นับเป็นเกียรติประวัติอนุสรณ์ซึ่งดียิ่ง อย่างไรก็ดีแม้ คุณสุริยน ไรวา ได้จากพวกเราไปแล้วก็ตาม ได้จากไปเพียงสังขารเท่านั้น แต่ คุณงามความดีคงเหลือสถิตย์เทิดไว้แก่วงศ์ตระกูล "ไรวา" สืบต่อไปชั่วกาลนาน

สุดท้ายนี้ ขอให้คุณงามความดีของผู้วายชนม์ ที่ได้กระทำไว้ในอดีต และบรรดาทักษิณานุประทานที่ภริยาและบุตร ตลอดจนบรรดาญาติมิตรได้ร่วม กันบำเพ็ญอุทิศให้ตลอดระยะเวลา จงเป็นนิสัยปัจจัยส่งเสริมให้ดวงวิญญาณของ ร้อยโทสุริยน ไรวา เข้าสู่แดนเกษมสำราญในสัมปรายภพ เทอญ

จอมพลอากาศ [signature]

(ฟื้น รณนภากาศ ฤทธาคนี)

๒ ซอยประชาอุทิศ
ถนนปฏิพัทธ์ กรุงเทพฯ ๔
๒๓ กันยายน ๒๕๑๗

คำไว้อาลัย

ร.ต.ท. สุริยน ไรวา เป็นผู้ที่ผมรู้จักคุ้นเคยชอบพอรักใคร่สนิทสนมมาเป็นเวลานาน คุณสุริยนฯ เป็นผู้ที่มีอารมณ์ร่าเริง สนุกสนาน ไม่มองคนในแง่ร้ายเป็นที่รักใคร่ชอบพอกับผู้ที่รู้จักคุ้นเคย แม้ผู้ที่ได้ร่วมงานด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณสุริยนฯ มีน้ำใจโอบอ้อมอารีต่อเด็กๆ ไม่ถือตัวและเป็นกันเองกับทุกๆ คน ตลอดเวลา คุณสุริยนฯมีกิจการค้าที่มั่นคงกว้างขวาง ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ มีน้ำใจหนักแน่น กล้าได้กล้าเสีย จึงทำให้คุณสุริยนฯเป็นที่รู้จักดีในวงการสังคมทั่วไป

ตามกฎแห่งกรรม เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า คนเราเกิดมาทุกคนย่อมหนีความตายไม่พ้น และจะต้องจากกันไม่ช้าก็เร็ว ถึงอย่างไรก็ดีการจากไปของคุณสุริยนฯ ครั้งนี้ ก็อดที่จะเศร้าสลดใจและอาลัยรักไม่ได้ คุณสุริยนฯจากพวกเราไปก็แต่เพียงร่างกายเท่านั้น แต่ความเชื่อถือ และความมีชื่อเสียง ในวงการสังคมยังอยู่ในความทรงจำของผู้ที่รู้จักคุ้นเคย ผู้ที่เคยร่วมงานตลอดไป

ในการพระราชทานเพลิงศพ ร.ต.ท. สุริยน ไรวา ครั้งนี้ ผมขอให้กุศลผลบุญตลอดจนคุณงามความดีที่ ร.ต.ท. สุริยนฯ ได้ทำไว้จงบันดาลให้ดวงวิญญาณของ ร.ต.ท. สุริยน ไรวา จงบรรลุสู่สุคติในสัมปรายภพ เทอญ

พลเอก

ผู้อำนวยการรักษาความสงบ

ไว้อาลัย สุริยน

สุริยนเป็นลูกของพี่สาว อยู่ในครอบครัวข้าพเจ้าตลอดมาแต่เล็กจนใหญ่มารดาสุริยนเมื่อสมรส ได้ช่วยพ่อแม่ข้าพเจ้าทำมาหากินอยู่ที่มหาชัย สมุทรสาครหลายปี จนตัดสินใจอพยพไปตั้งตัวโดยอิสระที่พระประแดง สมุทรปราการ สุริยนและพี่ชายอีกคนหนึ่ง ติดการเล่าเรียนอยู่ที่มหาชัย จึงยังคงอยู่กับแม่พ่อข้าพเจ้าตลอดมา จนทั้งสุริยนและพี่ชายเขารู้สึกติดพันในครอบครัวข้าพเจ้าประดุจสมาชิกในครอบครัวอย่างสนิท จึงได้ใช้นามสกุลข้าพเจ้า

การศึกษาของสุริยน เริ่มที่โรงเรียนประจำจังหวัด แล้วไปต่อที่โรงเรียนสวนกุหลาบ ตามแนวทางที่ข้าพเจ้าเองได้ดำเนินไป การศึกษาทางโรงเรียนได้ผลตามธรรมดาแต่สุริยนได้รับการอบรมที่ดีประกอบด้วย คือ ระหว่างที่อยู่กับครอบครัวข้าพเจ้าตั้งแต่สมัยบิดามารดาข้าพเจ้าเป็นผู้ปกครอง สุริยนได้รับการฝึกฝนในอาชีพทางการทำมาหากินอย่างพลเมืองธรรมดา ครอบครัวของข้าพเจ้าเติบโตกันมาตามทางนั้น ไม่เคยได้ฝึกใฝ่ที่จะเข้ารับราชการอย่างกุลบุตรของครอบครัวคนไทยมาก การอบรมไปในทางทำมาหากินอย่างพลเมืองธรรมดานี้ มีผลย้อมความเป็นไปในชีวิตของสุริยนต่อมา

เมื่อเสร็จการศึกษาพื้นฐานแล้ว สุริยนเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ข้าพเจ้าฝากให้เข้าอบรมที่สำนักงาน เทพศรีหริศ ประกอบไปด้วย เมื่อเสร็จการศึกษา สุริยนสมัครเข้ารับการฝึกฝนเป็นตำรวจพักหนึ่ง จนได้ยศเป็นร้อยตำรวจโท แต่โดยที่ได้รับการอบรมจากคุณตา คุณยาย ใช้ไปทางทำมาค้าขาย จึงไม่ติดใจเอาดีในทางราชการ ลาออกไปปฏิบัติการทำมาหากินโดยอิสระ ตามอย่างเทือกเถาเหล่าพันธุ์เดิม

เมื่อชีวิตสุริยนผ่านเข้าวงการค้าได้สักหน่อย เกิดแตกฉานในอาชีพทางนี้ยิ่งขึ้นเป็นลำดับ จนถึงกับจับจุดสำคัญได้ที่ว่า ในการปฏิบัติการพานิชย์ต้องอาศัยการคลังเป็นหลักสำคัญ จึงได้ขวนขวายเข้าหาทางการคลัง จนได้เป็นผู้ที่มีหุ้นใหญ่ในธนาคารเกษตรจากนั้นสุริยน ก็สนุกใหญ่ ได้แผ่ขยายกิจการค้าของเขา พอเริ่มจับทำอะไรขึ้นอย่างหนึ่งก็มองเห็นกิจการงานที่ควรจะทำติดต่อขยายตัวออกไปทั่วสารทิศ ฉะนั้นในไม่ช้า กิจการงานของสุริยนก็ควบคุมไปในงานต่างๆ เช่น เข้าทำแป้งมันสัมปะหลัง ก็ต้องหาที่ดินทำไร่มันสัมปะหลังแล้วขยายไปทางโคนม ขยายไปทางเรือกสวนไร่นา ที่โน่นบ้าง ที่นี่บ้าง เมื่อมีที่ดินที่โน่นที่นี่มากแห่ง และมากแหล่งขึ้น ความคิดก็แผ่ขยายไปจัดตั้งโรงแรม ตั้งบริษัทค้ารถไถนาเครื่องเกษตรกรรม แล้วก็เลยไปถึงเหมืองแร่ กิจการประกันภัย คลังสินค้า สินค้าเข้า–ออก และอะไรต่อมิอะไรอีกจนแทบจะนับไม่ถ้วน

การเป็นไปในชีวิตของสุริยนดังกล่าวย่อๆมานี้ (ชีวิตอย่างละเอียดบรรยายไว้ในอีกเรื่องหนึ่ง) แสดงถึงความสามารถของสุริยนอย่างแน่แท้ มีกิจการอย่างหนึ่งซึ่งควรยกมากล่าวโดยเฉพาะ คือ สินค้าแป้งมันสัมปะหลัง พูดได้ว่า สุริยนเป็นบิดาแห่งสินค้ามันสำปะหลัง ในฐานะเป็นสินค้าขาออก อันต่อมามีความสำคัญของประเทศอย่างหนึ่ง

ก่อนที่สุริยนจะเข้าไปทำกิจการมันสำปะหลัง แป้งมันสำปะหลังเป็นสินค้าภายในประเทศมานานแล้ว แต่คุณภาพไม่ได้ระดับที่จะแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้เพราะสีคล้ำ และมีกลิ่น ทั้งรสก็ไม่สนิท ทั้งนี้เป็นเพราะวิธีปรุงแต่งแป้งมันสำปะหลังสมัยนั้นใช้วิธีเอาเนื้อแป้งตีกับน้ำ เพื่อแยกแป้งออกจาก

กาก ต้องใช้น้ำมันมาก แล้วปล่อยให้น้ำแป้งตกตะกอน กินเวลาราว ๓–๔ วันสุดแล้วแต่ภาชนะที่ใช้เกรอะเนื้อแป้งจะมีขนาดใหญ่เล็กสักแค่ไหน ระหว่างหมักแป้งให้ตกตะกอนนี้ เนื้อแป้งเองเกิดปฏิกริยา มีอาการเริ่มบูดขึ้นดังนั้น เมื่อโรงงานเกรอะเอาเนื้อแป้งออกจากน้ำหมักแล้ว กลิ่นบูดน้อยๆจึงมีแล้ว และในการแยกเนื้อแป้งออกจากกาก ก็ไม่มีเครื่องมือเฉพาะอย่างไร กากจึงยังปนอยู่อีก เป็นพิเศษกากละเอียดๆ เมื่อได้เนื้อแป้งหมาดๆซึ่งมีกลิ่นบ้างแล้ว และสีสรรก็ดูไม่สะอาดนัก โรงงานต้องทำให้เนื้อแป้งแห้งอีก มีวิธีทำกันต่างๆ นานา ตั้งแต่เกลี่ยบนพื้นซีเมนต์ เอาใส่กะบะตากแดด เอาย่างความร้อนเป็นต้น โรงงานหม่อมราชวงศ์ เทพฤทธิ์ เทวกุล นับว่าเป็นโรงงานที่ก้าวหน้าที่สุด คือ มีผ้าโปงขนาดมหึมา กางไว้ภายใต้หลังคา สร้างขึ้นโปร่งแบบศาลา แล้วมีไอร้อนพ่นเข้าไปในโปงนั้น ระหว่างนั้นก็ค่อยๆกระจายเนื้อแป้ง โปรยลงผ่านไอร้อน นับว่าสามารถรักษาความสะอาดได้มาก และทำแป้งให้แห้งได้โดยรวดเร็วกว่าโรงอื่นๆ (แป้งมันสำปะหลังจะคงรักษาตัวอยู่ได้ในสภาพไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อเหลือความชื้นอย่างมากเพียง ๑๔ %)

ดังนั้นเมื่อสุรินทร์ตัดสินใจเข้าทำกิจการนี้ จึงได้ขอซื้อโรงงานทำแป้งมันสำปะหลัง ของหม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล ที่บางพระ แล้วสุรินทร์ก็เริ่มขยายงานขั้นแรก ขยายเครื่องล้างเครื่องบดหัวมัน และสร้างเครื่องอบแบบนอนหมุนได้ (ทำนองหม้อเผาซิเมนต์) มาแทนโปงผ้า ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงโรงงานแบบใช้เครื่องจักรเยอรมัน ทันสมัยที่สุด ซึ่งมีเครื่องที่สำคัญ ๒ ระยะ คือ ๑) เครื่องสลัดน้ำออกจากเนื้อแป้ง โดยใช้หลักพลังเหวี่ยง (CENTRIFUGAL FORCE) และ ๒) ใช้เตาโลหะมิดชิด มีไอร้อนอุณหภูมิสูงในเวลารวดเร็ว

(FLASH CHAWDER) โดยที่โรงงานที่สุริยนขยายในที่สุด ประกอบด้วยเครื่องจักรสำคัญดังกล่าวแล้ว การทำแป้งมันสำปะหลังของสุริยน จึงได้ร่นเวลาจาก ๓ วัน ๗ วัน เป็นเพียง ๑๐–๑๒ ชั่วโมง หลังจากป้อนหัวมันจากไร่ ซึ่งมีทั้งโคลนตมเข้าโรงงานแล้วในชั่วเวลา ๑๐–๑๒ ชั่วโมง หัวมันชุดนั้นก็จะออกมาเป็นแป้งมันสำปะหลังบริสุทธิ์ ขาวสะอาด แห้งผากจนเวลาเอานิ้วขยี้ดูจะรู้สึกทั้งลื่นทั้งฝืดนิดๆที่ปลายนิ้ว ผลก็คือ แป้งมันสำปะหลังที่มีคุณภาพสู้ของประเทศต่างๆในโลกได้ ส่งไปขายในตลาดสหรัฐได้อย่างสบาย

จากนั้นก็มีผู้อื่นเจริญรอยตามอีกเป็นจำนวนมาก จนถึงกับบริษัทที่เคยเป็นนายหน้าขายแป้งมันสำปะหลังให้สุริยนที่นิวยอรค เข้ามาตั้งโรงงานทำแป้งมันสำปะหลังด้วยอีกแห่ง เพื่อช่วยกันแปลงวัตถุดิบไทยเป็นสินค้าป้อนตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น จนในตอนหนึ่ง สินค้าแป้งมันสำปะหลัง ในฐานะเป็นสินค้าออกของประเทศ มีความสำคัญสูงขึ้นจากศูนย์ ไปถึงอันดับราว ห้า หรือ หก ของสินค้าออกของประเทศ ทั้งนี้ด้วยความริเริ่มความทะเยอทะยาน และความตั้งใจที่จะทำให้ดียิ่งขึ้นของสุริยนตลอดมา ดังนั้น สุริยนควรจะได้รับความยกย่องนับถือ ประดุจเป็นบิดาแห่งสินค้าออกแป้งมันสำปะหลังของประเทศเรา

แต่นั้นแหละ พระท่านว่าอนิจจังไม่เที่ยง สุริยนก้มหน้าทำงานไปทำไปโดยไม่ค่อยเหลียวหลังดูว่า ข้างหลังเรียบร้อยแล้วหรืออย่างไร เมื่อกิจการได้ขยายตัวออกไป ทางโน้น ทางนี้ จนแทบนับไม่ถ้วน ผู้คนที่จะเรียกมาใช้ก็หาไม่ค่อยได้มากนัก ข้าพเจ้าเองตอนลาออกจากราชการเพราะป่วย ค่อยยังชั่วแล้วไปช่วยเขาพักหนึ่งก็ สู้ไม่ไหว ต้องถอนตัวสุริยนเองระหว่างที่ก้มหน้าทำไป ก็ประสพอุปสรรคโน่นนี่ บางอย่างก็ขบผ่านพ้นไปได้ บางอย่างก็ต้องประวิงไว้

ในที่สุดอุปสรรคเหล่านี้ เพิ่มน้ำหนักขึ้นเป็นลำดับ ทำนองดินพอกหางหมูในที่สุดสุริยนจึงต้องปล่อยกิจการงานหลายอย่างไป คงเหลือไว้บ้างที่พอมีทางเลี้ยงตัวได้

สิ่งหนึ่งซึ่งควรศึกษาเกี่ยวกับชีวิตของสุริยนก็คือ สุริยนปฏิบัติตนตามความหมายแห่งพรหมวิหารอย่างดี ว่าถึงด้านเมตตากรุณา สุริยนไม่เคยไล่คนงานออกเลย คนงานบางคนลาออกไป แล้วไปประพฤติชั่วติดคุก ออกแล้วกลับมาของานทำ สุริยนก็ให้ทำงานโดยปราศจากอาการรังเกียจเดียดฉันท์อย่างไร คนงานหลายครอบครัวทำงานกับสุริยนทั้งพ่อ แม่ ลูก หลาน เหลน โหลน อยู่กันจนตายก็มี บางคนที่ออกจากงานอื่นๆสุริยนก็เรียกเข้ามาทำงานด้านต่างๆตอนหลังๆเมื่อตัดกิจการต่างๆลงมาก รายได้ก็ลดลง แต่รายจ่ายไม่ตัดเลยสำนักงานมีคนงานอยู่อย่างไร ใครกินเงินเงินเดือนเท่าไร ก็คงกินอยู่ต่อไปตามนั้น เวลาเงินขาดมือจะจ่ายเงินเดือน ก็หยิบยืมกู้เขามาจ่าย ดังนี้เป็นเดือนๆปีๆ นอกจากนั้นเวลามีเงินมีทองก็ช่วยเพื่อนฝูงพรรคพวกอย่างเต็มใจ ใครจะใช้คืนก็ใช้ ไม่คืนก็ช่างทั้งนี้มิใช่เขาสุรุ่ยสุร่าย เขาเองกระเหม็ดกระแหม่ ใช้ส่วนตัวแต่ในสิ่งจำเป็น จะมีฟุ่มเฟือยบ้างก็ในเรื่องเครื่องแต่งบ้าน ซึ่งมุ่งหมายให้อาคันตุกะผู้มาเยี่ยมมีความสุขกายสบายตา และเครื่องแต่งกาย เพื่อรักษาฐานะพ่อค้าที่มีหลักฐานเท่านั้น แต่ที่เขาไม่เค้นเรียกหนี้คืน เพราะมีน้ำใจเมตตาอารีต่อผู้ตกยากที่บากหน้าไปหาเขา เขาไม่เคยปฏิเสธที่จะช่วยใครเลย ทั้งนี้จนกระทั่งหายใจเฮือกสุดท้าย

ส่วนมุทิตาจิตนั้น สุริยนมีมากทีเดียว สุริยนไม่เคยลืมผู้มีบุญคุณ แม้ผู้มีบุญคุณนั้นจะตกอับ ก็ไปมาหาสู่ เอาของกินของใช้ไปฝากเป็นครั้งคราวเสมอ

ผู้ใดได้ดี ก็เป็นที่ยินดีของสุริยน สุริยนไม่เคยแสดงความอิจฉาริษยาผู้ใด มีแต่ความยินดีด้วยกับความดีของทุกคนที่ได้รับความยกย่องนับถือ

ส่วนอุเบกขานั้น ว่าในทางพระ สุริยนมีน้อย เพราะหัวคิดมัวยุ่งแต่จะประกอบธุรกิจ ทางพระทางเจ้าจึงไม่ค่อยมีโอกาสเข้าใกล้ชิดนัก แต่กระนั้นก็มีสุริยนมีนิสัยไม่เบียดเบียนใคร ว่าถึงความโกรธพยาบาทมาตรร้าย สุริยนมีความรู้สึกทางนี้น้อยมาก ว่าถึงโลภะก็มีความกระวีกระวาดที่จะทำมาค้าขายก็เพื่อขยายกิจการค้า และกิจการที่ทำให้กว้างขวางยิ่งขึ้นมิได้มองถึงลาภสักการะในทำนองมาประดับรัศมีของตัว ว่าโดยทั่วไปแล้วชีวิตจิตใจของสุริยนมีลักษณะแห่งความเป็นอุเบกขาพอใช้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า แม้มีชีวิตเป็นปุถุชน ติดตามกิจการงานในอาชีพเยี่ยงสามัญชนผู้ต้องหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องทั่วไป สุริยนมีจิตใจที่เข้าลักษณะพรหมวิหารอยู่ไม่น้อย จึงเป็นสิ่งหนึ่งซึ่งคงจะเป็นบุญส่งเสริมบารมีของสุริยนให้ชีวิตต่อๆไปใกล้ธรรมะของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งขึ้นเป็นลำดับ

ขอลาเพียงเท่านี้ หลานรักดุจลูก คงพบกันอีกในสภาวะที่เป็นสุขพ้นความวุ่นวายแห่งชีวิตยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

๓ กันยายน ๒๕๑๗

พระมหาเจริญ

บ้านพักมหาชัย สมุทรสาคร

คนใจพระ

คุณสุริยน ไรวา เกิดในครอบครัวที่ฐานะค่อนข้างดี เมื่อเด็กเป็นเด็กแข็งแรงและนิสัยเรียบร้อยไม่ซนเหมือนเด็กผู้ชายทั่วๆไป เมื่อเล็กๆมีพี่เลี้ยงเป็นคนอายุมาก เวลาข้างบ้านมีลครแกก็แบกไปดูลครทุกๆวัน เป็นลครพวกแก้บน เผอิญตัวเอกในเรื่องชื่อสุริยนเป็นคนเก่งทุกอย่าง แกก็เลยเรียกหนูน้อยว่าพ่อสุริยน พอโตขึ้นหน่อยญาติจะเปลี่ยนชื่อให้แต่ตัวเองไม่ยอมบอกว่าชอบชื่อนี้

นอกจากจะเป็นคนมีอารมณ์เย็นแล้ว ยังเป็นคนใจดีใจบุญใจพระอย่างไม่เคยพบมีขึ้นในบรรดาผู้ที่ข้าพเจ้าเคยผ่านพบหรือได้ยินว่าใจดีเหมือนเธอ ใครออกปากขอความช่วยเหลือไม่เคยขัด แม้ตัวเองบางครั้งจะลำบากใจก็ไม่อาจขัดเพื่อนฝูงได้ และเป็นผู้ที่รักบ้านเมืองอย่างเสียสละ การค้าขายส่วนมากมุ่งไปทางหาเงินตกเข้าประเทศ พยายามส่งข้าวแป้งมันและสินค้าต่างๆไปขาย ครั้งหนึ่งมีปลายข้าวค้างสต๊อกอยู่มาก และราคาตลาดต่างประเทศไม่ดีแต่เธอพยายามจัดส่งข้าวจำนวนนั้นไปขายเพื่อเอาเงินตราและยอมขาดทุนเอง ใครๆถามว่าเพราะเหตุใด เธอว่ายังได้เงินเข้าดีกว่าของเสีย ขาดทุนไปบ้างช่างเถอะ เพราะขืนทิ้งเอาไว้ก็ต้องเสียหมด และปลายข้าวนี้ก็มิใช่ของเธอเอง แต่เธอพยายามช่วยเจ้าของมิให้ขาดทุน และยอมขาดทุนเอง

การค้าขายบางครั้งก็ประสพมรสุมอย่างหนัก แต่เมื่อเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปในระยะนั้นว่า เธอเป็นคนหาเงินตราเข้าประเทศ ซึ่งมีผู้พยายามช่วยผ่อนหนักเป็นเบาให้ผ่านอุปสรรคไปได้

คนเราจะร่ำรวยหรือยากจน หาเป็นสิ่งสำคัญนักไม่ สิ่งซึ่งสำคัญคือน้ำใจอันประเสริฐของเธอ ซึ่งยากจะหาพบในบุคคลใด คนที่ช่วยในเรื่องงานการ

แม้จะทราบว่าเขาไม่ซื่อตรงเธอก็ไม่เอาเรื่องเอาผิด พร้อมที่จะให้อภัยคนทุกคน จนเราพวกเพื่อนพากันให้นามสมยาของเธอว่า "พระเวศสันดร" เพราะเธอเป็นผู้ให้อยู่เสมอ

อันเงินทองตั้งใจหาไม่ช้าได้
แต่จะหาน้ำใจนั้นสุดหา
ทั่วแดนดินสิ้นพิภพจบโลกา
ยากจะหาน้ำใจได้อย่างเธอ.

แด่ คุณสุริยน ไรวา–
– คนยอดคน

....คุณสุริยนเป็นคนยอดคน....ยอดในความริเริ่มความเป็นนักสู้ และยอดในทุกฐานะอาชีพ บรรดาที่วิถีชีวิตได้บันดาลให้เป็นมา.... เกือบจะไม่มีสาขาอาชีพใด ที่คุณสุริยนไม่เคยผ่านตลอดระยะเวลาที่ยังมีชีวิตอยู่....

ในชีวิตผม ผมเคยสูญเสียผู้ที่เป็นที่รักมาหลายครั้งหลายคราว จนทำให้ความรู้สึกชินชาตัดใจได้ ไม่อาลัยอาวรณ์มากนัก แต่การสูญเสียคุณสุริยน ไรวา ความรู้สึกที่เคยชินชา กลับไม่ชินชาเสียแล้ว เพราะคุณสุริยนเป็นที่รักของผม ทั้งในฐานะที่เคยเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา และในฐานะเป็นเพื่อนผู้มีใจงาม ในตอนท้ายที่ต่างคนต่างก็แก่เฒ่ากันไปแล้ว ก็ยิ่งสนิทสนมกันมากทั้งตัวเองและครอบครัวต่างไปมาหาสู่กันมิได้ขาด เมื่อคุณสุริยนต้องมาจากไปเร็วเกินความคาดหมาย จึงทำให้ผมตัดใจได้ยาก ทั้งอาลัยและทั้งเสียดายจริงๆ

ผมเกือบจะไม่ต้องกล่าวก็ได้ว่า ความมีใจงามของคุณสุริยนนั้น มีอะไรที่เป็นเครื่องพิสูจน์ เพราะบรรดามิตรสหาย ผู้คุ้นเคย และเพื่อนรักเพื่อนเกลอของคุณสุริยน ตลอดจนท่านผู้ใหญ่ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของคุณสุริยนย่อมประจักษ์ดีอยู่แล้ว และยังมีพยานให้เห็นสดๆร้อนๆอีกว่าเมื่อวันที่คุณสุริยนถึงแก่กรรม และตลอดระยะเวลาของการบำเพ็ญกุศลนั้น มีผู้ไปร่วมไว้อาลัยกันมากมายเพียงใด ยิ่งในวันพระราชทานเพลิงศพ ผมก็เชื่อว่าจะมีผู้ไปร่วมไว้อาลัยกันอย่างล้นหลามกว่าที่แล้วๆมา

ตลอดระยะเวลาที่คุณสุริยนยังมีชีวิตอยู่ และระยะเวลา ๓๐ กว่าปีที่ผมรู้จักกับคุณสุริยนมา คุณสุริยนเริ่มงานอาชีพขั้นต้นด้วยการรับราชการอยู่ในกรมตำรวจ และขณะเมื่อคุณสุริยนได้รับพระราชทานยศเป็นร้อยตำรวจโท คุณสุริยนอยู่ใต้การบังคับบัญชาของผมโดยตรง และจากอาชีพรับราชการตำรวจ วิถีชีวิตก็บันดาลให้คุณสุริยนหมุนเวียนเปลี่ยนไปยึดอาชีพต่างๆกัน จนเกือบจะไม่มีสาขาอาชีพใดที่คุณสุริยนไม่เคยได้สัมผัสมา สรุปแล้วก็พอจำแนกสาขาอาชีพของคุณสุริยนที่เคยผ่านมาได้ ดังนี้–

- เป็นข้าราชการ
- เป็นนักธุรกิจการค้า
- เป็นเกษตรกรเจ้าของไร่
- เป็นอุตสาหกร เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม
- เป็นเจ้าของคอกปศุสัตว์
- เป็นนายธนาคาร
- เป็นผู้บริหารกิจการ เดินเรือทะเล
- เป็นผู้บริหารกิจการประกันภัยและประกันชีวิต และ
- เป็นนักการเมือง

ซึ่งแต่ละสาขาอาชีพมีลักษณะไปคนละทางสองทาง แต่โดยที่คุณสุริยนเป็นทั้งผู้มีความคิดริเริ่มมาตั้งแต่ยังหนุ่มๆ และเป็นลูกผู้ชายที่เต็มไปด้วยวิญญาณของนักสู้และนักบุกเบิก คุณสุริยนจึงประสบความสำเร็จอย่างน่าตื่นใจเป็นระยะๆมา ไม่ว่าจะริเริ่มจับงานอะไรขึ้นมา ผลงานของทุกงานจะต้องอยู่ในระดับยอดเสมอ ผม

และเพื่อนฝูงตลอดจนท่านผู้ใหญ่บางท่านจึงกล่าวได้เต็มปากว่า คุณสุริยน เป็นคนยอดคน--และมาในยุคนี้ น่าจะหาคนอย่างคุณสุริยนได้ยากแล้ว

ผมเคยครุ่นคิดเสมอว่า เมื่อยังมีชีวิตอยู่ คุณสุริยนเป็นคนมีวิถีชีวิตที่น่าสนใจมาก แต่อะไรเล่า ที่ช่วยให้คุณสุริยนเป็นทั้งนักบุกเบิก และนักสู้ เป็นพ่อค้าและเป็นนักการเมืองที่ประสบความสำเร็จ ท่านผู้ใหญ่ที่เคารพท่านหนึ่งจึงไขปัญหาให้ผมฟังว่า

-- คนคนนี้เป็นคนมีกตัญญู รู้คุณคน เสมอต้นเสมอปลาย ไม่หน้าไหว้หลังหลอก และคิดเอาแต่ประโยชน์ตน--

ซึ่งผมเห็นด้วยกับท่านทุกประการ เพราะคุณสุริยน หรือคนคนนี้ได้ประพฤติและปฏิบัติตัวอย่างท่านว่าจริงๆ

คุณสุริยนมีชีวประวัติที่น่าสนใจอยู่มาก ผมจึงเห็นควรจะบันทึกไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ครอบครัวและบุตรหลานต่อไปข้างหน้า เพราะผมเชื่อว่า ชีวประวัติของคุณสุริยนในตอนต้นของการเริ่มงานอาชีพน่าจะไม่มีบันทึกอยู่ที่ใด และน่าจะไม่มีชีวประวัติของใครเหมือนด้วย ผมจึงขอบันทึกจากความทรงจำเท่าที่ผมพอนึกได้ในขณะนี้ คือ–

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ กรมตำรวจได้เปิดที่ทำการสถานีตำรวจนครบาลแห่งใหม่ขึ้นโดยรวมสถานีตำรวจสามแยก สถานีตำรวจป้อมปราบ และสถานีตำรวจสามยอด มาไว้ที่สถานีตำรวจนครบาลกลาง หรือที่เรียกกันติดปากว่า "โรงพักกลาง" เพียงแห่งเดียว ใช้ชื่อทางราชการว่า กองกำกับการตำรวจนครบาลกลาง (สถานีตำรวจพลับพลาชัย เขต ๑ และ เขต ๒ ในปัจจุบัน) ผมได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลกลางเป็นคนแรก มีหน้าที่ปก

ครองบังคับบัญชาในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลแห่งนี้ การดำเนินงานของสถานีตำรวจนครบาลกลาง ได้จัดแบ่งสายงานออกเป็น ๓ แผนก คือ

๑. แผนกคดีความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย

๒. แผนกคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

๓. แผนกคดีเบ็ดเตล็ด

ร้อยตำรวจโท สุริยน ไรวา เป็นนายตำรวจอยู่ใต้บังคับบัญชาผู้หนึ่ง ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำอยู่แผนกคดีเบ็ดเตล็ด ผมได้ปกครองบังคับบัญชานายตำรวจผู้นี้อยู่หลายปี ได้เห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในหน้าที่เป็นอย่างดี และนอกจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการแล้ว ยังมีความสนใจในด้านการค้า เศรษฐกิจ การเมือง และเรื่องทั่วๆไปเป็นพิเศษด้วย ในระหว่างเกิดสงครามมหาเอเชียบูรพา ท่านอธิบดีกรมตำรวจในขณะนั้น คือ พลตำรวจเอก อดุลย์ อดุลย์เดชจรัส มีความประสงค์จะให้มีการพรางไฟสถานีตำรวจนครบาลกลาง และทำที่กำบัง (บังเกอร์) ด้วยกระสอบทรายบนดาดฟ้า เพื่อตั้งปืนกลไว้ยิงเครื่องบิน แต่กรมตำรวจไม่มีงบประมาณ คุณสุริยนได้รับอาสาเป็นผู้จัดการทาสีพรางสถานีตำรวจนครบาลทั้ง ๓ ชั้นด้วยสีเทาแก่ และตั้งรอกชักกระสอบทรายขึ้นไปบนดาดฟ้า สำหรับทำที่กำบังได้สำเร็จ สมตามความประสงค์ของท่านอธิบดีฯโดยใช้เงินเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นับว่าเป็นผู้ริเริ่มการพัฒนาสถานที่ราชการโดยมิต้องใช้งบประมาณของทางราชการแต่อย่างใด และยังเป็นตัวอย่างที่ดีและถือปฏิบัติกันมาจนถึงทุกวันนี้

หลังจากสงครามสงบแล้ว คุณสุริยนได้ลาออกจากราชการไปประกอบอาชีพส่วนตัว เริ่มด้วยอาชีพทางธุรกิจการค้า และหมุนเวียนเปลี่ยนไปอีกหลายสาขาอาชีพ เป็นต้น

ในด้านธุรกิจการค้า เมื่อได้เริ่มการค้าไประยะหนึ่งแล้ว ต่อมาก็ได้ก่อตั้งบริษัท เอส. อาร์. บราเด้อร์ส จำกัด ดำเนินธุรกิจส่งสินค้าออกและสั่งสินค้าเข้า ความจัดเจนทางการค้า และความกว้างขวางในวงการค้าได้สร้างเสริมให้คุณสุริยนได้รับเลือกเป็นประธานหอการค้าไทย ซึ่งคุณสุริยนก็ได้ทำหน้าที่ได้เรียบร้อยเป็นอย่างดี นอกจากการค้าดังกล่าวแล้ว คุณสุริยนยังได้เปิดบริษัทเรือเดินทะเล ใช้ชื่อว่า บริษัทไทยพิลกริมเซอร์วิส จำกัด เดินเรือรับส่งผู้โดยสารชาวมุสลิมซึ่งจะเดินทางไปทำฮัจจี่ ณ นคร เมกกะด้วย

ด้านอุตสาหกรรม ต่อมาได้จัดตั้งบริษัท แป้งมัน เอส. อาร์. จำกัดขึ้น และเปิดโรงงานทำแป้งมันสำปะหรังที่ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา และทำไร่มันสำปะหรังเอง ต่อมาขยายงานและเปิดบริษัท เอส. อาร์. นุ่นและปอ จำกัด พร้อมกับตั้งโรงงานปั่นนุ่นและสางปอขึ้นที่ฝั่งธนบุรี ซึ่งนับได้ว่าเป็นโรงงานที่ทันสมัยที่สุดในประเทศไทย และดำเนินการไปด้วยกำลังทรัพย์ และกำลังความคิดของตน เพราะในขณะนั้นรัฐบาลยังมิได้มีนโยบายในการส่งเสริมการลงทุนแต่อย่างใด แต่ด้วยความคิดริเริ่ม ความสามารถ และความเป็นนักสู้ของคุณสุริยน กิจการต่างๆจึงดำเนินไปด้วยดีจนได้ชื่อว่าเป็นอุตสาหกรรมมีชื่อเสียงในอันดับหนึ่งของประเทศในด้านผลิต และส่งแป้งมันสำปะหรังสู่ตลาดนอกประเทศ

ด้านเกษตรกรรม เมื่อกิจการทางโรงงานดำเนินไปอย่างมั่นคงพอสมควรแล้ว คุณสุริยนก็เห็นความจำเป็นในเรื่องการจัดหาวัตถุดิบป้อนโรงงานด้วยการทำไร่มันสำปะหรังเอง และยังได้เปิดฟาร์มโคนมขึ้น ด้วยการริเริ่มสั่งโคนมพันธุ์ดีราคาสูงจากต่างประเทศ ผลิตนมสดออกจำหน่ายทั่วไป ทั้งในกรุงเทพ

มหานคร และต่างจังหวัดบางจังหวัด นมสดที่ผลิตจากฟาร์มคุณสุริยนแพร่หลายและเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อ "นมสด เอส. อาร์." และต่อมายังได้ทำไร่ปาล์มเพื่อกลั่นน้ำมันร่วมกับกรมประชาสงเคราะห์ในภาคใต้ด้วย

ด้านธุรกิจการเงิน คุณสุริยนเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งธนาคารเกษตร จำกัด และถือว่าเป็นธนาคารพาณิชย์แห่งแรกที่มีสาขามากมาย ในการให้บริการด้านการเงินกับพ่อค้าและประชาชนทั่วประเทศ นอกจากนี้ ยังได้ก่อตั้งบริษัทอินเตอร์แนชชั่นแนลไลฟ์ แอสชัวรันส์ (ประเทศไทย) จำกัด และ บริษัท ประกันภัยสากล จำกัด ขึ้นเพื่อให้บริการกับประชาชนควบคู่ไปกับกิจการธนาคารด้วย

ด้านการเมือง คุณสุริยนเริ่มชีวิตเป็นนักการเมือง ด้วยการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนราธิวาส และทำหน้าที่ผู้แทนราษฎรได้อย่างดีตลอดมา ครั้งสุดท้าย ในสมัยรัฐบาลที่แล้ว คุณสุริยนก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิกด้วยผู้หนึ่ง

ด้วยธุรกิจการค้าหลายอย่างหลายสาขา และเป็นธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จด้วยดี ย่อมทำให้คุณสุริยนเป็นคนมีฐานะดีไปในชั่วเวลาไม่กี่ปี คุณสุริยนอยู่ในท่ามกลางความมั่งมีศรีสุขแวดล้อมไปด้วยการยกยอปอปั้น และด้วยสรรพสิ่งที่เป็นเครื่องบำรุงบำเรอความสุข จนอาจจะทำให้คุณสุริยนลืมได้ทุกสิ่งทุกอย่าง แม้แต่ตัวเอง แต่คุณสุริยน–คนคนนี้–ไม่ลืมตัวเอง ไม่ลืมผู้ที่เคยมีพระคุณ และที่ผมต้องขอชมเชยเป็นพิเศษ ก็คือ คุณสุริยนไม่ลืมที่จะทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา และถือพระธรรมคำสอนเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิต ดังนั้น ไม่ว่าจะเปลี่ยนฐานะเป็นคนมั่งมีเพียงใด คุณสุริยนก็ตระหนักดีว่า ทุกคน

หนีความตายไม่พ้น คุณสุริยนจึงแน่วแน่ในพระธรรมคำสอนของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า และมีศรัทธาปสาทะในการบุญการกุศล ตั้งแต่การสร้างพระพุทธรูปบูชา และบริจาคเงินการกุศลเพื่อพระศาสนาไปจนถึงการช่วยเหลือคนยากจนสม่ำเสมอมิได้ละเว้น จนบางคนถึงกับเอ่ยปากว่า คุณสุริยนเป็นพ่อค้าก็จริง แต่โอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และสุภาพอ่อนโยนกับคนทุกชั้นที่คบหากัน ด้วยเหตุนี้เอง แม้ชีวิตของคุณสุริยนจะหาไม่แล้ว ก็ยังมีท่านผู้ใหญ่ญาติและมิตรสหายมากหลายไปประชุมร่วมกันไว้อาลัยในการจากไปของคุณสุริยน ทั้งในวันถึงแก่กรรมและทุกครั้งที่มีการบำเพ็ญกุศล อันแสดงถึงว่า เมื่อมีชีวิตอยู่ คุณสุริยนประพฤติปฏิบัติตัวดี เท่ากับได้หว่านพืชดีไว้ ผลที่ได้รับจึงดีสมดั่งที่พระบรมศาสดาได้ตรัสไว้ว่า-

ยาทิสํ วปเต พีชํ ตาทิสํ ลภเต ผลํ
กลฺยาณการี กลฺยณํ ปาปการี จ ปาปกํ ฯ
บุคคลใดหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น
ผู้ทำกรรมดี ย่อมได้ผลดี ผู้ทำกรรมชั่ว ย่อมได้ผลชั่ว ฯ

กุศลผลบุญราศี อันเกิดจากการบำเพ็ญทักษิณานุปทานของบรรดาบุตรหลาน ญาติพี่น้องและมิตรสหายของคุณสุริยน และอานิสงส์อันนับเนื่องมาจากธรรมทานก็ดี ภาวนาธรรมก็ดี รวมทั้งการบุญการกุศลอื่นที่คุณสุริยนได้สร้างสมไว้แต่หนหลังจะมีมากน้อยเพียงใด ขอจงรวมกันเป็นปัจจัยเสริมส่งให้ คุณสุริยน ไรวา ประสบแต่ความสุขสงบในสัมปรายภพด้วยเถิด

(พลตำรวจเอก พิชัย กุลละวณิชย์)

บ้านซอยแจ่มจันทร์
ถนนเอกมัย
กันยายน ๒๕๑๗

คำไว้อาลัย
จาก คุณหญิงประภาพรรณ วิจิตรวาทการ

ดิฉันขอสารภาพว่าดิฉันเขียนคำไว้อาลัย คุณสุริยน ไรวา ช้ากว่ารายอื่นๆ ทั้งนี้เพราะความเจ็บปวดในหัวใจสุดที่จะพรรณนา มีความรู้สึกเสมือนหนึ่งว่าเป็นการเขียนคำไว้อาลัยด้วยน้ำตาแทนที่จะใช้น้ำหมึก

ครอบครัวของเราทั้งสอง สนิทสนมรักใคร่เกี่ยวพันดุจเป็นเลือดเนื้อเชื้อสายเดียวกัน ตั้งแต่รู้จักกันมาหลายสิบปี ได้ปฏิบัติตนมาเรียกได้ว่า เสมอต้น–เสมอปลาย เสมอมา

คุณสุริยน ไรวา เป็นผู้ที่มีน้ำใจเปี่ยมไปด้วยเมตตาจิตต์ คิดต้องการแต่จะอุปการะช่วยเหลือมนุษย์ที่ชอบทำงาน หรือที่จะเห็นว่ามีความรู้ความสามารถ หรือผู้ที่วาสนาชาตาตก หรือถูกปลดเกษียณ บุคคลเหล่านี้คุณสุริยนชอบช่วยเหลือ เช่น ตั้งเงินเดือนให้ หางานให้ทำ ด้วยความภาคภูมิใจว่าได้ทำประโยชน์ให้ผู้อื่น บางครั้งก็ไปหาเขา ไปขอร้องให้เขารับความช่วยเหลือด้วยตนเอง แทนที่เขาจะต้องวิ่งมาหาขอความกรุณาปรานี ดิฉันได้ประสบพบเรื่องความมีน้ำใจอันประเสริฐสุดของคุณสุริยนเช่นนี้หลายครั้งหลายหน ดิฉันรู้สึกสรรเสริญในน้ำใจที่เลิศเหนือมนุษย์ปุถุชนธรรมดา แต่บางครั้งก็ทำให้เกิดสงสัยว่า ทำไมถึงเป็นอย่างนั้นทั้งๆที่ตัวเองก็ยังต้องแบกภาระอันหนักอยู่ไม่น้อย

ดิฉันขอยกย่อง สมอง ความคิด ที่เฉียบแหลมเฉลียวฉลาดของท่านผู้นี้ ดิฉันเคยพาไปดูการแสดงสินค้าทั่วโลกที่เยนีวา ครั้งดิฉันอยู่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ คุณสุริยน ไรวา จะต้องพูดว่าสินค้าอย่างนี้อย่างนั้นประเทศเรายัง

ไม่มี ควรจะนำมาเพื่อความเจริญให้ประเทศไทยได้ทัดเทียมนานาชาติ คุณสุริยน ไม่มีความคิดอย่างบางท่านที่ไปชมแล้วก็ซื้อหรือสั่งมาเป็นของตนเท่านั้น แต่คุณสุริยน นึกถึงชาติบ้านเมืองไทยทันที

เนื่องจากชาตากรรมของคุณสุริยน ได้ทำไว้ชาติปางก่อนยังแก้ไม่หมด ถึงแม้จะมีสมองยอดเยี่ยมชั้นมหาบุรุษ เป็นต้นคิดริเริ่มในกิจการงานสำคัญมากหลาย แต่สุดท้ายก็ได้ทำให้คนอื่นร่ำรวยตั้งเนื้อตั้งตัวได้ ผลไม่สะท้อนย้อนกลับมาสู่ตนเอง ต้องมีภาระหนักใจแบกอยู่จนสิ้นชีวิต บางครั้งได้เคยถามดิฉันว่า เมื่อไรผมจึงจะล้างกรรมเก่าหมดเสียที จะต้องแก้กรรมอย่างไร ผมจะทำทุกอย่าง

ดิฉันตื้นตันในคำถามอันนี้ ดิฉันถือคุณสุริยน เหมือนน้องชาย มีช่องทางอันใดที่เกี่ยวกับสิ่งมหัศจรรย์ในโลกจะช่วยได้ ดิฉันไม่เคยทิ้งความพยายาม

บัดนี้ ดิฉันแน่ใจแล้ว ว่าคุณน้องชายที่ดิฉันสรรเสริญ บูชาในน้ำใจในคุณงามความดี ในสมอง ที่มีสติปัญญาหลักแหลม จัดเข้าขั้นมหาบุรุษสำหรับคนไทย ได้นี้ เธอแก้กรรมหมดแล้ว เหลือแต่ความสุดรักสุดอาลัยทิ้งไว้ให้แก่ญาติสนิท มิตรสหาย และผู้ที่ได้รับอุปการะคุณ ทิ้งผลงานชิ้นเอกชิ้นโบแดงไว้บนผืนแผ่นดินกรุงไทยหลายชิ้นหลายอย่าง ซึ่งนับเป็นมรดกตกทอด ให้เป็นที่ทำมาหากินเลี้ยงชีวิตกันต่อไปอย่างผาสุก

ในที่สุดนี้ ขอผลบุญต่างๆ ที่ตระกูล "วิจิตรวาทการ" และตระกูล "ไรวา" ได้ประกอบทำ จงน้อมนำเป็นกุศลบุญราศีส่งสนองให้คุณน้องชายของดิฉันหลุดพ้นจากเวรกรรมทั้งมวล

ดิฉันขอร้องและเชิญชวนบรรดาท่านที่ได้มาประชุมพร้อมกัน ณ โอกาสพระราชทานเพลิงศพ คุณสุริยน ไรวา โปรดตั้งความปรารถนาเพ่งกระแสจิตต์ขออานุภาพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งสิ้นทั่วดินฟ้า มีคุณพระตรัยรัตนาประจำชาติ ขอให้ประสาทผลดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของคุณสุริยน ไรวา ดำรงอยู่ในสุคติบรมภพพิมาน ด้วยความเกษมสำราญทุกทิพาราตรี หยั่งญาณวิถีอนุโมทนา อันจะเป็นอิฏฐคุณวิบุลมนูญญผล แด่ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ผุดผ่องของเธอ ให้อิ่มเอมเปรมปรีดิ์ในสัมปรายภพ สุขสงบภายใต้ร่มเงาแห่งพุทธบารมีชั่วนิรันดร์

ขอแสดงความเศร้าสลดอย่างสุดซึ้ง แด่ ครอบครัว "ไรวา"

จาก ครอบครัว "วิจิตรวาทการ"

๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

คำไว้อาลัยถึงคุณสุริยน ไรวา

ได้ทราบข่าวการมรณกรรมอย่างกระทันหัน กระทำให้เกิดความสังเวชสลดจิต จึงอุทานขึ้นว่าโอ้อนิจจาสังขารา สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงและเจือปนไปด้วยความทุกข์จริงๆหนอ และไม่มีเครื่องหมายอย่างใด มนุษย์เราเกิดขึ้นมาแล้ว ย่อมมีการแตกสลายไปเป็นธรรมดา จะหนีความตายไปโดยวิธีใดๆก็หาพ้นไม่ เพราะพระพุทธองค์ทรงตรัสว่าอนิจจังไม่เที่ยง เป็นทุกข์ จะแตกดับเวลาไหนตรงใดย่อมไม่มีหลักประกัน เช่นคุณสุริยน ไรวานี้ ท่านผู้นี้มีวิริยะอุตสาหะอย่างแรงกล้า ในความเพียรสร้างตนแลสร้างชาติโดยเต็มภาคภูมิใจของท่านหวังความก้าวหน้า หาไว้เพื่อประโยชน์สำหรับครอบครัวตลอดจนญาติทั้งสองฝ่ายแลมิตรสหาย กับผู้น้องที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ให้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขโดยมิได้คำนึงถึงภัยอันตรายทั้งๆที่ร่างกายของท่านยังต้องเข้ารับรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลอยู่อาทิตย์ละ ๒ ครั้ง นับว่าขยันอย่างหาตัวจับได้ยาก เพราะท่านใช้สังขารของท่านให้เป็นประโยชน์ ตามที่พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนไว้ว่า อย่าปล่อยให้ร่างกายนี้เปื่อยเน่าไปเสียโดยเปล่าประโยชน์ตนแลส่วนรวม เป็นการน่าอนุโมทนาด้วยเป็นอย่างยิ่ง

คุณสุริยน ไรวาได้สร้างคุณงามความดีไว้มากโดยอเนกประการ กล่าวคือมีความกตัญญูกตเวทีต่อท่านที่มีอุปการะคุณเป็นอย่างยอดเยี่ยมที่สุด พร้อมด้วยมีวิริยะอุตสาหะความเพียร กล้าหาญเด็ดเดี่ยว อย่างที่เรียกว่าพูดจริงทำจริงใช้สมองไปในทางก้าวหน้าเพียบพร้อมไปด้วยอุปนิสัยอ่อนโยนสุภาพราบรื่นโดยสร้างตนเองมีการสอนตนแลตักเตือนตนเองให้มีมานะอดทนทำการงานไปลุล่วงเด็ดขาด กล้าได้กล้าเสียสมเป็นนายตำรวจโดยแท้

ด้วยคุณงามความดีของท่านเป็นผลนำความเจริญงอกงามยิ่งขึ้นตามลำดับตลอดจนถึงวันจบชีวิต เมื่อท่านได้ละโลกนี้ไปแล้วทุกๆท่านบรรดาญาติแลมิตร ยังได้เห็นคุณความดีบังเกิดทุกวัน เช่นนำพวงหรีดมาวางประดับความดีกันอย่างล้นหลาม ซึ่งญาติมิตรทั้งหลายคงเห็นพ้องกันกับข้าพเจ้าด้วย

ขอเดชะอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย พร้อมด้วยกุศลบุญราศีที่ญาติมิตรสร้างสมอุทิศให้ จงช่วยส่งเสริมให้คุณสุริยน ไรวาได้รับบุญกุศลเหล่านี้ เพื่อนำไปสู่สุคติภพประสบแต่ความเกษมสำราญเทอญ.

ทิพโทพระงสพรหักดิ์
จ่าอากาศพรรณ.พรจำปาศักดิ์ เสนาศักดิ์

อาลัย คุณสุริยน ไรวา

คุณสุริยน ไรวา ได้จากพวกเราไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๖ จากไปไม่มีวันกลับมาอีก ด้วยความอาลัยยิ่ง ผมคิดแล้วเศร้าใจเหลือเกิน ไม่เคยคาดคิดมาก่อน คุณสุริยน ไรวา จะต้องด่วนจากไปก่อนวัยที่ยังไม่ควร มาคิดถึงพระพุทธภาษิตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า อนิจจาวต สังขารา สังขารทั้งหลาย ทั้งปวงเป็นของไม่เที่ยง แน่นอนอะไรเลย เมื่อคิดได้อย่างนี้แล้วก็สบายใจดี

โดยปรกติคุณสุริยน ไรวา เป็นผู้มีอัธยาศัยนอบน้อมต่อญาติผู้ใหญ่ ให้ความเคารพ และกตัญญู มีจิตใจกว้างขวางอารีช่วยเหลือ อนุเคราะห์พี่ๆ น้องๆเป็นอย่างดี ตลอดจนญาติสนิทมิตรสหาย เพื่อนฝูง ได้ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลด้วยความเต็มใจอยู่เสมอ โดยมิได้หวังสิ่งตอบแทนแต่ประการใด ตลอดเป็นผู้มีจิต-ใจเป็นกุศล ทำบุญบริจาคทานเป็นเนืองนิตย์ มีการสร้าง และสมทบทุนต่อวัดวาอาราม ในท้องถิ่นเมืองเพชรบุรี เช่นวัดสนามชี วัดสนามพราหมณ์ วัดอุทัยโพธาราม วัดปากทะเล บ้านแหลม และสถานที่แห่งอื่นเป็นจำนวนเงินมากมาย เป็นที่น่าสรรเสริญโดยแท้ ด้วยคุณงามความดี ถึงแม้คุณสุริยน ไรวา จะได้ล่วงลับไปแล้ว อันคุณงามความดีนั้น ก็มิได้สูญสิ้นไปตามสังขาร ยังคงจารึก และเป็นที่จดจำเคารพรักของผู้อยู่เบื้องหลัง อยู่มิรู้วาย ผมเป็นญาติทางฝ่ายภรรยาของคุณสุริยน ไรวา ได้ติดต่อรักใคร่นับถือกันมาเป็นเวลาช้านาน จึงทราบซึ้งในอุปนิสัยใจคอกันมาเป็นอย่างดี ขอคุณงามความดีของคุณสุริยน ไรวา และกุศลบุญราศรีที่ครอบครัวและญาติมิตรได้พร้อมใจกันบำเพ็ญให้ในครั้งนี้ จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของคุณสุริยน ไรวา ไปสู่สุคติในสัมปรายภพเทอญ.

ประธาน เสนาดิสัย

Khun Suriyon Raiva

from Chow Chowkwanyun

Khun Suriyon Raiva was one of my closest friends whom I have much love and high esteem.

Khun Suriyon Raiva was a leading business man and an indus trialist. He was a self made man, climbing from the bottom of the ladder to the top as President of the Board of Trade of Thailand.

Khun Suriyon Raiva was a great pioneer, and was ahead of others in many fields. He was an owner of S. R. Tapioca Flour Mill in Cholburi which produces the best quality flour in Thailand, wellknown in foreign markets, He ran the International Life Assurance (Thailand) Ltd. which has been in operation for years, and has never betrayed its customers. He operated a flourite mining in Chiengmai. He was also a pioneer in wheat flows industry, dairy, banking and hotel business.

Khun Suriyon Raiva was very honest, good hearted and had many friends. He was wellknown both in Thai and foreign circles.

In politics, he used to be elected as representative from Naratiwas, and used to be appointed a senator by H.M. The King.

Khun Suriyon Raiva's life should not be short, and he could do a great deal more for his country.

But Khun Suriyon Raiva's life abruptly ended when he was in the late fifties, of a heart attack, when he was inspecting his plantation in Chandburi.

Before his death Khun Suriyon Raiva began a joint-venture with a group of leading Japanese businessmen to build a large 36 hole golf coursein Cholburi.

It may be said that Khun Suriyon Raiva was a businessman and an industrialist until his last breath.

As a matter of fact his friends were worried about his health, because he was in and out of the hospital several times. But Khun Suriyon

Raiva had a strong will and had never thought that he would pass away so soon.

Khun Suriyon Raiva was like a chief of staff. His brain was bright and he always planned ahead. It was difficult for his generals to implement his plans, so there were obstacles and lack of supervision. His many children do not grow fast enough to serve their father.

The death of Khun Suriyon Raiva was untimely because he used to enjoy very good health.

The passing away of Khun Suriyon Raiva was a great loss to business, trade and industrial circles, and also a great loss to Thailand. Particularly it was a great loss to all his friends.

May all the good deeds that Khun Suriyon Raiva had performed in his life bring him happiness in the next world.

อาลัยรัก.....จากน้าบ๊อม

เมื่อได้รับทราบข่าวร้ายในการสูญเสียคุณสุริยน ไรวา สุภาพบุรุษผู้เป็นที่รักคุ้นเคยและสนิทสนมอย่างดีเป็นเวลานานปี ทำให้เพิ่มความรู้สึกเศร้าสลด,เสียดายและอาลัยเป็นทวีคูณ คุณสุริยนมีบุคลิกภาพ มารยาทและอารมณ์สมเป็นบุรุษสุภาพทั้งกายใจจริงๆ ผู้เป็นญาติมิตรสหายที่สนิทของคุณสุริยนคงจะเห็นพ้องด้วยในข้อนี้ เราไม่เคยได้ยินคำหยาบคำนินทาว่าร้ายป้ายสีแก่ผู้ใด ตรงข้ามเรากลับได้ยินแต่คำนิยมชมชื่นจากมิตรสหายทุกชั้นทุกวัย แม้ในกลุ่มคนที่เคยทำงานใต้บังคับบัญชาของคุณสุริยน ส่วนมากเขาซาบซึ้งในความเมตตากรุณา ให้ความเห็นใจร่วมกับพวกเรามีความเป็นกันเอง ไม่โอ่อวดแสดงตนเหนือผู้น้อย คุณลักษณะเช่นนี้ ทำให้คุณสุริยนได้รับความรักใคร่นับถือและกตัญญูจากญาติมิตรสหายมากที่สุด

สิ่งที่น่าเสียดายที่สุดที่พวกเราไม่อยากให้คุณสุริยนด่วนจากไป โดยยังไม่ถึงวัยอันสมควร เพราะท่านยังจะได้อยู่ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ และสังคมได้อีกเป็นอเนกประการ เราทั้งหลายยังระลึกถึงคุณสุริยนในความเป็นนักริเริ่ม เป็นผู้มีสมองนำ ก่อกิจการงานต่างๆจนเจริญเป็นหลักฐานสร้างทั้งคนและงานให้มีสถานใหญ่โตเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและสังคมต่อไป

เห็นจะไม่จำเป็นต้องกล่าวซ้ำอีกหลายท่านในหนังสือเล่มนี้ ที่มีชื่อคุณสุริยนได้เป็นผู้มีชื่อเสียงในวงการค้า การเกษตรกรรมและอุสาหกรรม เคยเป็นประธานหอการค้าไทย แกรนด์โฮเต็ล การอุตสาหกรรมโรงงานแป้งมันสำปะหลัง ธนาคาร บริษัทประกันชีวิตฯลฯ และบริษัทใหญ่น้อยเหลือที่จะกล่าวให้หมด แม้

ในการศึกษาของเด็ก คุณสุริยนก็ได้สร้างโรงเรียนให้ลูกคนงานในโรงงานได้เล่าเรียน ในด้านสังคมคุณสุริยนได้เคยเป็น ส.ส. ของสภาผู้แทนราษฎรและเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภามาแล้ว (ก่อนสมัยวันที่ ๑๔ ตุลา ๑๖) นับว่าชีวิตของท่านผู้นี้ได้ทำชื่อเสียงและคุณประโยชน์อย่างน่าชม การสูญสิ้นคุณสุริยนนับได้ว่าเสียคนดีมีความสามารถที่จะทำประโยชน์ ให้แก่ประเทศชาติโดยเฉพาะในเวลาปัจจุบัน

ผลแห่งการกระทำอันดีงาม มีคุณธรรม ปฏิบัติตนในทางที่ชอบ นับเป็นกรรมอันดีที่จะสนองให้ดวงวิญญาณอันแจ่มใสบริสุทธิ์ของคุณสุริยนสถิตอยู่ในสรวงสวรรค์ในภพอันมีแต่ความสงบสุขชั่วนิรันดร

ด้วยความอาลัยรักและระลึกถึง

สวัสวดี วรรณโกวิท

รำลึกถึงพี่

ใจหายเมื่อได้ทราบข่าวการจากไปของพี่อย่างไม่คาดฝัน น้องๆตลอดจนหลานทุกคนได้ทราบข่าวนี้ ด้วยความเศร้าสลดและสะเทือนใจอย่างยิ่ง ถึงแม้พวกเราจะได้ทราบจากแพทย์ผู้ใหญ่บางท่านว่า อาการป่วยของพี่ไม่มีทางจะหายได้ และได้บอกพวกเราให้เตรียมตัวเตรียมใจไว้แล้วก็ตาม

ก่อนหน้าที่พี่จะจากพวกเราไปพี่มีอาการดีขึ้นมาก ขนาดเดินทางไปติดต่องานที่ต่างประเทศได้ และเมื่อกลับมาจากต่างประเทศแล้ว พี่ก็ยังเดินทางไปดูงานต่างจังหวัดเสมอๆ จนพวกเราคลายใจคิดว่าสุขภาพของพี่ดีขึ้น คงจะไม่เป็นอะไรแล้ว แต่เป็นชั่วระยะหนึ่งเท่านั้น ในที่สุดพี่ก็จากพวกเราไปจริงๆ ไปอย่างที่ไม่มีวันกลับมาอีก

การจากไปของพี่ นับเป็นการสูญเสียครั้งสำคัญในชีวิต ทำให้พวกเราขาดหลักยึดเหนี่ยว ขาดที่ปรึกษา เพราะตามปกติแล้วเมื่อมีโอกาสพบกันพี่ๆน้องๆ พี่ก็จะถามถึงเรื่องธุรกิจการงาน ตลอดจนความเป็นอยู่ของน้องๆและครอบครัว ถ้ามีปัญหาสิ่งใดพี่ก็จะคอยแนะนำและชี้ช่องทางให้

ชั่วชีวิตของพี่ พี่มีแต่คำว่า "ให้" อย่างเดียว ไม่เฉพาะแต่บุคคลอันเป็นที่รักในครอบครัวเท่านั้น พี่ยังหลั่งสายธารแห่งการ "ให้" แก่ผู้อื่นเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะน้องๆพี่เป็นพี่ที่ใกล้ชิดกับน้องๆมาก พี่ได้ให้ความรัก ให้การศึกษาตลอดจนแนะแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อประกอบอาชีพที่เป็นหลักฐานแก่ครอบครัวต่อไป ซึ่งน้องทุกคนได้รำลึกถึงพระคุณของพี่ในข้อนี้อยู่เสมอไม่เคยลืม

โอกาสที่น้องๆจะได้สนองพระคุณของพี่ไม่มีอีกแล้ว ดังนั้นน้องๆทุกคนของพี่ขอตั้งจิตอธิษฐานส่งกระแสจิต อันเปี่ยมด้วยความรักและเคารพที่มีต่อพี่ จงบันดาลให้ดวงวิญญาณของพี่ที่ได้ประกอบแต่กรรมดีตลอดมา จงไปสู่สุคติและสงบสุข ณ สัมปรายภพชั่วนิรันดร

น้องของพี่

เพื่อนร่วมรุ่น ธ.บ. ๒๔๘๒

อาลัยพี่ผู้จากไปด้วยใจรำลึก

ในฐานะที่ผมเป็นน้องสุดท้องของพี่ผู้จากโลกนี้ไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับ ผมจึงขอถือโอกาสเขียนข้อความสั้นๆ นี้ไว้เป็นอนุสรณ์แก่พี่ผู้ที่ผมเคารพรักและรู้กตัญญูอย่างสูงสุดซึ่งไม่รู้ว่าจะหาคำกล่าวใดมาบรรยายให้ซาบซึ้งถึงแก่นแท้ในจิตใจของผมได้อย่างที่นึกไว้

การจากไปของพี่เป็นความเศร้าสลดอย่างที่สุดในชีวิตของผม เพราะเมื่อพี่ยังมีชีวิตอยู่นั้น ได้พยายามให้ทุกๆอย่างแก่ผม ทั้งในทางการศึกษา การอบรม ความเจนจัดในการงานและความบากบั่นพ้นผ่าอุปสรรคแห่งชีวิตรวมทั้งให้แนวความคิดและลู่ทางการทำมาหากินที่จะนำความสุขมาสู่ครอบครัวและความมีชื่อเสียงเกียรติคุณมาสู่วงศ์ตระกูล

ตราบเท่าที่ความทรงจำของผมยังไม่เสื่อมสิ้นไป ชั่วชีวิตนี้ผมจะไม่มีวันลืมได้เลยว่า จะหาใครที่มีจิตใจตั้งมั่นแน่วแน่ที่สุดที่พยายามกระทำทุกสิ่งทุกอย่างให้สำเร็จล่วงไปจนได้ตามโครงการที่ตั้งเป้าหมายไว้เหมือนกับพี่ไม่ว่าการนั้นจะมีอุปสรรค มีข้อขัดข้อง มีความยุ่งยากสักเพียงใดก็ตาม พี่จะต้องมุมานะแก้ไขไปให้ถึงความสำเร็จจนได้ในที่สุด ซึ่งผมก็เชื่อว่าคงเป็นที่ทราบกันมาแต่ก่อนแล้วเป็นส่วนมาก

พี่ให้ข้อคิดไว้กับผมว่า ไม่ว่าจะทำงานสิ่งใด จะต้องกำหนดเป้าหมายและโครงการณ์ขึ้นไว้ให้แน่นอนเสียก่อน แต่ถ้าไม่ใช้ความพยายาม ไม่ใช้ความมั่นใจ ไม่ใช้ความเป็นเลิศในความคิดของตนเองแล้ว เชื่อแน่เสียเถิดว่างานตามโครงการณ์ที่ตั้งเป้าหมายไว้นั้นจะสำเร็จลงไปไม่ได้ เครื่องมือสำคัญที่จะต้องใช้ในการทำงานก็คือความพากเพียร ความอดทน ความมีสติไตร่ตรองให้รอบ

คอบและต้องทุ่มเทความตั้งใจจริงลงไปด้วย ไม่ว่างานอะไรก็จะลุล่วงไปได้ด้วยความเรียบร้อย ปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ความยุ่งยากต่างๆจะคลี่คลายไปได้จนหมดสิ้น

พี่แนะแนวไว้ให้ผมว่า คนเราจะทำงานในหน้าที่หรือรูปแบบงานอย่างใดก็ตาม หากใช้ความขยันขันแข็งใช้สติปัญญาให้เต็มที่โดยถี่ถ้วน ตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่หวาดหวั่นย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขวางหน้าอยู่แล้ว แน่นอนเหลือเกินที่จะต้องประสบความสำเร็จในงานนั้น คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตจนร่ำรวยมั่งคั่งหรือได้รับเกียรติสูงส่ง หาใช่ว่าเป็นผลมฤดกตกทอดมาจากพ่อแม่เสมอไป แต่อาจเป็นผลได้จากความขยัน ความมานะบากบั่นตั้งใจจริง รู้ว่าอะไรควรใช้อะไรควรเก็บ ความรอบรู้ในการวางแผนงานที่แน่นอนก่อนจะดำเนินต่อไปให้ถึงเป้าหมาย ใครก็ตามที่หวังจะประสบความสำเร็จ ความรุ่งเรืองและความร่ำรวยด้วยการได้มาอย่างง่ายๆโดยอาศัยอิทธิพลและความไม่สุจริตเข้ามาเป็นเครื่องมือสิ่งที่ได้รับมาเช่นนั้นไม่ช้าก็ต้องสูญสิ้นไป เพราะเหตุที่ไร้ซึ่งสติปัญญาจะสงวนรักษาไว้ให้คงอยู่ได้ และก็จะไม่สามารถเรียกร้องกลับคืนมาได้อีก

พี่เคยเล่าให้ผมฟังว่า ตั้งแต่แรกเริ่มดำเนินชีวิตการงานมา ไม่มีอะไรเลย พ่อและแม่จะให้ที่ดินทำกินก็ไม่ยอมรับ แต่จะขอสร้างตัวด้วยตนเอง พี่มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่อยู่ว่าจะต้องทำได้ และต้องทำให้สำเร็จ ซึ่งต่อมาไม่นานนัก พี่ก็สร้างตัวเองขึ้นมาด้วยความมานะบากบั่นต่อสู้กับความลำบากยากเข็ญนานัปการ จนกระทั่งประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงและเกิดความรุ่งเรืองแก่วงศ์สกุลเป็นที่นับถือและได้รับคำสรรเสริญตลอดมา ผมอยากจะกล่าวเสริมว่า แม้จนกระทั่งพี่จะสิ้นชีวิตไปแล้วก็ตาม ผมก็จะขอจดจำไว้เป็นอนุสรณ์แห่งชีวิตของผมตลอดไปชั่วกาลนาน

ไม่เพียงเท่านั้น เมื่อพี่ประสบความสำเร็จในชีวิตการงานตามที่มุ่งหมายไว้แล้ว ก็ยังไม่ยอมหยุดยั้ง ไม่ยอมปล่อยมือจากการทำงานเพื่อหาความสุขใส่ตัวเหมือนอย่างบางคน เพราะพี่เป็นคนไม่ยอมอยู่กับที่ ไม่เคยระงับความมุ่งหน้าที่จะทำงานเพื่อความรุ่งเรืองให้เกิดแก่ตนเองและประเทศชาติ แม้ในช่วงเวลาหนึ่งที่ผมได้เข้าร่วมโต๊ะอาหารหรือร่วมในการเดินทางไปด้วย พี่จะครุ่นคิดถึงแต่งานอยู่เสมอและปรารภให้ผมได้ยินได้ฟังว่า จะทำอะไรกันดีหนอที่จะนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติเราได้อีกบ้าง บางคนอาจไม่เข้าใจและเห็นว่าจะต้องคำนึงถึงกันไปทำไม มีความสำเร็จเพียงนั้นก็พอถมไปแล้ว แต่อาจไม่ได้รู้ว่าโครงการณ์และแผนงานต่างๆที่พี่ได้ริเริ่มขึ้นไว้นั้นปัจจุบันนี้สำเร็จรูปขึ้นมาจนเกิดประโยชน์แก่คนในชาติอีกหลายร้อยหลายพันคนไปแล้ว

ปกติ พี่เป็นคนไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายอย่างที่บางคนเข้าใจจากภาพที่มองเห็นในแวดวงของสังคม ในส่วนลึกของจิตใจแท้จริงแล้ว พี่เป็นคนประหยัด พี่เคยพูดกับผมบ่อยๆว่า เรายังจนอยู่ช่วยๆกันทำงานเข้า พวกเราจะได้สบายขึ้น ซึ่งไม่น่าจะเชื่อเลยว่าคำพูดเหล่านี้กล่าวออกมาจากปากของพี่ที่หลาย ๆ คนยกย่องให้เป็นเศรษฐี แต่ผมเข้าใจได้ซาบซึ้ง เพราะรู้ตัวของเราเองว่าเป็นคนจนอยู่และจะต้องทำงานกันต่อไป

ถึงแม้พี่จะจากผมไปแล้ว แต่ก็จากไปเพียงวิญญาณเท่านั้น ความคิดอันประเสริฐ ความมานะพยายามและความเชื่อมั่นในตนเอง ยังเป็นสมบัติคงเหลือที่ตราตรึงอยู่ในความทรงจำของน้องๆทุกคนเพื่อให้ระลึกถึงว่า พี่เป็นผู้ประเสริฐคนหนึ่งที่มานะอุตสาหะสร้างตัวเองขึ้นมาได้ด้วยความยากลำบากที่สุด ความในข้อเขียนเป็นภาษาอังกฤษที่ผมคัดลอกมาไว้ในท้ายนี้คงจะเป็นส่วนสนับสนุนคำอาลัยแด่พี่ได้มิใช่น้อย........

THE PRICE OF SUCCESS

I often wonder what it is that brings one man success in life, and what it is that brings mediocrity or failure to his brother. The difference can't be in mental capacity, there is not the difference in our mentalities indicated by the difference in performance. In short, I have reached the conclusion that some men succeed because they cheerfully pay the price of success while others, though they may claim ambition and desire to succeed, are unwilling to pay that price. And the **PRICE** is to use all your courage to force yourself to concentrate on the problem at hand, to think of it deeply and constantly, to study it from all angles, and to plan.

To have a high and sustained determination to put over what you plan to accomplish, not if circumstances be favorable to its accomplishment, but in spite of all adverse circumstances which may arise and nothing worthwhile has ever been accomplished without some obstacles having been overcome.

To refuse to believe that there are any circumstances sufficiently strong to defeat you in your purpose.

Hard? I should say so. That's why so many men never attempt to acguire success, answer the siren call of the rut and remain on the beaten paths that are for beaten men. Nothing worth while has ever been achieved without constant endeavor, some pain and constant application of the lash of ambition.

That's the price of success as I see it. And I believe that every man should ask himself: Am I willing to endure the pain of this struggle for the comforts and the rewards and the glory that go with achievement? Or shall I accept the uneasy and inad guate contentment that comes with mediocrity? Am I willing to pay THE PRICE OF SUCCESS? The time to begin to pay is NOW.

ท้ายที่สุดนี้ ผมขอให้ดวงวิญญาณของพี่ได้สัมฤทธิ์ผลในสุคติภพโน้นด้วยเถิด.

ยอด โรวา

(ยอดชาย โรวา)

๕ ตุลาคม ๒๕๑๗

แด่ คุณสุริยน ไรวา เพื่อนรัก

คุณสุริยน ไรวา เป็นทั้งเพื่อนและเป็นทั้งนายของข้าพเจ้า ซึ่งข้าพเจ้ารักนับถือมาก การจากไปของคุณสุริยน ทำให้ข้าพเจ้าขาดคนดีในชีวิตของข้าพเจ้าไปคนหนึ่ง

เราเรียนกฎหมายมาด้วยกัน สำเร็จกฎหมายได้ปริญญาธรรมศาสตร์บัณฑิตพร้อมกันในปี ๒๔๘๒ ซึ่งในรุ่นนี้ก็มีเพื่อนร่วมรุ่นมีชีวิตเหลืออยู่อีกประมาณ ๘๐ กว่าคน และเราพบปะสังสรรค์กันอยู่เสมอ อาทิเช่น คุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ, คุณกักษณะ วงศาโรจน์, คุณสุวรรณ รื่นยศ, พล.ต.ต. พิบูลย์ ภาษวัธน์, คุณสุเกต อภิชาตบุตร และเพื่อนร่วมรุ่นคนอื่นๆ อีกหลายคน เพื่อนฝูงทุกคนเมื่อทราบการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของคุณสุริยน ต่างก็เสียดายอาลัยรัก เพราะคุณสุริยน เป็นคนดีต่อเพื่อนฝูงเสมอ มีน้ำใจกว้าง จริงใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีคุณธรรม เป็นที่ภูมิใจและเชิดชูเป็นศักดิ์ศรีของเพื่อนรุ่น ธ.บ. ๒๔๘๒ คนหนึ่ง ยิ่งคุณสุริยน ได้ประกอบกรรมดีไว้ต่อสังคมมากเพียงไรในระหว่างที่มีชีวิตอยู่ก็ยิ่งนำเกียรติมาสู่ รุ่น ธ.บ. ของเรามากยิ่งขึ้น นี่คือความรู้สึกของพวกเราที่มีความปรารถนาดีต่อคุณสุริยน และครอบครัวเสมอตลอดมา

เมื่อจบกฎหมาย เราต่างคนก็ประกอบอาชีพไปคนละทาง ข้าพเจ้าประกอบอาชีพทางกฎหมาย เป็นที่ปรึกษากฎหมายและทนายความ ส่วนคุณสุริยนรับราชการเป็นตำรวจอยู่ระยะหนึ่ง แล้วก็ดำเนินการประกอบธุรกิจการค้าอุตสาหกรรม และการธนาคารอยู่ตลอดมา ซึ่งเป็นการต่อสู้ในชีวิตมาอย่าง

โชกโชน ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นที่ปรึกษากฎหมายของคุณสุริยน ได้อยู่ใกล้ชิดตลอดมา สังเกตเห็นว่าการดำเนินงานตามวิถีชีวิตของคุณสุริยนนั้น มีน้ำใจกว้างขวางเพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรมและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเสมอ คุณสุริยนจึงเป็นคนที่ได้รับความเคารพนับถือจากเพื่อนฝูง และคนทั้งหลายในสังคมเป็นอันมาก และต่างก็พากันอาลัยรักในการจากไป ข้าพเจ้าเชื่อว่า แม้ร่างของคุณสุริยนจะแตกดับไปแล้วโดยหลักธรรมชาติ ซึ่งทุกๆคนก็หลีกหนีไม่พ้น แต่การกระทำและชื่อเสียงเกียรติคุณในการประกอบกรรมดี เป็นประโยชน์ต่อสังคมของคุณสุริยน จะยังคงดำรงอยู่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่การประพฤติปฏิบัติสืบต่อไป

ข้าพเจ้าในฐานะส่วนตัว และในฐานะแทนเพื่อนร่วมรุ่น ธ.บ. ๒๔๘๒ ขอวิงวอนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ได้โปรดต้อนรับให้วิญญาณของสุริยน ไรวา ไปสู่สุคติสิงสถิตอยู่ ณ สรวงสวรรค์เสวยสุขในสัมปรายภพชั่วนิรันดร์.

จาก พานิช สัมภวคุปต์

แด่คุณสุริยน เพื่อนรัก

ในโอกาสพระราชทานเพลิงศพ คุณสุริยน ไรวา ณ วาระนี้ เพื่อนร่วมรุ่นธรรมศาสตร์บัณฑิต ปี ๒๔๘๒ (ธ.บ. รุ่น ๘๒) ต่างมีความรู้สึกอาลัยและจึงขอเขียนคำไว้อาลัยร่วมระลึกถึงเพื่อนด้วยตามสมควร

คุณสุริยน เป็นเพื่อนร่วมรุ่นคนหนึ่งในรุ่นของเราราว ๙๐ คนนั้นที่ได้รับพระราชทานปริญญาบัตรพร้อมกันเมื่อ ๓๕ ปีมาแล้ว

พวกเราในคณะ "ธ.บ. รุ่น ๘๒" ส่วนมากเมื่อได้รับปริญญาแล้ว ก็ออกไปรับราชการ ซึ่งเป็นที่นิยมในสมัยนั้น มีส่วนน้อยที่ไปประกอบอาชีพอย่างอื่น คุณสุริยนเองก็รับราชการเป็นนายตำรวจมาก่อน แต่ได้ลาออกสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนราธิวาสในภายหลัง แล้วต่อมาได้หันไปประกอบอาชีพอย่างอื่น คือ เข้าทำการค้าขายโดยไม่หันกลับไปรับราชการอีก จึงนับว่าแตกต่างไปจากพวกร่วมรุ่นเป็นส่วนใหญ่ แต่ความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน รู้สึกเหมือนว่าเราอยู่ในอาชีพเดียวกันตลอดมา ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง

พวกเราที่รับราชการก็เจริญก้าวหน้าไปตามวิถีทางของตน ได้เลื่อนชั้นตำแหน่งขึ้นไปจนถึงสุดยอดก็มาก ได้เป็นข้าราชการชั้นพิเศษในกระทรวงต่างๆ เป็นนายพลทั้งทหารและตำรวจ เป็นผู้พิพากษาศาลฎีกาและเป็นอธิบดีทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการรวมทั้งที่เทียบเท่าก็หลายคน ที่เป็นสตรียังมีชีวิตอยู่ ๒ คน คนหนึ่งก็ได้รับตราตั้งเป็นคุณหญิง คือ คุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ มีชูธน อีกคนหนึ่งคือ คุณลักษณะ วงศาโรจน์ ก็ได้เป็นเลขานุการกรมอัยการ ซึ่งเป็นกรมสำคัญกรมหนึ่งอยู่หลายปี จนครบเกษียณอายุราชการ

สำหรับคุณสุริยน นั้น แม้ไม่ได้อยู่รับราชการโดยตลอดเหมือนเพื่อนฝูงส่วนมากก็ตาม แต่ก็ได้ตั้งหน้าประกอบธุรกิจการค้าตามหน้าที่ของตนอย่างจริงจังตลอดมามีความร่ำรวย มีคุณงามความดี ได้เหรียญได้ตราไม่แพ้พวกที่

รับราชการ และเคยได้รับเลือกตั้งจากพ่อค้าไทยด้วยกันให้เป็น นายกสมาคมพ่อค้าไทย และได้เป็นประธานสภาหอการค้า แห่งประเทศไทย ติดต่อกันถึง ๒ สมัย ซึ่งถ้าจะเปรียบก็เหมือนกับคุณสุริยนได้ขึ้นถึงชั้นสุดยอดของพ่อค้าเหมือนกัน เป็นที่น่าภูมิใจในรุ่นของพวกเราอยู่

สำหรับกับเพื่อน คุณสุริยน เป็นคนมีน้ำใจดีต่อเพื่อนฝูงเสมอ หากมีสิ่งใดที่สามารถช่วยเพื่อนได้ คุณสุริยน ไม่เคยปฏิเสธ ในการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนร่วมรุ่นตามครั้งคราว ถ้าคุณสุริยน ไม่ติดธุระจำเป็น ก็มักไปร่วมด้วยเสมอและสนุกสนานกับเพื่อนฝูงเป็นอย่างดี พวกเรายังจำได้ว่า มีหลายครั้งที่คุณสุริยา ได้เป็นเจ้าภาพจัดให้เพื่อนร่วมรุ่น "ธ.บ. ๘๒" ได้ไปเที่ยวสนุกสนานด้วยกัน เช่น ไปเที่ยวชมไร่ ชมสวนของคนที่อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ไปพักแรมด้วยกัน ไปเที่ยวตากอากาศทะงทะเล โดยเรือยนต์ถึงศรีราชาและพัทยา พวกเราต่างสนุกสนานเบิกบานกันตลอดทาง สิ่งเหล่านี้พวกเราที่ได้ไปร่วมต่างระลึกถึงไม่มีวันลืม

บัดนี้ คุณสุริยน ไรวา เพื่อนรัก ซึ่งดีต่อคณะเรามาตลอดได้จากพวกเราไปแล้ว และจากไปอย่างไม่มีวันกลับ จะคงอยู่ก็แต่ชื่อเสียงและคุณความดีที่เพื่อนได้กระทำไว้ และที่มีต่อเพื่อนฝูงให้ระลึกถึงโดยทั่วกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็ที่มีต่อคณะ "ธ.บ. รุ่น ๘๒" ตลอดมา

"นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา"

ขอให้ดวงวิญญาณของเพื่อนรัก คุณสุริยน ไรวา จงไปสู่สุคติ สมดังเจตนาของเพื่อนที่ยังมีชีวิตอยู่ข้างหลังทุกคน เทอญ.

คณะ "ธ.บ. รุ่น ๘๒"

คำไว้อาลัย

ของ

ฯพณฯพลตรี ชาติชาย ชุณหะวัณ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

การที่ คุณสุริยน ไรวา ได้ถึงแก่อนิจกรรมนั้น นับว่าประเทศชาติได้สูญเสียผู้ที่รักชาติ ผู้ที่ยอมเสียสละทุกอย่างทั้งความสุขส่วนตัว ทุนทรัพย์ เพื่อเป็นผู้ริเริ่มบุกเบิกให้มีการลงทุนในด้านอุตสาหกรรม และคุณสุริยนฯก็ได้ทำสำเร็จ คือ ได้เป็นผู้ก่อตั้งโรงงานแป้งมันสำปะหลัง ซึ่งจะพูดได้เต็มปากว่าเป็นโรงงานที่ทันสมัยที่สุดในภูมิภาคนี้ และผลแห่งการเสียสละนี้ ก็ได้ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติมิใช่น้อย

คุณสุริยน ไรวา เป็นผู้ที่มีใจคอกว้างขวาง และโอบอ้อมอารีต่อทุกๆคน จึงเป็นที่รักของเพื่อนทั้งหลาย โดยเฉพาะกับข้าพเจ้านั้น เรารู้จักสนิทสนมกันมาก จนมีความรู้สึกประดุจเป็นทั้งเพื่อนและญาติ

แม้ว่า คุณสุริยนฯจะล่วงลับไปแล้วก็ตาม คุณธรรม ความเสียสละ ความคิดริเริ่ม ที่ท่านได้กระทำไว้ขณะที่ดำรงชีวิตอยู่ ย่อมเป็นคุณธรรมและเครื่องเตือนใจพวกเราให้ยึดเอาคุณธรรม ความเสียสละ ความมานะอดทนดังที่คุณสุริยนฯได้เคยปฏิบัติมาเป็นตัวอย่างอันดี และความดีเหล่านี้จะคงอยู่เป็นเกียรติประวัติสำหรับวงศ์ตระกูลต่อไป

ขอดวงวิญญาณของคุณสุริยน ไรวา จงประสบสุขในสัมปรายภพเทอญ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ แพร่พิทยา อินเตอร์เนชั่นแนล หจก. ๑๖๓ ซอยเทศา ถนนราชบพิธ
กรุงเทพฯ โทร. ๒๒๖๐๐๘ พรชัย แพร่พานิช ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา

เทคนิค บรรลุ ความสำเร็จ

ดร. ดอนนัลด์ เอ. แลร์ด

แปลโดย

อาษา ขอจิตต์เมตต์

คำนำ

ข้าพเจ้าถือว่าเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่หนังสือเรื่อง "เทคนิคบรรลุความสำเร็จ" (The Technique of Getting Things Done) โดย ดร. ดอนนัลด์ เอ. แลร์ด และข้าพเจ้าเป็นผู้แปล ได้รับเลือกจากทายาทของคุณสุริยน ไรวา ให้เป็นหนังสือแจกในงานศพคุณสุริยน ไรวา

"เทคนิคบรรลุความสำเร็จ" เป็นหนังสือจิตวิทยาดีเยี่ยมเล่มหนึ่งของ ดร. ดอนนัลด์ เอ. แลร์ดซึ่งได้เขียนหนังสือประเภทนี้ไว้หลายเล่ม หนังสือเล่มนี้ชี้ทางและแนะการปฏิบัติด้วยวิธีต่างๆเพื่อได้รับความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาผู้ทำตามจะพบความก้าวหน้าในชีวิตและมีบุคลิกลักษณะอันนำเลื่อมใส, เหมาะสำหรับนักธุรกิจและผู้ประสงค์จะสร้างความก้าวหน้า.

ผลดีใดๆที่ผู้อ่านหนังสือแจก "เทคนิคบรรลุความสำเร็จ" ในงานศพคุณสุริยน ไรวา ได้รับ, โปรดส่งความระลึกถึงไปยังคุณสุริยน ไรวาด้วย, และถ้าสวรรค์มีจริง, ก็ขอให้เอาใจช่วยคุณสุริยน ไรวา ให้ไปสถิตอยู่ณที่นั้น

อาษา ขอจิตต์เมตต์

สารบัญ

๑

ทำอย่างไรจึงจะทำงานบรรลุความสำเร็จ

โลกเรียกร้องต้องการชายและหญิงซึ่งทำงานบรรลุความสำเร็จ, ซึ่งบุคคลผู้มีความคิดริเริ่มโดยตกลงใจอย่างเหมาะสมด้วยตนเองในสิ่งต่างๆและบากบั่นไปสู่จุดหมายเป็นที่เรียบร้อย.

โลกให้รางวัลและจดจำต่อการปฏิบัติบรรลุผลของท่าน, ไม่ใช่ต่อความรู้และความเข้าใจมากมายก่ายกองแต่ไม่ได้ปฏิบัติอะไรลงไปเลย.

มีบุคคลอยู่ไม่น้อยห่างไกลจากความสำเร็จเพราะไม่รู้วิธีดำเนินงานให้ลุล่วงยิ่งกว่าเพราะเหตุผลประการอื่น. เมื่อไม่นานมานี้ได้มีการสำรวจใน ๓๕ รัฐ,

ผลที่ปรากฏก็คือคนงาน ๙๐ เปอร์เซ็นต์ของคนงานทั้งหมด, หรือทุกๆสองคนในจำนวน ห้าคน, จะต้องเรียนรู้วิธีปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อยเสียก่อน, นั่นแหละหน้าที่การงานจึงจะก้าวหน้า.

คนหนึ่งในสิบคนไม่ได้พบความสำเร็จเนื่องจากเขาไม่ได้รับความไว้วางใจ. เขาผู้นี้อาจจะมีนิสัยทำงานอย่างขอไปที, ชอบโทษผู้อื่น, ไม่น่าไว้เนื้อเชื่อใจ, หรือไม่ซื่อ. แปลว่าคนงานสิบเปอร์เซ็นต์ของคนงานทั้งหมดห่างไกลจากความสำเร็จเป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวแล้ว.

คนหนึ่งในจำนวนสี่คนไม่ได้พบความสำเร็จเนื่องจากนิสัยใจคอขวางโลกหรือเข้ากับผู้อื่นไม่ได้. เขาผู้นี้จะแสดงอาการฉุนเฉียวในเมื่อเขาควรให้ความร่วมมือ, ติเตียนในสิ่งที่ควรยกย่อง, ทำหน้าบึ้งตึงเมื่อถึงคราวที่จะยิ้ม. นั่นก็คือยี่สิบห้าเปอร์เซ็นต์ของคนงานทั้งหมดห่างไกลจากความสำเร็จเป็นเพราะเหตุผลที่ว่าเขาไม่เหมาะที่จะคบค้าสมาคมกับใคร.

แต่ลูกตุ้มสำคัญที่ถ่วงไว้ไม่ให้ไปสู่ความสำเร็จ, ดังผลจากการสำรวจแสดงไว้, ไม่ใช่มีสาเหตุมาจากขาดสมอง, นิสัยใจคอเข้ากับผู้อื่นไม่ได้หรือไม่เต็มอกเต็มใจปฏิบัติงาน, หากเป็นเพราะมีความอ่อนแอในการทำให้งานสำเร็จด้วยดี.

เป็นอันว่า ๙๐ เปอร์เซ็นต์ยังไม่อยู่ในฐานะคนงานที่ทำประโยชน์โดยสมบูรณ์. เขาเหล่านี้ต่างรู้หน้าที่ของตนว่ามีอะไรบ้าง–และปฏิบัติได้ผลใกล้เคียง. ความก้าวหน้าของเขาเหล่านี้เป็นไปอย่างเชื่องช้า, และยากนักที่จะได้เลื่อนเป็นหัวหน้า, เว้นแต่จะได้แก้ไขความบกพร่องเสียก่อน.

งานอย่างเดียวกัน, ใช้วัตถุและเครื่องมือเหมือนกัน, แต่ทำสำเร็จแตกต่างกันเนื่องจากผู้ทำคนละคน. เป็นต้นว่า :

คนงานผู้หนึ่งในโรงงานผลิตเกือกเจียนส้นได้ ๑,๐๙๐ คู่ ในเวลาทำงานตามปรกติของวันหนึ่ง, ในเมื่อคนงานอีกคนหนึ่งเจียนได้เพียง ๗๖๕ คู่.

คนงานผู้หนึ่งในโรงงานซักรีด รีดเชิร์ตตัวหนึ่งเสร็จใน ๒๗๙ วินาที ในเมื่อคนงานอีกคนหนึ่งใช้เวลาเพียง ๒๑๓ วินาที, หรือทำได้เร็วกว่าหนึ่งนาทีเต็ม.

คนงานบ่อถ่านหินผู้หนึ่งขุดถ่านหินได้มากกว่าอีกคนหนึ่งสิบเอ็ดเท่า–นับว่าแตกต่างกันลิบลับทีเดียว.

คนทอผ้าไหมผู้หนึ่งทอได้มากกว่าอีกคนหนึ่งหนึ่งเท่าตัว, ในเมื่อเครื่องทออย่างเดียวกัน.

คนขับแท็กซี่ผู้หนึ่งได้คนโดยสารมากกว่าอีกคนหนึ่ง ๖๐ เปอร์เซ็นต์.

ความแตกต่างในผลงานของคนหนึ่งกับอีกคนหนึ่งมีอยู่ในการปฏิบัติงานของที่ต่างๆทุกแห่ง, ผู้ทำได้น้อยย่อมหมดเปลืองความสามารถและเวลาไปเปล่าๆ.

ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อการตัดความหมดเปลืองดังกล่าวให้น้อยลง, ประสงค์จะกระตุ้นท่านในการใช้ความสามารถและเวลาอย่างเต็มที่, และมุ่งหวังที่จะชี้ทางถูกต้องเที่ยงตรงไปสู่ความสำเร็จพร้อมด้วยทำให้ท่านเกิดความกระตือรือร้น, อีกทั้งช่วยให้คนงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่ยังไม่ถึงขั้นดีพร้อมกลายเป็นผู้ทำประโยชน์โดยสมบูรณ์.

คำสารภาพ

คนงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงขั้นดีพร้อมไม่ได้เป็นคนขี้เกียจ. แม้ทำสำเร็จไม่มากนัก, หากเขาเหล่านี้ง่วนอยู่กับงานและเดินไปมาอย่างกระฉับกระเฉงในการทำหน้าที่ของตนตลอดวันหรืออีกครึ่งคืน.

ความบกพร่องอยู่ที่ไม่ตัดสินใจเด็ดขาด, เอาใจใส่ในสิ่งปลีกย่อยมากเกินไป, การจัดระเบียบงานไม่ดีพอ.

ถ้าเปรียบเทียบกับเรือเดินทะเล, เขาเหล่านี้เดินเป็นวงกลม, ฉะนั้นจึงไปไม่ถึงไหน, เพราะไม่ได้ตั้งเข็มทิศไว้เป็นทางตรงและไปตามทิศนั้น.

เขาเหล่านี้ไม่ประสงค์จะทำงานหนักไปกว่าเดิม, หากประสงค์จะทำงานอย่างช้าๆด้วยความประณีต, เหตุนี้เองจะต้องเรียนรู้ว่าทำอย่างไรจึงจะได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วย.

เจ้าหน้าที่ชั้นบริหารผู้หนึ่งเล่าดังนี้.

"ผมเคยทำงานหนัก, หากวกวนอยู่ในวงกลมและได้ผลเพียงเล็กน้อย. พอผมได้ความคิดใหม่, ผมจะลงมือทำงานโดยไม่รอช้า; ส่วนงานอื่นๆทิ้งค้างไว้. ครั้นต่อมาผมได้ความคิดที่ดีอีกอย่างหนึ่ง, ผมจะทิ้งงานความคิดอันแรกที่ยังไม่เสร็จไว้และมาง่วนอยู่กับความคิดใหม่.

"ในไม่ช้างานที่ทำค้างไว้และทอดทิ้งวางรกรุงรังอยู่บนโต๊ะทำงานของผม, ผมต้องหาโต๊ะใหม่อีกตัวหนึ่งมาวางหันเข้าหากันและใช้เก้าอี้หมุนได้นั่งระหว่างกลาง. ผมใช้เวลาให้หมดไปเยอะแยะกับความพยายามจำว่าผมซ่อนงานที่จับทำเมื่อเดือนหนึ่งมาแล้วไว้ในลิ้นชักไหน.

"เป็นงานที่ใช้สมองอย่างหนัก, ใช้สมรรถภาพอย่างเต็มที่, แต่ไม่เกิดผลอะไรเลยไม่ผิดกับใช้ส้อมตักซุปกิน. แน่ละ, ผมล้มเหลวที่จะทำให้สำเร็จ.

"ผมหาเครื่องให้ความสะดวกที่จะช่วยให้งานเสร็จมาหลายชนิด, เครื่องเหล่านี้ทำให้สนุกเพลิดเพลินดีอยู่หรอก, ผมสนใจกับมันเหมือนเด็กๆ, ผมเล่นกับมัน, แก้ไขและเปลี่ยนแปลงโน่นนี่เพื่อหาความรู้ในการปฏิบัติงานของมัน, ทำให้ผมเสียเวลาไปมากมายจนไม่ต้องทำงานทำการ.

ผมซื้อรถยนตร์ใหม่อีกคันหนึ่ง เพื่อจะได้แล่นมาถึงที่ทำงานเร็วยิ่งขึ้นและทำงานได้มากกว่าเดิม. แต่ไม่ช่วยให้ดีขึ้น เช่นเดียวกับใช้โต๊ะอีกตัวหนึ่ง. ผมยังทำงานไม่เสร็จสักชิ้นอยู่นั่นเอง

"ผมเอาภาพและปฏิทินออกจากผนังตึกและแขวนแทนด้วยกรอบสวยงามใส่แผ่นกระดาษมีตัวอักษรขนาดโต '**ทำเดี๋ยวนี้!**' ตามแบบนักธุรกิจใหญ่ๆที่ผมเคยเห็นเขาทำกัน. ผมทำหลายอย่าง 'เดี๋ยวนี้' โดยขาดความรอบคอบเสียส่วนมาก. เช่นพอมองดู กรอบคำเตือนใจ ผมรีบยกโทรศัพท์ขึ้นพูดทั้งๆไม่ได้ใคร่ครวญเสียก่อนว่าจะกล่าวอย่างไร, ดังนั้นจึงต้องโทรศัพท์พูดกันใหม่เพื่ออธิบายรายละเอียดหรือเหตุผล.

"ผมไม่เพียงเสียเวลาของตัวเองไปเปล่าๆเป็นก่ายเป็นกอง, ยังทำให้ผู้อื่นพลอยเสียเวลาของเขาไปด้วย.

"จากการปฏิบัติงานอย่างรีบด่วนนี่เอง ผมได้ทำความผิดพลาดไว้มาก. ซึ่งผมต้องใช้เวลาหลายชั่วโมงทุกคืนหาทางแก้ไข.

"ครั้นอยู่มาวันหนึ่ง ผมอ่านคำพูดของชาวสก๊อตช์ผู้หนึ่ง, เป็นคนผมแดง และสูงห้าฟุตสี่นิ้ว, ชื่อ แอ็นดรูว์ คาร์เนกี, โดยเขากล่าวกับชายผู้หนึ่งซึ่ง

ทำงานวันหนึ่งๆนานกว่าคนอื่นๆ : 'คุณเป็นคนงานที่ไม่ได้ความ จึงใช้เวลาถึงสิบชั่วโมงทำงานในวันหนึ่ง.'

"ผมเองทำงานวันละสิบห้าชั่วโมงเสียด้วยซ้ำ!"

"คำพูดประโยคนี้เองท้าทายผมให้เปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานของผมโดยสิ้นเชิง. การทำอย่างรวดเร็วเป็นบ้าเป็นหลัง ผมพบว่า มีการผิดพลาดบ่อยๆ. หลังจากนั้น เวลาทำสิ่งใดผมพินิจพิจารณาเสียก่อนอย่างรอบคอบ. เพื่อจะได้ไม่ทำอย่างผลีผลามและสุ่มสี่สุ่มห้า, และทำงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก.

"ผมขออธิบายให้เข้าใจง่ายๆ.

"มีงานน่าสนใจ แต่ไม่มีความสำคัญอยู่มากมายมายั่วเย้าให้ผมฝักใฝ่, ส่วนงานสำคัญซิกลับทิ้งไว้.

"ผมพักงานใหญ่ๆที่เป็นภาระหนักเอาไว้แทนจะทำมันเสียก่อน, และใช้เวลาเยอะแยะเกินไปกับงานเล็กๆซึ่งผมเป็นผู้ตกลงใจ.

"งานคั่งค้างทำให้ผมกลุ้มใจไม่ผิดกับนักการเมืองผู้กำลังจะถูกออกจากตำแหน่งที่ตนเคยทำใหญ่เสียพอแรง.

"ในเวลาไม่นาน ปรากฏว่า งานของผมได้ผลมากขึ้น, บริษัทมีรายได้สูงขึ้น, ผมมีเวลาสำหรับพักผ่อนหย่อนใจมากกว่าเดิม, และไม่ต้องทำงานอย่างสมบุกสมบัน, ผมอาศัยหลักบรรลุความสำเร็จ ซึ่งเก็บเล็กผสมน้อยมาจากหนังสือจิตวิทยาแห่งอุตสาหกรรมและศึกษาการปฏิบัติงานของบุคคลสำคัญที่ได้รับความสำเร็จ, สิ่งดังกล่าวช่วยให้ผมรู้จักการทำงานอย่างมีสมรรถภาพและเสร็จเรียบร้อยด้วยผลอันงาม. •

"เป็นอันว่าผมไม่เลวไปกว่าเธอวานตาส,* ซึ่งมีชื่อโด่งดังในการทำงานอย่างเร่งรีบ, กว่าเขาจะได้เรียนรู้ถึงวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องก็อายุล่วงเข้าสู่วัยห้าสิบแปด, พี.ที.บาร์นัม, ผู้ยิ่งใหญ่ในวงการแสดง, เป็นคนทำงานอย่างคร่ำเคร่งเป็นบ้าเป็นหลัง, แผนงานของเขาล้มเหลวครั้งแล้วครั้งเล่า ตราบกระทั่งอายุหกสิบเขาจึงบรรลุความสำเร็จโดยตั้งละครสัตว์ของตนเอง. จิตรกรโกยาพบความสำเร็จก็ต่อเมื่ออายุเลยสี่สิบ, ก่อนหน้านั้นเขาเพียงเป็นนักวาดภาพพื้นๆ.

"เย.พี.มอร์กัน ผู้พ่อไม่ได้รับความสำเร็จที่เด่นอะไรเลยจนกระทั่งล่วงเข้าวัยอายุหกสิบ, แต่เมื่อระหว่างอายุหกสิบและเจ็ดสิบ เขาได้สร้างตัวเองขึ้นเป็นผู้ทรงอำนาจในทางการเงินของโลก, เอบราแฮ็ม ลิงคอล์นได้เป็นประธานาธิบดีเมื่ออายุผ่านห้าสิบ. วูดโรว์ วิลซัน ยังคงเป็นศาสตราจารย์ที่ดี คนหนึ่ง ของมหาวิทยาลัยและคร่ำเคร่งอยู่กับการสอนนักศึกษา. อาริสตอเติล ลงมือเขียนหนังสือขณะเขาอายุครบห้าสิบ. หลังจากนั้น สิบสองปีก่อนพบวาระสุดท้าย, งานที่เขาผลิตออกมา ทำให้ชื่อเสียงของเขาโด่งดังชั่วกาลนาน."

ไม่มีใครแก่เกินไปจนไม่สามารถเริ่มต้นทำในสิ่งถูกต้องดีงาม.

จงทำงานให้ได้ผลยอดเยี่ยมเสมอ

ขณะเราเป็นจำนวนมากจะต้องเรียนรู้ถึงวิธีปฏิบัติงานไปสู่ความสำเร็จโดยฟันฝ่าความยากลำบากนานาประการ, มีบางคนโชคดีที่มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษอยู่ในตัวในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จมากมายก่ายกอง.

---

* นักนวนิยายสเปน. ค.ศ. ๑๕๔๗–๑๖๑๖.

ขอยกตัวอย่าง แซม วูดลีย์, นักวิทยาศาสตร์ ลือนามของสหรัฐ. เมื่อพวกนักวิทยาศาสตร์ แห่ง สมาคมอเมริกันวิทยาศาสตร์ก้าวหน้าพากันไปแสดงความคารวะแก่เขาในฐานได้ดำเนินงานของสมาคมนี้ด้วยดีตลอดเวลายี่สิบห้าปี, และนักวิทยาศาสตร์เหล่านั้น ต่างยอมรับว่าเป็นหนี้บุญคุณต่อเขา, มีคนหนึ่งพูดขึ้นเป็นการยกย่องเขา :

"เป็นคนทำสิ่งต่างๆสำเร็จรวดเร็วเหมือนพายุ"

อีกคนหนึ่งพูดบ้าง–เป็นเครื่องชี้แสดงถึงความชำนาญของ วูดลีย์ ในการทำงานลุล่วงไปด้วยผลอันงาม :

"เขามีสมรรถภาพอันน่าพิศวงในการแยกสิ่งสำคัญออกจากสิ่งไม่สำคัญ"

แซม วูดลีย์ ทำงานต่ำๆเมื่ออายุสิบสี่ในเมืองเล็กๆ บ้านเกิดในรัฐอิลลินอยส์, แต่เรียนวิชาบัญชีทางไปรษณีย์และเรียนชวเลขในตอนค่ำ. หลังจากสมาคมอเมริกันวิทยาศาสตร์ก้าวหน้า จ้างเขาเป็นเสมียน, เขาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยกลางคืนและสุดท้ายได้ปริญญาวิทยาศาสตร์.

อาเล็กซันเดอร์ เลกก์ ก็เป็นอีกคนหนึ่ง ที่เกิดมามีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษประจำตัวในการทำงานบรรลุความสำเร็จและได้ผล ยอดเยี่ยม. กล่าวได้ว่าความลำบากยากแค้นในวัยเด็กนั่นเอง ที่อบรมสั่งสอนเขาในเรื่องนี้.

พ่อของเขาซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ ถูกโกงหลังจากเดินทางมาตั้งรกรากในสหรัฐไม่นาน, กล่าวคือได้รับธนบัตรปลอม เมื่อเขาเอาตั๋วแลกเงิน–และเป็นเงินที่เขาเก็บหอมรอมริบไว้ตลอดชีวิต–ไปรับจากธนาคาร. ภายหลังเผชิญกับความลำบากตรากตรำในรัฐวิสคอนซิน สองสามปี, ครอบครัวนี้ได้พบความ

เดือดร้อนทางการเงินอย่างหนักที่สุด. จึงย้ายไปอยู่ในรัฐเนบราสกา เพื่อตั้งต้นชีวิตใหม่.

ตอนนั้น อาเล็กซันเดอร์ อายุสิบปี, แต่เขาช่วยครอบครัวหารายได้มาจุนเจือด้วยการทำงานหนักตัวเป็นเกลียว.

เมื่ออายุยี่สิบห้าเขาตกลงใจทิ้งงานอาชีพคาวบอยโดยเห็นว่าเขาจะหาเงินได้มากกว่ากัน ถ้าไปทำงานในวงธุรกิจในโอมาฮอ ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ เขาได้งานกับสาขาบริษัทผลิตเครื่องเกี่ยวข้าว ชื่อ แม็คคอร์มิคก์ในเมืองดังกล่าว, โดยทำหน้าที่แสนยากลำบาก, นั่นคือเก็บเงินจากลูกค้าที่หวงหนี้ และค้างมาเป็นเวลานาน. แต่เขาทำงานนี้ได้ผลดีเกินคาด.

หลังจากนั้นไม่กี่ปี แม็คคอร์มิคก์ ซึ่งเป็นประธานของบริษัทรู้เรื่องความสามารถของหนุ่มสก๊อตช์ โคบาลผู้นี้เข้า, จึงย้าย เลกก์ มาประจำที่สาขาเมืองชิคาโกในหน้าที่สูงกว่าเดิม, สุดท้ายเขาก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งประธานของบริษัทซึ่งต่อมาภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทอินเตอร์แนชันนัลฮาร์เวสเตอร์.

"เขาปฏิบัติงานได้ผลยอดเยี่ยมเสมอ, ดำเนินงานอย่างสามารถเชี่ยวชาญเสมอและไม่ปล่อยให้งานมาสร้างความกลุ้มใจแก่เขา," แม็คคอร์มิคก์พูดถึงเลกก์. เพราะเหตุนี้เองอดีตคนเลี้ยงวัวผู้นี้จึงไต่อย่างมั่นคงขึ้นสู่ตำแหน่งประธานเมื่อ แม็คคอร์มิคก์ ลาออกในวัยชรา.

บริษัทมิได้สักแต่เลือกคนเข้าบรรจุในตำแหน่งสำคัญๆ, หากคนพิสูจน์ตัวของเขาเองให้บริษัทประจักษ์ว่าเคยมีความสามารถในการปฏิบัติงานสำเร็จด้วยผลอันงามมาก่อนแล้ว.

จากสมัยเด็กเป็นต้นมา เบ็นยามิน แฟรงคลิน สังเกตวิธีทำงานบรรลุความสำเร็จอย่างถี่ถ้วน. เมื่ออายุสิบปีเขาช่วยพ่อใส่เกลือเนื้อบรรจุถังเก็บสำรองไว้กินในครอบครัว, และเนื่องจากพ่อแม่มีลูกถึงสิบหกคนจึงต้องใช้เนื้อกองโต และการทำงาน เลอะเทอะเปรอะเปื้อนนี้กินเวลาไม่น้อย. แฟรงคลิน ถึงกับเหงื่อไหลจนเสื้อเชิร์ตชุ่มและถูกอบด้วยกลิ่นเนื้อเหม็นไม่ผิดกับสับปะรดเน่า. แต่เขาทำงานอย่างเต็มอกเต็มใจพลางคิดล่วงหน้าไปไกล.

เมื่อถังไม้ขนาดใหญ่บรรจุเนื้อใส่เกลือเกือบเต็ม, เบ็น มองหน้าพ่อแล้วพูด:

"พ่อสวดมนต์กับเนื้อในถังทั้งหมดเสียทีเดียวก็แล้วกัน, จะได้ไม่ต้องสวดเวลากินข้าวทุกๆมื้อ, ทุ่นแรงและเวลาตั้งเยอะแยะ."

แม่ของเขา, ผู้ต้องการจะให้เขาเป็นนักบวช, เมื่อได้ยินคำแนะนำเรื่องประหยัดของลูกชายเข้าถึงกับทำหน้าขยะแขยง.

หลายปีต่อมาเบ็น แฟรงคลิน ใช้หลักการอันเดียวกันนี้ในการดูแลตนเองให้ทำงานได้ผลยอดเยี่ยม, โดยเขาปฏิบัติดังนี้: "ท่านมีอะไรสำหรับทำพรุ่งนี้หรือเปล่า? ทำมันเสียวันนี้!"

ความลำบากยากแค้นในวัยเด็ก

ผู้ซึ่งต้องทำงานแข่งกับเวลา ระหว่างยังเป็นเด็กออกจะได้เปรียบที่เกิดนิสัยทำงานสำเร็จเรียบร้อยมาตั้งแต่เยาว์วัย และติดนิสัยดีงามนี้จนตลอดชีวิต.

ฟุลเลอร์ คอลลาเวย์ อยู่ในฐานะนี้. เขาเป็นลูกคนที่สิบสี่ของนักบวชแห่งรัฐยอร์เยีย. สมาชิกของครอบครัวนี้มีจำนวนมากเกือบเท่ากลุ่มคนเล็กๆที่

มาพึ่งเทศน์. ผู้เป็นน้องแต่ลงคนไม่มีโอกาสได้ใช้เสื้อผ้าใหม่ๆ, หากรับช่วงจากพี่ๆต่อๆกันมา.

เมื่ออายุสิบบี ฟุลเลอร์ ผู้ผอมกะหร่องเริ่มต่อสู้ชีวิตด้วยลำแข้งตัวเอง. เขาเช่าที่ดินเล็กๆผืนหนึ่ง และเช่าล่อตัวหนึ่งมาไถดินในการปลูกฝ้าย. หลังจากทำงานหนักมาหนึ่งปีเขาขายฝ้ายได้กำไร ๓๖.๔๕ เหรียญ, ซึ่งไม่มากเลยสำหรับผู้ใช้เหงื่อต่างน้ำตรากตรำมาถึงสิบสองเดือน, แต่เป็นระยะเวลาที่สร้างนิสัยทำงานบรรลุความสำเร็จแก่เขา, และสิ่งนี้เองหนุนเขาให้กลายเป็นมหาเศรษฐีฝ้าย.

เขาไปที่ร้านขายของในเมืองใหญ่แห่งหนึ่ง และได้งานคนเฝ้าประตู. ครั้นอายุสิบแปดเขากู้ยืมเงินมาเปิดร้านขายของเบ็ดเตล็ดของตนเองขึ้น. เมื่ออายุสามสิบเขามีโรงหนีบฝ้ายหลายแห่ง และเป็นกิจการใหญ่โตที่สุดสำหรับด้านนี้ในภาคใต้.

เขาถือหลักซึ่งเกี่ยวโยงกับนิสัยเอาการเอางานของเขาดังนี้ :

นอนดึก,

ตื่นแต่เช้า,

ทำงานอย่างสมบุกสมบัน

และประหยัด.

นับว่าเป็นการโชคดีอยู่ไม่น้อยที่พวกเราส่วนมากต่างทำงานเลี้ยงชีพโดยเพียงแต่ขาดความสบายไปบ้าง, หากไม่ถึงกับลำบากตรากตรำ.

และเป็นการเคราะห์ร้ายมากทีเดียวที่มนุษย์เราเติบโตขึ้นโดยปราศจากการอบรมตั้งแต่เมื่อยังเด็กให้รู้จักรับผิดชอบต่องานประจำวันในบ้านว่าควรทำให้เสร็จเรียบร้อยอย่างไร.

เพื่อนของข้าพเจ้าผู้หนึ่งมีรายได้งามจากงานที่แสนหนักใจ, กล่าวคือ ใช้เวลาหลายปีเป็นผู้อบรมบรรดาวิศวกรไฟฟ้า ซึ่งสำเร็จการศึกษามาใหม่ๆ และเข้าทำงานกับบริษัทผลิตเครื่องไฟฟ้าขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง. ต่อมาภายหลังเศรษฐีซึ่งสร้างความร่ำรวยด้วยลำแข้งของตนเองสองคนจ้างเขาสอนลูกชายขี้เกียจหลังยาวให้รู้จักเอาการเอางานและทำงานบรรลุผล. ฟังดูเป็นหน้าที่ไม่ยากลำบากเลย, ในเมื่อความจริงต้องพากเพียรและเหน็ดเหนื่อยอย่างยิ่ง, ถ้าไม่มีความอดทนเป็นเยี่ยมจะอยู่ไม่ได้นาน.

เรื่องมีอยู่ว่าชายพี่น้องสองคนซึ่งสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ธุรกิจของตนในภาคตะวันตกตอนกลาง, ตระหนักว่าลูกชายสี่คนของเขาทั้งสองต่างไม่เอาถ่าน และจะไม่มีทางดำเนินกิจการให้คงอยู่ต่อไป, เหตุนี้เองจึงจ้างเพื่อนของข้าพเจ้าเพื่อทุ่มเทเวลาสี่ปีเต็มสอนให้ลูกทั้งสี่, ซึ่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่และอาศัยอยู่กับพ่อ, ให้รู้จักการทำงานบรรลุผลสำเร็จ.

สองคนเต็มอกเต็มใจเรียนและปฏิบัติตาม. ในปัจจุบันเป็นผู้บริหารบริษัทเก่าของพ่อและทำให้กิจการก้าวหน้ายิ่งขึ้น

แต่อีกสองคนไม่ยอมสนใจหรือเข้าใจอะไรทั้งนั้น, กลับมีความเห็นว่าการทำงานในธุรกิจเป็นการขโมยเวลาสำหรับหาความสนุกสนานของตน, และเพราะไม่เอาการเอางานจึงถูกสั่งไม่ให้มาเกี่ยวข้องกับบริษัทโดยเด็ดขาด. ทั้งสองยังคงคิดว่าพ่อไม่ให้ความยุติธรรมแก่ตน, พูดถึงอีกสองคนที่ได้รับความสำเร็จในเมื่อมีความจำเป็นจริงๆ, และได้แต่ตีโพยตีพายต่างๆนานา, มิหนำซ้ำสอนลูกๆให้เกลียดชังและลุง, ทั้งสองตามใจลูกของตนจนเด็กนิสัยเสีย, และพูดเป่าหูให้ลูกเข้าใจว่าโลกเป็นหนี้บุญคุณที่ลูกถือกำเนิดมา, ฉะนั้นไม่จำเป็นต้องทำงานก็มี

กินมีใช้. ลูกได้แต่ทำหน้าเหมือนหนึ่งตัวมีบุญวาสนาเป็นพิเศษที่เกิดมาเป็นคนบุญหนักศักดิ์ใหญ่.

ส่วนชายพี่น้องอีกสองคน, ซึ่งได้รับความสำเร็จโดยปฏิบัติตามคำสั่งสอนของเพื่อนข้าพเจ้า, ต่างอบรมลูกของตนให้เอาการเอางาน, ลูกชายและลูกหญิงของคนทั้งสองนับว่าโชคดีที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เบ็ดเตล็ดในบ้านประจำวัน และหารายได้ด้วยการทำงานนอกบ้านเป็นรายชั่วโมง. เขาเหล่านี้ต่างถือว่าเกิดเป็นคนต้องทำงาน, ไม่ใช่นั่งกินนอนกิน.

ปีเตอร์ เอ็ฟ. คอลเลียร์ น่าจะจ้างเพื่อนของข้าพเจ้าไว้อบรมลูกชายของเขาบ้าง. คอลเลียร์มาจากประเทศไอร์แลนด์สู่นิวยอร์กตั้งแต่ยังเป็นเด็ก. งานที่เขาจับทำครั้งแรกคือช่างไม้, ลงท้ายเป็นมหาเศรษฐีในฐานเจ้าของสำนักพิมพ์. สมาคมชั้นสูงของชาวนิวยอร์ก ซึ่งสมาชิกล้วนแต่พวกผู้ดีมีเงินและหยิ่งยโสยินดีต้อนรับเขาเข้าร่วมสังคม.

ชาวไอริชยิ้มแย้มเบิกบานผู้นี้มีใจเป็นธรรมพอถึงกับไม่ยอมให้ลูกชายคนเดียวของเขาต้องเผชิญกับความลำบากตรากตรำซึ่งเขาเคยผ่านมาแล้ว. ปีเตอร์ เอ็ฟ. รักลูกอย่างสุดสวาทขาดใจ, ต้องการให้ลูกมีความสุขอยู่กับการเที่ยวเตร่และหาความสนุกสนาน, ศึกษาในโรงเรียนชนิดค่าใช้จ่ายแพงหูฉี่และทำตัวเป็นลูกเศรษฐี. การอบรมในเรื่องเอาการเอางาน และการทำงานให้บรรลุผล, รอเบอร์ต คอลเลียร์, ลูกชายของเขา, ได้รับเฉพาะแต่จากครูและอาจารย์ในโรงเรียน และมหาวิทยาลัยเท่านั้น, และในสมัยก่อนพวกศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัย ฮาร์เวิร์ด ตามอกตามใจและพะเน้าพะนอลูกคนร่ำรวย.

ปีเตอร์ออกนิตยสารรายสัปดาห์ฉบับหนึ่งชื่อ คอลเลียร์ส วีกลี ซึ่งนอกจากเพื่อหากำไรเขายังใช้สำหรับโฆษณาหนังสือเล่มที่สำนักพิมพ์ของเขาพิมพ์จำหน่าย. กิจการนิตยสารฉบับนี้ดำเนินอยู่ด้วยดีระยะหนึ่ง, ครั้นต่อมาเขามอบหมายให้ รอเบอร์ต ทำแทน. ตอนนี้เองเริ่มเกิดเรื่องวุ่นวายขึ้น, กล่าวคือนักเขียนมีชื่อเสียงต่างพากันลาออกและเลิกเขียนเรื่องให้, เนื่องจากไม่มีเงินจ่ายค่าจ้างตั้งหลายสัปดาห์, ทั้งนี้เป็นเพราะ รอเบอร์ต หนุ่มเอาเงินก้อนโตไปหมดเพื่อใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยกับการไปเที่ยวเตร่ต่างจังหวัด, และไม่สามารถตามตัวพบว่าเขาอยู่ที่ไหนเพื่อจะรับคำสั่งของเขาเกี่ยวกับการงาน.

รอเบอร์ตไม่เคยเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติงานให้บรรลุผล. พ่อของเขาให้เขาทุกสิ่งทุกอย่างนอกจากนิสัยเอาการเอางาน และความรับผิดชอบในหน้าที่. หกปีต่อมาภายหลังพ่อตาย, รอเบอร์ต คอลเลียร์ ขายกิจการนิตยสารของเขาไป, ผู้รับช่วงทำงานอย่างทะมัดทะแมงเป็นผลให้นิตยสารนี้ขายเพิ่มขึ้นมากมายในเวลาไม่นาน, ผิดกับการดำเนินงานถือเอาแต่ใจตนเองเป็นใหญ่ของ รอเบอร์ต ซึ่งเป็นเหตุให้นิตยสารไม่ชวนอ่าน และจำนวนขายลดลงเรื่อยๆ.

ที่จริง รอเบอร์ต คอลเลียร์ มีสมองเฉียบแหลม, สุจริต, หล่อและมีเสน่ห์. เขารู้ตัวดีว่าเป็นเจ้าของคุณสมบัติดังกล่าว. จะว่าเขาเป็นคนขี้เกียจก็ไม่ถูกต้องนัก, เพราะเวลาเล่นโปโลเขาใช้กำลังกายอย่างหักโหมโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย และสมบุกสมบันเต็มที่. สิ่งไม่ดีก็คือเขาเข้าใจว่างานที่ลงรากไว้เรียบร้อยแล้ว จะดูแลตัวมันเองให้ดำเนินอยู่ต่อไปเป็นปรกติ.

มีผู้กล่าวขวัญถึงเขา, ในฐานเขาเป็นคนหนึ่งในจำนวนมากมาย ซึ่งพบความล้มเหลวในการรับช่วงงานที่ตระกูลได้สร้างชื่อเสียงไว้ให้ดำเนินอยู่เรียบร้อยดังนี้ :

"เขามีความเฉลียวฉลาดทุกอย่าง, ยกเว้นความเฉลียวฉลาดอย่างหนึ่งที่จะนำเอาความเฉลียวฉลาดออกมาใช้ประโยชน์."

เขาไม่เอาถ่านเพราะความสำเร็จของพ่อ.

เขาไม่หาเงินให้ได้มากกว่าจำนวนที่เขาใช้จ่าย.

คนไม่เอาการเอางานและคนขี้เกียจหาเงินได้น้อยกว่ารายจ่าย. นอกจากนั้นผู้ที่มีสมรรถภาพบางคน, หากมิได้รับการอบรมวิธีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ, ก็อยู่ในฐานะดังกล่าว. ผู้หาเงินได้มากคือผู้ขยับมาตรฐานการครองชีพของตนสูงขึ้น, และมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในความสุขที่โลกหยิบยื่นให้.

โลกต้องการผู้หาเงินได้มาก. อารยธรรมของเรายังอยู่ในสภาพเยาว์วัยและสร้างไม่เสร็จ. ในทุกด้านและทุกสาขาต้องการอย่างยิ่งยวดให้มีผู้ใช้ความเพียรทำงานบรรลุความสำเร็จอย่างใหญ่หลวง.

สายรถไฟยิ่งใหญ่ที่สุดยังไม่ได้สร้างขึ้น.

รถยนต์ยิ่งใหญ่ที่สุดยังไม่ได้ออกแบบขึ้น.

การค้นพบยิ่งใหญ่ที่สุดทางวิทยาศาสตร์ยังไม่ได้มีขึ้น.

ความก้าวหน้ายิ่งใหญ่ที่สุดเพื่อเอาชนะโรคภัยไข้เจ็บร้ายแรงอีกหลายชนิดยังไม่ได้กระทำขึ้น.

ความยิ่งใหญ่ที่สุดของทุกอย่างยังอยู่ในอนาคต.

ข้าพเจ้าหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะผลักดันท่านไปสู่งานสำคัญในอนาคต.

เมื่อครั้งนโปเลียนได้ขึ้นสู่ตำแหน่งพระจักรพรรดิ, พระองค์เลือกผึ้งเป็นสัญลักษณ์ของประเทศฝรั่งเศสในยุคใหม่. นั่นแปลว่า **จงทำงาน**, และพระองค์พูดกับ ดีว์ร็อก ทหารคนสนิท: "ทำงาน ! ทำงาน ! ฉันกระหายอย่างตะกละตะกลามที่จะทำงาน. แม้แต่เวลาฝันฉันก็เห็นภาพฉันทำงาน."

แม้กระนั้นยังมีมนุษย์อยู่มากมายยินดีทำทุกอย่างเพื่อความก้าวหน้า, เว้นแต่ทำงาน.

ผู้ที่มานะพากเพียรในการงานของตน, วันหนึ่งเขาจะได้รับเกียรติยืนเบื้องหน้าพระราชา.

–สุภาษิตเก่า

ความก้าวหน้าเป็นเหตุบังเอิญ, แต่มีความจำเป็น.

–เฮอร์เบอร์ต สเป็นเซอร์

มนุษย์เกิดมาเพื่อทำงาน. ถ้าเขา มิได้ เป็นเช่นนั้น, เขามิได้เป็นมนุษย์.

–โยเซ็ฟ คอนรัด

มีมนุษย์อยู่สองจำพวกที่ปราศจากคุณค่า : ผู้ไม่สามารถทำได้ตามที่บอกให้ทำ, และผู้ทำอะไรไม่ได้เลย.

–ไซรัส เอ็ช. เค. เคอร์ติส

การศึกษาด้วยตนเอง

การศึกษาอยู่ในวิสัยที่ทุกคนจะเอื้อมถึงถ้ามีความตั้งใจมั่นพอ–ด้วยการอ่านหนังสือที่ดีและสร้างความก้าวหน้า, โดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน.

"การศึกษาส่วนดีที่สุดของมนุษย์ ก็คือการศึกษาที่เขาให้แก่ตัวเอง." เซอร์ วอลเตอร์ สก๊อตต์ กล่าว. เซอร์ วอลเตอร์เป็นทนายความ, แต่แล้วเป็นโรคโพลิโอจึงเปลี่ยนอาชีพเป็นนักประพันธ์.

"ในเวลายาวนาน, ผู้ที่เรียนมากที่สุดได้แก่ผู้ศึกษาด้วยตนเองมากและเรียนจากโรงเรียนน้อย," ยอห์น คัตตันเดนา[๑] ให้ข้อสังเกต.

ชารลส์ ดาร์วิน, นักศึกษามหาวิทยาลัยเคมบริดจ์และมหาวิทยาลัยเอดินเบรอะ, กล่าวดังนี้:

"ทุกอย่างอันมีคุณค่าที่ผมเรียนรู้ล้วนแต่ศึกษาด้วยตนเอง."

ธอมมัส มิดจ์ลีย์ น้อย,[๒] ศึกษาเคมีสตรีด้วยตนเอง, เป็นวิชาที่ไม่ง่ายที่จะศึกษาเล่าเรียน. เขาใช้ความรู้ที่เรียนด้วยตนเองค้นคว้าพบน้ำมันเบ็นซีนชนิดไวไฟสำหรับใช้กับเครื่องยนตร์, แก๊สชนิดไม่มีกลิ่นและปราศจากสีสำหรับใช้กับตู้เย็นไฟฟ้า และเครื่องปรับอากาศ, และกลั่นโบรมีนจากน้ำทะเล.

เมื่ออายุสิบห้า เอ็ดเวิร์ด ดับลิว. เบอร์รี่ทำงานกับบริษัทขายผ้าย, ต่อมาเป็นคนเดินตลาดต่างจังหวัด. ตอนอายุสามสิบสอง, ทั้งๆมิได้ศึกษาในมหาวิทยาลัย, เขาได้รับตำแหน่งอาจารย์ของมหาวิทยาลัย ยอหนส์ ฮ็อปกินส์. เขาศึกษาด้วยตนเอง จนเป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาสัตว์สมัยดึกดำบรรพ์. ต่อมา

---

๑ บรรณารักษ์นามโด่งดังอเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๕๖-๑๙๒๙.

๒ นักเคมีอเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๘๙-๑๙๔๔.

ภายหลังชายผู้ไม่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัยผู้นี้ได้รับเลือกเป็นคณบดีของมหาวิทยาลัยดังกล่าว.

"วิชาที่เราเรียนจากสถาบันการศึกษาไม่ได้เป็นสิ่งมีคุณค่าแก่เราเสมอไป, เว้นแต่เราแสดงความเอาใจใส่อย่างจดจ่อต่อทุกอย่างที่เราเรียน." คณบดีเบอร์รีกล่าว.

เยมส์ เย. ฮิลล์ ผู้อารมณ์ฉุนเฉียว ออกจากโรงเรียนเมื่ออายุสิบสี่, ลงมือศึกษาด้วยตนเองขณะอยู่ในวัยสิบแปด, และปฏิบัติเช่นนี้มาเรื่อยๆจนตลอดชีวิต. ขณะอยู่ในเรือติดน้ำแข็งกลางแม่น้ำ, และตาใช้การได้ดีเพียงข้างเดียว, เขาอ่านหนังสือต่างๆที่เกิดประโยชน์.

การศึกษาด้วยตนเองหนุนให้ฮิลล์คนหัวรั้นสร้างสายเดินรถไฟ เกรตนอร์ตเธอร์น และคุมการเกษตรกรรมในภาคตะวันตกเฉียงเหนือ, แข่งขันกับบริษัทเดินรถไฟใหญ่กว่าและเก่ากว่า ซึ่งได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล. สายเดินรถไฟของฮิลล์ไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเลย, แต่เขามีดีที่ศึกษาด้วยตนเอง, สายเดินรถไฟของเขาก้าวหน้าไปเรื่อยๆ, ขณะเดียวกันคู่แข่งขันทั้งหลายของเขาตกต่ำลงเรื่อยๆจนล้มละลาย.

"ผมเห็นว่าทางที่จะบรรลุความสำเร็จก็คืออ่านหนังสือที่มีประโยชน์, สังเกตสิ่งที่อำนวยประโยชน์, และจำเอาไว้," ฮิลล์แนะนำ.

จงอ่านเพื่อได้ความรู้. จำความรู้ต่างๆไว้แล้วเอาออกใช้ในภายหลัง.

มีผู้โชคดีเข้าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกันไม่กี่คน. ท่านที่พลาดโอกาสนี้อย่าเสียใจ. **อย่าลืมว่าไม่มีการศึกษาใดๆดีเท่ากับการศึกษาที่เราเลือกเรียนอย่างมีระเบียบและติดต่อกันด้วยตนเอง.**

วางแผนการอ่าน

รูฟัส โชต, เป็นนักอ่านอยู่ตลอดชีวิต, ครั้งหนึ่งเคยให้ข้อสังเกต :

"การอ่านไม่สม่ำเสมอเป็นการทำให้ชีวิตหมดเปลืองไปเปล่าๆ; จงอ่านโดยมีระเบียบ."

ถ้อยคำนี้ทำให้หวนระลึกไปถึงการกระทำของเยมส์ มาร์ติโน,* ผู้ต่อมาเป็นนักสอนศาสนาที่เด่นผู้หนึ่งแห่งยุค. เรื่องมีว่าค่ำวันหนึ่งแม่ของเขามีธุระออกไปนอกบ้าน, สั่งให้เขาอ่านคัมภีร์ไบเบิลระหว่างหล่อนไม่อยู่. ครั้นแม่กลับมา เยมส์ ผู้อยู่ในวัยรุ่นบอกแม่ว่าเขาอ่านหมดเล่มแล้ว.

"เอ๊ะ, เป็นไปได้ยังไง, เจ้าไม่น่าอ่านคัมภีร์ไบเบิลหมดเล่มในชั่วเวลาไม่นาน," แม่พูดอย่างต่อว่า.

"ฉันอ่านหมดเล่มจริงๆนะแม่," เขาตอบ. "แต่ข้ามเรื่องที่ไร้สาระไปหมด."

ธอมมัส เอดิซัน เข้าโรงเรียนได้เพียงสามเดือน, ครั้นแล้วครูบอกเขาว่าไม่ต้องมาเรียนอีกต่อไปเพราะเขาทึ่มอย่างที่สุด, แม่ของเขาเป็นคนสอนให้อ่าน, เขียน, และทำเลขง่ายๆ.

เขาไปที่ห้องสมุดแห่งหนึ่งในเมืองดีทรอยต์, หยิบหนังสือเล่มแรกบนหิ้งมาอ่าน. หลังจากอ่านเสร็จ, เขาหยิบเล่มต่อไปบนหิ้งเดียวกัน. อยู่มาวันหนึ่งบรรณารักษ์ถามเขาว่าอ่านหนังสือแล้วกี่เล่ม.

"สูงสิบห้าฟุต!" เขาตอบ.

* นักเทศน์นามโด่งดังอังกฤษ. ค.ศ. ๑๘๐๕-๑๙๐๐.

เขาอ่านโดยไม่มีใครให้คำแนะนำ, ปราศจากแผน, เพียงแต่อ่านคะจากหิ้งหนึ่งไปอีกหิ้งหนึ่ง.

บรรณารักษ์อธิบายให้เขาฟังถึงการอ่านชนิดมีแผน, รับอาสาช่วยเลือกหนังสือให้. ในที่สุดชายหนุ่มซึ่งเข้าโรงเรียนไม่ถึงเทอร์ม, หากอาศัยการอ่านหนังสือที่มีประโยชน์, กลายเป็นนักวิทยาศาสตร์ และนักประดิษฐ์แนวหน้าคนหนึ่งในยุคของเขา.

จงขอร้องบรรณารักษ์ให้ช่วยท่านวางแผนการอ่าน.

จงขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในอาชีพนั้นๆ, หรือในแนวทางที่ท่านสนใจ, อีกด้วย.

ท่านจงอ่านแม้กระทั่งหนังสือรายงานการค้าเพื่อหาความรู้ว่ามีสิ่งใดใหม่และก้าวหน้าในทางอุตสาหกรรมและการพาณิชย์.

จงยืมหนังสือจากห้องสมุดหรือมิตรสหายเล่มที่ท่านเห็นว่ามีคุณค่าสำหรับท่าน.

หรือถ้ามีกำลังพอก็ซื้อเป็นกรรมสิทธิ์ของท่านเสียเลย, จะได้ไว้อ่านทบทวนหรืออ้างอิง.

ข้าพเจ้าซื้อหนังสือปีหนึ่งๆตก ๒๕๐ ถึง ๓๐๐ เล่ม. เก้าสิบเปอร์เซ็นต์ข้าพเจ้าอ่านและเก็บรักษาไว้, ส่วนอีกสิบเปอร์เซ็นต์ข้าพเจ้าโยนทิ้งในฐานเป็น "ทางอ้อม." ส่วนใหญ่ของหนังสือดังกล่าวซื้อจากร้านขายหนังสือเซกันด์ แฮนด์. **หนังสือเซกันด์-แฮนด์ดีๆราคาไม่แพงไปกว่าดูหนังชั้นธรรมดา.**

พ่อของพี่น้องเมโยให้ลูกชายทั้งสองสัญญาว่าจะใช้เวลาอย่างน้อยวันละหนึ่งชั่วโมงอ่านหนังสือเกี่ยวกับการแพทย์. นายแพทย์วิลล์ เมโยปฏิบัติจนวาระสุดท้าย. และบันทึกไว้ด้วยว่า อ่านครั้งละกี่ชั่วโมงกี่นาที.

อ๊อตโต เอช. คาห์น* ถือเป็นกฎตายตัวในการอ่านหนังสือหนึ่งชั่วโมงเป็นอย่างน้อยทุกคืนก่อนเข้านอน.

การอ่านและการทำงาน

มีบางคนทะเยอทะยานที่จะก้าวหน้าด้วยการทำงานสองแห่งทุกวัน, กล่าวคือทำงานประจำ วันละแปดชั่วโมง, อีกสี่ชั่วโมงทำงานพิเศษ. ทั้งนี้เพิ่มรายได้ครึ่งหนึ่งหรือกว่า, หากทวีความเหน็ดเหนื่อยขึ้นหนึ่งเท่าตัว, เป็นการทำให้งานประจำหย่อนสมรรถภาพหรือไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย.

น้อยคนนักจะพบความก้าวหน้าแม้แต่นิ้วเดียว.

ถ้าเอาสี่ชั่วโมงที่ทำงานพิเศษหลังงานประจำมาอ่านหนังสือที่เกิดประโยชน์, เขาผู้นั้นจะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในงานบางด้านซึ่งจะเป็นประโยชน์กว่ากันมาก.

นั่นแปลว่างานพิเศษเป็น "ทางอ้อม" ในการบรรลุความสำเร็จ.

แต่การอ่านหนังสือที่เหมาะสมไม่เคยเป็น "ทางอ้อม."

"เป็นบุรุษพิเศษ," ใคร ๆ ยกให้เป็นยามินแลมม์อยู่ในฐานะนี้. เขาเป็นเด็กชาวฟาร์มในรัฐโอไฮโอซึ่งต่อมาภายหลังประดิษฐ์เครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำหรับใช้กับแรงดันของน้ำตกไนแยการา. เขาพาตัวไปสู่ฐานะบุรุษพิเศษไม่ใช่ทำงานสองแห่งในวันเดียวกัน, หากหมกมุ่นอยู่กับการอ่านหนังสือที่เขาต้องการหาความรู้ในยามค่ำหลังเลิกงาน.

---

* ชาวอเมริกันเยอรมัน, นายธนาคารและประธานบริษัทและละคร เมโทรโปลิตัน ออเปอรา. ค.ศ. ๑๘๖๗–๑๙๓๔

เมื่อยังเป็นเด็กนักเรียน, เขารู้ตัวว่าเขาเป็คนจำยาก, จึงฝึกตัวเอง ให้จำเก่งโดยท่องสูตรคูณถึงแม่สามสิบหก!

หลังจากได้งานกับบริษัท เวสติงเฮาส์, เขายังง่วนอยู่กับการทำงาน พิเศษที่บ้าน, แต่ไม่ใช่งานคั่งค้างจากสำนักงาน.

"ผมฝึกนิสัย," เขาพูด, "ไม่เอางานประจำวันติดมาบ้าน. งานใน ตอนค่ำที่บ้านล้วนแต่เป็นด้านใหม่ๆ, หรือสิ่งที่แตกต่างอย่างหน้ามือและหลังมือ กับงานในตอนกลางวัน, ซึ่งเป็นการเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดและยั่วให้ไปสู่จุด หมาย. ตลอดเวลาสิบห้าปีผมทำงานดังกล่าวเฉลี่ยแล้วสัปดาห์ละสิบสองถึงสิบ ห้าชั่วโมง."

เป็นธรรมดาอยู่เอง, ความก้าวหน้าและพาตนเองขึ้นสู่วิศวกรพิเศษ เป็นของเขาโดยไม่มีทางหลีกเลี่ยง.

เราเรียกมนุษย์บางคนว่าเป็นคนงานพื้นๆ; เขาเหล่านี้อยู่ในฐานะพื้นๆ ก็เพราะไม่เพ่งความสนใจในสิ่งใหม่ๆที่ก่อประโยชน์.

ยังมีนายธนาคารพื้นๆ, แพทย์พื้นๆ, วิศวกรพื้นๆ, ผู้บริหารพื้นๆ, นักธุรกิจพื้นๆ, เขาเหล่านี้น่าจะใช้เวลามากกว่าทำงานแปดชั่วโมงในวันหนึ่งๆ กับการศึกษาที่บ้านในตอนค่ำ, เพื่อจะได้ห่างไกลกับฐานะ "พื้นๆ," โดยเพิ่ม พูนความรู้และกระทำในสิ่งซึ่งจะเขยิบตนเองขึ้นสู่ฐานะ "พิเศษ."

อ๊อตโต คาห์นไม่ได้เป็นนายธนาคารพื้นๆ, พี่น้องเมโยไม่ได้เป็น แพทย์พื้นๆ. แลมม์ไม่ได้เป็นหัวหน้าวิศวกรไฟฟ้าพื้นๆ. แดเนียล กักเก็นไฮม์, ผู้ศึกษาหาความรู้จากหนังสือคืนละหนึ่งชั่วโมง, ไม่ได้เป็นอุตสาหกรพื้นๆ.

ทำงานวันละแปดชั่วโมงของท่านในวันนี้ไปเรื่อยๆ; แต่ในปีหน้าจง ตั้งใจเสียใหม่ว่าจะอ่านหนังสือที่เกิดประโยชน์ในยามว่าง.

นี่คือเคล็ดลับในการเป็นคน "พิเศษ."

หนังสือไม่เพียงเปลี่ยนฐานะของบุคคล, หากเปลี่ยนฐานะของประเทศอีกด้วย.

ฟรังซัวส์ อารูเอต์, ซึ่งเขียนหนังสือใช้นามปากกา "วอลแตร์," อาศัยบทประพันธ์ของเขาเยาะเย้ยถากถางสังคมและการเมืองมายาสาไถย. หนังสือของเขาคือรากฐานสำคัญที่ทำให้เกิดการปฏิวัติในฝรั่งเศส.

แฮร์เรียต บีชเชอร์สโตว์ร่างเล็กเขียนหนังสือขึ้นเล่มหนึ่ง ซึ่งอ่านกันทั่วโลกชื่อ "กระท่อมของลุงทอม," ก่อให้เกิดความคิดเห็นเผ็ดร้อนรุนแรงในเรื่องเลิกทาสและทำให้เกิดสงครามกลางเมืองสหรัฐระหว่างฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้.

จงเอาใจใส่
ในเรื่องเงินเดือนขึ้นให้น้อยลง
แต่เอาใจใส่
ในการแสวงหาวิชาความรู้
เพื่อท่านจะมีรายได้สูงขึ้น
ด้วยการอ่านหนังสือที่เหมาะสม

หนังสือเรื่อง "การต่อสู้ดิ้นรนของข้าพเจ้า" ซึ่ง ฮิตเลอร์ เขียนในคุกปลุกพวกนาซีให้ฮึกเหิมจนรุกรานประเทศต่างๆและในที่สุดทั่วโลกตกอยู่ในความโกลาหลวุ่นวายจากสงครามโลกครั้งที่สอง.

การอ่านส่งเสริมให้ประเทศ–และบุคคล–พุ่งขึ้นสูงหรือหล่นลงมา.

มันเสามารถทำให้อำนาจสูญเสียไปหรือใช้อำนาจให้เป็นประโยชน์.

เขาเหล่านี้อ่านพจนานุกรม

พจนานุกรมบางเล่มมีขนาดหนามากจนสามารถใช้วางกั้นบานประตูไม่ให้ลมพัดปิด, หรือวางลงบนเก้าอี้ของโต๊ะอาหารให้สูงขึ้นเพื่อเด็กจะนั่งกินได้สบายๆ. เวลามันวางอยู่ในบ้านนั้นคงแก่เรียนบางคนชนะปริศนาอักษรไขว้โดยหาคำแปลกๆได้จากในพจนานุกรม.

และมีบุคคลอยู่มากมายพบว่าพจนานุกรมมีเสน่ห์เร้าใจให้อ่านหน้าแล้วหน้าเล่า.

เป็นต้นว่าลูกคนที่สองของสอลลี ริเช่อรุดส์. มีผู้รู้จักพอลลีไม่แพร่หลายนัก, หล่อนเพียงแต่เป็นนักแสดงชั้นต่ำคนหนึ่ง. พ่อของลูกคนที่กล่าวนี้เป็นชายแปลกหน้าซึ่งหล่อนอยู่กับเขาเพียงไม่กี่คืนหลังจากผัวของหล่อนจมทะเลตาย.

ลูก คนนี้, ดิคก์ ฟรีมัน, เมื่ออายุสองปีพ่อค้าปลาเร่คนหนึ่งซึ่งพูดกระโชกโฮกฮากรับเป็นลูกบุญธรรม. ขณะเป็นนักเรียนเขาชอบหนีโรงเรียนไปขายหนังสือพิมพ์, ต่อมาทำงานเบ็ดเตล็ดในโรงพิมพ์แห่งหนึ่ง, และย้ายไปอยู่ร้านขายเกือก. ร้านผลิตสินค้ายาง ซึ่งมีกลิ่นเหม็น, และสุดท้ายเป็นคนครัวในเรือเดินทะเลลำหนึ่งซึ่งกลิ่นเหม็นกว่าร้านผลิตสินค้ายาง.

แต่เขายังไม่พบงานอาชีพที่ต้องการ, ครั้นแล้วเขาทำงานคนส่งนม, เป็นช่างปูน, เป็นกรรมกรสร้างถนน–งานทุกอย่างดังกล่าวเขาทำเมื่ออายุสิบแปด.

ลงท้ายเขาตกลงใจยึดอาชีพทหารบกโดยสมัครประจำการเจ็ดปี, เขาเป็นคนผอมบางและสูงพอได้ขนาด, ดังนั้นจึงผ่านการตรวจของแพทย์ได้เรียบร้อย.

เมื่ออายุยี่สิบเอ็ดเขาถูกส่งไปเป็นทหารรับใช้ที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในอัฟริกาใต้. เป็นงานที่ไม่หนักแรงเลยถูพื้นเพียงเล็กน้อย, เขียนบันทึกบางอย่าง ครั้นวันศุกร์เขาจะเดินไปตามถนนกว้างมีกลิ่นดอกยูคาลิปตัสหอมระรื่นเพื่อซื้อผักและเสบียง.

ครั้นแล้วเขาพบมาเรียน คอลด์ค็อตต์, เมียของมิชชั่นนารีชาวสก็อตช์. หล่อนอยู่ในวัยกลางคน, มีลูกรวมหมดสิบคน. ไอวี่, ลูกสาวคนหัวปีอายุสิบแปด, เป็นต้นเหตุให้ดิคก์ไปที่โรงสวดเป็นประจำ. ไอวีปลุกหัวใจของเขาให้ตื่นขึ้น. ส่วนแม่ผมสีเทาของหล่อนเป็นผู้ปลุกจิตใจของเขาให้ทะเยอทะยาน.

ต่อมา ทหารรับใช้ในโรงพยาบาลผู้นี้, ซึ่งชอบหนีโรงเรียนไปเร่ขายหนังสือพิมพ์, ซื้อพจนานุกรมขนาดเล็กใส่กระเป๋าเสื้อมาเล่มหนึ่ง. ในห้องเงียบสงัดของเขา, ท่ามกลางกลิ่นหอมฉุนตลบอบอวลของยาต่างๆ, เขาศึกษาพจนานุกรมเล่มนั้นจากหน้าแรกถึงหน้าสุดท้าย. หลังจากเขาอ่านหมดเล่มหลายเที่ยวจนจำความหมายของคำต่างๆได้ดี, เขามอบมันเป็นของขวัญแก่สิบเอกหัวหน้าของเขา, ผู้ซึ่งใช้เวลาร้อนจัดในตอนบ่ายนอนพักผ่อนอยู่บนเตียงผ้าใบ, พลางสูบบุหรี่และตาจ้องจับอยู่ที่เพดาน.

พลทหาร ดิคก์ ฟรีมัน เก็บออมเงินเบี้ยเลี้ยงโดยกินอาหารอย่างกระเหม็ดกระแหม่, และไม่ใช้เงินเดือนเลย, มิหนำซ้ำมีรายได้พิเศษจากเขียนเรื่องสั้นลงหนังสือพิมพ์ในเมืองใกล้ๆ โรงทหาร หลังจากเขาเป็นทหารอยู่ได้หกปี, เขายอมเสียค่าปรับโดยยังขาดอยู่อีกปีหนึ่งตามข้อตกลง, ออกจากกองทัพบก และเริ่มดำเนินอาชีพที่เขารักซึ่งเป็นเป้าหมายของเขา, นั่นคือ เป็นนัก

ประพันธ์ภายใต้ชื่อใหม่ว่า เอ็ดการ์ วอลลิซ,* เป็นชื่อที่กึกก้องไปทั่วโลกในเวลาไม่นาน.

หนังสือนวนิยายแต่งโดย เอ็ดการ์ วอลลิซ ขายดีเป็นเทน้ำเทท่าไม่มีใครสู้ได้ในทุกยุคทุกสมัย, โม่ออกมาเรื่องแล้วเรื่องเล่าด้วยรสชาติเข้มข้นเช่นเดียวกับเขาก้มหน้าก้มตาอ่านพจนานุกรมอย่างเอาเป็นเอาตาย, แม้ล่วงเข้าวัยสูงอายุเขายังไม่หย่อนคลายความกระฉับกระเฉง, กล่าวคือระหว่างอายุห้าสิบถึงหกสิบ เขาแต่งนวนิยายสี่สิบหกเล่ม, หรือปีหนึ่งกว่าสี่เล่ม. แม้กระนั้น ผู้อ่านพากันส่งเสียงเรียกร้องให้เขาแต่งมากกว่านั้น.

การเขียนอย่างรวดเร็ว เป็นที่น่าอัศจรรย์ไม่ลำบากเลยสำหรับเขา, ทั้งนี้เป็นผลมาจากการอ่านพจนานุกรมในยามว่างตอนบ่ายขณะทำงานอยู่ที่โรงพยาบาลทหารในอัฟริกาใต้นั่นเองที่อำนวยความสามารถในการบรรยายและให้ถ้อยคำแก่เขาเป็นอย่างดี, นานๆครั้งเขาจึงจะเผลอใช้คำผิดพลาดในการแสดงความคิดของเขาออกมาเป็นตัวหนังสือ.

ห้องสมุดห้องแรกในทำเนียบไวท์เฮาส์

ไม่มีใครรู้ว่าเด็กชาย มิลเลอร์ด ฟิลล์โมร์* เกิดเดือนอะไร. พ่อของเขายุ่งกับงานทำไร่กระทั่งไม่มีเวลาที่จะจดเรื่องขี้ปะติ๋วเช่นวันเดือนเกิดของลูก.

เมื่ออายุสิบห้าเด็กรุ่นกระทงผู้นี้ฝึกหัดงานฟอกและตกแต่งขนแกะก่อนเอามาปั่นกับบริษัทเซนีย์ และเคิลล็อกก์. หลังจากนั้นสามปีมีครูหญิงคนใหม่ชื่อ มิสส์ อาบิเกล เพาเวอร์ส์ มาสอนที่หมู่บ้านเล็กๆ เบื้องหลังป่าของนิวยอร์ก ซึ่งเขาทำงานอยู่. หญิงสาวผู้นี้, ซึ่งผมดัดหยิกหยอยตลอดหัว, ถูกกำหนดให้มีอิทธิพลยิ่งใหญ่ต่อ มิลเลอร์ด ฟิลล์โมร์หนุ่มร่างสูงโย่ง.

* นักประพันธ์เรืองนามอังกฤษ ค.ศ. ๑๘๗๕–๑๙๓๒.

* ค.ศ. ๑๘๐๐–๑๘๗๔. เป็นประธานาธิบดี ค.ศ. ๑๘๕๐–๑๘๕๓.

หล่อนแก่กว่าเขาเพียงสองปี. แม้ว่าแม่, พี่และตัวหล่อนเองต้องพบกับความคับแค้นเนื่องจากพ่อตายหลังหล่อนถือกำเนิดไม่นาน, แต่ชีวิตภายในบ้านของหล่อนดำรงอยู่ในฐานะผู้มีอารยธรรม หล่อนเป็นคนได้รับการศึกษาดีคนแรกที่ มิลเลือร์ด ฟิลล์โมร์ เคยรู้จัก–สาวผมดำหยิกเป็นลอนผู้นั้น!

เขาเก็บออมเงินเดือนที่ได้รับเพียงเล็กน้อย และเอามาซื้อพจนานุกรมเล่มหนึ่ง, และกางไว้ข้างหน้าเขาบนเครื่องฟอกขนแกะ. ในบางครั้งระหว่างเขากระโดดครู่หนึ่ง เพื่อเอาขนแกะใส่ในเครื่องให้เต็ม, เขาจะศึกษาคำหนึ่งและคำจำกัดความของมัน, โดยท่องตัวสะกดทีละตัวอักษร.

เขาตั้งใจแรงกล้าในการทำตนให้เป็นผู้เจริญแล้ว, จึงตั้งหน้าตั้งตาศึกษาเล่าเรียนเป็นการใหญ่ แม้จะต้องอยู่ห่างจากครูโรงเรียนคนรัก. แปดปีต่อมา คนทั้งสองแต่งงานกัน, เมียของเขายังคงทำหน้าที่ครูต่อไป. ส่วนเขาเองก้มหน้าก้มตาอยู่กับเรียนกฎหมายด้วยตนเอง.

เมื่อมิลเลือร์ด ฟิลล์โมร์ เป็นประธานาธิบดีของสหรัฐ, เกือบจะเป็นสิ่งแรกที่เขาขอร้องจากสภาคองเกรสส์ได้แก่ให้อนุมัติตั้งห้องสมุดขึ้นเป็นห้องแรกในทำเนียบไวท์เฮาส์.

๘๘. ลอว์เร็นซ์ แบร์เร็ต

ลอว์เร็นซ์ แบร์เร็ต* มีพ่อชาวไอริช เป็นช่างตัดเสื้ออยู่ใน ดี-ทรอยต์ และไว้เครายาวทั้งสองข้างแก้ม. ผู้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในสหรัฐผู้นี้เป็นคนทำงานอย่างสมบุกสมบัน, หากความขี้เหนียวทำให้ลูกๆมีชีวิตอยู่อย่างไม่มีความสุขเท่าที่ควร, แม้พ่อจะรักมากและใจกว้าง, หากถือระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด..

* ดูฟุตโน๊ตบรรทัดที่หนึ่ง ในหน้า ๒๘

เด็กหนุ่ม ลอว์เร็นซ์, ผู้มีใบหน้าขรึมเหมือนบาทหลวง, พบทรัพย์สมบัติมีค่าเป็นครั้งแรกเข้า, นั่นคือพจนานุกรมเล่มหนึ่ง ซึ่งมุมเป็นรอยพับเพราะเจ้าของที่ทำหล่นพลิกอย่างไม่ปรานีปราศรัย. แต่สำหรับเด็กหนุ่ม, พจนานุกรมเล่มนี้เป็นสิ่งที่บรรจุอยู่ด้วยความมหัศจรรย์ดีๆนี่เอง. เขานอนคว่ำเหยียดยาว ลงบนพื้น อ่านมัน, นัยน์ตา ซึ่งเป็นประกายด้วยความกระหายในการอ่านทีละบรรทัดดูคล้ายกับเขาได้พบโลกใหม่เข้า, นั่นคือการเริ่มต้นของวิถีทางไปสู่นักแสดงลือนาม, ต่อมาเป็นผู้กำกับการแสดงและผู้อำนวยการสร้างละคร.

"อเมริกาเป็นหนี้บุญคุณแก่ ลอว์เร็นซ์ แบร์เร็ต ที่สร้างละครชั้นสูงยิ่งกว่านักแสดงบทบาทโศกนาฏกรรมคนใดในยุคของเขา," โอติส สกินเนอร์* กล่าว

นั่นก็คือ ลอว์เร็นซ์ แบร์เร็ต เป็นหนี้พจนานุกรมอันล้ำค่าที่ส่งเสริมให้เขามีเป้าหมายในชีวิต.

หลายปีต่อมา, ตราบจนเขาตายอย่างปัจจุบัน, เขาสามารถว่าปากเปล่าพจนานุกรมเล่มนั้นทีละหน้า จนหมดเล่ม, พร้อมด้วยตัวสะกด, การออกเสียง, และคำจำกัดความของแต่ละคำ. แน่ละ, เขามีความจำดีเป็นพิเศษ, และเขาเลือกศึกษาสิ่งที่เหมาะสมเป็นพิเศษอีกด้วย.

ราชาแห่งเมล็ดผัก

ปีเตอร์ เฮ็นเดอร์ซัน เป็นชาวสก๊อตช์, พี่สาวของเขาให้การเลี้ยงดูตั้งแต่เยาว์วัยเป็นต้นมา, เขาทำงานครั้งแรกในร้านขายเหล้า, แต่ตัวเขาเองเป็นคน

* นักแสดงละครอเมริกัน ค.ศ. ๑๘๓๘–๑๘๙๑.

* นักแสดงละครอเมริกัน ค.ศ. ๑๘๕๘–๑๙๔๒.

ละเว้นการดื่มของเมาอย่างเด็ดขาด. ทั้งๆยังอยู่ในวัยรุ่น, เขาได้งานผู้ช่วยคนทำสวนที่ปราสาท เม็ลวิลล์. ชายหนุ่มตาสีเทาสูงหกฟุตผู้นี้กินอาหารด้วยมือข้างเดียว, ในเมื่ออีกข้างหนึ่งค่อยๆเปิดหน้าพจนานุกรม, และตั้งหน้าศึกษาจาก A ถึง Z.

ชายหนุ่มอื่นๆหาว่าเขากระทำในสิ่งพิสดารผิดเพื่อน. เป็นอย่างนั้นจริงๆ. อาศัยความรู้อย่างเชี่ยวชาญทางภาษาของเขานี่เอง, ทางสหรัฐยินดีต้อนรับเขาในฐานะผู้อพยพมาตั้งถิ่นฐาน. เขากลายเป็นพ่อค้าที่ได้รับความสำเร็จทางธุรกิจเมล็ดผักที่สุดคนหนึ่งในโลก. การศึกษาพจนานุกรมช่วยให้เขาเขียนแค็ตตาล็อกด้วยถ้อยคำสำนวนสละสลวยและชวนอ่านมากกว่าของคู่แข่งขัน ทั้งทำให้เขามีความสามารถเขียนบทความลงในวารสารเกี่ยวกับการทำสวนซึ่งปฏิวัติการทำสวนดอกไม้และเพาะต้นไม้โดยสิ้นเชิง.

โฮเมอร์ ครอย

ลูกของครอบครัวครอยทุกคนศึกษาเล่าเรียนเพียงมัธยมตอนต้น, เหตุนี้เองเมื่อโฮเมอร์ลูกคนสุดท้องบอกความตั้งใจว่าจะเรียนถึงไฮสกูลที่โรงเรียนประจำเมือง, ทุกคนในครอบครัวจึงถือว่าเป็นเรื่องใหญ่.

เด็กหนุ่มเป็นคนขี้อายและขี้ประหม่า. เขาปวดร้าวใจอย่างยิ่งเมื่อพวกเด็กอื่นๆในเมืองล้อเลียนเขาเวลาเขาสวมกางเกงสำหรับใช้ในวันอาทิตย์ของพ่อไปโรงเรียนและขี่ม้าแก่ใช้ไถดินไปและกลับ. เขาขี่ม้าไปตามตรอกซอยเพื่อจะได้ไม่เจอหน้าเด็กชาวเมืองเหล่านั้นซึ่งเขาอิจฉา.

ม้าแก่ตัวนั้นเคยเป็นม้าลากรถนมที่รู้ภาษามาก่อน, ฉะนั้นในเวลาไม่นานพอโฮเมอร์ขึ้นขี่, มันวิ่งเลี้ยวซ้ายหรือตรงของมันเองโดยไม่ต้องบังคับ, ทั้ง

นี้ช่วยให้เขานั่งคิดฝันเพลินๆบนหลังของมันทุกเช้าและบ่าย–เช่นคิดถึงนักเรียนชาวเมืองผู้ล้อเลียนเขาเพราะเขาเป็นพวกบ้านนอก และแต่งตัวรุ่มร่าม.

เขาเกิดความคิดว่าแทนจะอิจฉาเด็กชาวเมือง, เขาจะต้องทำตัวให้เหนือกว่า, โดยจะใช้เวลาว่างบนหลังม้าระหว่างไปและกลับจากโรงเรียนศึกษาหาความรู้. เขาจึงซื้อพจนานุกรมเล่มหนึ่ง, ปกแดงและมีรอยเจาะบิดพยัญชนะและสระอักษรทองจากตัวแรกถึงตัวสุดท้ายเพื่อเปิดหาตรงพยัญชนะหรือสระที่ต้องการได้ง่ายๆ.

เขาอ่านพจนานุกรมบนหลังม้าจนจบเล่ม, ยอมทนเมื่อยตาจากการวิ่งเหย่าๆของม้า.

เด็กหนุ่มชาวเมืองเป็นอย่างไรบ้าง?

ต่อมาไม่นานเขาเหล่านั้นต้องขอความช่วยเหลือจากเด็กหนุ่มชาวนาซึ่งเป็นคนมีความรู้อย่างกว้างขวาง. การหัวเราะเยาะกลายเป็นให้ความนับถือ

โฮเมอร์ ครอย เปลี่ยนเป็นคนมีอารยธรรมในสังคม, เคยเดินทางไปเที่ยวรอบโลกและถ่ายภาพยนตร์ไปด้วย. เขาเป็นนักประพันธ์นามโด่งดัง, แต่งหนังสือนวนิยายไว้หลายเล่ม, เรื่องเอกของเขาคือ "ทิศตะวันตก ของหอถังน้ำ, และเขียนเรื่องภาพยนตร์พูดให้วิลล์ รอเยอรส์แสดงหลายเรื่อง.

ความสำเร็จทุกอย่างของเขามาจากศึกษาพจนานุกรมบนหลังม้า.

หม้อทองคำที่แท้จริง

เอ็ดวินมาร์กัม* เกิดในรัฐออริกัน, แม่ของเขามีร้านขายของเบ็ดเตล็ดที่นั่น. เมื่อเขาอายุห้าปีแม่ย้ายไปอยู่ในทุ่งหญ้าเขียวชอุ่มทางตอนกลางของรัฐ

* กวีอเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๕๒-๑๙๔๐

แคลิฟอร์เนีย, และเลี้ยงแกะเพื่อจะได้มีโชคลาภกับเขาบ้าง. เอ็ดวินเป็นเด็กชาวฟาร์มที่ไร้การศึกษา, ตอนอายุสิบห้าเขาเคยเข้าโรงเรียนมาเป็นเวลาสิบห้าเดือนพอดี.

เขาอยากได้พจนานุกรมสักเล่มหนึ่งและหนังสืออื่นๆ. เขารับจ้างไถดินแข็งกระด้างให้เพื่อนบ้านจนมีเงินมากพอ, จึงซื้อพจนานุกรมเว็บสเทอร์ฉบับสมบูรณ์มาเล่มหนึ่ง, เขาใส่พจนานุกรมเล่มใหญ่และหนานี้ ลงในย่ามติดกับอานม้า, ครั้นมีเวลาว่างแม้เพียงไม่กี่นาทีเขาจะเอามันมาอ่าน, เขาศึกษาด้วยตนเองจากหน้าทั้งหลายของมัน, และเขายังต้องการมากไปกว่านี้.

เขาได้ข่าวว่ามีวิทยาลัยครูแห่งรัฐอยู่ที่ซานโฮเซ, จึงตกลงใจที่จะไปเข้าศึกษา, แต่เขาไม่มีเงิน, แม่ก็ขาดแคลน, เอ็ดวินจึงรับจ้างชาวฟาร์มอื่นๆ ทำงานในยามว่าง.

ครั้นวันหนึ่งในฤดูร้อนขณะเขาขุดดินอยู่ริมทางเดินในลานบ้าน, จอบไปพันถูกบางอย่างมีเสียงดังเหมือนโลหะ, เขาหยิบขึ้นดู, ปรากฏว่าเป็นกระป๋องสังกะสีสนิมเขลอะ, ข้างในมีถุงผ้าใบเล็กๆบรรจุเหรียญทองคำกลมๆรวมหมด ๙๐๐ อัน—เป็นเหรียญซึ่งมีใครคนหนึ่งเอามาฝังซ่อนไว้ตรงนั้นเมื่อสามปีที่แล้ว.

เขาร่ำรวยอย่างพรวดพราด! แต่มันไม่ได้ทำให้เขาเสียคนดังเช่นมหาเศรษฐีบ่อเงินที่เคยเล่าไว้ในบทก่อน.

เอ็ดวินมาร์กัมร่างสูงมีเป้าหมายอยู่อย่างหนึ่ง, และเริ่มกรุยทางเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้นด้วยการอ่านพจนานุกรมเล่มใหญ่ : ครั้นมาบัดนี้เขาสามารถก้าวเดินต่อไปสู่การศึกษาในวิทยาลัย.

เขาเรียนสำเร็จจากวิทยาลัยครู, สอนตามโรงเรียนในชนบทในที่ซึ่งไม่เคยมีโรงเรียนมาก่อน. งานของเขาก้าวหน้าไปเรื่อยๆ, ได้รับตำแหน่งศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย, แล้วเป็นอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนหลายแห่งในซานฟรันซิสโก. เขาทำให้ชีวิตของเขาพุ่งขึ้นสู่ยอดสูงสุดด้วยการแต่งร้อยกรองชื่อ "ชายผู้ถือจอบ," ซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและแปลเป็นภาษาต่างประเทศถึงสามสิบเจ็ดภาษา.

วานาเมกเกอร์-เว็บสเตอร์-พิตต์

วานาเมกเกอร์ ผู้สร้างตนเองจากฐานะยากจนขึ้นสู่มหาเศรษฐี, ใช้ตอนค่ำบ่อยๆในห้องสมุดกว้างขวางของเขาอ่านหนังสือเพียงเล่มเดียว—พจนานุกรม. แม้ในขณะอายุเจ็ดสิบ, เขายังคงอ่านพจนานุกรมต่อไป, ในเมื่อคู่แข่งกันผู้ได้รับความสำเร็จน้อยกว่าเขาพากันอ่านเรื่องนักสืบ.

แดเนียล เว็บสเตอร์, เช่นเดียวกัน, อ่านพจนานุกรมอย่างก้มหน้าก้มตาจากหน้าแรกถึงหน้าสุดท้าย. เขาต้องการให้การใช้ถ้อยคำของเขาดีขึ้น; อ๋อ, แน่ละ, เขาทำสำเร็จสมปรารถนา, โดยเขากลายเป็นนักพูดแนวหน้าในยุคของเขา,

เว็บสเตอร์ อีกคนหนึ่ง—โนอาห์—มีชื่อเสียงกึกก้องในฐานะผู้สร้างพจนานุกรมเว็บสเตอร์ขึ้น.

วิลเลียม พิตต์ ซึ่งภายหลังได้รับบรรดาศักดิ์เป็นเออร์ล ออฟแช็ตธัม, ผู้เป็นนักพูดเรืองนามของอังกฤษ, เคยอ่านพจนานุกรมของเบลีย์จบถึงสองครั้ง.

คำวิจารณ์ของ ซิดนีย์ พอร์เตอร์

ซิดนีย์ พอร์เตอร์ ขี้อายทำงานเป็นเสมียนกับลุงในร้านขายยาในรัฐแคโรไลนาเหนือและแสดงอาการให้เห็นว่าจะเป็นวัณโรค. พ่อของเขา, เป็น

แพทย์ชอบเพ้อฝัน, ให้ความสนใจต่อการประดิษฐ์สิ่งที่หมุนได้เองตลอดกาลยิ่งกว่าสุขภาพของลูกชาย, ฉะนั้นหนุ่ม ซิดนีย์ อายุสิบแปดจึงอยู่ในอันตรายของโรคร้าย, แต่แล้วพ่อและลุงของเขาตกลงใจให้เขาเปลี่ยนอากาศ. เขาถูกส่งตัวไปเท็กซัส, ซึ่งที่นั่นเขาอยู่กลางแจ้งเลี้ยงแกะอยู่กับคอกปสุสัตว์เปล่าเปลี่ยวแห่งหนึ่ง.

กล่าวกันว่า การเลี้ยงแกะเป็นงานเหงาหงอยไม่ผิดกับอยู่ที่ก้นทะเล. แต่ ซิดนีย์ กลับรู้สึกสนใจและพอใจในงานนี้. ระหว่างสองปีที่คอกปสุสัตว์ ฮอลล์ บราเธอร์, เพื่อนคู่ยากของเขาก็คือ พจนานุกรม เว็บสเตอร์ ฉบับสมบูรณ์.

สิบปีต่อมา, หลังจากเขานามโด่งดังในฐานะนักเขียนประจำคอลัมน์และนักแต่งเรื่องสั้น, เขาเขียนวิจารณ์พจนานุกรม เว็บสเตอร์ ดังนี้ :

"ตลอดเล่มไม่มีสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายเลยแม้แต่บรรทัดเดียว. มีเรื่องต่างๆ อย่างกว้างขวาง, อ่านเบาสมองและง่ายโดยไม่ต้องคร่ำเคร่ง. สิ่งที่มีค่ายิ่งแห่งงานงานชิ้นนี้ได้แก่ จัดศัพท์โดยเรียงตามลำดับตัวอักษร, ช่วยให้สะดวกในการค้นหาคำที่ต้องการเป็นพิเศษ. การอธิบายศัพท์ของมร. เว็บสเตอร์ ละเอียดประณีต, และขอทำนายว่าจะมีผู้พูดถึงเขาอีกมาก,"

มีผู้รู้จัก ซิดนีย์ พอร์เตอร์ดีกว่ากันทางนามปากกา "โอ.เฮ็นรี" ของเขา.

นักอ่านสารานุกรม

ถ้าการอ่านพจนานุกรมเป็นการน่าเบื่อหน่ายอย่างยิ่ง, ลองพิจารณาดูเรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้.

ฮาบักกัก บาวดิตช์ เป็นขี้เมาจากเข้ายันค่ำ, เวลาอ่านคัมภีร์ไบเบิลในโบสถ์เสียงดังอ้อแอ้ผ่านหนวดเคราสีสนิมเหล็ก. เขามีอาชีพทางซ่อมแซมเรือ, ชอบออกจากบ้าน ที่เมือง เซเล็ม, รัฐแมสซาชูเซ็ตตส์, ไปทำงานในเรือเดินทะเลบ่อยๆ, เนื่องจากรำคาญพวกลูกๆที่กวนใจเสียเรื่อย.

ลูกคนที่สี่ของเขา, นาธาเนียล,* ร่างกายอ่อนแอและหลังค่อม, พูดเสียงเล็กแหลม, หูใหญ่และยื่น. เขาอยากออกทะเลบ้างถึงกับบอกอายุสูงกว่าอายุจริงกับพวกกัปตัน, แต่ไม่มีใครยอมรับเด็กชายโหนกแก้มสูงผู้นี้ลงเรือ เพราะท่าทางบอกชัดว่าเป็นคนไม่มีเรี่ยวแรง.

เหตุนี้เอง, เมื่ออายุสิบสอง, นาธาเนียล จึงเข้าทำงานเป็นเสมียนในร้านขายของริมฝั่งทะเล. ที่นั่นเขาสามารถได้ยินและได้กลิ่นมหาสมุทรอันเป็นที่รักขณะทำบัญชีของร้าน. เขาชอบตัวเลขมากเท่ากับชอบเรือเดินทะเล.

ผู้พิพากษา โรปส์, หุ้นส่วนคนหนึ่งของร้าน, ให้พนักงานบัญชีผู้นี้ยืมสารานุกรม (ไซโคลปีเดีย) "แชมเบอร" สี่เล่มจบแก่เขา. นาธาเนียล บาวดิตช์ อ่านหนังสือเล่มเทอะทะทุกคำ, โดยใช้เวลาว่างในร้านและตื่นนอนก่อนสว่างสองชั่วโมง,

สารานุกรม กระตุ้นจิตใจอันใฝ่ฝันทะเยอทะยานของเขา, โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องปรากฏการณ์ของอากาศ, ดาราศาสตร์, และการเดินเรือ. แม้ในขณะยังอยู่ในวัยรุ่น, นาธาเนียล ฉงนสนเท่ห์ว่าเหตุไฉนพ่อของเขาและกะลาสีอื่นๆ ในเมือง เซเล็ม จึงเดินเรืออย่างเดาสุ่มและคำนวณโดยไม่มีหลักเกณฑ์; เขาเหล่านี้ควรจะอาศัยดาวเพื่อใช้เส้นทางเดินเรือที่วางใจได้.

* นักคณิตศาสตร์และดาราศาสตร์อเมริกัน. ค.ศ. ๑๗๗๓–๑๘๓๘.

เขาทำงานอย่างคร่ำเคร่งในการทำตารางเกี่ยวกับดาวแบบใหม่และใช้คณิตศาสตร์ง่ายๆสำหรับการเดินเรือ. เขาสอนพวกกะลาสีและชักจูงกัปตันและเจ้าของเรือให้เลื่อมใสว่า สามารถสงวนเวลาหลายสัปดาห์ถ้าเดินเรือโดยวิธีการของเขา.

หนังสือหลายเล่มเกี่ยวกับการเดินเรือของเขาช่วยชี้ทางปลอดภัยให้เรือเดินสมุทรนับหมื่น ที่แล่นในทะเลเวิ้งว้าง. อาศัยการอ่าน "สารานุกรม" นั่นเองที่เป็นจุดเริ่มต้นพาเขาไปสู่ฐานะ "นักคณิตศาสตร์ผู้ให้ความรู้ดีเยี่ยมในอเมริกา."

พฤกษศาสตร์–เรือเดินทะเล–กล้องจุลทัศน์

จากเมืองโซควัวส์เล็กๆของรัฐนิวยอร์ก, พ่อของอาซาเกรย์* ช่างฟอกหนังประจำท้องถิ่น, ส่งลูกชายวัยรุ่นไปเรียนแพทย์.

อาซา เรียนสำเร็จและได้ปริญญาเรียบร้อย, หากมิได้สนใจในอาชีพนี้. เขาได้อ่าน สารานุกรม บรูสเตอร์, และท่องแผนกพฤกษศาสตร์หลายครั้งจนเกือบจะว่าปากเปล่าได้หมด, ทั้งนี้เปลี่ยนความคิดของเขาหมกมุ่นอยู่กับพฤกษศาสตร์. เขามิได้ยึดอาชีพแพทย์ สมกับปริญญาที่เขาได้รับ, ตลอดเวลาเจ็ดปี เขารักษาคนไข้เพื่อหารายได้ในยามว่างเท่านั้น, หากอุทิศเวลาแทบทุกนาทีให้แก่การศึกษาต้นไม้; ตราบจนเขามีงานทำพอดำรงชีวิตอยู่ได้ จากรากฐานะนักพฤกษศาสตร์ เขาจึงเลิกทำงานแพทย์โดยเด็ดขาด. เขาเป็นผู้นำทางวิชาพฤกษศาสตร์ของสหรัฐมาเป็นเวลามากกว่าห้าสิบปี.

วิลเลียม แย็คก์ซัน, ลูกชายคนที่เจ็ด ของครอบครัวที่มีลูกรวมสิบเอ็ดคน, ต่อมาภายหลังต่อตาย, เขาจึงหารายได้ด้วยเป็นกรรมกรในอู่เรือแห่ง

* ค.ศ. ๑๘๑๐–๑๘๘๘.

หนึ่ง เมื่ออายุเพียงสิบสองทำงาน จาก ๖ น. ถึง ๒๑ น. ที่สำนักงานอู่เรือมีสารานุกรมบริตันนิกา อยู่ชุดหนึ่ง, เขาอ่านอย่างคร่ำเคร่งจาก A ถึง Z ในที่สุดกลายเป็นเจ้าของสายการเดินเรือขนาดใหญ่.

ชาร์ลส์ เอ. สเพ็นเซอร์, เด็กชาวฟาร์มในส่วนชนบทของรัฐนิวยอร์ก, อ่านสารานุกรมปกขาดเล่มหนึ่ง ซึ่งเขาพบบนห้องเพดาน. เรื่องเกี่ยวกับตาได้ดึงดูดความสนใจของเขา, เขาก้มหน้าก้มตาอ่านทบทวนจนจำได้ขึ้นใจ. ครั้นแล้วเด็กชายร่างผอมผู้นี้, ทั้งๆอายุไม่ครบสิบสอง, ปัดผมสีน้ำตาลที่ปรกหน้าไปข้างหลังและเริ่มงานสร้างกระจกแว่นตา. เมื่ออายุยี่สิบห้า เขามีโรงงานของเขา สำหรับทำเล็นส์, หรือกระจกพิเศษ, ในโรงนา. เขาเป็นคนแรกที่สร้างกล้องจุลทัศน์ทำในอเมริกา, แย่งชื่อเสียงจากผู้ผลิตกระจกเล็นส์จากภาคพื้นยุโรป.

นอกจากมีคำและข้อเท็จจริงอยู่ในพจนานุกรมและสารานุกรม, ข้าพเจ้ารู้ว่ายังมีเสน่ห์ชวนให้เคลิบเคลิ้ม, แรงบันดาลใจ, และวิชาความรู้ควรแก่การศึกษา, เนื่องจากข้าพเจ้าได้อ่านสารานุกรมหกเล่มหมดทุกตัวอักษรและพจนานุกรมเล่มหนึ่งหนา ๑,๖๐๐ หน้า. จากสารานุกรมข้าพเจ้าได้เรียน, นอกเหนือจากความรู้อื่นๆ, เกี่ยวกับเรื่องราวที่เร้าความสนใจของบุคคลสำคัญต่างๆมากมายซึ่งชีวิตของเขาเหล่านี้บางคนได้นำมาเล่าไว้ในหนังสือเล่มนี้.

ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐแมสซาชูเซ็ตตส์, ใกล้กับฝั่งของเกาะโรด, มีเมืองเล็กๆแห่งหนึ่งชื่อแฟรงคลิน. เมืองนี้เอานามสกุลของเบ็นยามินแฟรงคลินมาตั้ง, และมีเรื่องราวอันน่าสนใจที่ว่าทำไมจึงทำเช่นนั้น.

คณะกรรมการผู้ก่อตั้งเมืองนี้, ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นคนตระหนี่ตามแบบของพวกนิวอิงแล็นด์, เขียนจดหมายถึงแฟรงคลินเสนอว่าจะเป็นเกียรติแก่

ชาวเมืองนี้อย่างยิ่งถ้าแฟรงคลินจะบริจาคระฆังสักใบหนึ่งสำหรับโบสถ์ใหม่สีขาวของพวกเขา.

แฟรงคลินสนองการได้รับเกียรติโดยส่งหนังสือมาให้ ๑๑๕ เล่มแทน, และบอกเขาเหล่านี้ว่า "สติปัญญามีคุณค่ากว่าเสียง."

ถือกันว่าของขวัญนี้ของแฟรงคลินเป็นการเริ่มต้นศักราชแห่งห้องสมุดสาธารณะอ่านฟรีในสหรัฐ.

แฟรงคลิน, อัจฉริยบุคคลผู้ศึกษาด้วยตนเองจนบรรลุความสำเร็จหลายประการ, รู้จากประสบการณ์ของตัวเองถึงอานุภาพของการอ่านหนังสือที่อำนวยประโยชน์. เขากล่าวว่าคนที่น่าสมเพชเวทนาที่สุดก็คือ "ผู้เกิดความเปล่าเปลี่ยวในวันฝนตกโดยไม่รู้จักหาความเบิกบานจากการอ่านหนังสือ."

หนังสือและนิตยสารต่างสามารถเป็นเพื่อนในการช่วยท่านให้บรรลุความสำเร็จ หรืออย่างน้อยก็ไม่ให้ท่านพลัดเข้าไปใน "ทางอ้อม."

ท่านควรจะทำงานน้อยลงและอ่านหนังสือมากขึ้น.

บรรดาผู้นำล้วนแต่เป็นนักอ่าน.

ได้ความรู้ดีกว่าได้ทองคำ.

–ภาษิตเก่า

การต่อสู้ดิ้นรนไปสู่เป้าหมายต่างหากที่ทำให้มนุษย์มีความสุข.

–ฟริตต์ย็อฟ แนนซัน

๒

วิธีวางแผนไปสู่ความสำเร็จ

คนทำงานโดยมีแผนย่อมบรรลุความสำเร็จได้มากกว่าคนทำงานซึ่งอาศัยความพากเพียรแต่อย่างเดียว.

ฮัดซันแม็กซิมเติบโตขึ้นในฟาร์มราคาหนึ่งร้อยห้าสิบเหรียญในรัฐเมน เขามีเกือกคู่แรกใช้เมื่ออายุสิบสาม. ย่าของเขาวิกลจิต. ทั้งนี้แปลว่าเขาไม่มีทรัพย์สินเงินทองมากพอสำหรับใช้จ่ายในการพ้นผ่าชีวิต.

เมื่อเขาอายุสี่สิบและทดลองสารเคมีร้ายแรงชนิดหนึ่ง, เกิดการระเบิดขึ้นทำให้เขามือข้างหนึ่งขาดตรงข้อมือ, เขาต้องสวมมือปลอมแทน, และกลุ้มอกกลุ้มใจและท้อถอยอยู่หลายสัปดาห์.

ครั้นคืนหนึ่งขณะเดินอยู่ริมถนนมีขี้เมาผู้หนึ่งมาพูดรวนกับเขา, แม็กซิมบันดาลโทสะลืมตัวและกระแทกหน้าเข้าให้ด้วยมือปลอมกร้วมใหญ่, ยังผลให้ขี้เมาแผ่ราบลงหมดสติกับพื้น.

มือปลอมของเขาหลุด, และหมวกกระเด็นหายไป. แต่การชกอย่างรวดเร็วและได้ผลช่วยให้แม็กซิมคิดบางอย่างได้, นั่นคือมือปลอมมิได้เป็นอุปสรรคอะไรนักในการบรรลุความสำเร็จ. สมองต่างหากที่มีความสำคัญเหนือสิ่งใดๆ, เหตุนี้เองเขาจึงวางแผนในการทำงานสำหรับมือธรรมชาติและมือปลอมโดยใช้ประโยชน์ต่างกัน.

"ด้วยการอาศัยสมองของผมมากขึ้นกว่าเดิม," เขาพูดในภายหลัง, "ผมพบว่ามันทำงานได้ดีกว่ามือทั้งสองเสียอีก. เวลานี้ผมวางแผนเพิ่มขึ้น, และบรรลุความสำเร็จมากอย่างยิ่งขึ้น."

แม็กซิมประดิษฐ์ดินปืนปราศจากควัน, ลูกระเบิดกำลังสูง, เรือตอร์ปีโด, วิธีทำแก๊สคาร์ไบด์.

หลังจากเสียมือข้างหนึ่งสามสิบปี, เขาเป็นที่ปรึกษาที่มีคุณค่าของบริษัทดูปองต์.

เขามีมือข้างเดียวก็จริง, แต่เขาใช้มันสมองทั้งสองข้าง.

เขาคิดเสร็จไปแล้วสองครั้งก่อนผู้อื่นลงมือคิด.

สมุดโน้ตฉีกได้ราคาสองเซ็นต์

"ท่านสอนผมในสิ่งที่เป็นประโยชน์มากที่สุดอย่างหนึ่งเท่าที่ผมเคยเรียน," อดีตลูกศิษย์ของข้าพเจ้าผู้หนึ่ง, เวลานี้เป็นประธานกรรมการของบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งมีสาขาอยู่ทั่วประเทศ, บอกข้าพเจ้า.

ข้าพเจ้าเตรียมตัวคอยฟังเขาพูดถึงเรื่องปรัชญาบางอย่างที่ข้าพเจ้าเคยสอนเขาในฐานะอาจารย์.

"ผมเรียนด้วยมองดูท่าน," เขาพูดต่อ, ดึงสมุดโน้ตฉีกได้ราคาสองเซ็นต์ออกมาจากกระเป๋าเสื้อกั๊ก. "ผมและเพื่อนๆต่างสังเกตเห็นท่านเขียนบางอย่างลงบนสมุดโน้ตแบบนี้, แล้วฉีกกระดาษแผ่นเล็กๆนี้เอามาหนีบไว้กับคลิปข้างหลังสมุดโน้ต. ในบางครั้งท่านถอดแผ่นบนสุดออกจากที่หนีบมาอ่าน, ขยำ, และเหวี่ยงลงในตะกร้าเศษกระดาษ.

"พวกเราทุกคนในชั้นต่างพนันกันถึงข้อความในแผ่นกระดาษ ที่ท่านโยนทิ้ง. มีใครคนหนึ่งทายว่าท่านแต่งร้อยกรอง. ผมจึงแอบหยิบสองสามก้อนมาจากตระกร้าและคลี่ออกอ่าน, ปรากฏว่าเป็นคำสั่งปฏิบัติงานแก่ตัวท่านเองว่าท่านจะทำอะไรบ้าง.

"ผมลืมเรื่องสมุดโน้ตของท่านกระทั่งเมื่อสองสามปีมานี้จึงนึกขึ้นได้. ผมทำงานล่าช้าและลืมเรื่องเล็กๆแต่สำคัญไปเสียหลายอย่างเสมอ. ผมจึงซื้อสมุดโน้ตราคาสองเซ็นต์นี้มาและลองใช้วิธีการของท่าน. เวลาผมพบว่าจะต้องทำบางอย่างผมจะจดลงในสมุดโน้ตทันที, ใช้แผ่นหนึ่งสำหรับงานอย่างหนึ่ง, และเรียงตามลำดับ, เช่นสิ่งไหนจะทำเร็วที่สุดก็ไว้ก่อนแผ่นอื่นๆ.

"คราวนี้เองผมทำงานต่างๆสำเร็จไปด้วยดี."

การจดข้อความเล็กๆน้อยๆเพื่อเตือนความจำดังกล่าวมิได้เป็นความคิดริเริ่มก็จริง, หากได้ผลอย่างสูงสุด, เนื่องจากเป็นการเขียนแผนงานเป็ดเตล็ดดีๆนี่เอง.

ผู้นิยมใช้สมุดโน้ตฉีกได้

แฮร์รีไฮซ์หนุ่ม, แห่งพิตต์สเบอร์ก, พกสมุดโน้ตฉีกได้ขณะเขาเที่ยวเร่ขายหัวแรดิชดองทำขึ้นเองที่บ้าน. ไอเดียต่างๆของเขา, การสั่งตัวเองให้ทำโน่นทำนี่, เขาเขียนลงเป็นครั้งคราวขณะไปตามที่ต่างๆและเอาปฏิบัติภายหลังในวันนั้น. การวางแผนนี้เป็นรากฐานสำคัญแห่งการสั่งงานตนเอง, ช่วยให้เขาสร้างกิจการอาหารบรรจุกระป๋องพร้อมด้วยคำขวัญ "๕๗ชนิด." เขาได้คำขวัญนี้ขณะนั่งรถใต้ดินในนิวยอร์ก.

ผู้เก็บภาษีเรือผ่านคลองในเมืองเดย์ตันผู้หนึ่งรู้จักใช้การวางแผนเช่นเดียวกัน. เขาถึงกับเก็บสมุดโน้ตไว้ข้างเตียงนอน. ชายหนุ่มผู้นี้, ยอห์น เอ็ช. แพ็ตเตอร์ซัน, เป็นผู้ได้รับความสำเร็จอย่างมหาศาลผู้หนึ่งในทุกยุคทุกสมัย. เขาเรียกบึกสมุดโน้ตของเขาว่า "สิ่งที่จะต้องทำวันนี้." เขาเป็นคนสร้างบริษัทแนชันนัล แคช รียิสเตอร์ จากการเขียนหวัดๆลงบนสมุดโน้ต.

วิคเตอร์ ฮิวโก สั่งงานตนเองโดยใช้สมุดโน้ตฉีกได้เล่มเล็กๆ. เขาวางสมุดเล่มนี้ไว้ข้างเตียงทั้งกลางคืนและกลางวัน.

ลาโอนาร์โดดาวินชีเริ่มมีนิสัยใช้สมุดโน้ตฉีกได้ตั้งแต่ยังอยู่ในวัยรุ่น, และใช้มันต่อมาจนถึงแก่เฒ่า. เขาใส่สมุดเล็กๆนี้ไว้ในเข็มขัด.

บิสมาร์คใช้กระดาษที่หัวไม่ทากาวหรือไม่ได้เย็บติดกัน, โดยเอาแผ่นกระดาษคั่นไว้ตามหน้าหนังสือสวดมนต์.

ลอร์ด เบคันเรียกกระดาษวางแผนของเขาว่า "จดความคิดที่เกิดทันทีเพื่อนำมาใช้."

เบโธเฟ็นต้องมีสมุดโน้ตสำหรับวางแผนติดตัวไว้ตลอดเวลา, นับได้ว่านี่คืออย่างเดียวเท่านั้นที่เป็นระเบียบในชีวิตของเขา.

เฮ็นรี บี. ไฮด์วางแผนบริษัทประกันชีวิต เอควิเทเบิลไลฟ์โดยเขียนลงในสมุดโน้ตฉีกได้ประจำกระเป๋าของเขา.

ยอห์น เฮยฺส์ แฮ็มมันด์, วิศวกรเหมืองแร่, ก็ใช้จดสิ่งที่เขาจะต้องทำลงในสมุดโน้ต.

ยอห์น ฮันเตอร์, ทีแรกมีอาชีพช่างไม้, และเมื่อตอนอายุยี่สิบเขาอ่านออกเขียนได้อย่างตะกุกตะกัก, แต่แล้วเขากลายเป็นศัลยแพทย์และผู้ชำนาญทางกายวิภาคแนวหน้าของโลกคนหนึ่ง. เขาใช้สมุดโน้ตฉีกได้สำหรับวางแผนงานเพื่อกระตุ้นให้เขาทำสิ่งต่างๆบรรลุความสำเร็จ.

"กฎของผม," ฮันเตอร์ พูด, "ก็คือพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนผมจะลงมือ, ทั้งๆเป็นงานที่ชำนาญมาแล้ว. จะเป็นงานใหม่หรืองานชำนาญเป็นอย่างดีก็แล้วแต่, ผมใช้ความระมัดระวังอย่างถี่ถ้วนในการปฏิบัติจนบรรลุผล. สิ่งใดที่ผมลงมือ, ผมจะไม่ยอมทิ้งจนกว่าจะทำสำเร็จ."

วิลเลียม อ็อสเลอร์, แพทย์ลือนามอีกผู้หนึ่ง, พกสมุดโน้ตฉีกได้ติดตัวไปทุกหนทุกแห่ง.

จงใช้สมุดโน้ตฉีกได้เขียนสิ่งต่างๆที่ท่านจะกระทำ. เขียนมันทันทีเมื่อเจอไอเดียเข้าหรือพบว่าจะต้องออกคำสั่งแก่ตัวเองหรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา. จงเรียงแผ่นกระดาษไว้ตามลำดับความสำคัญเพื่อจะได้ปฏิบัติให้เสร็จต่อเนื่องกัน, ทั้งนี้จะช่วยให้ท่านไม่ต้องเสียเวลานึกว่าจะทำสิ่งใด, หรือต้องให้มีผู้คอยเตือน.

กำหนดเวลา

ไซรัส ดับลิว ฟีลด์* พร้อมที่จะพักงานและใช้ชีวิตอย่างฟุ่มเฟือยเมื่ออายุสี่สิบ. แต่เขาติดนิสัยทำงานให้บรรลุผล, ฉะนั้นจึงไม่สามารถทนกับการอยู่เฉยๆโดยไม่ทำอะไรเลย. เขาเริ่มต้นงานชนิดใหม่ซึ่งใครๆพูดว่าไม่มีทางเป็นไปได้, นั่นคือการวางสายโทรเลขข้ามมหาสมุทร. หลังจากได้เผชิญกับความล้มเหลวอันทำให้ใจฝ่อมาหลายครั้ง, ลงท้ายเขาประสบความสำเร็จในการวางสายโทรเลขใต้น้ำข้ามมหาสมุทรแอ็ตแลนติค. ฟีลด์วางแผนงานประจำวันอย่างละเอียด. เขาเขียนงานต่างๆที่จะทำในวันนั้นทุกเช้าเวลา ๖ นาฬิกา–ครั้นแล้วปฏิบัติตามแผนนั้น.

ชารฺลส์ อีแว็นส์ ฮิวส์. ลูกชายนักบวชนิกายแบ็ปติสต์, เป็นหัวหน้าผู้พิพากษาในศาลสูงสุดของสหรัฐ, วางแผนงานประจำวันในลักษณะคล้ายคลึงกัน. ฮิวส์ยอมเสียเวลากับอาหารกลางวันสิบเก้านาทีพอดี. คนรับใช้ในแค็ปปิต็อลเรสโตรังต์สามารถใช้หัวหน้าผู้พิพากษาผู้นี้ตั้งนาฬิกาได้อย่างเที่ยงตรง.

ดไวท์ มอร์โรว์เด็กหนุ่มไอริชร่างเล็ก, ขี้โรค, และสวมเสื้อผ้าที่ไม่ใช้ของพี่เขย. เขาวางแผนงานประจำวันตั้งแต่ตอนกลางคืนก่อนนอน. เขาไต่เต้าขึ้นสู่ฐานะสูงกระทั่งเป็นหุ้นส่วนของยอห์น เปียร์ป็อนต์ มอร์กัน, นักการเงินและเศรษฐี, และปฏิเสธตำแหน่งประธานมหาวิทยาลัยเยล.

เยคับ กูล เชอร์มันเป็นเด็กหนุ่มจากแคนาดามาอยู่ในสหรัฐ, เป็นประธานมหาวิทยาลัยคอร์เน็ลล์, ต่อมาภายหลังเป็นเอกอัครรัฐทูตประจำกรีซ, จีน, และเยอรมนี. เขาวางแผนละเอียดยิบแทบทุกวินาทีว่าเขาจะทำงานอะไรบ้างในวันหนึ่งๆ, และปฏิบัติตามแผนนั้น.

* นายธนาคารอเมริกันผู้ได้กำไรมหาศาลจากการค้ากระดาษ. ค.ศ. ๑๘๑๙–๑๘๙๒.

แฟรงค์ แกนเน็ตต์เรียนชวเลขทางไปรษณีย์ขณะฝึกหัดว่าความ. ต่อมาเขาได้เป็นเลขานุการของ ดร. เยคับ กูล เชอร์มัน. เขาใช้วิธีการของนายในการกำหนดเวลาทำงานประจำ. เขาไม่แตะต้องเครื่องดื่มที่มึนเบา, ได้รับสมญาว่า "ทำได้" เนื่องจากเขาสามารถในการทำสิ่งต่างๆไปสู่ความสำเร็จ. เขามีเสน่ห์จูงใจหนังสือพิมพ์กว่ายี่สิบฉบับให้เลื่อมใสในตัวเขาและผลงานของเขา.

แกมาเลียน แบร็ดเฟื่อร์ด ผอมบางเพราะต้องต่อสู่กับวัณโรคมาตลอดเวลาส่วนใหญ่ของชีวิต. เขา, เช่นเดียวกัน, กำหนดการปฏิบัติทุกอย่างในวันหนึ่งๆไว้ก่อน, ได้สร้างชื่อเสียงโด่งดังอย่างถาวรในฐานะนักเขียนชีวประวัติบุคคลสำคัญอย่างดีเยี่ยมไม่มีใครสู้.

เฮอร์มัน ชไนเดอร์, ผู้สายตาสั้น, ทำงานในบ่อถ่านหินแห่งหนึ่งในรัฐเพ็นน์ซิลเวเนียตั้งแต่อายุสิบห้า. เมื่ออายุสามสิบเขาสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งซินซินแนติ. เขาเป็นผู้เปลี่ยนระบบการศึกษาแผนกวิศวกรรมและภายหลังเป็นประธานของมหาวิทยาลัย. ชายผู้นี้. ซึ่งปฏิวัติการสอนวิศวกรรม, ตลอดชีวิตติดนิสัยกำหนดทำงานล่วงหน้าไว้หลายวัน. ในกำหนดนี้เขาไม่ลืมให้เวลาส่วนหนึ่งสำหรับหาความสนุกและหย่อนใจ. เรื่องนี้สำคัญมาก. การวางกำหนดเวลาไม่ได้หมายความว่ามีแต่การทำงานและไม่มีการบันเทิง, หรือมีแต่การบันเทิงและไม่มีการทำงาน. จะต้องไม่ลืมอย่างใดอย่างหนึ่งและแบ่งไว้อย่างได้ส่วนสัด.

แกลดสโตนใช้ชีวิตตามตารางเวลาและนานๆครั้งจึงจะทำไม่ตรงกับที่กำหนดไว้.

วิลเลียม เรนีย์ ฮาร์เปอร์* เป็นเด็กมหัศจรรย์โดยสามารถอ่านหนังสือได้เมื่ออายุสามปี, อายุสิบสี่เรียนสำเร็จจากวิทยาลัย, และกล่าวสุนทรพจน์เป็นภาษายิวในวันทำพิธีรับปริญญา.

อย่างไรก็ตาม, เด็กรุ่นกระทงรูปร่างเป็นมะขามข้อเดียวผู้นี้ไม่สันโดษต่อปริญญาที่เขาได้รับ, หากต้องการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิอย่างหาตัวจับยาก, และใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี. ระหว่างอยู่ในวัยรุ่นตราบจนเป็นหนุ่มเขามีตารางกำหนดเวลาตายตัวลงไปว่าสัปดาห์หนึ่งๆเขาจะใช้ชั่วโมงใดทำอะไรบ้าง. เขาเปลี่ยนตารางนี้สัปดาห์ละครั้งโดยกลัวว่าจะเกิดความเบื่อหน่าย.

เมื่อเขาอายุใกล้สามสิบมหาวิทยาสามแห่งเสนอตำแหน่งประธานแก่เขา, คือมหาวิทยาลัยบราวน์, มหาวิทยาลัยแห่งไอโอวา, และมหาวิทยาลัยแห่งดาโกตาได้ตามลำดับ. เขาปฏิเสธข้อเสนอดังกล่าวและวางกำหนดเวลาศึกษาหาความรู้ต่อไป.

ครั้นตอนเขาอายุสามสิบสี่, ยอห์น ดี.ร็อคกี้เฟ็ลเลอร์ได้ยินชื่อเสียงและเรื่องราวของเขาเข้า, จึงให้โอกาสที่เขากำลังรอคอยแก่เขา. นั่นคือดำเนินงานมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่ตั้งใหม่ตามแบบฉบับที่เขาใฝ่ฝัน.

วิลเลียม เรนีย์ ฮาร์เปอร์ ซึ่งวางกำหนดเวลาทำสิ่งต่างๆทุกชั่วโมงและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด, เป็นผู้จัดตั้งและเป็นประธานของมหาวิทยาลัยแห่งชิคาโกจนพบวาระสุดท้ายด้วยโรคมะเร็งทั้งๆยังอยู่ในวัยที่ควรมีชีวิตอยู่อีกหลายปี.

* ผู้คงแก่เรียนอเมริกัน ค.ศ. ๑๘๕๖–๑๙๐๖.

กฎสำหรับวางแผนประจำวัน

วางแผนวันหนึ่งๆของท่านให้เหมาะเจาะ. กำหนดเวลาให้พอสำหรับท่านจะผ่านจากอย่างหนึ่งไปสู่อีกอย่างหนึ่ง. อย่ามักง่ายโดยทำบ้างไม่ทำบ้าง; ท่านจะเข้าใจดีขึ้นเมื่อท่านได้อ่านในบทต่อจากนี้.

แต่เหนืออื่นใดท่านต้องเป็นคนมีเหตุผลแก่ตัวของท่านเอง. การวางแผนควรจะให้พอดีกับการปฏิบัติของท่านเป็นระยะๆ, ไม่ใช่มากเกินไปจนท่านท้อถอยและไม่สามารถทำสำเร็จ.

เซอร์ ฟรานซิส เบคัน กล่าวไว้อย่างน่าฟัง: "ชายหนุ่มชอบหักโหมเกินตัวในการทำสิ่งต่างๆ, เขารีบรุดไปยังจุดหมายปลายทางโดยมิได้คำนึงถึงสมรรถภาพและฐานะของตน."

ยอห์น เวสลีย์กล่าว: "แม้ข้าพเจ้าจะเป็นคนใจร้อน, แต่ข้าพเจ้าไม่เคยรีบร้อนในการทำงาน, เพราะข้าพเจ้าไม่เคยปฏิบัติงานเกินกว่ากำลังของข้าพเจ้าและงานใดที่อยู่ในความรับผิดชอบของข้าพเจ้า, ข้าพเจ้าจะปฏิบัติด้วยจิตใจสุขุมเยือกเย็น."

วางแผนให้มากพอสำหรับท่านจะได้มีภาวะยุ่ง, แต่อย่าให้มากเกินไปกระทั่งท่านไม่มีความสุข.

กำหนดเวลาการพูดโทรศัพท์กับผู้อื่นเสียรวดเดียวหมดทุกคน, เพื่อจะได้ไม่เสียเวลาครั้งแล้วครั้งเล่า.

วางแผนประชุมเสียแต่เช้าเมื่อใกล้จะเริ่มทำงานหรือตอนเกือบจะถึงเวลาเลิกงาน, ไม่ใช่ระหว่างเวลาทำงาน. และจดรายการเรื่องที่จะถกในที่ประชุมเอาไว้ล่วงหน้า.

วางแผนสิ่งต่างๆที่ท่านจะทำหรือใคร่ครวญถึงสิ่งเหล่านั้นอย่างถี่ถ้วนในระหว่างอยู่ในรถเดินทางไปสำนักงานหรือหอคอยใครสักคน. จงใช้เวลาว่างเพียงเล็กๆน้อยๆที่สำนักงานอ่านหนังสือที่เกิดประโยชน์.

วางแผนพรุ่งนี้เสียตั้งแต่คืนนี้, อย่าคอยถึงเช้าพรุ่งนี้.

ยูเลีย วอร์ดฮาว * มีภาระยุ่งอยู่จนตลอดชีวิต, บรรลุความสำเร็จร้อยแปด. ขณะอายุอยู่ในวัยเก้าสิบ, หล่อนเล่าถึงวิธีซึ่งช่วยให้หล่อนสามารถทำอะไรต่ออะไรมากมายก่ายกอง:

"ฝึกการทำงานให้มีระเบียบ, และศึกษาการคำนวณให้ถูกต้องว่าจะต้องใช้เวลาเท่าใดในการบรรลุความสำเร็จต่อสิ่งที่ท่านจับทำ."

การตั้งเวลาแบบนี้ช่วยให้ทำงานลุล่วงไปด้วยดี.

ทางดีที่สุดสำหรับเลิกอยู่เฉยๆอย่างคนขี้เกียจก็คือตั้งกำหนดเวลาทำงานของท่าน.

การเริ่มที่มองการณ์ไกล

พวกเราส่วนใหญ่ต่างมองเห็น. แต่มีอยู่ไม่กี่คนที่มองเห็นล่วงหน้าว่าใครบ้างจะบรรลุความสำเร็จในสิ่งใหญ่หลวง พ่อค้าเร่สามารถเก็งได้ว่าเขาทำอย่างไรวันนี้จึงจะได้กำไรหนึ่งเหรียญ แต่ถ้าเขาเก็งได้ว่าทำอย่างไรปีหน้าเขาจึงจะทำกำไรสิบเหรียญนั่นแหละเขาจะได้ประโยชน์กว่ากันมาก

อาเธอร์ มอร์กัน * ร่างสูงโย่งพบบทเรียนสำคัญนี้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องขบคิดแต่อย่างใด ทั้งนี้เป็นผลมาจาก เขามีพ่อเป็นคนเกียจคร้านหาเช้ากินค่ำ

* เมียแซมเมียล กริดลีย์ ฮาว, นักต่อสู้เพื่อมนุษยธรรม. ยูเลียช่วยเหลือผัวของหล่อนอย่างแข็งขันในงานด้านต่างๆ, รวมทั้งออกนิตยสาร, เป็นหัวหน้าเรียกร้องสิทธิของสตรี, และเขียนหนังสือไว้หลายเล่ม. ค.ศ. ๑๘๑๙–๑๙๑๐.

* ค.ศ. ๑๘๗๘

เด็กหนุ่มตกลงใจอำลาบ้านเพื่อเผชิญโลกด้วยลำแข้งตนเอง ทรัพย์สมบัติที่เขาเอามามัดเป็นห่อขนาดย่อม, ประกอบด้วยสารานุกรมขนาดเล็กเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเล่มหนึ่งและไดอารีอีกเล่มหนึ่ง

หลังจากผจญชีวิตมาหลายปี, ตอนอายุสิบเก้าเขาเขียนลงในไดอารีเล่มนั้นดังนี้:

"จุดหมายปลายทางเป็นสิ่งน่าพิสมัยยิ่งนัก. มันทำให้เกิดความแตกต่างในทุกประการระหว่างมนุษย์ปรกติและมนุษย์เร่ร่อน. มีพวกจิตใจเร่ร่อนอยู่มากมาย, เขาเหล่านี้ทำงานหนักไปชั่ววันหนึ่งๆโดยมิได้สะสมอะไรไว้เลยบนพิภพหรือในหัวใจ, ดำรงชีวิตอย่างขอไปทีตราบเท่าร่างกายยังเคลื่อนไหวอยู่ได้, ที่ร้ายกาจที่สุดก็คือพวกศีลธรรมเร่ร่อน. เขาเล่านี้ไม่มีจุดหมายปลายทางในด้านศีลธรรม. เขาเหล่านี้มองเห็นแต่ผลกำไรที่จะได้รับโดยรวดเร็ว, หรือเป็นคนเห็นแก่ได้, โดยจะยอมสูญเสียเพื่อนหรือชื่อเสียงเพียงตัวเขาได้ประโยชน์เล็กๆน้อยๆ."

เนื่องจากการมองการณ์ไกลอันนี้, จึงไม่น่าประหลาดใจเลยที่ในเวลาห้าปี อาเธอร์ มอร์กัน ศึกษาวิชารังวัดด้วยตนเองจนเชี่ยวชาญ, และหลังจากนั้นเขาพาตัวไปสู่วิศวกรทางด้านท่อระบายสิ่งโสโครก, น้ำท่วม, และการบำรุงที่ดินให้เพาะปลูกได้ผล. ชายผู้นี้, ซึ่งไม่ได้ศึกษาจากมหาวิทยาลัย, ได้ก้าวขึ้นสู่ประธานของวิทยาลัย แอ็นติอ็อก, รัฐโอไฮโอ, และเป็นประธานกรรมการผู้เชี่ยวชาญในการสร้างทำนบเท็นเน็สซี แว็ลลีย์, ซึ่งช่วยให้ผลิตกำลังไฟฟ้ามหึมาด้วยกระแสน้ำขึ้นทางภาคใต้.

เขาปฏิบัติงานสำคัญสำเร็จไปด้วยดี.

บุคคลผู้บรรลุความสำเร็จในงานใหญ่ๆ ต่างวางแผนไว้ล่วงหน้านานๆ

วางแผนไว้ไกลข้างหน้า
ช่วยให้เราก้าวไปข้างหน้า

ด้วยกันทั้งนั้น. เขาเหล่านี้วางแผนไว้สำหรับเดือนหน้า, ปีหน้า, และอีกยี่สิบปีนับจากปัจจุบัน.

แผนชีวิตมากมายพบความล้มเหลวเพราะแผนเหล่านี้ไม่ยาวพอ และหวังผลในระยะสั้นๆ. **เป้าหมายยาวนานบางชนิดย่อมมีโอกาสได้รับความสำเร็จมากกว่าเป้าหมายในเวลาไม่เท่าใด.**

เด็กหนุ่มแห่งเมืองโยเลียตได้เป็น เซอร์ วิลเลียม

วิลเลียม แวน ฮอร์น, อายุสิบแปด, เป็นพนักงานโทรเลขอยู่ที่สถานีรถไฟเมืองโยเลียต, รัฐอิลลินอยส์. เช้าวันหนึ่งเด็กหนุ่มผู้นี้เห็นผู้อำนวยการมาที่นั่นด้วยรถพ่วงส่วนตัวเพื่อตรวจสถานี. แวน ฮอร์นตกลงใจในทันทีที่จะเป็นผู้อำนวยการบริษัทรถไฟสักวันหนึ่งและมีรถพ่วงส่วนตัวใช้.

"ผมเข้าใจว่าผู้อำนวยการต้องมีความรู้ทุกอย่างเกี่ยวกับรถไฟ," เขากล่าว. "เหตุนี้เองชั่วโมงทำงานของผมจึงไม่ถือเอานาฬิกาเป็นบรรทัดฐาน, ผมยินดีทำงานหน้าที่อื่นๆแทนผู้หยุดพักผ่อน, และเรียนงานทุกชนิด. ผมชำนาญ

งานร้อยแปด ซึ่งถ้าผมไม่ยอมเสียเวลามาช่วยและเรียนก็จะไม่มีทางมีความรู้–รวมทั้งงานขับรถจักรและเป็นการ์ดรถ."

พี่ชายน้องชายของเขาต่างล้อเลียนเขาที่ "เสือก" ไปทำงานต่างๆที่ไม่ใช่หน้าที่, แต่วิลเลียมผมดำและหน้าผากสูงมีแผนระยะยาวจึงทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้และทำงานร้อยแปดเกี่ยวกับรถไฟต่อไป.

เมื่ออายุยี่สิบเก้าเขาได้เป็นผู้อำนวยการของบริษัทเดินรถไฟแห่งหนึ่ง, แล้วเขยิบตำแหน่งขึ้นสู่ประธานบริษัทรถไฟ แคนาเดียน แปซิฟิค, เป็นผู้ตั้งนครแวนคูเวอร์, และตอนอายุสี่สิบแปดได้รับบรรดาศักดิ์เป็นเซอร์ สำหรับผลสำเร็จในงานต่างๆของเขา.

แผนของเขาไม่ได้หวังเงินเดือนขึ้นเร็วๆ, หากมองการณ์ไกล, โดยเรียนวิธีที่จะเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในวงการรถไฟในอนาคต.

ฟอเร็สเตอร์–โปป–เว็ลลส์

วิลเลียม ฟอเร็สเตอร์ มีพ่อยากจนชนิดอดมื้อกินมื้อ, แต่วิลเลียมวางแผนที่จะเป็นสมาชิกรัฐสภา; เขาต้องการให้มีการปฏิรูปบางอย่าง, และจะทำสำเร็จได้ก็โดยเขาเป็นสมาชิกรัฐสภาอังกฤษเท่านั้น. เขาอยากเรียนกฎหมาย, แต่การเงินไม่อำนวย จึงต้องทำงานวันละสิบสองชั่วโมงในโรงงานแห่งหนึ่ง, แม้กระนั้นเขายังใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายบางอย่างด้วยตนเอง.

แม้ยังอยู่ในวัยหนุ่มและเป็นคนงานอยู่ในโรงงานทอขนแกะ, เขาฝึกงานที่เขาตั้งเป้าหมายด้วยการเขียนบันทึกขนาดยาว, เต็มด้วยสถิติและตรรกวิทยาและส่งไปตามกระทรวงทบวงการต่างๆซึ่งไม่มีใครเคยเหลียวแล.

แต่เป็นการเตรียมตัวไปสู่จุดหมายที่เขาใฝ่ฝันดีๆนี่เอง. ครั้นอายุสี่สิบสามเขาได้รับเลือกเป็น ส.ส. เขาทำงานอยู่เก้าปีในการสนับสนุนร่างบัญญัติเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับการศึกษาฟรี. เขาช่วยให้ผ่านกฎหมายสงเคราะห์ชาวนาไอร์แลนด์ผู้ประสบความเดือดร้อน. เซอร์ วิลเลียม ฟอเร็สเตอร์ ได้บรรลุความสำเร็จในสิ่งสำคัญๆมาหลายประการ ก็เพราะเขามีแผนตั้งแต่ยังเป็นเด็กหนุ่มและฝึกตนให้เชี่ยวชาญเพื่อไปสู่เป้าหมาย, ไม่ใช่เป็นงานเพียงวันสองวัน, หากเขาปฏิบัติหน้าที่นี้อยู่จนตลอดชีวิต.

อาเล็กซันเดอร์ โปป* ผู้พิการอย่างน่าสมเพช–รูปร่างของเขาดูคล้ายแมงมุมมากกว่ามนุษย์–เมื่ออายุสิบสองเขาวางแผนอย่างมีระเบียบ ในการศึกษาด้วยตนเองและทำงานที่เขารักจนตลอดชีวิต. แผนของเด็กพิการที่น่าสงสารผู้นี้ส่งเขาขึ้นสู่บุคคลเรืองนามคนหนึ่งในยุคของเขา. ถ้อยคำอันแหลมคมของเขาเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในบ้านและธุรกิจยังคงเอามาอ้างกันอย่างแพร่หลาย.

จงดูแลรักษาแผนระยะยาวไว้ด้วยการมองเห็นภาพแห่งความสำเร็จ จงกระทำในสิ่งที่เหมาะสมกับแผนชีวิตของท่านโดยเฉพาะ, และจะต้องมีความคิดอันชัดเจนจากเริ่มต้นว่าท่านต้องการให้จบลงตรงไหน.

เอ็ช. ยี. เว็ลลส์ มักจะเขียนนวนิยายบทสุดท้ายก่อนบทอื่นๆ เพื่อทำให้โครงเรื่องไม่หันเหไปจากความตั้งใจ. จงวางโครงเรื่องชีวิตสำหรับตัวท่านเองในแบบเดียวกัน–เพื่อทำให้บทสุดท้ายปรากฏรูปร่างขึ้นมาตามความปรารถนา.

เพียงขยับตัวหมากรุกเดินครั้งเดียวไม่ได้ทำให้การเล่นจบเกม.

---

* กวีอังกฤษ ค.ศ. ๑๖๘๘–๑๗๔๔.

ลูกๆอาจจะทำเกินไปกว่าแผนของพ่อแม่

สามารถจูงม้าไปที่น้ำได้, แต่บังคับให้มันกินน้ำไม่ได้.

ชายหนุ่มอาจจะเริ่มงานอาชีพที่ดีตามความปรารถนาของพ่อแม่, หากมิได้หมายความว่าเขารักงานนั้นอย่างชีวิตจิตใจ. การวางแผนชีวิตลูกของพ่อแม่มักจะอยู่ห่างไกลกันมากกับแผนชีวิตของลูกเอง.

นับว่าโลกนี้ยังโชคดีที่มีลูกบางคนเฮี้ยว ไม่ยอมอยู่ในแผนของพ่อแม่และทำงานอย่างอื่นที่ตนชอบซึ่งตัวเขามีความสามารถเป็นพิเศษ และมีความหวังที่จะบรรลุความสำเร็จ.

เป็นต้นว่า:

ยอห์น ควินซี อดัมส์ ผู้เป็นคนอ้วนเตี้ยและไม่สนใจในผู้หญิง, พ่อของเขา, ยอห์น อดัมส์, ประธานาธิบดีคนที่สองของสหรัฐ, ต้องการให้ควินซีเป็นนักบวช, จึงส่งลูกชายไปเข้าวิทยาลัยเพื่อศึกษาอบรมในด้านนี้. แต่, หลังจากรับปริญญา, ควินซีหนุ่มกลับเข้าเรียนกฎหมายตามความสมัครใจของตนเองโดยไม่ฟังคำคัดค้านของพ่อ. เขาดำเนินอาชีพทางตัวบทกฎหมาย, ซึ่งเขาเลือกเอง, ก้าวหน้าอย่างดียิ่งกระทั่งในภายหลังเขาได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนที่หกของสหรัฐ.

ไมเกิ้ล แอ็นเยโล ถูกพ่อเฆี่ยนด้วยแส้เพราะต้องการเป็นจิตรกร และช่างแกะสลัก.

ลุยส์ อากาซีย์, มีพ่อแม่เป็นชาวสวิสส์ซึ่งต้องการให้เขาเป็นนักธุรกิจ, เขาคัดค้านเสียงแข็งทำงานในสิ่งที่เขาสนใจ–ธรรมชาติวิทยา. ในที่สุดเขาเป็นนักธรรมชาติวิทยาชั้นนำคนหนึ่งของโลกและเป็นผู้ตั้งพิพิธภัณฑ์ฮาร์เวิร์ดแห่งสัตวศาสตร์เปรียบเทียบ. ท่านจะพบกับเขาอีกในหน้าหลังๆของหนังสือเล่มนี้

พ่อของวิลเลียม บูธ พยายามให้ลูกชายผมดำและหัวแข็งของเขาเป็นนายหน้าจำนำจำนอง–เป็นงานที่หาเงินได้มากอย่างง่ายๆ. แต่วิลเลียม, หลังจากลองทำงานนี้อยู่พักหนึ่ง, กลับมาฝักใฝ่กับงานที่ทำให้ชื่อของเขาเป็นอมตะ, นั่นคือจัดตั้งองค์การมีระเบียบวินัยคล้ายทหารชื่อ "กองทัพกู้วิญญาณ."

พ่อแม่ของ แฟนนี เบอร์นีย์* พยายามให้หล่อนเลิกพล่าเวลาด้วยการเขียนบ้าๆบอๆเสียที, แต่หล่อนกลับแอบขึ้นไปแต่งหนังสือเงียบๆคนเดียวบนห้องเพดาน ผลก็คือหล่อนเป็นนักประพันธ์ลือนาม

พ่อของ วิลเลียม คูเปอร์** ยืนยันเสียงแข็งให้ลูกชายดำเนินอาชีพทางทนายความ. หลังจากวิลเลียมว่าความไม่นานเริ่มปรากฏเค้าว่าเขาจะกลายเป็นคนสติวิปลาส. เขาค้นพบสาเหตุและเปลี่ยนจากทนายความมาแต่งร้อยกรอง. ในบรรดางานต่างๆของเขาที่มีชื่อโด่งดังได้แก่กวีนิพนธ์เกี่ยวกับ ยอห์น กิลพิน, นักเทศน์ผู้คลุกคลีตีโมงกับคนยากจนโดยมิได้รังเกียจ. การที่เขาถูกบังคับให้ทำงานที่ไม่ถูกใจ เป็นเหตุให้เขาจิตใจฟั่นเฟือนเกือบจะเสียคน, ครั้นได้ทำงานที่เขารักเขากลับหายเป็นปกติ

พ่อของ ลี เดอ ฟอเรสต์*** เป็นนักบวชเผยแพร่ศาสนาในต่างประเทศและบังคับให้ลูกชายผอมสูงของเขาเจริญรอยตามเขา แต่ลีไม่ยอม และทำงานประดิษฐ์ที่เขารัก. เขาประดิษฐ์หลอดวิทยุและเครื่องประกอบทางไฟฟ้ากว่าสามร้อยชนิด. มีผู้เรียกเขาเป็น[illegible] พ่อของวิทยุ.

* นักประพันธ์อังกฤษ. ค.ศ. ๑๗๕๒–๑๘๔๐.

** กวีอังกฤษ. ค.ศ. ๑๗๓๑–๑๘๐๐.

*** นักประดิษฐ์อเมริกา, ค ศ. ๑๘๗๓–

คนุต แฮ็มซัน* ได้รับการเลี้ยงดูจากลุงนักบวชและต้องการให้เด็กหนุ่มเป็นช่างทำเกือก. คนุตหนีออกจากบ้าน และท่องเที่ยวไปในโลกกว้างหลายปี, ทำงานที่ไม่เคยมีความชำนาญต่างๆหลายอย่าง. เขาอยากเขียนหนังสืออยู่เป็นประจำ, แม้ตอนอยู่ในวัยรุ่นขณะนั่งบนเก้าอี้เตี้ยๆซ่อมเกือก. นวนิยายเรื่อง "งอกขึ้นมาจากความโสโครก" ทำให้เขาชนะรางวัลโนเบ็ลด้านอักษรศาสตร์.

เฮ็นริก อิบซัน เป็นชาวสแคนดิเนเวียนอีกผู้หนึ่ง ซึ่งผู้ใหญ่วางแผนชีวิตที่ไม่ตรงกับนิสัยของเขา. พ่อของเขาพยายามเคี่ยวเข็ญให้เขาเป็นคนขายยา ให้เขาฝึกหัดงานอยู่ในร้านจำหน่ายยาแห่งหนึ่ง ในชนบทเปล่าเปลี่ยวริมฝั่งทะเลถึงหกปี. ต่อมาภายหลังอิบซันหันมาทำงานที่เขารัก คือแต่งเรื่องละครและกลายเป็นคนมีชื่อกระฉ่อนทั่วโลก.

แฟรงค์ ลาฮีย์ มีพ่อเป็นชาวไอริชและอาชีพสร้างสะพาน, ต้องการให้เขาเป็นวิศวกร, แต่แฟรงค์ดื้อดึงไม่ยอมตามและศึกษาแพทย์. เขากลายเป็นศัลยแพทย์อเมริกันนามโด่งดัง และเป็นผู้อำนวยการคลีนิคลาฮีย์ ในบอสตัน

พ่อของคาโรลัส ลินีอัส** พยายามให้ลูกชายผู้นี้เป็นนักบวชเหมือนตัวเขา. คาโรลัสสอบวิชาศาสนศาสตร์ที่อัปซาลา ตก, เลยเข้าสู่วงการวิทยาศาสตร์โดยการนำของ ดร. โอลาฟ เซลเซียส, เขาอุทิศชีวิตที่เหลืออยู่ทั้งหมดให้แก่การพาตนเองขึ้นสู่ฐานะนักพฤกษศาสตร์ชั้นนำ. พระราชากัสเตวัสที่สามแห่งสวีเด็นให้บรรดาศักดิ์ขุนนางเป็นเกียรติแก่เขา.

พ่อแม่ของวินเซ็นต์ โลเปซ ผู้เคร่งศาสนาต้องการให้เขาเป็นบาทหลวง เขาไม่ยอมและทำงานที่เขารักคือเล่นดนตรี, ในที่สุดเป็นหัวหน้าวงดนตรีที่มีชื่อเสียงผู้หนึ่ง

* นักประพันธ์นอร์เวย์. ค.ศ. ๑๘๕๙–๑๙๕๒

** นักพฤกษศาสตร์สวีเดน. ค.ศ. ๑๗๐๗-๑๗๗๘.

พ่อของ มาร์ติน ลูเธอร์ ต้องการให้เขาเป็นทนายความและแต่งงานกับหญิงร่ำรวยผู้หนึ่ง ครั้นมาร์ตินบวชพระพ่อโกรธถึงกับตัดลูกตัดพ่อ.

พ่อของ ปีเอโตร มาสกานวี * อยากให้ลูกชายเป็นทนายความ, ห้ามเด็ดขาดไม่เล่นดนตรี. ปีเอโตร แอบเรียนดนตรี, ครั้นพ่อรู้เข้า, เขาหนีด้วยความกลัวไปอยู่กับลุง. อุปรากรของมาสกานวีเรื่อง "Cavalleria Rusticana" ได้รับความนิยมแม้ในปัจจุบัน, และเขายังแต่งอุปรากรอื่นๆอีกหลายเรื่อง, พระราชาแห่งอิตาลีถึงกับให้เหรียญ "ออร์เดอร์ ออฟ เดอะคราวน์" แก่เขาก่อนเขาอายุครบสามสิบ, และหลังจากนั้นพ่อของเขาจึงยอมให้เข้าบ้าน.

อีลิซาเบ็ธไน ** ต้องแข็งข้ออดอาหารเมื่อพ่อแม่ของหล่อนไม่ยอมให้เรียนปฏิมากรรม. ผู้ใหญ่ทั้งสองถึงกับขอร้องเจ้าคณะแขวงช่วยเกลี้ยกล่อมลูกสาวผมแดงของตนให้เลิกความตั้งใจที่จะมีอาชีพทางด้านนี้. แต่ไม่เป็นผล. ต่อมาภายหลังปรากฏว่า ปฏิมากรสตรีผู้นี้มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลกในฐานปั้นรูปบุคคลสำคัญได้อย่างมีชีวิตชีวา, เช่นบิสมาร์คก์, การิบัลดี, โชเป็นเฮาเออร์, ฯลฯ.

พ่อไอซาคนิวตันตายก่อนลูกชายนามกึกก้องผู้นี้ลืมตาเห็นโลก, แม่ของเขาพยายามให้ซาคเป็นชาวฟาร์มโดยปราศจากผล. เขาทำงานในฟาร์มอย่างส่งเดช, เหตุนี้เองหล่อนจึงส่งเขาเข้าโรงเรียน. เขาประดิษฐ์คณิตศาสตร์ที่เรียกว่า "ดิฟเฟอเรเรนชัล คัลคิวลัส" ขึ้น, และเป็นมนุษย์คนแรกที่ได้ความคิดโดยบังเอิญเกี่ยวกับแรงดึงดูดของโลก.

พ่อแม่ฐานะดีของฟลอเร็นซ์ไนติงเกลปฏิเสธความประสงค์ของลูกสาวที่จะเป็นนางพยาบาล, มันเป็นงานต่ำๆ, ผู้ใหญ่ทั้งสองให้เหตุผล. แต่หล่อน

* นักแต่งเพลงลือนามอิตาเลียน. ค.ศ. ๑๘๖๓-๑๙๔๕.

** ปฏิมากรเยอรมันมาตั้งหลักแหล่งในสหรัฐ. ค.ศ. ๑๘๓๓-๑๙๐๗.

คือทำงานนี้จนได้, และปฏิวัติอาชีพนางพยาบาลให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น. หล่อนเป็นหญิงคนแรกที่ได้เหรียญ "ออร์เดอร์ ออฟ เมอริต" เมื่อ ค.ศ. ๑๙๐๗.

พ่อของ เยมส์ พอล์ก เป็นชาวนาและพนักงานรังวัด, ต้องการให้ลูกชายผู้นี้เป็นพ่อค้า. ชายหนุ่มขี้โรคเข้าศึกษากฎหมายและดำเนินอาชีพทนายความ, ครั้นเมื่ออายุสี่สิบสี่ (ค.ศ ๑๘๓๙) เขาได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนที่สิบเจ็ดของสหรัฐ.

พ่อของ ญัง บาปติสเตอ โป่แกล็ง* พยายามเข็นลูกชายคนนี้ให้ดำเนินอาชีพทางช่างทำเครื่องเรือน. เขากลับหันมาเอาดีทางแต่งเรื่องละคร, พวกญาติพี่น้องพากันย่นจมูกและแบะปากเป็นทีดูหมิ่นเพื่อเขาจะได้เลิกทำงานนี้, หากเขาบากบั่นต่อไปและใช้นามปากกา "โมลิแอร์" และกลายเป็นนักแต่งละครยิ่งใหญ่ที่สุดของโลกคนหนึ่ง.

ยอชชัว เรย์น็อลดฺส์** มีพ่อเป็นนักบวช. พ่อพยายามเกลี้ยกล่อมลูกชายให้ศึกษาแพทย์, แต่ครั้นยอชชัวปฏิเสธเสียงแข็ง, เขาผ่อนตามเมื่อเห็นยอชชัวมีแววให้เห็นทางวาดเขียน. ยอชชัว, ซึ่งทีหลังได้รับบรรดาศักดิ์เซอร์, วาดภาพสีน้ำมันต่อเนื่องกันเรื่อยๆและมีนามโด่งดัง, เขามาหยุดงานนี้เมื่ออายุหกสิบเจ็ดเพราะตาบอด.

พ่อของ เยมส์ วิตคัมบ์ ไรลีย์*** พาลูกชายผู้นี้ไปเยี่ยมศาลทุกแห่งในรัฐอินเดียนาเพื่อจูงใจให้เขาชอบอาชีพทนายความ. แต่เยมส์กลับมาเอาดีทางแต่ง

---

* นักแต่งละครและนักแสดงฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๖๒๒-๑๖๗๓.

** นักวาดภาพคนชาวอังกฤษ. ค.ศ. ๑๗๒๓-๑๗๙๒.

*** กวีอเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๔๙-๑๙๑๖.

ร้อยกรอง, และเป็นกวีที่มีชื่อเสียงทั่วโลกผู้หนึ่ง. เขาประพันธ์บทกลอนโดยใช้ภาษาท้องถิ่นไว้หลายเรื่อง.

แม่ของรูเบ็นต้องการให้เขาเป็นทนายความเช่นเดียวกัน. โดยมิได้เฉลียวใจว่าเขามีสมรรถภาพยอดเยี่ยมทางด้านวาดภาพ.

แม่ของรอเบอร์ตชูมานน์* ให้ลูกกำพร้าพ่อผู้นี้เตรียมตัวเข้าเรียนกฎหมาย. แต่ลูกชายต้องการเป็นนักดนตรีและก้าวหน้าไปสู่นักแต่งเพลงยิ่งใหญ่ที่สุดของโลกผู้หนึ่ง. เมื่อเขาอายุสี่สิบสี่เขาต้องหยุดงานเนื่องจากวิกลจริตและต้องไปอยู่โรงพยาบาลโรคจิต.

อิกนาซเซ็มเม็ลไวส์** มีพ่อเป็นพ่อค้า. เขาถูกพ่อบังคับให้เข้าโรงเรียนกฎหมาย. ลูกชายกลับไปเรียนแพทย์โดยความรับผิดชอบของตัวเอง, และนายแพทย์ผู้นี้ได้ค้นพบสาเหตุนานประการที่ทำให้เด็กตายเมื่อแรกเกิดโดยไม่จำเป็น.

พ่อของริเชิร์ดเชอริดัน*** เป็นคนยากจนข้นแค้นและยืนกรานให้ลูกชายผู้นี้เรียนกฎหมาย. ริเชิร์ดตบตาพ่อด้วยการทำเป็นไปศึกษาที่โรงเรียนกฎหมาย, ในเมื่อความจริงเขาไปทำงานที่โรงละครแห่งหนึ่ง. ริเชิร์ดเป็นนักแต่งละครประเภทโศกนาฏกรรมยิ่งใหญ่ผู้หนึ่งของอังกฤษ.

พ่อแม่ของเอ็ดเวิร์ด ซัตเธอร์น**** ต้องการให้เขาเป็นนักบวช. แต่เขารักอาชีพนักแสดง, ฉะนั้นเพื่อพ่อแม่จะได้ไม่ระคายเคืองเขาเลยเปลี่ยนนามสกุลเสียใหม่โดยตั้งขึ้นเอง.หลังจากเขาก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนักแสดงแนวหน้าในยุคของเขา, พ่อจึงให้ใช้นามสกุลแท้จริงด้วยความภูมิใจ.

* นักแต่งเพลงเยอรมัน. ค.ศ. ๑๘๑๐-๑๘๕๖.

** สูติแพทย์ฮังกาเรียน. ค.ศ. ๑๘๑๘-๑๘๖๕.

*** ค.ศ. ๑๗๕๑-๑๘๑๖.

**** ค.ศ. ๑๘๒๖-๑๘๘๑.

พ่อของสปาลลานตะซานิ* อยากให้ลูกชายผู้นี้เป็นทนายความ, แต่ลูกชายกลับทำตามความประสงค์ของตัวเองโดยบวชเป็นบาทหลวงและเป็นอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัยปาเวีย. เขาเป็นคนแรกที่ค้นพบว่าจุลอินทรีย์ทับทวีอย่างไรบ้าง.

แยน สวามเมอร์ดาม** ปฏิเสธพ่อไม่ยอมเรียนเป็นนักบวช. พ่อของเขา, เป็นเจ้าของร้านขายยาเดือดเสียใหญ่. เมื่อแยนเข้าเรียนแพทย์ พ่อไม่ยอมส่งเสื้อผ้าไปให้เขารวมทั้งเงิน. แยน สวามเมอร์ดามเป็นคนแรกที่รู้จักเซ็ลล์เลือดแดงและลิ้นเส้นเลือดน้ำเหลืองในร่างมนุษย์.

วิลเลียม ดับลิว. สโตรี เรียนกฎหมายเพื่อเอาใจพ่อ, ผู้พิพากษาแห่งศาลสูงสุด. ครั้นเขาลาออกเพื่อเป็นช่างปั้น, แม่ของเขาพูด: "วิลเลียม, แกมันโง่บัดซบแท้ๆ!" หล่อนมิได้รู้ล่วงหน้าหรอกว่าต่อมาภายหลังเขาเป็นปฏิมากรชื่อเสียงโด่งดังที่สุดคนหนึ่งของอเมริกา.

นิโกลา เท็สลา*** ถูกพ่อชาวเซอร์เบียน สั่งให้บวชพระ. หลังจากอาละวาดไม่ยอมตามใจพ่อ, เขาศึกษาหาความรู้เรื่องไฟฟ้าและทำงานกับบริษัทธอมมัส เอดิซัน, ประดิษฐ์เครื่องกำเนิดไฟฟ้าเครื่องแรกขึ้น, และเป็นผู้ประดิษฐ์เกี่ยวกับไฟฟ้าที่เด่นคนหนึ่งของโลก.

---

* นักธรรมชาติวิทยาอิตาเลียน. ค.ศ. ๑๗๒๙-๑๗๙๙.

** นักธรรมชาติวิทยาดัชต์. ค.ศ. ๑๖๓๗-๑๖๘๐.

*** ช่างไฟฟ้าและนักประดิษฐ์อเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๕๗-๑๙๔๓

แม่ของอัลเบอร์ต เพย์ซัน เทอร์ฮูน* ต้องการให้เขาเป็นสมาชิกรัฐสภา,ส่วนพ่ออยากให้เขาเป็นนักบวช. แต่อัลเบอร์ตผู้มีความสูงหกฟุตสองนิ้วกลับไปเป็นนักนวนิยายนามโด่งดัง, โดยเฉพาะนวนิยายเกี่ยวกับเรื่องหมา.

วินเซ็นต์ ยูมันส์** ทำให้พ่อ, ซึ่งมีร้านขายหมวกที่กิจการก้าวหน้า, โมโหหัวฟัดหัวเหวี่ยงที่เขามายึดอาชีพแต่งเพลง. "แกไปเป็นคนขายเหล้าเถื่อนเสียก็แล้วกันจะได้เข้าตะรางรู้แล้วรู้รอดไป," พ่อของเขาพูดแดกดัน. วินเซ็นต์ ยูมันส์ แต่งเพลง "Tea for Two" และเพลงอื่นๆที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง จนร้องกันเกร่อทั่วไปอีกหลายเพลง

ริเชิร์ด วากเนอร์ มีพ่อเลี้ยงเป็นนักแสดงชั้นเลว และเป็นช่างวาดภาพสีน้ำมันมือพื้นๆ, และต้องการให้ริเชิร์ดเป็นนักเขียน. แต่เขากลับเป็นนักแต่งเพลงอุปรากรและเพลงร้องยอดเยี่ยมของโลก.

พ่อของเดวิด วิลกี ขัดขวางไม่ให้เขาเป็นนักวาดภาพ และพยายามในทุกทางให้เขาเป็นนักบวช. สุดท้ายเดวิดได้รับบรรดาศักดิ์เป็นเซอร์เดวิด ในฐานะจิตกรภาพสีน้ำมันมีชื่อเสียงที่สุดของสก๊อตแล็นด์.

ยังมีตัวอย่างของบุคคลอีกเหลือคณานับซึ่งพ่อแม่ชักจูงไปยังอาชีพที่ไม่ตรงกับนิสัยของตน, แต่แล้วได้รับความสำเร็จเพราะวางแผนระยะยาวของตนเองและดำเนินตามแผนนั้นจนบรรลุเป้าหมาย. เขาเหล่านี้เป็นเจ้าของสมรรถภาพซึ่งพ่อแม่มิได้เฉลียวใจ.

* นักนวนิยายอเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๗๒-๑๙๔๒.

** นักแต่งเพลงจุลอุปรากรอเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๙๘–๑๙๔๖.

ไม่มีใครสามารถคำนวณได้ถูกต้องว่ามีมนุษย์อีกจำนวนเท่าใดที่ทำงานของตนไปวันหนึ่งๆอย่างซังกะตายและประสบผลพื้นๆ, ทั้งนี้ก็เพราะเขาเหล่านี้ปล่อยให้ผู้อื่น, อาจจะเป็นพ่อแม่หรือใครก็ตาม, วางแผนระยะยาวให้ตน.

จงวางแผนระยะยาวของท่าน **ด้วยตนเอง.** เพียงขอคำแนะนำและความรู้จากผู้อื่นเพื่อความแน่นอน, แต่การวางแผนไปสู่จุดหมายท่านต้องทำด้วยตัวของท่าน–แล้วเดินไปตามแผนนั้นอย่างไม่ท้อถอย วันแล้ววันเล่าไปสู่เป้าหมาย.

สำหรับกับลูกของท่าน, จงกระตุ้นให้เขาทำแผนระยะยาว; ให้คำปรึกษาความรู้, ความช่วยเหลือ. และส่งเสริมกำลังใจ; แต่ปล่อยให้เขาตกลงใจด้วยตนเองว่าจะเบนเข็มชีวิตไปทางไหน.

เมื่อคนเราตกลงใจด้วยตนเอง, เขาจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบที่จะปฏิบัติในสิ่งดีงาม.

เมื่อผู้อื่นตกลงใจให้เขา, จิตใจของเขามีความมุมานะที่จะฟันฝ่าเพียงครึ่งเดียว.

วางแผนในระยะหลังของชีวิต

การเปลี่ยนแผนการระยะยาวหลังจากทำมาหลายปี เพื่อจุดหมายเพียงอย่างเดียวเป็นการสมควรไหม?

ขอยกตัวอย่างดังนี้ :

โฮเรโซ แอ็ลเยอร์, น้อย,* ยอมเป็นนักบวชเพื่อเอาใจพ่อของเขา. ครั้นอายุสามสิบห้าเขาทิ้งแผนระยะยาวนี้ และแต่งหนังสือสำหรับเด็กชื่อ "ดิคก์

* นักบวชและนักประพันธ์อเมริกา ค.ศ. ๑๘๓๔–๑๘๙๙

ผ้าขี้ริ้ว" และอื่นๆอีกว่าหนึ่งร้อยเล่ม, ล้วนเป็นเรื่องการต่อสู้ดิ้นรนของเด็กชายและเด็กหนุ่ม, ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและส่งเขาขึ้นสู่นักเขียนนามโด่งดัง

แฮ็นนา บราวน์ เป็นลูกที่พ่อแม่เอามาทิ้ง, โรงเลี้ยงเด็กกำพร้าเก็บมาเลี้ยงไว้. หล่อนทำงานนางพยาบาลเลี้ยงเด็กจนอายุห้าสิบ. ครั้นแล้วหล่อนหันมาแต่งนวนิยาย และปรากฏว่าขายดิบขายดี. เมื่ออายุหกสิบสาม หล่อนหันมาฝึกใฝ่กับการวาดภาพสีน้ำมัน; ภาพภูมิประเทศของหล่อนหลายแผ่นแขวนแสดงไว้ที่สมาคมศิลปะรอยัลอาคาเดมีแห่งกรุงลอนดอน, นอกจากนั้นหล่อนยังเป็นผู้เขียนภาพประกอบหนังสือและได้รับความยกย่องทั่วไป. หล่อนเปลี่ยนแผนระยะยาวในช่วงหลังของชีวิต, แต่เป็นการเปลี่ยนไปสู่สิ่งที่ได้รับความสำเร็จสูงขึ้น, ไม่ใช่สิ่งที่ต่ำกว่าเดิม.

รอเบอร์ต วินสตัน เป็นสุภาพบุรุษทางภาคใต้ของสหรัฐ, เป็นผู้พิพากษาที่ตัดสินคดีอย่างเที่ยงตรงที่สุดในรัฐแคโรไลนาใต้. ครั้นอายุครบหกสิบเขาวางแผนงานของตนเสียใหม่, โดยเข้าสู่วงการเขียนชีวประวัติบุคคลในประวัติศาสตร์, และได้รับเกียรติให้เป็นสมาชิกของสมาคมพี เบทา แค็ปปา, ซึ่งเป็นสมาคมสำหรับผู้คงแก่เรียนที่มีเกียรติโดยเฉพาะ.

เอมีล แอร์ซ็อก,* ชาวฝรั่งเศส, เป็นเจ้าของโรงงานทอผ้าแห่งหนึ่ง. ครั้นอายุห้าสิบเขาวางมือจากธุรกิจนี้, อังเดร โมรัวส์" และกลายเป็นนักประพันธ์เรืองนาม.

* นักประพันธ์ฝรั่งเศส. ค.ศ. ๑๘๘๕-.

เยมส์ เอ็ฟ.โรดส์* ทำธุรกิจถ่านหินและเหล็กในรัฐโอไฮโอกระทั่งอายุห้าสิบเช่นเดียวกัน. ครั้นแล้วผู้ศึกษาด้วยตนเองผู้นี้เลิกธุรกิจหันมาเป็นนักเขียนประวัติศาสตร์และมีนามโด่งดัง.

เอ็ดเวิร์ด แฮร์รี มันเป็นเด็กรับใช้ในสำนักงานมาก่อนแล้วเปลี่ยนมาเป็นคนเดินตลาดมือพื้นๆ. ภายหลังอุทิศตัวเองให้แก่ปัญหาเกี่ยวกับการเดินรถไฟและการเปลี่ยนแปลงแบบแผนเสียใหม่. เขาสร้างความร่ำรวยและชื่อเสียงในฐานะผู้ปราดเปรื่องทางด้านการรถไฟหลังจากเขาเปลี่ยนแผนระยะยาวเมื่ออายุครบห้าสิบเช่นเดียวกัน.

เซอร์เฮ็นรี สเพ็ลมัน** ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่หันมาทำงานด้านค้นคว้าเมื่ออายุเลยห้าสิบ.

การเปลี่ยนแผนระยะยาวของตนในช่วงหลังของชีวิตย่อมดีกว่าวิ่งรอบๆอยู่ในวงกลมแห่งแผนอันผิดพลาด.

ไม่สายเกินไปที่จะวางแผน.

อุดมคติย่อมช่วยผลักดัน

เราจะต้องกระตือรือร้นทุกส่วนของหัวใจต่อแผนระยะยาวของเรา, และจำเป็นที่จะมีอุดมคติมาเกี่ยวพันด้วย, ไม่ใช่เพียงแต่มีจุดหมายที่เห็นแก่ตัวเพื่อความสำเร็จเท่านั้น.

* ค.ศ. ๑๘๔๘-๑๙๒๗.

** นักโบราณคดีอังกฤษ. ค.ศ. ๑๕๖๔-๑๖๔๑.

แผนที่ปราศจากอุดมคติทำให้ความทะเยอทะยานดูคล้ายกับไม่สุจริตใจและน่าชัง.

แผนระยะยาวเผยให้เห็นปรัชญาแห่งชีวิตและลักษณะนิสัยอันแท้จริงของบุคคลผู้นั้น. แผนของหลายคืนอ่อนปวกเปียกและยากแก่การปฏิบัติเพราะมีอุดมคติที่ไม่มั่นคง. แผนอย่างหนึ่งอาจจะเข้มแข็งในด้านได้เงินจำนวนโต, หากอ่อนปวกเปียกในด้านเหตุผล.

เราจะต้องพิจารณาคุณค่าอันยืนนานที่แผนนั้นจะนำมาให้, ความสามารถของมนุษย์, และความเกี่ยวพันอันเหมาะสมกับสิ่งทั้งปวง. นี่คือโครงร่างอย่างหยาบๆแห่งรายละเอียดของการวางแผนซึ่งเราจะต้องปฏิบัติตามวันแล้ววันเล่าอย่างกระฉับกระเฉงเพื่อบรรลุเป้าหมาย.

แผนซึ่งปราศจากรากฐานแห่งอุดมคติอันแน่วแน่จะกลายเป็นเพียงโครงอันง่อนแง่นดีๆนี่เอง. เพราะเหตุนี้ความใฝ่ฝันที่จะได้พบความสำเร็จกลับเป็นพบความล้มเหลว.

แผนซึ่งสร้างขึ้นบนอุดมคติช่วยให้เห็นการณ์ไกล, มีความกระตือรือร้นอย่างไม่รู้จักสร่างซาเพื่อบรรลุความสำเร็จแม้จะเผชิญกับอุปสรรคร้ายแรงนานาประการ.

และแผนดังกล่าวนำมาซึ่งผลตอบแทนสูงสุด, สร้างความนับถือแก่มิตรสหายและบุคคลทั่วไป.

ในการกระทำทุกอย่างของท่าน, จงกระทำเพื่ออุดมคติ.

สิ่งน่าสนใจที่สุดในชีวิตก็คือวางแผนงานขนาดใหญ่ซึ่งใครๆพูดว่าไม่มีทางทำสำเร็จ, ครั้นแล้วกระโจนด้วยสองตีนตรงเข้าใส่และทำแบบนั้นให้บรรลุผล!

–เอ็ดเว็อร์ด เอ็ช. แฮร์รีมัน

งานของวิศวกรจะต้องยึดถืออุดมคติที่ถูกต้องเป็นประการแรก. เช่นเดียวกับงานอื่นๆของมนุษย์, วิศวกรไม่เพียงตกลงใจในปัญหาที่เกิดโดยอาศัยอุดมคติบ่อยๆ, หากเขาจะต้องเข้าใจคุณค่าของอุดมคติที่ถูกต้อง ต่องานที่เขากำลังปฏิบัติไปสู่จุดหมาย.

–ยอห์น เย. คาร์ที

ผู้ซึ่งทำดีเพื่อเห็นแก่ผลดีของส่วนรวม, ไม่จำเป็นต้องแสวงหาคำยกย่องหรือรางวัล, เพราะเป็นที่แน่ใจได้ว่าในที่สุดเขาจะได้รับทั้งสองประการ.

–วิลเลียม เพ็นน์

เพราะความพยายามไปถึงยอดสูงสุดด้วยการกระโดดเพียงครั้งเดียว, ได้เป็นเหตุให้เกิดเคราะห์กรรมขึ้นมากมายในโลก.

–วิลเลียม ค็อบเบ็ตต์

๓

วิธีตกลงใจในเรื่องเล็กๆ อย่างรวดเร็ว

เมื่อข้าพเจ้ามาถึงเมืองซีแอ็ตเติลปรากฏว่ามีใบพิสูจน์การพิมพ์ปึกใหญ่คอยข้าพเจ้าอยู่, ข้าพเจ้าตั้งใจว่าจะตรวจแก้ในทันทีที่ร้านอาหารระหว่างข้าพเจ้ากินมื้อนั้น.

"หาของกินราคาเหรียญหนึ่งมาให้ฉันนะจ๊ะ" ข้าพเจ้าบอกหญิงรับใช้, โดยเห็นว่าหล่อนจะช่วยสงวนเวลาของข้าพเจ้าจากการอ่านเมนูและเลือกอาหารด้วย

"คุณไม่เลือกซุปเองหรือคะ?" หล่อนถามอย่างเกรงๆ.

"เธอช่วยเหลือทุกอย่างให้ฉันด้วยนะ," ข้าพจ้าตอบพลางลงมืออ่านแผ่นใบพิสูจน์ยาวสองฟุต.

หลังจากข้าพเจ้ากินซุปหมดชาม, จึงอ่านใบพิสูจน์ต่อไประหว่างคอยอาหารจานถัดจากนั้น, และเสร็จไปหลายหน้า, พอดีหญิงรับใช้ท่าทางลังเลเข้ามาพูดขึ้นอีก :

"คุณต้องการอาหารเนื้อชนิดไหนคะ?"

"ชนิดไหนก็ได้. เธอจัดการเลือกอาหารทุกอย่างให้ฉันทีเถอะ, ทำเหมือนว่าฉันกินในบ้านเธอก็แล้วกัน."

แต่ไม่มีจานเนื้อมาวาง. ข้าพเจ้ามองหาหญิงรับใช้ผู้นั้นและเห็นหล่อนกำลังคุยกับเพื่อนหญิงรับใช้อีกสองคนใกล้ประตูครัว. หล่อนกำลังชี้มือมาที่ข้าพเจ้าขณะหล่อนอ่านเมนูดังๆเพื่อให้เพื่อนทั้งสองช่วยเลือก.

หญิงคนผมบลอนด์ชำเลืองมาที่ข้าพเจ้าอย่างสมเพชเวทนา, จับตาที่เคราของข้าพเจ้าและกระดาษแผ่นยาวที่ข้าพเจ้าอ่านอย่างรวดเร็ว. ข้าพเจ้าเห็นปากของหล่อนขยับพูด :

"เขาคงจะเป็นชาวต่างประเทศจึงอ่านภาษาอังกฤษไม่เป็น."

แต่เพื่อนหลังค่อมและเคี้ยวหมากฝรั่งมีความเห็นอีกอย่างหนึ่ง.

"ไม่ใช่," ริมฝีปากของหล่อนเผยอให้สังเกตได้ว่าหล่อนจะพูดอะไร, "เขาคงจะเป็นคนสติไม่ดีต่างหาก!"

หญิงรับใช้ผู้ลังเลทำให้จิตใจของหล่อนว้าวุ่นจากการใช้ความคิดหนักว่าควรเอาอาหารชนิดใดมาให้ข้าพเจ้ากิน. ข้าพเจ้าต้องการประหยัดเวลา, **แต่การตัดสินใจในสิ่งเล็กน้อยอย่างลำบากยากเย็นของหล่อนทำให้คนถึงสี่คนต้องเสียเวลาไปโดยใช่เหตุ.**

ปีเตอร์ เฮ็นเดอร์ซันได้รับความสำเร็จเป็นอย่างดีในการสอนผู้อื่นให้ตกลงใจเพื่อเขา, เขาอบรมคนรับใช้ชายผู้หนึ่งใกล้ร้านขายเมล็ดพันธุ์ผักของเขา

ที่ถนนยอห์นให้เอาอาหารกลางวันมาเซิร์ฟแก่เขาโดยเขาไม่ต้องแจ้งว่าประสงค์จะกินอะไรบ้าง, และนำมาทันทีเมื่อเขามาถึงภัตตาคาร, เขายอมจ่ายเงินรางวัลแก่ชายผู้นี้ทุกสัปดาห์. พวกเราส่วนใหญ่จำเป็นต้องมีการอบรมกันเสียบ้างเพื่อจะได้มีนิสัยตกลงใจอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น.

การเสียเวลากับการตกลงใจในเรื่องเล็กๆเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่คนเราทำงานบรรลุความสำเร็จได้ไม่มากนัก. จริงอยู่, เวลาที่หมดไปไม่นานเลย, แต่การมีนิสัยลังเลอาจจะเป็นนิสัยติดตัวใครๆได้.

ผู้ลังเลย่อมนิ่งคิดนานๆว่าจะทำอะไรหรือทำอย่างไรซึ่งเป็นเหตุให้ปฏิบัติงานบรรลุผลเพียงเล็กน้อย.

จากความพยายามอย่างยากลำบากในการตกลงใจว่าควรทำอย่างไรจึงจะไม่ผิดพลาด, ผลก็คือไม่ได้ทำอะไรเลยหรือเมื่อทำเข้าก็สายไปเสียแล้ว.

ผู้พยายามที่จะเป็นคนทำทุกอย่างให้สมบูรณ์พร้อมโดยไม่มีที่ติ, ลงท้ายจะกลายเป็นคนมีความสามารถเพียงพื้นๆ.

เขาเหล่านี้มิได้หมายความว่าจะไม่จับงานเสียเลยอาจจะเพียงแต่ทำความตกลงใจว่าจะทำอย่างไรเท่านั้น–แต่ผลที่เกิดขึ้นก็คือการผัดวันประกันพรุ่ง.

ผ.ค.จ.ป.ว.

ในสำนักงานของรอเบอร์ต แกร์มีตัวอักษร **ผ.ค.จ.ป.ว.** ขนาดใหญ่ใส่กรอบแขวนไว้.

ชาวสก็อตช์ร่างสูงและผมหยิกผู้นี้ปฏิบัติตามคำแนะนำของอักษรย่อลึกลับ ตั้งแต่พ่อผู้อับโชคของเขาอพยพมาอยู่ในสหรัฐเพื่อหนีเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรุงเอดินเบรอะ.

ตัวรอเบอร์ตเองมิได้รีบลงเรืออย่างรีบร้อนเหมือนพ่อของเขา. ขณะอายุสิบสี่, เขาทำงานช่างไม้ในเรือข้ามมหาสมุทรแลกกับการเดินทางมาสู่สหรัฐฟรี, และเรือใบเก่าๆลำนั้นถูกพายุถึงสี่ครั้งและกว่าจะมาถึงท่าเรือนิวยอร์กกินเวลารวมสิบสัปดาห์.

หลังจากเหยียบดินลงบนโลกใหม่เท่านั้น, เขาตั้งร้านเล็กๆขายกระดาษ, และเป็นผู้ริเริ่มมีความคิดพิมพ์ชื่อร้านค้าโฆษณาลงบนถุงกระดาษ. เขาเป็นคนแรกที่คิดทำกล่องกระดาษพับได้โดยลงทุนเพียงสามสิบเหรียญซื้อเครื่องพิมพ์ใช้แล้วมาพิมพ์ข้อความ, เป็นการปฏิวัติวิธีการบรรจุของ.

เขาเป็นคนทำงานโดยไม่ลังเลอาศัยคำขวัญ **ผ.ค.จ.ป.ว.** ซึ่งความหมายเต็มมีดังนี้: "ผัดวันประกันพรุ่งคือโจรปล้นเวลา."

ความลังเล–เปลืองเวลาและสมองกับสิ่งเล็กๆเป็นต้นเหตุสำคัญแห่งการผัดวันประกันพรุ่ง

แกร์, ผู้ก่อตั้งอุตสาหกรรมทันสมัยผลิตกล่องกระดาษพับได้, ไม่ยอมเสียเวลาและกำลังสมอง. เขาได้ไอเดียสร้างกล่องกระดาษพับได้มาจากการทำงานผิดพลาดของช่างพิมพ์ผู้หนึ่งในตอนเช้าของเดือนเมษายน. ครั้นตกกลางคืนในวันเดียวกันเขาผลิตกล่องชนิดนี้ออกจำหน่าย.

เขาไม่ยอมให้โอกาสผ่านไปเพราะการเสียเวลาจากความพยายามตัดสินใจ. เขาตกลงใจ**ในทันที**และ**ลงมือทำงาน**ตามความตกลงใจนั้น.

ความลังเลสี่ชนิด

การตัดสินใจของคนเราแบ่งแยกเขาเหล่านั้นออกเป็นสี่ชั้น.

๑. **คนหัวเก่าที่มีนิสัยชอบคัดง้างอย่างสุดเหวี่ยง**. คนพวกนี้คิดเป็นเวลานานเพื่อตกลงใจในสิ่งเล็กๆและจะจบลงด้วยการตกลงใจไม่ทำอะไรเลย.

๒. **คนหัวเก่าทั่วไป.** คนพวกนี้เปลืองกำลังงานในสิ่งเล็กๆ, แต่มักจะทำบางอย่างภายหลังวันเวลาผ่านไปนานพอ.

๓. **คนหัวก้าวหน้า.** คนพวกนี้ตกลงใจอย่างรวดเร็ว, ปฏิบัติตามนั้นอย่างรวดเร็ว, และอาจจะเปลี่ยนใจอย่างรวดเร็ว.

๔. **คนหัวก้าวหน้ารุงแรง.** คนพวกนี้ตกลงใจอย่างรวดเร็ว, แต่แทนจะปฏิบัติตามนั้น, กลับใช้กำลังงานหมดไปกับการพยายามอ้างเหตุผลสนับสนุนความตกลงใจและเป็นผู้มักจะเก็บความตกลงใจไว้นานมากตราบจนในไม่ช้ามันหวิดๆจะเป็นสิ่งมีคุณค่าดีเยี่ยมจึงจะปฏิบัติลงไป.

บุคคลซึ่งทำงานบรรลุความสำเร็จมีน้อยมากที่อยู่ในชั้นรุนแรงสูงสุด, หรือหมายเลข ๑ และ ๔. ผู้บรรลุความสำเร็จมาจากผู้อยู่ในชั้น ๒ หรือ ๓.

รัฐสภาของโลก

ความลังเลและการหน่วงเหนี่ยวดูเหมือนจะจำเป็นโดยไม่มีข้อยกเว้นในส่วนหนึ่งของการทำความตกลงทางการทูต. เหตุนี้เองสถานที่สำหรับตั้งถาวรของสหประชาชาติครั้งแรกพิจารณากันไว้ในที่แห่งหนึ่ง, แล้วต่อมากลายเป็นที่อีกแห่งหนึ่ง. ครั้นในวันหนึ่งของเดือนธันวาคม, วันซึ่งมีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว, นักธุรกิจผู้หนึ่งได้เปลี่ยนประวัติศาสตร์โดยทำความตกลงใจครั้งสำคัญโดยฉับพลัน.

ในสิบสองชั่วโมงนักธุรกิจและนักบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์ผู้นี้บรรลุความสำเร็จเหนือไปกว่านักการทูตเล่ห์เหลี่ยมจัดทำงานในสิบสองเดือน.

ในตอนอาหารเช้าเมื่อยอห์น ดี. ร็อคกีเฟ็ลเลอร์น้อยได้รู้ข่าวว่าการลงคะแนนเสียงครั้งสุดท้ายเกี่ยวกับที่ตั้งถาวรของสำนักงานสหประชาชาติจะมีขึ้น

พรุ่งนี้เช้า, และแม้ประธานาธิบดีสหรัฐประสงค์ให้ตั้งในประเทศนี้, หากมีหลายประการบอกชัดว่าเขาจะผิดหวัง.

โดยไม่รอช้าร็อคกีเฟ็ลเลอร์เรียกลูกชายสองคน, สภาปนิกคนหนึ่ง, และผู้ช่วยสถาปนิกอีกคนหนึ่ง, ให้รีบมาปรึกษาหารือพร้อมหน้ากัน.

ในการติดต่อกับลูกชายซึ่งกำลังอยู่ในต่างรัฐ, เขาต้องใช้โทรศัพท์ทางไกลและบอกความตั้งใจของเขา. เขาตกลงใจแทบจะอย่างปุบปับกะทันหันและปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือในเรื่องนี้โดยไม่ชักช้า.

เมื่อตอนอาหารค่ำเขาซื้อกรรมสิทธิ์ที่ดินและอาคารในนครนิวยอร์กราคาแปดล้านห้าแสนเหรียญเพื่อมอบให้เป็นสำนักงานใหญ่สหประชาชาติเป็นที่เรียบร้อย. เขาได้เตรียมที่ดินกว่าหนึ่งพันเอเคอร์ในชนบทไว้สำหรับที่ประชุมเลือกเป็นที่ตั้งขององค์การนี้อีกด้วย.

มีนักหาคะแนนเสียงหลายกลุ่มตะเกียกตะกายเพื่อชนะการออกเสียงสร้างองค์การนี้ในเมืองของตน. หากร็อคกีเฟ็ลเลอร์ผู้ตั้งใจเด็ดขาดทำลายความตั้งใจของเขาเหล่านี้เสียราบคาบ.

แม้แต่การบริจาคสิ่งต่างๆก็ต้องใช้การตกลงใจ.

การตกลงใจเร็วเป็นการตกลงใจที่ดี

ยอร์จ ฮอริซ ลอริเมอร์* เริ่มทำงานที่โรงงานเนื้อกระป๋องแห่งหนึ่งในเมืองชิคาโก, ลาออกมาเป็นเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยกับนิตยสารรายสัปดาห์ แซ็ตเตอร์เดย์อีฟนิงโพสต์ ซึ่งกำลังต่อสู้อย่างหนักเพื่อดำรงอยู่. เขาเป็นชายหนุ่มที่ตกลงใจรวดเร็ว. เขาไม่มีนิสัยลังเลหรือรีรอ.

---

* ค.ศ. ๑๘๖๖-๑๙๓๗.

ครั้น มร.เคอร์ติส, เจ้าของนิตยสารฉบับนี้, เดินทางไปยุโรป, เขามอบให้ ลอริเมอร์เป็นผู้ดูแลและดำเนินงานชั่วคราว.

ฉบับแรกที่ ลอริเมอร์ จัดทำได้มีการเปลี่ยนแปลงในเล่มหลายอย่าง; และหลังจากนั้นอีกหลายฉบับก็มีการปรับปรุงเพิ่มเติมเรื่อยๆ.

เมื่อข่าวนี้ไปถึง มร.เคอร์ติสในยุโรป, แทนเขาจะไม่พอใจกลับโทรเลขข้ามมหาสมุทรถึงลอริเมอร์ตั้งให้เขาเป็นบรรณาธิการโดยสมบูรณ์.

การตกลงใจว่องไวของลอริเมอร์ และสมรรถภาพของเขาในการทำงานให้บรรลุความสำเร็จได้ช่วยนิตยสารซึ่งใกล้จะพบวาระสุดท้ายให้กลับฟื้นคืนชีวิตขึ้นมา.

เฮ็นรี ฟอร์ด, ทำนองเดียวกับบุคคลส่วนใหญ่ที่ก่อตั้งธุรกิจมหึมา, มีนิสัยหาราคามิได้ในทางตัดสินใจฉับไว. นี่คือเหตุผลที่ว่าเหตุใดเขาจึงสามารถสร้างธุรกิจผลิตรถยนตร์, โดยอาศัยการตัดสินใจของตัวเอง, ได้รับความสำเร็จเหนือกว่าใครๆอีกมากที่อาศัยการตัดสินใจด้วยการถกเถียงกันในที่ประชุม. คนกลุ่มหนึ่ง, เช่นคณะกรรมการอำนวยการ, กว่าจะตกลงใจกันแต่ละครั้งต้องใช้เวลานาน, และการตกลงใจดังกล่าวมักจะเป็นผลจากการประนีประนอมหรือโอนอ่อนเข้าหากัน.

ค่อนข้างประหลาดอยู่ไม่น้อยที่การตัดสินใจรวดเร็วมักจะถูกต้องกว่าหลายคนถกกันหน้าดำหน้าแดงหลายๆวัน. ความลำเอียงและอคติที่ซ่อนอยู่ในใจของคนเราย่อมหันเหได้ หลังจากพูดโต้กันหลายชั่วโมง. ท่าอาจจะสังเกตได้ว่า

ผู้ที่ใช้เวลานานเพื่อตกลงใจไม่เพียงทำงานบรรลุความสำเร็จน้อย, หากทำอย่างสุ่มสี่สุ่มห้าหรือไม่เอาจริงเอาจัง. ความลำเอียงย่อมมีอำนาจเหนือการตกลงใจ.

จงตกลงใจอย่างรวดเร็ว, ท่านอาจจะพบว่าเป็นการตกลงใจที่ดีกว่าอืดอาดยืดยาด.

การทำสิ่งต่างๆด้วยความเร่งเร้าในทันทีทันใดย่อมนำผลดีมาให้.

ความลังเลเป็นทางให้ไม่ทำอะไรเลย.

ความกลุ้มใจเรื่องความผิดพลาด

ผู้ที่คิดแล้วคิดอีกอย่างรอบคอบถี่ถ้วนมักจะพบอุปสรรคในการทำงานบรรลุความสำเร็จ. เนื่องจากในการพยายามให้งานนั้นสมบูรณ์ไม่มีที่ติเขาจะตั้งข้อสงสัยและท้วงติงตัวเองในสิ่งเล็กๆ.ความกลัวเรื่องผิดพลาดเป็นเหตุให้ลังเลจนไม่ลงมือทำหรือทำเพียงครึ่งๆกลางๆ.

ผู้บริหารซึ่งทำสิ่งต่างๆสำเร็จมามากไม่มีนิสัยชนิดนี้, เพราะเขามั่นใจในการตกลงใจอย่างฉับพลันของเขา. เอ็ลเบอร์ต ฮับเบ็อร์ด* กล่าวในข้อเขียนของเขา: "ผู้บริหารคือผู้ซึ่งทำความตกลงใจมากมาย–และบางเรื่องถูกต้อง."

เยมส์ "บัคก์" ดุ๊ก** ได้รับบทเรียนธุรกิจเมื่ออายุเก้าปี. เขาและพ่อนั่งรถเร่ขายของ, ลากด้วยล่อสองตัว, ไปทั่วรัฐแคโรไลนาเหนือ. ในรัฐนี้บัคก์เกิดมีนิสัยชอบเคี้ยวใบยา, และใบยานี่เองเป็นทางให้เขาได้พบความสำเร็จ. เพียงไม่กี่ปีหลังจากนั้น, เขาครอบครองอาณาจักรอุตสาหกรรมยาเส้นด้วยบริษัทอเมริกันโทแบ็คโคของเขา,

---

* นักเขียน, บรรณาธิการ, เจ้าของโรงพิมพ์อเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๕๖–๑๙๑๕.

** เจ้าของโรงงานผลิตบุหรี่และร้านค้าปลีกเกี่ยวกับยาเส้น. ค.ศ ๑๘๕๖–๑๙๒๕.

บัคก์ดุ๊กไม่ยอมโต้แย้งตัวเองในเรื่องเล็กๆ. เขาไม่เคยนอนไม่หลับเพราะความผิดพลาดใดๆของเขา. เป็นต้นว่า, วันหนึ่งเขาพบเพื่อนเก่าซึ่งกิจการยาเส้นไม่ก้าวหน้า.

"ตัวผมและหุ้นส่วนได้รับความยุ่งยากเสียย่ำแย่เพียงแต่มีร้านค้าสองแห่ง," เพื่อนผู้นั้นพูด, "ส่วนคุณซิกำลังคิดจะเปิดตั้งสองพันร้าน. เป็นความผิดพลาดเสียแล้วละ, ดุ๊ก."

"ผิดพลาด!" ดุ๊กร้องลั่น. "ผมทำความผิดพลาดมาเยอะแยะตลอดชีวิตของผม. ถ้ามีอะไรสักอย่างที่ช่วยผมให้ก้าวหน้า, สิ่งนั้นก็คือผมทำผิดพลาด, ผมไม่เคยเอามันมาพูด–ผมมุ่งหน้าทำของผมไปและก็เจอะเข้าอีกทุกที."

โดยไม่ลังเล, ดุ๊กเปิดสาขาร้านขายปลีกสินค้ายาเส้น (จำหน่ายบุหรี่, ซิการ์และยาเส้นกระป๋อง) ทั่วสหรัฐรวมหมดกว่าสองพันร้าน, เขาได้กำไรสัปดาห์ละสิบล้านเหรียญจากกิจการนี้. เขาบริจาคหนึ่งร้อยล้านเหรียญสำก่อสร้างมหาวิทยาลัยดุ๊กในรัฐแคโรไลนาเหนือ, เพียงเป็นส่วนหนึ่งของความมั่งคั่งที่เขาได้มาจากการตัดสินใจรวดเร็ว, ซึ่งบางเรื่องต้อาและนำผลดีมาให้.

ลอร์ด ลีเวอร์ฮูม* มีคำพูดที่โปรดปรานอยู่ประโยคหนึ่ง: "ผู้ซึ่งไม่เคยทำความผิดพลาดมักจะไม่เคยทำอะไรเลย."

พระราชาคณะเมอร์ซิเอร์,** ผู้นำทางศาสนาซึ่งเป็นวีระบุรุษของเบลเยียมระหว่างสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง, กล่าว: "อย่ามองข้างหลังเพื่อหวังจะได้รับความเคารพในตนเองอันน่าพึงพอใจจากถนนที่ท่านได้ผ่านมา. **ย้ำต่อไป! ก้าวไปข้างหน้า!**"

* อุตสาหกรสบู่อังกฤษ. ค.ศ. ๑๘๕๑–๑๙๒๕.

** ค.ศ. ๑๘๕๑–๑๙๒๖.

การทำความตกลงใจอาจจะเปลืองเวลามากเกินไปกระทั่งโอกาสทองเพื่อปฏิบัติผ่านไปโดยไม่ได้ใช้. โดยเฉพาะสำหรับผู้ขี้สงสัยหรือหาเหตุผลโต้แย้งตนเอง, จะเกิดความเหน็ดเหนื่อยอ่อนเพลียอีกด้วย.

การช็อปปิ้งเพียงสองสามชั่วโมงทำให้เราถึงกับหมดแรงได้, ทั้งนี้เกิดจากต้องตกลงใจขณะกำลังซื้อ.

การไม่สามารถตกลงใจบางครั้งบอกอาการแห่งโรคประสาทพิการ, บางครั้งบอกให้รู้ล่วงหน้าว่าจิตใจควบคุมไม่อยู่หรือเป็นโรคสติวิปลาส. เป็นต้นว่าพระเจ้ายอร์จที่สาม, พระราชาอังกฤษระหว่างชาวอเมริกันสู้รบเพื่อเอกราช, พระองค์วิกลจริตขณะเป็นประมุขของชาติรวมหมดห้าครั้ง.

ในยามมีสติบริบูรณ์, พระองค์พยายามอย่างเต็มที่เพื่อเป็นพระราชาที่ดี. จากวัยเด็กเป็นต้นมาแม่ของพระองค์พูดกับพระองค์: "ยอร์จ! เจ้าจะเป็นพระราชา!" เมื่อพระองค์ทำบางอย่างซึ่งหล่อนเห็นว่าไม่สมควร. ในฐานะผู้ซึ่งจะต้อง "เป็นพระราชา," พระองค์วิตกถึงความผิดพลาดนานาประการที่พระองค์จะเป็นผู้ทำขึ้น, พระองค์ปรารถนาจะเป็นผู้ปกครองประเทศที่ดีพร้อม, และเข้าใจว่าพระราชาย่อมไม่ทำผิดพลาด.

เวลาพระองค์เผชิญกับการเลือกเอาทางหนึ่งในสองทางซึ่งมีความสำคัญพอๆกันและยากลำบากที่จะตกลงใจ, พระองค์จะโทษตัวเองอย่างดูหมิ่นที่ไม่สามารถตกลงใจว่าจะเลือกเอาทางไหน. พระองค์จะคอยจับผิดตนเอง, กลายเป็นคนโศกเศร้า, และเปลี่ยนเป็นอารมณ์ฟุ้งซ่านในแบบคนบ้า. หลายครั้งต้องคุมขังและมัดพระองค์ไว้เพื่อป้องกันไม่ให้พระองค์ทำอันตรายตัวเองและผู้อื่น. การไม่สามารถตกลงใจของพระองค์เป็นเหตุให้พระองค์วิกลจริตห้าครั้ง. ถ้าหากพระ

องค์ตกลงใจได้รวดเร็วกว่าที่พระองค์กระทำ, หรือหวั่นเกรงต่อความผิดพลาดในหน้าที่น้อยลง, เป็นที่แน่ใจได้ว่าพระองค์จะไม่ถูกเล่นงานด้วยโรคจิตวิปลาส.

การไม่ตกลงใจเรื่องแต่งงาน

จากการสำรวจชี้แสดงว่าผู้หญิงพบความลำบากมากกว่าผู้ชายในการตัดสินใจ, แต่ไม่เปลี่ยนใจบ่อยกว่าผู้ชาย. การที่ผู้หญิงดูเป็นคนเปลี่ยนใจง่ายก็เพราะกว่าจะตกลงใจได้ใช้เวลานานกว่ารู้ชายมาก. ผู้หญิงมิได้เปลี่ยนใจง่ายกว่าผู้ชาย, หากใช้เวลาหลายชั่วโมงกว่ากันในการคิดว่าจะทำอย่างนั้นอย่างนี้ก่อนปฏิบัติลงไป.

เนื่องจากผู้หญิงมีนิสัยชอบลังเลในสิ่งเล็กๆ, นี่คือเหตุผลอย่างหนึ่งที่วงการธุรกิจไม่นิยมใช้ผู้หญิงเป็นผู้บริหาร.

พระราชินีอีลิซาเบ็ธที่หนึ่ง,* ผู้ปกครองประเทศอังกฤษและไอร์แล็นด์, มีจุดอ่อนตรงชอบผัดผ่อนการตกลงใจ. พระนางปล่อยให้ตำแหน่งเสนาบดีสำคัญว่างเพราะพระนางไม่สามารถตัดสินใจว่าจะแต่งตั้งใคร. พระนางตกลงใจไม่ได้ว่าพระนางควรจะย้ายจากวังแฮมป์ตันไปวังวินด์เซอร์หรือไม่, และต้องเสียเวลาไปหลายสัปดาห์กว่าพระนางจะเลือกเอาวังแห่งหนึ่ง, ซึ่งระหว่างนั้นพวกขุนนางต้องมาออกันในท้องพระโรงทุกวันเพื่อฟังการตกลงใจของพระนาง. การลังเลของพระนางได้แบ่งแยกข้าราชสำนักออกเป็นหลายพวกและทะเลาะเบาะแว้งกันไม่รู้จักจบ.

ส่วนอารมณ์โมโหของพระนางกลับปรากฏออกมาอย่างมิได้ลังเล. หากเป็นไปโดยฉับพลันดุจเดียวกับฟ้าผ่าครืนลงมา, ทั้งนี้นับว่าเหมาะสมแล้วที่พระนางเป็นลูกสาวของพระเจ้าเฮ็นรี่ที่แปด.

---

* ค.ศ. ๑๕๓๓–๑๖๐๓

พระนางอยากมีคู่ครองแต่ไม่สามารถตกลงใจว่าจะแต่งงานกับใคร. พระนางเป็นคนใจกว้างในเรื่องความรัก, และมีผู้รักพระนางอย่างพลีกายถวายชีวิตอยู่หลายคน, แต่กว่าพระนางจะตัดสินใจว่าผู้ใดเหมาะสมที่จะแต่งงานกับพระนาง

จงตกลงใจสิ่งต่างๆ
อย่างรวดเร็ว
ท่านจะทำงานบรรลุความสำเร็จ
มากยิ่งขึ้น

ก็พอดีสายไปเสียแล้ว. ความลังเลของพระนางเป็นเหตุให้การปกครองแผ่นดินประสบกับความโกลาหลอลหม่าน.

ทั้งนี้ตรงกันข้ามกับพระราชินีอังกฤษอีกองค์หนึ่งพระนางวิคโทเรียผู้ร่างอวบและเตี้ย. การปกครองยาวนานของพระนางในปัจจุบันเรียกกันว่ายุควิคโทเรีย. พระนางตัดสินใจเรื่องของหัวใจได้ดีเท่ากับเรื่องของแผ่นดิน.

ผู้หญิงทำอย่างไรนะเวลาขอร้องให้ผู้ชายแต่งงานด้วย?" พระนางถามลอร์ดเม็ลเบอร์นเฒ่า, ที่ปรึกษาของพระนาง.

ชายสูงอายุผู้สง่างามหัวเราะอย่างขำขัน. เขามีชื่อเสียงทางด้านเคยหย่าเมียมาแล้วสองครั้ง, ฉะนั้นย่อมเจนจัดในชีวิตแต่งงานพอที่จะให้ความรู้แก่พระนางในเรื่องนี้เป็นของแถม.

เช้าวันรุ่งขึ้นพระนางวิคโทเรียซึ่งอยู่ในวัยสาวยี่สิบเอ็ดไปล่าสัตว์กับเจ้าชายอัลเบอร์ตแห่งแซ็กซ์-โคเบอร์ก, ลูกพี่ลูกน้องของพระนาง. ตอนเที่ยง, ระหว่างเดินทางกลับ, พระราชินีสาวพูด :

"อัลเบอร์ต, เธอจะทำให้ฉันมีความสุขถ้าเธอเห็นดีกับความประสงค์ของฉัน."

ภายในเวลาเล็กน้อยพระนางกำหนดวันแต่งงานระหว่างพระนางกับเจ้าชาย.

พระนางวิคโทเรียเป็นหญิงทีเก่งกล้าพอที่จะตัดสินปัญหาหัวใจด้วยตนเอง, แล้ววางกำหนดวันสำคัญ, ขณะเจ้าชายอัลเบอร์ตนิ่งเงียบด้วยความงงงัน.

การเลือกคู่เป็นของง่ายสำหรับพระนางวิคโทเรีย ไม่ผิดกับเลือกหมวกใหม่, และกระทำด้วยความพอใจของตนเองแทนจะมอบหมายให้พวกนักการเมืองหลายเหลี่ยมหลายคมจัดหามาให้. การแต่งงานของพระนางยืนนานและมีความสุข, ทำนองเดียวกับการปกครองประเทศของพระนาง.

พ่อแม่ทำหน้าที่ตกลงใจมากเกินไป

จิตแพทย์ชั้นหนึ่งหลายคนกล่าวหาอย่างหนักแน่นว่าทุกวันนี้มีคน ไม่รู้จักการตัดสินใจมากกว่าเมื่อก่อน. ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้โทษสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวเล็กๆว่าพ่อแม่ทำหน้าที่ตกลงใจส่วนใหญ่ให้แก่ลูกๆ. ถ้าครอบครัวใดมีลูกหลายคน, ลูกแต่ละคนควรได้รับโอกาสให้ฝึกหัดการตัดสินใจของตนเอง.

การเพาะกำลังใจเพื่อตกลงใจอย่างว่องไวก็คือการหัดตกลงใจนั้นเอง. เมื่อพ่อแม่หรือครูไม่ยอมให้มีการหัดดังกล่าว, เป็นที่แน่นอนได้ว่ากำลังใจจะไม่เพิ่มขึ้นในตัวเด็ก.

พวกหัวหน้าหรือนายจ้างก็อยู่ในลักษณะนี้โดยทำให้พนักงานของตนอยู่ในสภาพไม่ต้องใช้การตกลงใจด้วยคำพูดตีบังกัน :

"ขอให้รู้ด้วยว่าเขาจ้างฉันมาให้ทำหน้าที่ใช้หัวคิดที่นี่."

ยอห์นรัสกิน * มีแม่ที่คอยดูแลเขาจนทำให้เขากลายเป็นตัวเมีย. หล่อนไม่ยอมให้เขาไปวิทยาลัยคนเดียว, หากหล่อนไปกับเขาด้วย, เพื่อดูแลให้เขาแต่งตัวเรียบร้อยอยู่ตลอดเวลา, ไม่คบค้าสมาคมกับเพื่อนเลวๆ, และกินแต่อาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกาย.

แม่ของรัสกินเลี้ยงเขาให้เป็น "ลูกแหง่" จนเขาเป็นหนุ่มใหญ่. แม่นั่นเองที่เลือกยูฟีเมีย เกรย์ให้เขาในฐานหญิงเหมาะสมที่เขาจะแต่งงานด้วย, มิหนำซ้ำรับหน้าที่ขอร้องยูฟีเมียให้แต่งงานกับลูกชายอายุยี่สิบเก้าของหล่อน. แต่เนื่องจากรัสกินอยู่ในฐานะลูกแหง่ของแม่, เขาจึงทำหน้าที่ผัวที่ขาดตกบกพร่อง, ภายหลังอยู่กินกันหกปียูฟีเมียจึงฟ้องหย่า, ซึ่งจากคำให้การของหล่อนที่ศาลทำให้ทั่วประเทศอังกฤษหัวเราะกันเสียท้องคัดท้องแข็ง.

รัสกินเป็นชายที่น่าสมเพชโดยมีมูลเหตุมาจากแม่ให้ความประคบประหงมเกินต้องการ. เขารู้ตัวดีว่าแม่ของเขาให้ความพิทักษ์คุ้มครองเขามากเกินไป, ตกลงใจในสิ่งต่างๆแทนเขา, ซึ่งเป็นสาเหตุแห่งความอ่อนแอของเขา.

"ความเจ้ากี้เจ้าการโดยไม่รู้จักจบสิ้นเสียที," เขาเขียนเผยความจริง, "เป็นเหตุให้ข้าพเจ้าไม่มีอะไรทำนอกจากปล่อยให้ตัวเองถูกจูงจมูก."

ผู้หญิงแบบวางอำนาจเมื่อแต่งงานกับผู้ชายซึ่งส่วนมากทำงานในวงธุรกิจต่างแสดงความรักแก่ผัวเพียงเล็กน้อย, และชอบขัดขวางการตกลงใจของลูกชายด้วยการให้ความดูแลมากจนเกินต้องการและตกลงใจแทนลูกไปเสียหมดทุกอย่าง.

ชายหนุ่มบางคนมีความกล้าหาญพอที่จะหย่านมแม่, ทั้งๆแม่พยายามจะให้เขาเป็นลูกแหง่. เป็นต้นว่าบิสมาร์คก์ผู้หัวแข็งดื้อดึงและต่อต้านกับความเพียรพยายามของแม่ที่จะใช้เชือกผูกคอจูงเขา.

ดร. แคลเร็นซ์ โอ.เชนีย์, แห่งโรงพยาบาลฮัดซัน ริเวอร์สเตท, แนะนำไว้ดังนี้ :

"แม่บางคน, โดยเฉพาะผู้ที่ไร้ความสุขจากการแต่งงาน, มอบความรักทุกๆส่วนแก่ลูกชาย. แม่เหล่านี้พะเน้าพะนอลูกและดูแลไม่ให้อนาทรร้อนใจ, และปฏิบัติต่อลูกทั้งๆโตแล้วเหมือนหนึ่งเป็นเด็กเล็กๆ. ลูกจะได้รับอภัยถ้าเขาสอบไล่ตกหรือไม่เอาการเองาน, และหันไปโทษสิ่งอื่นๆร้อยแปด.

"เด็กชายซึ่งจะพบความสำเร็จในชีวิตจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงวิธีที่จะยืนด้วยตีนของตัวเอง, เกิดความพอใจจากการเอาชนะอุปสรรคด้วยตนเอง. และเป็นคนเข้มแข็งสมเป็นลูกผู้ชายในครอบครัวของเขา.

"แม่ที่โง่คือผู้แสวงหาความสุขให้แก่ชีวิตด้วยการทำให้ลูกชายต้องพึ่งพาอาศัยหล่อนไปเสียทุกสิ่งทุกอย่าง, ทั้งนี้เป็นการทำให้ลูกชายมีโอกาสที่จะเจริญเติบโตน้อยลง.

"ขอแนะนำแก่พ่อแม่ดังนี้: **ช่วยและชักจูงลูกชายของท่านให้เติบโตโดยเขามีส่วนรับผิดชอบในตัวของเขาเอง** ถ้ามีสิ่งส่อแสดงว่าเขามีอิสรภาพมากขึ้นซึ่งทำให้ท่านรู้สึกเศร้า, ท่านจงปลอบใจตัวเองด้วยความคิดว่า อิสรภาพนี่แหละจะช่วยให้ลูกชายของท่านเป็นคนได้รับความสำเร็จในภายหน้า."

บทเรียนเกี่ยวกับการตกลงใจ

โยเซ็ฟ เฮ็นรี, ผู้เกิดในเมืองออลบานี, รัฐนิวยอร์ก, และสมัยเด็กเคยคลั่งจะเป็นนักแสดงละคร, ภายหลังเป็นนักฟิสิกส์ลือนามและเป็นผู้อำนวยการคนแรกของสถาบันสมิธโซเนียน, ได้บทเรียนที่ไม่มีวันลืมเกี่ยวกับการตกลงใจสิ่งต่างๆด้วยตนเองจากช่างเย็บเกือก. สมัยนั้นไม่มีโรงงานผลิตเกือก, และช่าง

เย็บเกือก. สมัยนั้นไม่มีโรงงานผลิตเกือก, และช่างเย็บเกือกทำงานอย่างเชื่องช้าในเมืองที่ตนอยู่อาศัย.

ย่าของเด็กวัยรุ่นโยเซ็ฟสั่งช่างให้เย็บเกือกสำหรับหลานชายคู่หนึ่ง. มีแบบเกือกอยู่สองชนิด, คือส้นกลมและเหลี่ยม. โยเซ็ฟยังไม่ตกลงใจว่าต้องการแบบไหน. ขณะช่างกำลังทำเกือก, เขาไปที่ร้านทุกวันและพยายามทำความตกลงใจเกี่ยวกับส้น. เขารีรอกระทั่งสายเกินไป, เพราะช่างเย็บเกือกทำเสร็จโดยข้างหนึ่งส้นเหลี่ยมและอีกข้างหนึ่งส้นกลม.

เกือกที่ส้นสองข้างไม่เหมือนกันคู่นี้เป็นเครื่องเตือนใจอย่างดีแก่เขาตลอดเวลาช้านานต่อมาว่าความลังเลย่อมนำผลเสียมาให้.

นักเล่นหมากฮอร์สใช้เวลานานในการคำนวณการเดินแต่ละครั้ง. แต่ผู้ชำนาญทางจิตใช้หมากฮอร์สเป็นเครื่องฝึกนิสัยตกลงใจรวดเร็วยิ่งขึ้นโดยกำหนดให้คิดครั้งละหนึ่งนาที, ฉะนั้นหลังจากนิ่งคิดอยู่ครบหนึ่งนาที, ผู้เล่นจะต้องหมากของตน.

ในทำนองเดียวกัน, ถ้าเรา**กำหนดเวลา**ในการตกลงใจสำคัญๆ, จะช่วยกระทุ้งกำลังใจที่นอนหลับของเราให้ตื่นขึ้น.

เท็คซ์ ริคเก๊อร์ด, อดีตนายอำเภอซึ่งภายหลังเป็นโปรโมเตอร์มวย, แนะนำนักเล่นไพ่ที่คิดอืดอาดคนหนึ่งในเมืองโนม, อาลาสกา, ดังนี้:

"อย่าจ้องไปที่จุดอื่นๆนอกจากไพ่ของท่าน, แล้วตกลงใจเล่นไปเรื่อยๆ."

โยนเหรียญ

การตกลงใจหลายอย่างประจำวันของเป็นเรื่องเล็กๆซึ่งเพียงแต่โยนเหรียญดูหัวก้อยก็เสร็จสิ้นกันไป–สามารถทำได้แม้ขณะกำลังเดิน, หรือกำลังผูก

เน็คก์ไทในตอนเช้า. จงโยนเหรียญดูหัวก้อย. **การทำสิ่งต่างๆอย่างราดเร็วยิ่งขึ้นจะช่วยปลุกคุณสมบัติทางตกลงใจของท่านให้ตื่นขึ้น.**

ข้าพเจ้าใช้โยนเหรียญ, พร้อมด้วยความรู้สึกผิดชอบเป็นปรกติ, ตกลงใจหลายอย่างซึ่งคนอื่นๆเอามาวิตกกังวล. การต่อราคากันเพียงเล็กน้อยข้าพเจ้าถือว่าเสียเวลาโดยใช่เหตุ. เวลาที่ใช้ไปในการต่อราคามักจะทุ่นเงินเพียงไม่กี่สตางค์.

เป็นต้นว่าเมื่อไม่นานมานี้บรรณาธิการผู้หนึ่งสนใจในบทความที่ข้าพเจ้าเขียนและขอซื้อด้วยเงินจำนวนเงินที่ข้าพเจ้าเห็นว่าน้อยเกินไป.

"เราจะมาต่อรองกันให้เสียเวลาหรือให้บาดใจกันเปล่าๆ" ข้าพเจ้าพูดกับเขา. "เราตกลงกันอย่างนักกีฬาดีกว่า. ให้คนใช้โยนเหรียญแทนเรา. ถ้าขึ้นหัว, คุณจะได้บทความนี้ไปในราคาปรกติ. ถ้าขึ้นก้อย, คุณจะต้องจ่ายให้ผมสองเท่าของจำนวนที่คุณเสนอ."

ปรากฏว่าขึ้นหัว.

"เป็นอันว่าผมได้พบบทเรียนเกี่ยวกับหน้าที่บรรณาธิการ," บรรณาธิการพูดอย่างฉงนสนเท่ห์.

อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าไม่ได้ขาดทุนอะไรเลย, เนื่องจากข้าพเจ้าได้ชนะใจและความต้องการของเขาให้ซื้อบทความชิ้นหลังๆของข้าพเจ้าด้วยราคาที่ดี, โดยข้าพเจ้าไม่ต้องเปลืองเวลาและประสาทเครียดในการต่อรอง.

รั้วบ้านเป็นเหตุให้ต่อล้อต่อเถียงกันโดยไม่จำเป็น. เกิดปัญหาเกี่ยวกับรั้วบ้านของข้าพเจ้ากับเพื่อนบ้านกว้างสิบแปดนิ้วและยาวเก้าร้อยฟุต. เรื่องเช่นนี้มีการต่อสู้กันในศาลให้เปลืองเงินและเสียเวลากันมามากต่อมาก. ข้าพเจ้าเสนอ

โยนเหรียญ, ข้าพเจ้าแพ้อีกครั้งหนึ่ง, แต่ข้าพเจ้าไม่เสียใจเลย, เพราะแม้ว่าข้าพเจ้าชนะและที่ดังกล่าวเป็นของข้าพเจ้าต่อไป, ย่อมหมายถึงว่าจะต้องตัดหญ้ามากขึ้นทุกปี.

โยนเหรียญเพื่อดูว่าจะให้สมองแก่ใคร

เอ็ดเว๊อร์ด เอ็ส. มอร์ส เป็นเด็กชาวนิวอิงแล็นด์ซึ่งถูกไล่ออกจากโรงเรียนสามแห่งเพราะความเกเรของเรา. เขาไม่เคยเข้ามหาวิทยาลัย, แม้กระนั้นเขายังกลายเป็นนักธรรมชาติวิทยาชั้นนำคนหนึ่งของสหรัฐและได้รับปริญญากิติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยถึงสี่แห่ง, เขาศึกษาค้นคว้าด้วยความยากลำบาก, แต่ไม่เคยปล่อยให้ความลังเลมาเป็นอุปสรรคในการกระทำใดๆของเขา

เป็นต้นว่า การมอบมันสมองของเขา. มหาวิทยาลัยคอร์เนิลล์และสถาบันวิสตาร์, ในฟีลาเด็ลเฟีย, ขอมันสมองของเขาภายหลังเขาตาย. นักวิทยาศาสตร์ผู้นี้ไม่ยอมเสียเวลา, เอาเหรียญอันหนึ่งโยนดูหัวก้อยแล้วเขียนจดหมายถึงสถาบันวิสตาร์ให้ส่งกระปุกใบหนึ่งพร้อมกับคำอธิบายว่าจะเก็บรักษามันสมองของเขาอย่างไรมาให้เขา. เขาใส่กระปุกนี้ไว้ในหีบเล็กๆข้างโต๊ะเขียนหนังสือของเขาซึ่งเขาใช้หีบนี้สำหรับเป็นที่วางตีน.

การโยนเหรียญช่วยชีวิตของเขาไว้

การโยนเหรียญตัดสินใจสำหรับผู้คร่ำครึงมงายอาจจะคิดไปว่าเหรียญมีสติปัญญาพิเศษสามารถมองเห็นอนาคตล่วงหน้า. การตกลงใจด้วยการโยนเหรียญมักจะทำให้ผู้ใช้เข้าใจไปว่าเป็นการกระทำที่ฉลาดที่สุดในตอนนั้น ทั้งนี้ก็เพราะการตกลงใจส่วนใหญ่ของเรามีความสำคัญน้อยกว่าการกระทำจริงๆ. การ

ปฏิบัติต่างหากที่บันดาลผล, ไม่ใช่เอาแต่คิดอย่างเดียว, เมื่อเรานึกย้อนหลังเกี่ยวกับการตกลงใจของเรา, เราจะรู้สึกเกือบทุกครั้งว่าเป็นการตัดสินใจที่ไม่ผิดพลาด ความโน้มเอียงของมนุษย์ที่เข้าข้างการกระทำของตัวเองเป็นเหตุให้เชื่ออย่างแน่นแฟ้นว่าการโยนเหรียญตกลงใจเป็นสิ่งถูกต้องเช่นเดียวกับการใช้สมอง.

มีอยู่หลายราย, ดังจะเล่าต่อไปนี้สักรายหนึ่ง. การโยนเหรียญกลายเป็นการบอกกล่าวให้รู้อนาคตล่วงหน้าอย่างแปลกประหลาด.

นักวิทยาศาสตร์อีกผู้หนึ่ง, ดร. เฟรเดอริคก์ บี. ไนท์, ศาสตราจารย์สอนจิตวิทยาและอธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยเพอร์ดิว.

ดร. ไนท์เดินทางมาสู่นิวอิงแล็นด์เกี่ยวกับธุรกิจและพักผ่อน, เขาได้รับเชิญจากคณบดีมหาวิทยาลัยแห่งคอนเน็คติคัตให้ร่วมคณะไปชมละครสัตว์ในวันเปิดแสดงเป็นปฐมฤกษ์ที่เมืองฮาร์ตเฟอร์ด. ในบ่ายวันเดียวกันเพื่อนอีกกลุ่มหนึ่งชวนเขาไปตกเบ็ดกัน. ดร. ไนท์เป็นคนไม่ยอมเสียเวลากับการตกลงใจและไม่เคยเล่นลูกไม้กับเพื่อนๆ, เขาจึงโยนเหรียญเพื่อดูว่าเขาจะไปตกเบ็ดหรือดูละครสัตว์.

ด้านไปตกเบ็ดหงาย, เป็นอันว่าเขาจะไม่ดูละครสัตว์.

ขณะเขาไปตกเบ็ด, เต็นท์ละครสัตว์เกิดไฟไหม้ลุกโพลงอย่างพรวดพราด, เป็นผลให้คณะซึ่งเขาเกือบจะมีส่วนร่วมด้วยผู้หนึ่งตายหมด. เหรียญอันนั้นหงายในด้านนำโชคมาให้เขาโดยช่วยเขาให้รอดชีวิตจากเคราะห์กรรมอันน่าสยดสยอง.

พนักงานธนาคารโยนเหรียญตกลงใจ

เยมส์ บี.ฟอร์กัน ตกลงใจครั้งสำคัญในชีวิตด้วยการโยนเหรียญ; ตอนนั้นเขาอายุยี่สิบเศษ, เป็นเสมียนอยู่ที่ธนาคารสาขาแห่งหนึ่งในนครนิวยอร์ก. วัน

หนึ่งธนาคารนี้ได้รับโทรเลขจากสำนักงานใหญ่ให้ส่งเสมียนคนหนึ่งไปประจำที่สาขาธนาคารในเมืองฮาลิแฟ็กซ์ในประเทศแคนาดา. ไม่มีใครสมัคร, แต่ผู้จัดการธนาคารเห็นว่าหนุ่มฟอร์กันและเสมียนอีกคนหนึ่งเหมาะสมที่จะไปทำงานที่นั่น.

ที่จริงฟอร์กันอยากอยู่ในนิวยอร์ก, แต่เมื่อไม่มีทางหลีกเลี่ยงเขาเสนอให้ตัดสินระหว่างเขาและเสมียนอีกคนหนึ่งด้วยการโยนเหรียญ. เขาโดนไปฮาลิ-แฟ็กซ์, และไปโดยไม่อิดเอื้อนในฐานะผู้แพ้ที่ดี.

ที่ฮาลิแฟ็กซ์เขาได้รับความชำนาญธนาคารด้านต่างๆ,สิ่งนี้เองมีค่าเหลือล้นแก่เขาโดยส่งเขาพุ่งขึ้นสู่คนสำคัญในวงการธนาคารและสุดท้ายดำรงตำแหน่งประธานธนาคารเฟอร์สแนชันนัลแห่งชิคาโก.

โยนเหรียญแท้ๆที่ทำให้ฟอร์กันตกลงใจครั้งสำคัญ.

สำหรับการตกลงใจประจำวันในเรื่องเล็กๆส่วนใหญ่, ขอสนับสนุนให้ใช้การโยนเหรียญเพื่อชี้ขาดโดยอย่าได้รีรอ

การโยนเหรียญทำให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม

พี่น้องชาวนาสามคน, วิลเลียม, แดเนียล, และยอห์น กรานต์, พากันออกเผชิญโลกด้วยกันตั้งแต่อยู่ในวัยรุ่น, ทั้งสามทิ้งบ้านเกิดในสก๊อตแลนด์มาเริ่มธุรกิจในป่าของหุบเขาแลงคาชเชอร์, อังกฤษ. ปัญหาแรกก็คือจะยึดส่วนไหนของหุบเขาเป็นที่ตั้งโรงงาน. ทั้งสามขึ้นไปยืนบนยอดเขา, ไม่สามารถตกลงใจว่าจะใช้ที่ด้านทิศตะวันออกหรือทิศตะวันตก ซึ่งเป็นทำเลพึงพอใจทั้งสองด้าน, ทั้งสามมิได้คัดง้างกัน, หากรีบหยิบเหรียญอันหนึ่งมาโยนดูว่าขึ้นหัวหรือก้อย. เหรียญบอกให้เลือกด้านหนึ่งซึ่งทั้งสามตั้งโรงงานปั่นด้ายและทอผ้าพิมพ์ดอกซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นบริษัทใหญ่ที่สุดทางด้านนี้บริษัทหนึ่งในโลก.

การได้ทำเลดีที่สุดไม่ได้มีความสำคัญแก่พี่น้องทั้งสามมากไปกว่าเป็นเจ้าของคุณสมบัติอันมีค่าแห่งการตัดสินใจโดยรวดเร็ว.

การใช้กฎและนโยบาย

การตกลงใจโดยรวดเร็วในสิ่งสำคัญ, เช่นนโยบาย, หลักการต่างๆหรือเป้าหมาย มีความจำเป็นอย่างยิ่ง.

เป็นต้นว่า สองพี่น้องสกุลเมโยเมื่อครั้งอยู่ในวัยรุ่นหนุ่มต่างตั้งเป้าหมายไว้อย่างหนึ่ง, นั่นคือเป็นแพทย์และศัลยแพทย์ชั้นเอก. เมื่อได้รับเชิญไปในงานเลี้ยงหรืองานใดๆก็ตาม, ทั้งสองต่างถามตัวเอง:

"ถ้าเราไปตามเชิญจะทำให้เราเป็นแพทย์ที่ดีขึ้นไหม ?"

ชายหนุ่มผู้หนึ่งเรียนวิศวกรรมสำเร็จจากวิทยาลัยและได้งานที่ดีในโรงงานของลุง, งานของเขาไม่เดินเสียเลยเพราะเขาไม่สามารถตกลงใจ. เขากัดนิ้วมือ, ต้องการทำโน่นนี่, แต่งานบนโต๊ะของเขาคั่งค้างจนกองสูง.

ลุงผมขาวสังเกตเห็นการลังเลนี้ของเขา และรู้สึกกลุ้มใจยิ่งนัก, เนื่องจากธุรกิจนี้จะอยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของหลานชายในวันหนึ่ง. ลุงจึงเขียนหลักการลงบนกระดาษ และมอบแก่วิศวกรหนุ่มเพื่อนำทางแก่เขาเกี่ยวกับทำความตกลงใจในปัญหาหลายสิบอย่าง ซึ่งส่งมาให้เขาชี้ขาดบนโต๊ะทุกๆวัน, ดังนี้ :

จะทำให้งานง่ายขึ้นไหม ?

จะทำให้ต้นทุนต่ำลงไหม ?

จะทำให้งานเรียบร้อยกว่าเดิมไหม ?

จะทำให้คนงานพอใจยิ่งขึ้นไหม ?

หลานชายพยายามตกลงใจโดยถือหลักเกณฑ์แบบเดาสุ่ม, ดังนั้นปัญหาแต่ละอย่างสำหรับเขาดูเป็นเรื่องหนักใจ. แต่อาศัยรายการคำถามนี้เป็นเครื่องนำทาง, เขาตกลงใจได้เรียบร้อย. เขาประหลาดใจเมื่อพบว่าเขาได้สูญเสียความเหนื่อยอกเหนื่อยใจไปมากมายโดยปราศจากผล, ครั้นมาบัดนี้เขาสามารถเลือกโดยรวดเร็วเอาปัญหามีความสำคัญมาตกลงใจ.

ความลังเลส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพราะเราให้ความเอาใจใส่กับสิ่งเล็กๆและมองข้ามปัญหาใหญ่ๆ.

ผู้ตกลงใจได้เร็วโดยมีหลักเกณฑ์ย่อมช่วยนำทางเขาไปยังหัวใจของปัญหา, เขาสามารถตกลงใจได้รวดเร็ว, แน่วแน่, เพราะ**หลักเกณฑ์ทำลายความงงงัน และเปิดทางอันโล่งเตียนไปสู่ความเข้าใจในแก่นของปัญหา**.

ยอห์น วานาเมเกอร์ ตกลงใจโดยฉับพลันโดยอาศัยหลักเกณฑ์ตายตัว,และง่ายมากที่จะใช้หลักของเรา ซึ่งมีดังนี้ :

"ทำสิ่งต่อไป."

สิ่งเล็กๆในชีวิตของเราไม่มีราคาค่างวดถึงกับเราต้องเสียเวลาไปลังเลกับมัน.

ใครๆย่อมสามารถตกลงใจในสิ่งต่างๆส่วนใหญ่ได้รวดเร็วกว่าเดิม.

สิ่งที่อยู่ติดกับ ถูก ก็คือ ผิด, ความผิดเป็นสิ่งดีที่สุดโดยจะช่วยให้ท่านได้บทเรียน และพบความสำเร็จในชีวิต. ถ้าท่านเอาแต่ปิ่มอู้อี้ระหว่างถูกและผิด, หวั่นเกรงและลังเลจนไม่กล้าทำอะไรลงไป, ชีวิตของท่านจะไม่ไปถึงไหน. แต่ถ้าท่านทำผิดอย่างแน่วแน่และแท้จริง. แปลว่าท่านโชคดีที่ท่าน

ได้รู้ตื้นลึกหนาบางของการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งเสริมท่านให้พุ่งไปข้างหน้าอีกครั้งหนึ่ง.

–ธอมมัส เอ็ช. ฮักซลีย์

อย่าก้าวถอยหลัง, ถึงจะเดินคดเคี้ยวก็จงไปข้างหน้า.

–บิสมารฺคก์

ความเสียใจเท่าที่เกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้ามาจากความล้มเหลวที่จะปฏิบัติตามความปรารถนาซึ่งวูบขึ้นมาในความคิด. หมายถึงว่าไม่ทำในสิ่งควรทำ, หากปล่อยให้โอกาสผ่านพ้นไปเสีย.

–ยอร์จ บิดเดิล

ลงมือ–มุมานะทำ–สำเร็จ!

–ชารฺลส์ เคอร์กเนอร์

๔

จงเอาผู้อื่นมาช่วยงาน

ท่านจะชอบความคิดเห็นในบทนี้. ท่านจำเรื่อง "ทอม ซอว์เยอร์" ของมาร์ก ทเวนตอนทอม เซอว์เยอร์ทาปูนขาวรั้วไม่ได้หรือเปล่า ? เขาเสแสร้งทำเป็นว่าเป็นของสนุกเสียจริงๆในการทำงานนี้, กระทั่งเพื่อนเล่นของเขาหลายคนมาช่วยกันทาปูนขาวให้. เรื่องในตอนนี้ไม่เพียงแต่ให้ความบันเทิงอย่างเดียว, หากมีบางอย่างมากไปกว่านั้น. วิธีการที่ได้รับความสำเร็จของ ทอม ซอว์-เยอร์โดยให้ผู้อื่นมาทำงานใช้ได้ผลในชีวิตจริง, และไม่เพียงแต่ใช้กับเด็กๆหากกับผู้ใหญ่อีกด้วย.

แอ็นดรูว์คาร์เนกีเมื่อสมัยเด็กไม่ได้ใช้ชีวิต

อย่างเดียวกับทอมซอร์เยอร์, แต่ในตอนวัยรุ่นเขาปฏิบัติคล้ายคลึงกันในการชักจูงเด็กอื่นๆมาทำงานของเขา. นิสัยนี้ซึ่งติดตัวตลอดมาส่งเขาขึ้นสู่มหาเศรษฐีเหล็กกล้าในภายหลัง.

เรื่องมีอยู่ว่าคาร์เนกีผู้เป็นเด็กหนุ่มร่างเตี้ยเล็กเลี้ยงกระต่ายโดยเริ่มต้นเพียงสองสามตัว. แต่ท่านรู้ดีว่ากระต่ายสืบพันธุ์รวดเร็วอย่างไรบ้าง. ในเวลาไม่นานเขาต้องสร้างกรงใหม่อีกหลายกรง. งานประจำวันในไร่ของเขาก็เพิ่มขึ้นจนเขารู้สึกว่าการเลี้ยงกระต่ายมีภาระมากสำหรับคนๆเดียว.

คาร์เนกีผู้มีชั้นเชิงแก้ปัญหานี้ตกโดยไม่ลำบากเลย. เขาเสนอตั้งชื่อกระต่ายทุกกรงตามชื่อของเพื่อนซึ่งจะช่วยดูแลมันให้เขา. เด็กกลุ่มใหญ่พากันขันอาสาทำงานนี้ด้วยความภูมิใจที่จะเห็นชื่อของตนเขียนด้วยสีทาบ้านเป็นตัวอักษรหวัดๆลงตามกรง.

หลายปีต่อมา, เมื่อคาร์เนกีกำลังสร้างอาณาจักรเหล็กเหนียวและเหล็กกล้า, เขานึกถึงวิธีการในสมัยเด็กนี้ จึงนำมาใช้กับผู้ใหญ่บ้าง. เป็นต้นว่าประธานของบริษัทเดินรถไฟ เพ็นน์ซิลเวเนีย เรลโรด กลายเป็นนักเดินตลาดของคาร์เนกีโดยไม่ต้องจ่ายเงินเดือน. ทั้งนี้เป็นเพราะคาร์เนกีเอานามของประธานผู้นี้มาตั้งเป็นชื่อโรงงานสร้างรางรถของเขา. และ, แน่ละ, หลังจากนั้นบริษัทเพ็นน์ซิลเวเนีย เรลโรด ซื้อรางทุกท่อนจากโรงงานนี้.

ตลอดเวลาหลายปีเด็กชายเพื่อนบ้านของข้าพเจ้ารับใช้ข้าพเจ้าด้วยการไปทำธุระเล็กๆน้อยๆแถวนั้น, และช่วยเหลือข้าพเจ้าทำงานเบ็ดเตล็ดในบ้านอย่างเต็มอกเต็มใจ. แต่ข้าพเจ้ายอมรับว่าเหยื่อที่ข้าพเจ้าใช้ล่อหาได้สร้างความพอใจแก่แม่ของเด็กเหล่านั้นไม่. มีเด็กชายอยู่หลายคนพ่อแม่ไม่ยอมซื้อปืนไร-

เพื่อลมให้, และข้าพเจ้ามีอยู่กระบอกหนึ่งที่ระเบียงข้างบ้าน ให้เด็กเหล่านั้นมองเห็นอย่างถนัดถนี่.

เวลาข้าพเจ้ามีงานที่จะต้องใช้ให้ไปทำธุระ, ข้าพเจ้ายิงกระสุนสองสามนัดไปที่กระป๋องเปล่า. พอได้ยินเสียงเข้าพวกเด็กๆวิ่งกรูกันมาหาข้าพเจ้า. หลังจากเด็กเหล่านี้ทำธุระให้ข้าพเจ้าเสร็จ, ข้าพเจ้าให้ยิงปืนลมโดยใช้กระป๋องเปล่าเป็นเป้าคนละสิบนัด. ถ้าเป็นธุระที่ลำบากสักหน่อย. ข้าพเจ้ารางวัลคนละยี่สิบสองนัด.

เด็กเหล่านั้นยินดีทำงานแม้จะเหน็ดเหนื่อยเพื่อยิงปืนลมยิ่งกว่าจะได้รับเงินสักสิบเหรียญ, และไม่ถือว่างานนั้นเป็นงานรับใช้ต่ำๆ. ทุกคนภูมิใจก็เพราะข้าพเจ้าร่วมแข่งขันยิงทำคะแนนด้วย. ทั้งเด็กและข้าพเจ้าต่างสนุกสนานด้วยกัน. และข้าพเจ้าทำสิ่งต่างๆเสร็จมากขึ้นจากความช่วยเหลือของพวกเขา. (ตราบจนปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่ามีหน้าต่างกระจกบ้านใครแตก จากการยิงอย่างส่งเดช ของเด็กๆซึ่งมาฝึกยิงกับข้าพเจ้า.

เอดิซันและเท็สลา

ผู้เชี่ยวชาญบางคนอ้างว่านิโกลา เท็สลา, ผู้ประดิษฐ์กระแสไฟฟ้าสลับ, ฉลาดกว่าธอมมัส เอดิซัน. แต่ปรากฏว่าเอดิซันได้รับความสำเร็จยิ่งกว่าหลายเท่าและจดทะเบียนประดิษฐกรรมของเขามากมายก่ายกอง, ชื่อของเอดิซันรู้จักกันอย่างกว้างขวางตราบปัจจุบัน; ส่วนชื่อของเท็สลารู้จักกันในวงวิศวกรรมและและนักวิทยาศาสตร์เท่านั้น.

เท็สลาผู้เกิดในออสเตรียเป็นคนที่ออกจะขี้ระแวงอยู่บ้าง, และกลายเป็นคนรุนแรงเมื่อประดิษฐกรรมในตอนแรกๆของเขาชิ้นหนึ่งถูกโกง. ด้วยเหตุ

นี้เขาจึงเป็นคนที่ผู้ร่วมงานได้รับความลำบากใจ; และการทดลองของเขาต้องถือเป็นความลับอย่างเด็ดขาด.

ส่วนเอดิซันกลับตรงกันข้าม, เขาสนับสนุนวิศวกรหนุ่มๆให้ช่วยทำงานของเขาเป็นส่วนมาก. หลายคนกลายเป็นนักประดิษฐ์สำคัญ, มีกรรมสิทธิ์ในประดิษฐ์กรรมของตน, และเปิดโรงงานใหม่ๆผลิตออกสู่ตลาด. เขาเหล่านี้ต่างภูมิใจที่มีส่วนร่วมงานประดิษฐ์กับเอดิซันผู้ได้รับสมญาว่า "พ่อมดแห่งเม็นโลพาร์ก," และต่อมาภายหลังช่วยกันจัดตั้งสมาคมเพื่อยกย่องนายเก่าของตนชื่อสมาคม "เอดิซันผู้บุกเบิก."

เอดิซันไม่เพียงทำงานบรรลุความสำเร็จสำหรับตัวเองไว้มากมาย, หากสนับสนุนให้ช่วยของเขาที่เคยร่วมมือพัฒนาทางด้านการไฟฟ้าประสบความก้าวหน้า. เอดิซันไม่ได้ทำงานตามลำพังและไม่ได้เป็น "พ่อมด" แก่คนเดียว, เขาเป็นคนแรกที่เป็นหัวหน้าคณะนักค้นคว้าของโลก.

เท็สลาฉลาดกว่าเอดิซันหรือไม่, ข้าพเจ้าไม่สามารถตัดสินลงไปได้. แต่ข้าพเจ้าแน่ใจอย่างที่สุดว่าเท็สลาไม่ได้บรรลุความสำเร็จมากมายเลย, ทั้งนี้เป็นเพราะเขาไม่ยอมให้ผู้อื่นทำงานให้เขา.

เขาเอาอินเดียนแดงมาทำงาน

แซมเมียล แฮนค็อคก์เป็นคนขุดทองในเมืองซาคราเม็นโตผู้หนึ่งในสมัยตื่นทอง. เขาโชคดีเมื่อทำงานนี้อยู่หลายวันรวบรวมทองคำไว้ได้มีมูลค่าถึง ๕๐๐ เหรียญ. แต่ครั้นมาตรวจดูในปลายสัปดาห์เขาพบว่ามีเหลืออยู่เพียงเล็กน้อยและเป็นอยู่เช่นนั้นหลายสัปดาห์, ทั้งนี้เนื่องจากถูกขโมย. เขาท้อใจที่อุตส่าห์อดกินอดใช้, แต่มีผู้มาชุบมือเปิบตีกินอย่างสบายๆ. เขาจึงคำนวณว่าจะต้องมีแร่

อย่างอื่นที่ค้นไม่พบในประเทศนี้, แร่ซึ่งมีให้ขุดอย่างถาวรและเมื่อรวมราคาของมันในเวลายาวนานเข้าจะมากกว่าทองคำ. เป็นต้นว่าถ่านหิน.

เขาจึงลาจากซาคราเม็นโตซึ่งเป็นที่ทะเลาะวิวาทและลักขโมยไปค้นหาถ่านหิน. พวกอยู่ในถิ่นป่าดงบอกเขาว่ามีหินสีดำลักษณะประหลาดในรัฐออริกัน แซมแฮนค็อคก์จึงเดินทางไปรังรัฐนั้นเพื่อสำรวจดู, และพบว่ามีแม่น้ำยาวๆหลายสายเหลือกำลังคนๆเดียวที่จะทำงานนี้, เขาจึงให้ผู้อื่นทำหน้าที่สำรวจแทนเขา.

เขาเอาก้อนถ่านหินให้พวกอินเดียนแดงดู. คนเหล่านั้นตกใจกลัวเสียใหญ่เพราะคิดว่าเป็นผลึกดินปืนและจะเป็นอันตรายถึงตาย. แฮนค็อคก์พิสูจน์ให้ดูว่าไม่ใช่กระทั่งพวกอินเดียนแดงมั่นใจและยอมพายเรือไปทางแม่น้ำ, หาหินดำตามหลุมบ่อและชายฝั่งแม่น้ำให้เขา. สุดท้ายแฮนค็อคก์เป็นเจ้าของบ่อถ่านหินคนแรกในภาคตะวันตกของสหรัฐเนื่องจากให้ผู้อื่นช่วยทำงาน.

แซมเมียลแฮนค็อคก์กลายเป็นเศรษฐีบ่อถ่านหินก็เพราะเขาไม่พยายามจะทำงานตามลำพัง.

ใช้สิ่งที่ไม่มีชีวิตช่วย

ชารฺลส์ อีแว็น ฮิวส์, ลูกชายของนักบวชนิกายแบ็ปติสต์, เมื่อตอนศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยแห่งหนึ่งในนิวยอร์ก, เขาอาศัยตาปูตัวหนึ่งเป็นเครื่องช่วยให้เขาคร่ำเคร่งอยู่กับการศึกษาในตอนกลางคืน, กล่าวคือตอกเกือกสวมในบ้านติดกับฝาและทำงานนับเป็นชั่วโมงๆโดยไม่พยายามเอาตีนออก. พวกนักศึกษาด้วยกันบอกเขาว่าการใช้ตาปูให้ตีนยกอยู่เช่นนี้แสดงถึงความขี้เกียจแท้ๆ. ฮิวส์ตอบว่าถึงจะเป็นการกระทำอย่างโง่ๆก็จริง, แต่มันช่วยให้เขาทำบางอย่างสำเร็จโดยง่าย. ภายหลังชารฺลส์ อีแว็นส์ ฮิวส์เป็นหัวหน้าผู้พิพากษาศาลสูงสุดของสหรัฐ.

ข้าพเจ้าเคยได้ฟังเรื่องของชายขี้เกียจที่สุด. กล่าวคือเวลาเขาต้องการจุดไม้ขีดแบบเก่าซึ่งขีดที่ไหนก็ติด, เขาไม่ยอมออกกำลังแม้เพียงเล็กน้อย, หากจะเอาหัวไม้ขีดไปกระทบรถบรรทุกแล่นผ่าน.

ในเมืองซีแอ็ตเติล, ภารโรงคนหนึ่งอาศัยรถบรรทุกที่แล่นผ่านช่วยบิดผ้าขี้ริ้ว, โดยเหวี่ยงผ้าขี้ริ้วเปียกๆเข้าไปใต้ล้อรถบรรทุก, ปรากฏว่ามันทับเสียแห้งดีกว่าใช้มือบิดและไม่ต้องออกแรงอีกด้วย.

ความลับของนักออร์แกน

ฟรีดริควิล เฮอร์เช็ลเป็นชาวเยอรมันที่เดินทางมาแสวงหาโชคลาภในอังกฤษเมื่ออายุยี่สิบ. เขาอยากเป็นนักดาราศาสตร์, หากมิได้เรียนวิทยาศาสตร์มาก่อน. เขาใช้ควาสามารถและพรสวรรค์ทางดนตรีหารายได้ระหว่างศึกษาดาราศาสตร์.

วัดแห่งหนึ่งต้องการนักออร์แกนเพื่อดีดในโบสถ์, มีผู้สมัครเจ็ดคน–รวมทั้งเฮอร์เช็ล. ทั้งเจ็ดหยิบฉลากเพื่อแสดงฝีมือตามลำดับ. เฮอร์เช็ลได้ที่สาม, ที่สองได้แก่ ดร.เวนไร์ต, นักออร์แกนเรืองนามของแมนเชสเตอร์, ซึ่งได้รับการยกย่องว่าใช้นิ้วเคาะคีย์ได้รวมเร็วหาตัวจับยาก. เฮอร์เช็ล หนุ่มซึ่งเพียงเป็นนักออร์แกนสมัครเล่นต้องพบคู่แข่งขันนักออร์แอนอาชีพที่น่าเกรงขามเข้าแล้ว, ทั้งนี้ทำให้เขามีหวังชนะเลิศน้อยเต็มทน

"นิ้วอย่างเดียวไม่มีทางสู้", เฮอร์เช็ลคิดขณะเขาขึ้นไปบนที่วางออร์แกนเพื่อเล่นให้กรรมการฟัง.

เขาใช้เวลาอึดใจหนึ่งง่วนอยู่กับคีย์. ต่อมาเขาเริ่มดีด, ปรากฏว่าท่อได้กังวานเป็นเสียงเพลงดังแรงขึ้นเป็นลำดับกระทั่งดังเต็มที่และกึกก้องเป็นพิเศษ

เฮอร์เช็ลเล่นพลิกเพลงจากโน้ตเพลงชื่อ "Old Hundred" สองสามตอนกรรมการต่างมีความรู้สึกว่าไม่เคยได้ยินเพลงพื้นๆนี้บรรเลงอย่างเพราะพริ้งและกระแทกกระทั้นอารมณ์ถึงขนาดนี้มาก่อนผลก็คือเฮอร์เช็ลได้งาน.

คนสร้างออร์แกน, สเน็ตซ์เลอร์ ชรา. ถาม เฮอร์เช็ลว่าทำอย่างไรจึงเล่นออร์แกนใหม่ๆได้เสียงเต็มเช่นนี้. เฮอร์เช็ลเอาตะกั่วสองชิ้นยกขึ้นให้ดู, และพูด:

"ผมไม่ได้ใช้นิ้วอย่างเดียว, ผมเอาตะกั่วชิ้นหนึ่งขึ้นวางที่คีย์เสียงต่ำสุดของออร์แกน, และวางอีกอันหนึ่งลงบนคีย์เสียงคู่แปด. โดยอาศัยตะกั่วนี่เอง, ผมทำให้การดีดเหมือนกับใช้สี่มือแทนจะเป็นสองมือ"

หลังจากเฮอร์เช็ลก้าว จากนักดาราศาสตร์สมัครเล่นมาเป็นนักดาราศาสตร์อาชีพ. เขาแก้ไขกล้องจุลทัศน์ให้ดีกว่าเดิมเพื่อช่วยให้เขาทำงานได้มากขึ้น. เขาพาพี่สาวซึ่งเป็นสาวทึมทึก, แคโรลีน, มาช่วยเขาโดยทำงานเคียงข้างกัน, และหล่อนเองก็กลายเป็นนักดาราศาสตร์ยิ่งใหญ่คนหนึ่ง. ฟรีดริค วิลเฮล์ม เฮอร์เช็ลใช้วัตถุและคนมาช่วยเหลือเขากระทั่งเมื่ออายุสี่สิบสี่เขาเป็นนักดาราศาสตร์ในความอุปการะของพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษและพระองค์ให้บรรดาศักดิ์เขาเป็นเซอร์วิลเลียม.

คนเล็กเท่านั้นทำทุกอย่างด้วยตนเอง

คนเล็กๆต้องการทำทุกอย่างด้วยตนเอง

คนใหญ่โตหาผู้อื่นมาช่วยเขา

แฟรงค์ วูลเว๊อร์ธเป็นคนเล็กๆความพยายามในครั้งแรกสองสามหนในการตั้งร้านของขายห้าและสิบเซ็นต์ประสบความล้มเหลว. ครั้นแล้วในที่สุดเขา

เริ่มรู้สึกว่าการดำเนินงานด้วยตนเองคนเดียวไม่ได้ผล, พอดีเขาเกิดป่วยหนักขึ้น โรคภัยไข้เจ็บนี่เองเปลี่ยนเขาให้เป็นคนใหญ่โต.

"ก่อนเจ็บป่วย," เขาให้ข้อสังเกต, "ผมเข้าใจว่าผมทำงานทุกอย่างได้ตามลำพังโดยไม่ต้องจ้างใคร. แต่หลังจากนั้นผมยอมเปลืองค่าใช้จ่ายจ้างพนักงานบัญชี, เลิกหลงผิดที่ว่าผมคนเดียวสามารถซื้อสินค้า, วางโชว์, ดูแลร้าน, และทำทุกอย่างได้ดีกว่ามีช่วยเหลือ. การมีผู้ร่วมงานนี่เองเป็นการเริ่มต้นพบความสำเร็จและขยายกิจการกว้างขวางยิ่งขึ้น."

อัลเฟร็ดโนเบ็ลผู้ร่างเตี้ย, ลูกชายของพ่อซึ่งฝันหวานที่จะมีฐานะร่ำรวยแต่แล้วกลับเป็นคนล้มละลาย, เป็นคนทำงานอย่างสมบึกสมบันผู้หนึ่ง. แต่นัยน์ตาสีฟ้าของอัลเฟร็ดชอบสอดส่ายหาผู้ช่วยที่ดีมาร่วมมือกับเขา

อัลเฟร็ดเขียนจดหมายถึงพี่ชายซึ่งพยายามสร้างโรงงานผลิตเคมีให้เป็นธุระกิจอันมั่นคง, ดังนี้:

"ฉันถือเป็นกฎที่จะไม่ทำคนเดียวในสิ่งที่ผู้ช่วยสามารถทำได้ดีกว่า, หรือทำได้พอๆกัน. หาไม่แล้วฉันไม่แคล้วร่างกายทรุดโทรมหรือพังพินาศนานมาแล้ว, เพราะในธุรกิจใหญ่ๆการพยายามทำทุกอย่างคนเดียวผลก็คือไม่มีอะไรเลยสำเร็จเป็นอย่างดี."

เขามีเหตุผลพอที่จะเขียนจดหมายตรงไปตรงมาเช่นนี้, เนื่องจากพี่ชายของเขาพยายามเอางานมาทำคนเดียวเสียเกือบหมด. เป็นเหตุให้สาขาแห่งหนึ่งต้องพบกับการขาดทุน

มาดูตัวอย่างชายอีกผู้หนึ่ง. ร่างสูง, เป็นสุภาพบุรุษทุกกระเบียดนิ้ว, อ่อนโยนกับสุภาพสตรีและมีอัจฉริยะทางใช้พู่กันและจานสี. เขาคือปีเตอร์ ปอล

รูเบ็นส์, จิตรกรภาพสีน้ำมันชาวเฟลมมิชผู้ยิ่งใหญ่ซึ่งข้าพเจ้าเคยเอ่ยถึงมาแล้ว เขาผิดแผกกับศิลปินอื่น ๆ ในข้อที่ว่าไม่รีรอในการให้ผู้อื่นที่มีความสามารถด้อยกว่ามาช่วยให้เขาทำงานลุล่วง

เมื่อตอนอายุใกล้จะครบสามสิบ. มีผู้ต้องการให้เขาวาดภาพมากมายจนเหลือวิสัยสำหรับมนุษย์คนเดียวจะทำสำเร็จได้. เขาจึงว่าจ้างศิลปินมือต่ำกว่าเขามาเตรียมผ้าใบและวาดอย่างเคร่าๆ, แล้วเขาจะวาดเพิ่มเติมจนเสร็จเรียบร้อย ขณะเขามีชื่อโด่งดังยิ่งขึ้น, บางคราวเขาจ้างศิลปินอื่นๆครั้งหนึ่งถึงห้าสิบคนเพื่อทำงานขั้นต้น. ส่วนเขาเองทำงานขั้นสุดท้าย

รูเบ็นส์ใช้คำขวัญของยอห์นเอ็ช. แพ็ตเตอร์ซันที่ว่า, "อย่าทำสิ่งใดตามลำพังถ้าท่านหาใครสักคนมาช่วยได้."

การใช้คำขวัญนี้ท่านจะทำงานบรรลุความสำเร็จมากขึ้น, และในเวลาเดียวกันผู้ช่วยของท่านจะรับผิดชอบและซื่อสัตย์ต่อท่าน

อบรมผู้อื่น

มนุษย์บางคนชอบทำสิ่งต่างๆเป็นความลับและไม่ไว้ใจผู้อื่นจึงไม่ยอมเอาใครมาช่วย, เพราะกลัวว่าจะขโมยความคิดของเขา, ทำให้เขาหมดความสำคัญ, หรือแอบเอาความลับไปให้คู่แข่งขัน. เหตุนี้เองจึงยอมลำบากทำงานทุกอย่างคนเดียว.

ที่โรงเรียนของบริษัทเวสเตอร์นอีเล็คตริคในชิคาโกมีวิธีการซับซ้อนในการคิดค่าแรง. พนักงานเก่าผู้หนึ่งพบวิธีลัดแต่เก็บเงียบๆไว้ในใจไม่ยอมเปิดเผยแก่เจ้าหน้าที่จ่ายเงินเดือน, เพราะเขาไม่ต้องการจะถ่ายความรู้ให้ใคร, ฉะนั้นจึงรักษาความเก่งไว้คนเดียว

วอลเตอร์ กิฟเฟ็อร์ดเพิ่งออกจากมหาวิทยาลัยและมาทำงานที่โรงงานนี้ตามคำแนะนำของพ่อ. เขาคิดว่าเมื่อพนักงานเก่าสามารถคิดได้, เขาซึ่งสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยย่อมจะคิดได้. กิฟเฟ็อร์ดใช้เวลาหลายสัปดาห์ในตอนกลางคืนค้นหาทางลัดและพบในที่สุด กิฟเฟ็อร์ดทำตนให้เห็นว่าเขาเก่งด้วยการไม่เก็บเอาไว้เป็นความลับ, หากสอนให้พวกจ่ายเงินเดือนเข้าใจอีกด้วย.

เมื่อตำแหน่งผู้จัดการบริษัทที่สาขาโอมาฮอว่างลง, พนักงานเก่าซึ่งไม่ยอมสอนผู้อื่นไม่ได้รับการเหลียวแล, หากมอบหมายตำแหน่งนี้แก่กิฟเฟ็อร์ด. นี่เป็นขั้นแรกแห่งความก้าวหน้าของเขา, และความก้าวหน้าอีกมากได้ติดตามมาเป็นแถว. เมื่ออายุสี่สิบเขาเป็นประธานของบริษัทอเมริกันเทลิกร๊าฟแอ็นด์เทลิโฟน. กิฟเฟ็อร์ดได้รับความสำเร็จสูงก็เพราะเขาสอนผู้อื่นให้ทำงานแทนเขา.

**บุคคลผู้บรรลุความสำเร็จ
มักจะไม่พยายาม
ทำทุกอย่างด้วยตนเอง**

วิคเตอร์ คัตเตอร์ เรียนสำเร็จจากโรงเรียนธุรกิจแห่งดาร์ตมัธ, แล้วเดินทางไปคอสตารีกาเพื่อหาความรู้เรื่องธุรกิจกล้วยหอมจากผู้ปลูกเป็นลำดับขึ้นไปถึงผู้จำหน่วย. ทุกอย่างที่เขาเรียนรู้ เขาผ่านไปให้ผู้ร่วมงานเพื่อช่วยให้เขาปฏิบัติหน้าที่สำเร็จมากขึ้นและตัวเขาทำงานน้อยลง.

ต่อมาไม่นานเมื่อมีงานตำแหน่งใหญ่, คัตเตอร์ได้รับการเลื่อนขึ้นไป, ทั้งนี้เพราะเขามีนิสัยทำให้งานสำเร็จได้มากโดยการมอบหมายให้ผู้ร่วมงานช่วยเหลือ, และนิสัยนี้เองนำคัตเตอร์ไปสู่ฐานะประธานของบริษัทยูไนเต็ดฟรุต.

เยมส์ บี.ดุ๊ก, ซึ่งได้กล่าวถึงมาแล้วในหนังสือเล่มนี้, มองด้วยความพอใจที่เยมส์ เอ. ธอมมัส, ผู้จัดการตลาดตะวันออกไกลของบริษัทอเมริกันโทแบ็คโคซึ่งเขาเป็นประธาน.

"ถ้าคุณถูกฆ่า, จะมีใครในประเทศจีนสามารถทำงานแทนคุณ?" เขาถามธอมมัสซึ่งเดินทางมาสำนักงานใหญ่ของบริษัท.

ธอมมัสดึงสมุดโน้ตมาเขียนชื่อลงอย่างระมัดระวัง.

"นี่ไงละครับรายชื่อ," เขาพูดและผลักสมุดโน้ตไปให้ดุ๊ก. "ทุกคนทำแทนผมได้เรียบร้อย."

"โอะโฮ! ตั้งสิบสองคน," ดุ๊กพูด. "นี่แน่ะ, เยมส์, นี่หมายความว่าคุณได้อบรมคนตั้งโหลไว้ทำงานแทนคุณ, นับว่าคุณเป็นคนมีค่ากว่าเงินสำหรับเรา."

"การอบรมคนเป็นงานสำคัญของเจ้าหน้าที่บริหารของผม," ไซรัส เอ๊ช. เคอร์ติสพูด.

และหนทางดีที่สุดในการอบรมคนก็คือให้เขาช่วยทำงานของท่าน.

โอกาสที่เราจะได้ทำงานสำคัญกว่าเดิมก็คือให้ผู้อื่นช่วยเราและอบรมคนเหล่านั้นให้ทำงานแทน.

ไว้วางใจผู้ช่วย

นอกจากให้ผู้อื่นช่วยท่าน, **ท่านจงให้ความไว้วางใจแก่เขามากๆ สำหรับความช่วยเหลือ.** ท่านอาจจะพบว่าผู้ช่วยเหล่านั้นมีความสามารถเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ, และความไว้วางใจที่ท่านมอบให้จะส่งเสริมให้เขาเป็นมิตรและมีความจงรักภักดีต่อท่าน.

เฮ็นรี ธอร์นตันเป็นเด็กหนุ่มกระดูกแข้งขาใหญ่และเก้งก้างมาจากเมืองโลกันส์พอร์ต, รัฐอินเดียนา, และเริ่มงานในหน้าที่คนเขียนแบบแปลนกับบริษัทเดินรถไฟเพ็นน์ซิลเวเนียเรลโรด. งานของเขาก้าวหน้าเป็นลำดับกระทั่งสุดท้ายเป็นประธานของบริษัทเดินรถไฟแคนาเดียนแนชันนัลเรลเวย์ซึ่งมีทางรถไฟยาวสองหมื่นหนึ่งพันไมล์. ชายผู้มีผมสีเหลืองอ่อนคนนี้มีความสามารถดุจยักษ์โดยบรรลุความสำเร็จอย่างเกือบคล้ายๆปาฏิหาริย์ที่แปรพื้นที่รกร้างว่างเปล่าของสหรัฐให้เป็นแหล่งทรัพยากรจากการสร้างรถไฟผ่าน.

เขาทำงานแบบเดียวกับเขาเล่นรักบี้—เอาจริงเอาจังและให้คนอื่นๆถือลูกบอลล์วิ่ง. การประสานงานในทีมซึ่งอยู่รอบๆตัวเขาเป็นไปอย่างยอดเยี่ยม. ทั้งนี้เป็นเพราะเขามอบความไว้ใจแก่ทุกคนมากกว่าจะพึงได้รับความสำเร็จทุกๆหลา.

"ประวัติของเขามีแต่เรื่องความจงรักภักดีในวาระต่างๆกันระหว่างเขามีชีวิตอยู่," ผู้เขียนชีวประวัติของเขาบันทึกไว้.

ขอเน้นว่าความจงรักภักดีนี่เองที่ช่วยให้การวางทางรถไฟของเขาติดต่อกันสามประเทศลุล่วงไปด้วยดี, ทั้งนี้อาศัยความช่วยเหลือของผู้อื่นและให้ความไว้วางใจแก่ผู้ช่วยเหล่านั้นมากกว่าที่จะพึงได้รับ.

โรงเรียนรักบี้กำลังจะล้มเลิกและต่อสู้ดิ้นรนอย่างกะปลกกะเปลี้ยที่จะให้ดำรงอยู่สืบไป, แต่แล้วธอมมัส อาร์น็อลด์มาเป็นอาจารย์ใหญ่และได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เป็นโรงเรียนมีชื่อโด่งดังตราบทุกวันนี้, โดยตัวเขาล้อมรอบด้วยครูและผู้ดำเนินงานที่เขามอบความไว้วางใจให้อย่างเต็มที่. เขาปล่อยให้ผู้ทำงานของเขาและยกย่องทุกคนมากกว่าจะพึงได้รับ.

ให้ลูกๆมีส่วนรับผิดชอบ

ท่านคิดว่าครอบครัวที่มีลูกห้าคนจะเป็นอุปสรรคในการทำสิ่งต่างๆให้ลุล่วงไหม? ผู้มีลูกมากจะเป็นกำลังแก่พ่อแม่สำหรับพ่อแม่ที่รู้จักวิธีให้ผู้อื่นช่วยเหลือตน.

ข้าพเจ้ารู้จักสาวสังคมมีเสน่ห์ที่สุดผู้หนึ่งซึ่งเปลี่ยนฐานะมาเป็นแม่บ้าน หล่อนมีลูกห้าคน, และไม่มีคนใช้หรือลูกจ้างคราวมาช่วยงาน. แม้กระนั้นหล่อนยังสามารถไปในงานเลี้ยงน้ำชา, งานต้อนรับ, ประชุมกรรมการ, เต้นรำ, งานแสดงปฐมฤกษ์ หรืองานดินเนอร์เกือบทุกวัน. บางครั้งหล่อนมีงานพาร์ตี้ที่ครึกครื้นในบ้านของหล่อนเอง.

หล่อนมิได้ทอดทิ้งการดูแลลูกๆและงานบ้าน. หล่อนให้ลูกๆเป็นผู้ช่วยของหล่อน, ลูกที่โตแล้วมีหน้าที่บางอย่างทำเมื่อถึงกำหนดเวลา, เช่นดูแลน้องๆ. ทุกคน, รวมทั้งคนเล็กที่สุดซึ่งกำลังสอนเดิน, มีบางอย่างที่จะต้องทำในบ้าน, ทุกคนช่วยพ่อแม่การทำอาหารและงานบ้าน, เป็นการร่วมมือกันอย่างสนุกสนานระหว่างลูกและพ่อแม่.

แม่ไม่มีปัญญาจ้างคนมาช่วยทำงานบ้านและเลี้ยงลูก. แต่หล่อนพอใจในการใช้วิธีร่วมมือระหว่างพ่อแม่และลูกๆ.

ลูกๆมีส่วนในการทำงานต่างๆ, และรับผิดชอบต่อหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องจ้ำจี้จ้ำไช, ซึ่งนิสัยนี้เป็นมานานแล้วหรือตั้งแต่จำความได้. ผู้แม่ไม่เคยแสดงกิริยาวาจาดูหมิ่นลูกๆหรือตัวเอง. หล่อนแบ่งงานให้แต่ละคนทำตามความสามารถเหมือนหนึ่งหล่อนเป็นผู้บริหารที่ได้รับความสำเร็จ. หล่อนมิ

ได้ทำตัวเป็นแม่แต่เพียงคนเดียวของครอบครัว, หากเป็นครอบครัวที่มีแม่ถึงหกคน.

พ่อแม่ซึ่งคิดว่ามีงานยุ่งเหลือเกินจนไม่มีเวลาทำสิ่งอื่นๆนอกบ้านผู้นี้ดูบ้างโดยมอบหมายงานเบ็ดเตล็ดให้ลูกๆช่วยกันทำ, เพราะผลดีที่เกิดขึ้นได้แก่ลูกๆเอง, ไม่ใช่พ่อแม่, นั่นคือฝึกให้เป็นคนรับผิดชอบในงาน.

ขั้นต้นของการศึกษาทุกอย่างก็คือเรียนด้วยการปฏิบัติ

การมีผู้ช่วยจะไม่เป็นโรคประสาท

บุคคลที่มีความสำนึกในหน้าที่มากมายชอบพยายามทำทุกอย่างโดยไม่มีผู้ช่วย. เขาเหล่านี้คือจำพวกที่ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขวิทยาทางจิตมีความเห็นว่าจำเป็นต้องหาผู้อื่นมาช่วยเหลือ

เป็นต้นว่าในกรณีของยอร์จ วิลเลียม เฟรเดอริคก์. ได้กล่าวถึงเขาผู้นี้ไว้บ้างแล้วในบทเกี่ยวกับ "การตัดสินใจโดยรวดเร็ว," ในอีกชื่อหนึ่งของเขาที่รู้จักกันดี, พระเจ้ายอร์จที่สาม,* พระราชาของประเทศอังกฤษ.

พระองค์มีน้องชายและน้องสาวเจ็ดคน. แม่และปู่ของพระองค์เป็นคนเข้มงวดกวดขันจนเกินต้องการ. แม่จู้จี้ขี้บ่นเมื่อลูกๆเติบโตเต็มที่, ปู่ของพระองค์, พระเจ้ายอร์จที่สอง, กลับซ้ำเติมด้วยการพยายามอบรมสั่งสอนปากเปียกปากแฉะอย่างน่าเบื่อเพื่อจะให้เจ้าชายยอร์จ วิลเลียม เฟรเดอริคก์เป็นพระราชาที่มีคุณสมบัติงามพร้อม

เมื่ออายุยี่สิบสองชายหนุ่มตาพองผู้นี้ได้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน, และต้องการจะเป็นตัวชูโรงแต่ผู้เดียว. การอบรมของแม่และปู่หนุนให้พระองค์ปฏิบัติตน

* ค.ศ. ๑๗๓๘–๑๘๒๐.

ทุกประการตามคำสอนที่กรอกหูอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน. พระองค์ต่อสู้กับคณะรัฐมนตรีพยายามเลิกระบบการปกครองมีพรรคการเมือง, พวกมีความเห็นขัดแย้งกับพระองค์ทำให้พระองค์ประสาทเสีย, และทุกอย่างที่พระองค์อยากทำจะก่อให้เกิดการคัดค้านหนักยิ่งขึ้น

เมื่ออายุยี่สิบเจ็ดพระองค์เป็นโรคประสาทหมดกำลังซึ่งระหว่างนั้นมีอาการของคนวิกลจริตเกิดขึ้นถึงสี่ครั้ง, และแต่ละครั้งร้ายแรงมาก. จิตแพทย์ซึ่งศึกษาอาการของพระองค์อย่างถี่ถ้วนรายงานว่าพระองค์จะไม่เป็นบ้าถ้าพระองค์รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำแทน. ไม่ใช่พระองค์ทำงานมากเกินไป, หากความสำนึกในหน้าที่เป็นเหตุให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับงานซึ่งพระองค์ทำตามลำพังและในที่สุดสติวิปลาศถึงกับเอะอะโวยวายขัดขวางการทำพิธีรับศีลในไบสถ์, เข้าไปซ่อนตัวใต้เก้าอี้โซฟา, บีบคอแพทย์ประจำพระองค์, และ, เมื่ออายุเจ็ดสิบ, หลงละเมอไปว่าพระองค์อายุสิบเจ็ดและอวดอ้างว่าสามารถคุยกับคนที่ตายมานานแล้ว.

เพื่อเห็นแก่สุขภาพจิตของท่านและทำงานให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี, อย่าทรนงโดยเข้าใจว่าท่านสามารถทำทุกอย่างด้วยตนเอง

จงหาใครสักคนมาช่วยเหลือท่านในเมื่อท่านมีหางทำได้

การทำงานใหญ่เป็นภาวะซึ่งจะต้องร่วมความลำบากกันหลายคน

—โฮเมอร์

สิ่งที่มีประโยชน์เกือบทุกอย่างที่มนุษย์เป็นเจ้าของเกิดมาจากอำนาจแห่งการกระทำของเขาด้วยความร่วมมือของพรรคพวก

—ยอห์น สจ๊วร์ต มิลล์

๕

จงทำงานมากขึ้น

บทนี้ผู้เขียนจะไม่นำเอาบุคคลสำคัญต่างๆซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางมากล่าวเพิ่มเติม, เว้นแต่บางคนที่อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อในการไต่ขึ้นไปสู่ที่สูง.

ถ้าใครคนหนึ่งทำงานเกือบเต็มอัตราตามความสามารถของเขา, แต่ยังรับงานเพิ่มเติมด้วยความเต็มใจ, จะเรียกคนชนิดนี้ว่าอะไรดี? อ๋อ, ก็เป็นคนผิดเพื่อนไงล่ะ,

พวกทำงานในโรงงานและสำนักงานหลายพันคนได้รับคำถามดังนี้: "ท่านคิดว่าคนเราควรทำงานตามหน้าที่ของตนให้ได้มากที่สุดไหม?"

ราวสองในสามของพวกทำงานในสำนักงานมีความเห็นว่ามนุษย์ทุกคนควรทำทุกอย่างเท่าที่จะทำได้. พวกทำงานในโรงงานที่มีความชำนาญเกือบสองในสามเห็นด้วย, ส่วนคนงานที่ใช้แรงและไม่ต้องอาศัยความชำนาญเกือบครึ่งหนึ่งก็มีความเห็นอย่างเดียวกัน

ทั้งนี้หมายความว่าหนึ่งส่วนสามถึงครึ่งหนึ่งของคนเหล่านี้ต่างทำงานอย่างขอไปที, หากไม่ใช่ผู้ทำงานอย่างบากบั่นสุดสติกำลัง

บางคนอ้างว่าถ้าเขาทำงานอย่างสมบุกสมบันเต็มทีก็เกรงว่าจะเป็นเหตุให้สุขภาพทรุดโทรม. อีกมากคนกล่าวว่าเขาหาทางหลีกเลี่ยงจากการปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุดเพื่อช่วยคนทำงานหย่อนความสามารถไม่ให้ถูกไล่ออก. หลายคนให้เหตุผลว่าขืนทำงานหนักเกินไปเพื่อนๆจะชังน้ำหน้า. และอีกจำนวนหนึ่งอธิบายว่าที่เขาไม่ยอมทำงานอย่างดีที่สุดก็เพราะไม่ต้องการให้เจ้านายหวังประโยชน์จากตนมากนัก

"เมื่อเยมส์ บี.ดุ๊กกำลังขยายงานธุรกิจยาสูบอย่างมหึมา, เขาแอบได้ยินสมุห์บัญชีหนุ่มของงานเพิ่มเติมจากผู้จัดการสำนักงาน

"เอาละ, ผมจะหาให้เอง!" ดุ๊กบอกผู้จัดการ. "บอกนายคนที่ต้องการงานมากขึ้นให้ย้ายโต๊ะเข้าไปในห้องทำงานของผมก็แล้วกัน"

นี่คือเรื่องราวเล็กๆน้อยๆที่นำยอร์จแอ็ลเล็น, ชายหนุ่มจากรัฐแคโรไลนาเหนือไปสู่ผู้ช่วยมือขวาของราชายาสูบและในเวลาไม่นานเป็นผู้อำนวยการแผนกต่างประเทศของเขา. เวลาดุ๊กตาย, แอ็ลเล็นได้รับมอบหมายให้ดูแลที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของดุ๊กซึ่งมีราคาหลายร้อยล้านเหรียญ

การติดต่อพิเศษกับลูกค้าทำให้กิจการของเขาเติบโตขยายกว้างไปทั่วโลก

เมื่ออายุสิบหก, วิลเลียม ลีเวอร์ลาออกจากโรงเรียนมาช่วยพ่อทำงานในร้านชำขายส่ง. รายได้จากกิจการแทบจะไม่พอกับการครองชีพของพี่และน้องของเขาอีกเก้าคนหลังจากทำงานในร้านสามปี–ตัดและห่อสบู่, ทุบน้ำตาลที่ติดกันเป็นก้อนให้แตก, ทำบัญชี–วิลเลียม ลีเวอร์ หนุ่มน้อยออกทำงานข้างนอกโดยติดต่อกับร้านค้ารับคำสั่งแทนพ่อซึ่งเป็นหัวไม่ก้าวหน้า.

เขาติดต่อกับลูกค้าของร้านในเขตที่พ่อเคยทำมาแล้วเป็นเวลาห้าปี, และทำงานนี้โดยเรียบร้อยตลอดมา. ครั้นแล้วเขาบังเอิญทำบางอย่างนอกเหนือไปจากเดิม, และนั่นเป็นจุดเริ่มต้นแห่งความรุ่งเรือง.

บ่ายวันหนึ่งวิลเลียมติดต่อกับลูกค้าที่อยู่ไกลที่สุดเสร็จเร็วกว่าควร. เขามองดูนาฬิกาพก, เป็นเวลา ๑๕.๔๐ น. วิเศษมาก! เขาจะกลับบ้านและใช้เวลาที่เหลือตลอดวันกับเมียเพิ่งแต่งงานของเขา.

ครั้นดูนาฬิกาพกอีกครั้งหนึ่งเขาหยุดคิด, แล้วทำความตกลงใจในทันที. เขาขับรถม้าไปยังเมืองถัดไปซึ่งร้านของพ่อไม่เคยติดต่อกับร้านใดๆมาก่อน

เจ้าของร้านชำร้านแรกซึ่งไม่เคยรู้จักเขาปฏิเสธที่จะซื้อสิ่งใดๆทั้งสิ้น, ร้านที่สองสั่งน้ำตาลเจ็ดสิบห้าปอนด์เป็นการทดลอง. ร้านที่สามและที่สี่สั่งทุกอย่าง, ร้านที่ห้าไม่ซื้ออะไรเลย. หลังจากนั้นเขาขับรถกลับ.

การทำงานมากขึ้นเขาได้ลูกค้าสามรายในจำห้าราย. แต่พ่อของเขาเมื่อรู้เข้ากลับโมโหหัวฟัดหัวเหวี่ยง, เนื่องจากไม่ต้องการขยายเขตออกไปให้ลำบากยุ่งยากและเห็นว่าเท่าที่มีอยู่เก่าก็พอแล้ว.

แต่วิลเลียมหนุ่มไม่เห็นด้วย, เขาทำงานมากขึ้นต่อไปอีกกระทั่งมีลูกค้าใหม่มากพอที่จะมีโรงสินค้าอีกแห่งหนึ่งในเขตใหม่. แน่ละ, พ่อให้เขาเป็นผู้ดำเนินงาน.

จากสาขานี้เขาขยายกิจการจนกลายเป็นบริษัทลีเวอร์ บราเธอรส์ ขนาดยักษ์. นิสัยชอบทำงานมากขึ้นของเขาส่งเสริมให้บริษัทนี้มีสาขาอยู่ถึง ๔๐๐ แห่ง และโรงงานผลิตสบู่๖๐๐ โรงในเกือบสี่สิบประเทศ–เป็นกิจการใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในโลกและเจริญรุ่งเรืองสูงสุด.

เด็กหนุ่มร้านชำได้รับบรรดาศักดิ์เป็น ลอร์ด ลีเวอร์ ฮูล์ม, เขาผู้นี้ทำงานมากขึ้นและใช้พลังความสามารถเต็มที่. หลักปรัชญาของเขามีว่าการทำงานมากๆจะพาธุรกิจไปสู่ความเติบโต.

พวกเราส่วนมากทำงานด้วย "เกียร์ต่ำ," แม้เราเข้าใจว่าเราทำอย่างดีที่สุดแล้ว. หนทางดีที่สุดอย่างหนึ่งที่จะเข้าสู่ "เกียร์สูง" ก็คือทำงานให้มากขึ้น.

บุคคลที่ทำงานมากขึ้นย่อมรับผิดชอบสูงขึ้นและไม่ทิ้งงานเสียง่ายๆจนกว่าจะได้พบความสำเร็จ. การมีตารางเวลาทำงานยืดหยุ่นได้จะช่วยให้ความขี้เกียจซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์หมดสิ้นไป. ส่วนตารางเวลาทำงานตายตัวอาจจะเกิดความเบื่อหน่ายขึ้นได้.

บุคคลสำคัญทั้งชายและหญิงมากมายจะต้องมีสิ่งกดดันเป็นพิเศษจากงานจึงจะปฏิบัติงานนั้นได้ด้วยสมรรถภาพที่แท้จริงของตน. การทำงานมากขึ้นนี่เองช่วยให้บรรลุผลสำเร็จดังความปรารถนา. แม้ว่าบางคนต้องพบกับความผิดหวังโดยไม่สามารถไปสู่จุดหมายได้, เนื่องจากงานนั้นใหญ่เกินตัวหรือด้วยเหตุใดก็ตาม, แต่การทำงานมากขึ้นย่อมมีทางไปสู่ความสำเร็จกว่าทำงานตามปรกติ.

เจ้าหน้าที่ชั้นสูงในการสร้างระเบิดปรมาณูผู้หนึ่งมีภาษิตอยู่กับผนังห้องทำงานพร้อมด้วยภาพเต่าตัวหนึ่ง พยายามเดินอย่างรวดเร็วจนสุดความสามารถ. ข้างล่างภาพนี้มีตัวหนังสือ: "ดูเต่าเป็นตัวอย่าง! มันก้าวไปข้างหน้าได้เวลากับมันยืดคอออกเท่านั้น!"

มนุษย์ก็เช่นเดียวกัน, จะต้องยืดคอออกเวลาทำงานพิเศษ, โดยไม่คำนึงถึงอุปสรรค, เพื่อทำงานให้สำเร็จมากขึ้น.

สิ่งใดที่เราตั้งใจมั่นที่จะทำ, เราต้องทำได้.

เรื่องราวเพิ่มเติมของโคฮัวผู้ยิ่งใหญ่

ยอร์จ เอ็ม.โคฮันบรรลุความสำเร็จในสิ่งใหญ่ๆด้วยการยืดคอออกและทำงานมากขึ้น. พ่อแม่ของเขาเป็นนักแสดงละครชุดเบ็ดเตล็ดซึ่งย้ายที่เป็นประจำ, เหตุนี้เองการศึกษาของเขาจึงไม่สม่ำเสมอเพราะติดตามพ่อแม่ไปด้วย. แม้กระนั้นเขายังแต่งเพลงขึ้นสามร้อยเพลงและละครห้าสิบเรื่อง, ส่วนใหญ่ได้รับความสำเร็จ.

เขาทำงานด้วยการเสี่ยงเอาการอยู่. เป็นต้นว่ากว่าเขาจะได้ความคิดแต่งละครเรื่องใหม่โดยสมบูรณ์, เขาจ้างตัวแสดง, เช่าโรงละคร, สร้างฉาก, และวางแผนโฆษณาไว้ล่วงหน้า. หลังจากสิ่งดังกล่าวซึ่งต้องใช้จ่ายเงินจำนวนโตเตรียมไว้พรักพร้อม, เขาจึงลงมือแต่งเรื่องละครอย่างหามรุ่งหามค่ำ. ตอนนี้เองเขายืดคอ, เพราะเขาใช้เงินลงทุนจนหมดกระเป๋ากับละครที่เรื่องยังไม่ได้เขียนขึ้น. ถ้าเขาแต่งไม่ดีพวกอยู่ในวงการละครจะหัวเราะเยาะเขาและเขาจะขาดทุนหมดตัวอีกทั้งเสียชื่อป่นปี้.

สิ่งที่เขาทำก็คือขังตัวเองในห้องพักของโรงแรม, เปิดม่านหน้าต่าง, สวมเกือกแตะและเสื้อนอน, แล้วก้มหน้าก้มตาแต่งเรื่องละครเหมือนเครื่องจักร. เขาจะทำงานต่อเนื่องกันตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงโดยไม่หยุดพัก, ดื่มกาแฟดำหลายๆ กาเพื่อกันง่วง. เขาจะไม่ยอมหยุดหรือรามือเนื่องจากเขาได้ยืดคอออกเรียบร้อยแล้ว. บางครั้งเขาแต่งฉากสุดท้ายจบขณะเพลงเบิกโรงได้บรรเลงในคืนปฐมฤกษ์.

โคฮัน, นักแต่งเพลงและละคร, ไม่ยอมผลุบๆโผล่ๆคอของเขาเพื่อดูทิศทางลม, หากยืดมันออกมาเต็มที่ในการบังคับตัวเองให้ทำงานและเขาได้รับความสำเร็จทุกครั้ง.

ทำลายนิสัยทำงานตามสบาย

จงวางงานกองไว้ตรงหน้าท่าน. เป็นการช่วยผลักดันและบีบบังคับท่านให้ทำงานเกือบสุดสมรรถภาพของท่าน.

การปฏิบัติแบบนี้เป็นของยอห์น เอ็ช. แพ็ตเตอร์ซัน, ผู้มีผมสีทรายและเคยเป็นหนุ่มชาวไร่, และเป็นผู้สร้างบริษัทแนชันนัลแคชรียิสเตอร์ให้เป็นบริษัทมหึมาจากกิจการเล็กๆ. เขาให้ผู้อื่นปฏิบัติเหมือนเขาอีกด้วย. เขาให้โควตาคนเดินตลาดและแผนกผลิตมากจนดูคล้ายไม่เหตุผล, แต่เขาเหล่านี้ทำสำเร็จก่อนกำหนดเวลาที่ให้เสมอ.

เขาทำในสิ่งเปลืองค่าใช้จ่ายสูงมากโดยเจตนาเพื่อจะแสดงให้เห็นว่าเมื่อมีความตั้งใจจริงย่อมสำเร็จได้. เขาใช้ลานรกร้างของโรงหล่อนเป็นตัวอย่างว่าคนงานสามารถบันดาลความสำเร็จได้อย่างไร, โดยเขาบอกพวกคนงานในเช้าวันพฤหัสว่าเขาต้องการให้ลานนี้มีหญ้าเขียวสดปกคลุมอยู่เต็มในเช้าวันอาทิตย์. เป็นงานที่เปลืองค่าใช้จ่าย, ต้องทำกันตัวเป็นเกลียว, หากเสร็จเรียบร้อยดังความ

ประสงค์ของเขาตามกำหนดเวลา, ทั้งนี้เป็นการกระตุ้นให้คนงานในโรงหล่อรู้จักการทำงานอย่างเอาจริงเอาจังแทนจะอย่างเอื่อยเฉื่อยเพ็ตเตอร์ซันทำให้นิสัยปฏิบัติงานในระดับต่ำของคนเหล่านี้กลายเป็นอยู่ในระดับสูง

คุณประโยชน์ของการทำงานพิเศษมีอยู่อีกอย่างหนึ่ง, นั่นคือมันทำลายนิสัยเคยชินของเราที่ชอบทำงานน้อยกว่าความสามารถสูงเยี่ยมที่เรามีอยู่. เราทุกคนในช่วงเวลาวันหนึ่งมีหลายครั้งทำงานในระดับต่ำ. นักจิตวิทยาอุตสาหกรรมกล่าวว่าอาการเฉื่อยชานี้, หรือการทำงานอย่างเนือยๆ, จะเปลี่ยนเป็นกระฉับกระเฉงได้ก็ต่อเมื่อมีภาวะฉุกเฉินเท่านั้น. ทั้งนี้ใช่ว่าตั้งใจที่จะถ่วงงาน, หรือเพราะความขี้เกียจ, หากเกิดจากนิสัยชอบทำงานอย่างสบายๆ นิสัยชอบทำงานอย่างสบายๆนี่เองได้ฉุดเราไว้จากการบรรลุความสำเร็จในระดับสูง

จงทำงานพิเศษเพื่อขับไล่นิสัยชอบทำงานอย่างสบาย ๆ ของท่าน, พยายามค้นหาว่ามีอะไรบ้างที่ท่านสามารถจะทำได้เป็นอย่างดีและทำมัน ก่อนท่านจะตกอยู่ในภาวะฉุกเฉิน

หนุ่มตาบอดผู้ทำลายนิสัยขี้เกียจของตน

เขาตาบอกและพิการเพราะโรครูมาติสซัม, และมีสันดานขี้เกียจ, แต่โชคดีที่พ่อแม่ของเขารวย. เขามีเหตุผลพอที่จะไม่ต้องทำงานอะไรเลย

แต่ชายผู้นี้, วิลเลียม เพรสค๊อตต์, ชาวบอสตันร่างสูงและผมสีน้ำตาลอ่อน, ยิ้มเป็นนิจศีลและทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย, ทั้งๆเขามีข้ออ้างหลายประการเพื่อจะได้นั่งอยู่เฉยๆ. เขาทำงานพิเศษอย่างมีระเบียบเพื่อบังคับตัวเองให้ปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

หนทางแน่นอนที่สุด
ที่จะเป็นคนอ่อนแอ
ก็คือ
อ่อนแอกับตัวของท่านเอง

เขาเรียนภาษาสเปนด้วยตนเองเพื่อจะได้ศึกษาเอกสารประวัติศาสตร์บางประเภทในภาษาเดิม. เขาเรียนเขียนหนังสือจากตัวอักษรโตๆซึ่งเขียนด้วยลวดลงบนแผ่นกระดาษโดยใช้มือสัมผัส. บางครั้งเขาจำต้องนอนเหยียดยาว.กับพื้นในขณะทำงานเพราะปวดแปลบตามเนื้อตัวด้วยโรครูมาติสซั่ม. โดยที่เขาไม่สามารถอ่านหนังสือได้, เขาให้ผู้อื่นอ่านให้ฟังและบังคับตนเองอย่างสุดกำลังให้จำรายละเอียดของประวัติศาสตร์ทีละหลายร้อยหน้า

อุปสรรคมีอยู่มากมาย, หากเขาต่อสู้โดยไม่ท้อถอย,กระตุ้นตัวเองให้ขยันขันแข็งยิ่งขึ้นด้วยการทำงานมากกว่าเดิมเป็นลำดับ. เขาปรับตัวเองด้วยจ่ายเงินให้แก่คนยากจนเมื่อเขาไม่สามารถทำงานเสร็จตามที่กะไว้

เวลาเขาพบว่าทำงานอืดอาดในการเขียนประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระเจ้าเฟอร์ดินันด์และพระนางอิสซาเบ็ลลา, เขาพนันกับคนอ่านเอกสารสเปญดังๆให้เขาฟังว่าถ้าภายในปีหนึ่งเขาเขียนประวัติศาสตร์ไม่ได้ ๒๕๐ หน้าเขาจะจ่ายเงินให้หนึ่งพันเหรียญ. เขาไม่ต้องจ่ายเพราะเขาเขียนเสร็จก่อนถึงกำหนด

"งานชิ้นนี้และชิ้นนั้นของฉันได้รับความสำเร็จหรือไม่ได้รับปรากฏขึ้นในเวลาไม่นานนัก," เขาเขียนไว้ในสมุดบันทึกประจำวัน, "แต่ฉันได้ใช้เวลามากมายก่ายกองไปกับการทำงานอย่างสมบุกสมบันอันเป็นนิสัยติดตัว"

"จงทำงานให้ยุ่งไว้เสมอ," เพรสค๊อตต์แนะนำ. เขามีข้อแก้ตัวอยู่พร้อมเพรียงที่จะใช้ชีวิตนั่งๆนอนๆ, แม้กระนั้นเขายังทำงานพิเศษและพาตัวขึ้นสู่ผู้รอบรู้ทางประวัติศาสตร์ยิ่งใหญ่ที่สุดคนหนึ่งของโลก

ปีเตอร์ ปอล รูเบ็นส์

บอสตัน, บรุคลิน, ชิคาโก, คลีฟแล็นด์, ดีทรอยต์, ลอส แอ็นเยลีส, นิวยอร์ก, ซาราโซตา, โทลีโด–เมืองในสหรัฐดังกล่าวต่างมีภาพสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะอันหาราคามิได้แสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์, วาดโดยชายผู้ซึ่งงานของเขาบรรลุความสำเร็จมหาศาลจากการทำงานมากยิ่งขึ้น

เขาผู้นั้นเคยกล่าวถึงมาแล้ว, เป็นศิลปินชาวเฟลมมิสชื่อปีเตอร์ ปอล รูเบ็นส์. เมื่ออายุสามสิบเขาหาเงินได้จำนวนโตจากการวาดภาพ. แต่เขาไม่ยอมหยุดพักในยามอยู่ในฐานะจิตรกรเอก, ตรงกันข้าม, เขากลับทำงานอย่างสมบุกสมบันมากกว่าเดิม

แม้เขาจะมีพรสวรรค์ที่ดีเยี่ยม, เขากลับทำงานอย่างทาส. จะเป็นฤดูร้อนหรือฤดูหนาวก็ตาม, เขาตื่นตั้งแต่ ๔ นาฬิกา. เขาวาดรูปที่คิดฝันขึ้นใหม่อย่างก้มหน้าก้มตาในสตูดิโอของเขาตลอดวันเท่าที่ยังไม่ค่ำมืด. ระหว่างทำงานเขาจ้างคนให้อ่านหนังสือวรรณคดีดังๆเพื่อจิตใจของเขาจะได้เจริญงาม

"เราไปเยี่ยมจิตรกรภาพสีน้ำมันผู้นามกระฉ่อน–รูเบ็นส์," ออตโต สเปอร์ลิงเขียนเล่าไว้, "แต่เขาง่วนอยู่กับงานต่อไป, หูฟังหนังสือแต่งโดยตาซิตัสที่มีผู้อ่านดังๆ, ปากบอกคำบอกจดหมายฉบับหนึ่ง. เรานิ่งเงียบโดยเกรงว่าจะรบกวนเขา; แต่เขากลับพูดกับเราในขณะทำงานต่อไปเรื่อยๆ. การฟังเรื่องใน

หนังสือ, การบอกคำบอก, และการตอบคำถามของเรา, ทั้งๆมือวาดภาพ, เป็นเครื่องพิสูจน์ถึงความสามารถอย่างใหญ่หลวงของเขา

ผู้เยี่ยมเยียนคนนี้น่าจะกล่าวเพิ่มเติมด้วยว่ารูเบ็นส์ทำงานอย่างคร่ำเคร่งอยู่เช่นนี้จนหายใจเป็นครั้งสุดท้ายเมื่ออายุหกสิบสาม. เขายังรู้จักหาเวลามาแบ่งใช้ในฐานะทูตสันทวไมตรีด้วยการเดินทางเป็นผู้แทนไปยังยุโรปภาคเหนือและภาคตะวันตก, และขณะรูเบ็นส์ทำงานอย่างขยันขันแข็งและทำมากขึ้นโดยไม่หยุดพัก, ห้องสตูดิโอใต้ถุนตึกของเขามีศิลปินผู้ช่วยหนาแน่นรวมหมดถึงห้าสิบคน, ผู้ช่วยเหล่านี้วาดในสิ่งที่มีความสำคัญน้อยตามคำสั่งของรูเบ็นส์, ต่างทำงานอย่างสบายๆและขยันเฉพาะเวลารูเบ็นส์ยืนอยู่ใกล้ๆน่าเสียดายที่ประวัติศาสตร์ไม่ได้บันทึกชื่อของเขาเหล่านี้ไว้เลย

หญิงซึ่งจุดชะนวนสงครามกลางเมืองสหรัฐ

แฮร์เรียต บีชเชอร์ สโตว์, ผู้แต่งเรื่อง "กระท่อมของลุงทอม," เขียนหนังสือเล่มนามโด่งดังนี้ส่วนใหญ่โดยทำงานมากยิ่งขึ้น. หล่อนเริ่มต้นด้วยการแต่เป็นเรื่องสั้นลงในนิตยสารฉบับหนึ่ง. ครั้นแล้วเกิดความคิดขึ้นมาในปัจจุบันทันใดที่จะแต่งต่อ, หล่อนจึงบอกบรรณาธิการและสัญญาว่าจะส่งอีกตอนหนึ่งมาให้ตามวันเวลาที่หล่อนกำหนดไว้, หลังจากส่งตอนใหม่, หล่อนบอกว่ายังมีตอนอื่นๆอยู่อีกที่ยังไม่ได้เขียนขึ้น

เพื่อทำตามสัญญาที่จะส่งต้นฉบับให้ทัน, หล่อนยืดคอน้อยๆออกและทำงานเสร็จตามกำหนด, แม้บางครั้งในวันอาทิตย์หล่อนต้องออกจากโบสถ์เสียกลางคันเพื่อเขียนเรื่องของลุงทอมซึ่งหล่อนคิดได้ระหว่างฟังเทศน์, ทั้งๆหล่อน

มีหน้าที่ประจำวันเลี้ยงดูลูกเล็กๆสามคนและทำอาหารให้พวกเช่าบ้านอีกโต๊ะหนึ่งกิน.

แม้จะมีงานยุ่งสักเพียงใด, หล่อนหาเวลาทำงานพิเศษจนได้.

คำพังเพยโบราณที่ว่า "ถ้าท่านต้องการให้บางอย่างเสร็จ, จงหาคนมีงานยุ่งมาทำ" เป็นความจริงอย่างยิ่ง. ข้าพเจ้าขอเพิ่มเติม, ถ้าท่านต้องการให้คนขี้เกียจขยันขันแข็งเสียบ้าง, จงให้งานเขาทำมากยิ่งขึ้น, จงช่วยให้เขากลายเป็นคนใหม่อีกคนหนึ่งทีเดียว.

การทำงานพิเศษสามารถเปลี่ยนคนไม่ชอบทำงานให้กลายเป็นคนเอาการเอางาน. ท่านจงลองดูด้วยตนเอง, แล้วจะประหลาดใจที่พบว่าท่านสามารถทำงานได้มากขึ้น.

ทำนองเดียวกับเอาทรายสาดที่เสาเหล็กทาจาระบี, ความลื่นจะหายไปและช่วยให้ท่านไต่ขึ้นไปได้.

ไม่มีใครเป็นอัจฉริยบุคคลได้ถ้าเขาไม่มีจุดหมายที่จะทำงานมากไปกว่าความสามารถของเขา.

–เซอร์ ฮัมฟรีย์ เดวี

คุณค่าของมนุษย์ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของเขาในการมุ่งมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งกระทั่งเขาบรรลุความปรารถนา.

–โยเซ็ฟ แชมเบอร์เลน

เมื่อคนเรากำหนดขอบเขตในสิ่งที่เขาจะทำ, แปลว่าเขากำหนดขอบเขตในสิ่งที่เขาสามารถทำได้.

–ชารุลส์ เอ็ม. ชะวอบ

ผู้ซึ่งไม่เคยทำงานมากกว่างานที่ได้รับเงินค่าจ้าง, จะไม่มีรายได้พิเศษเพิ่มเติม.

–เอ็ลเบอร์ต ฮับเบ็อร์ต

๖

วิธีทำให้นิสัยเคยชินช่วยท่าน

กรุงเอเธนส์สมัยโบราณมีล่อใช้เหมือนกัน. ล่อของกรุงเอเธนส์ตัวหนึ่งมีชีวิตอยู่ในยุคเดียวกับเปอริคลีส,* ได้รับการบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์. เรื่องมีว่าชายนับหมื่นและล่อจำนวนไล่เลี่ยกันร่วมมือในการใช้แรงงานสร้างอาโครโปลิส, นั่นคือป้อมสวยงามและอาคารอื่นๆของกรุงเอเธนส์. ล่อตัวนี้, หนึ่งในจำนวนหมื่น, กลายเป็นชื่ออมตะอยู่ในเพลงและนิทาน

มันถูกปลดประจำการไม่ต้องทำงานลากหินขึ้นลงจากเนินเขาเนื่องจากอยู่ในวัยชรา, ตีนเป็นแผล, และเหตุผลอื่นๆอีกบางประการ. แต่ทั้งๆถูกปลด, มัน

*รัฐบุรุษเอเธนส์. ปีเกิดไม่แน่นอน. ตาย ๔๒๙ ก่อน ค.ศ.

ไม่ยอมหยุดทำงาน. มันยังเดินตามพวกพ้องของมันไปตามทางสูงๆต่ำๆเพื่อนำหินที่สกัดออกจากภูเขามาสร้างโรงละครกลางแจ้งมีอัฒจันทร์เป็นหลั่นๆบรรจุผู้ชมได้ ๑๐,๐๐๐ คน.

กวีแห่งเอเธนส์ภูมิใจในล่อซึ่งไม่ยอมพักงานตัวนี้มาก, จึงแต่งกลอนขำขันล้อเลียน, และแสร้งกล่าวว่าปาฐกถาของเปอริคลีสให้แรงบันดาลใจแก่ล่อจนมันต้องการทำงานให้เสร็จโดยไม่คำนึงถึงสิ่งใดหมด, แน่ละ, ไม่ใช่ปาฐกถา, หากนิสัยเคยชินที่ทำให้สัตว์สี่ตีนตัวนี้อยู่เฉยๆไม่ได้. **มันมีนิสัยเคยชินกับการทำงานและทิ้งเสียไม่ได้**

นิสัยเคยชินนี่เองเป็นตัวการ, และยังผลอีกแบบหนึ่งกับข้างในสวนสัตว์แห่งหนึ่งในภาคตะวันออก. ข้างตัวนี้ถูกล่ามโซ่อยู่ในจุดหนึ่งเป็นเวลาหลายปี. ลงท้ายเมื่อเอาโซ่ออก. มันเดินเปะปะอย่างไม่มีที่หมายบนทางซึ่งเมื่อครั้งล่ามโซ่มันสามารถไปได้ไกลที่สุด. ควาญของมันพยายามล่อหลอกให้มันออกมาด้วยการวางอาหารไกลไปจากทาง. สัตว์ยักษ์เดินไปหาอาหาร, แต่ไม่ยอมก้าวขาไกลกว่าความยาวของโซ่ซึ่งเคยล่ามมันจะอำนวย. มันยืนนิ่ง, และทำท่าดึงโซ่ในจินตนาการให้ตึงเต็มที่, กวัดแกว่งงวงและทำเสียงแปร๋นอย่างโมโหโทโส ทั้งนี้เป็นเพราะนิสัยเคยชินที่เกิดขึ้นหลายปีห้ามมันไว้จากการก้าวขาเท่าที่จำเป็นเพียงก้าวเดียวเพื่อไปถึงที่อาหารวางอยู่

เรื่องนี้เกิดจากความเคยชินจากการถูกล่ามโซ่อยู่หลายปีซึ่งเป็นเหตุให้ทำสิ่งต่างๆได้น้อยกว่าความสามารถ

มนุษย์บางคนอยู่ในลักษณะเดียวกับล่อแห่งกรุงเอเธนส์ตัวนั้น, กล่าวคือมีนิสัยเคยชินกับการทำงาน. แต่มีอยู่หลายคนหมือนกันวิถีชีวิตอยู่กับที่โดยมิได้บรรลุความสำเร็จใดๆเช่นเดียวกับข้างในสวนสัตว์เมื่อถูกปล่อยจากโซ่.

มีคนอยู่พวกหนึ่งไม่มีนิสัยทำงานให้บรรลุผลสำเร็จแบบเดียวกับชาวเอ๊สกิโม. ชาวเอ๊สกิโมเจริญกว่ามนุษย์สมัยหินเพียงเล็กน้อย. ไม่มีกำหนดเวลากินอาหาร, การนอน. ต่างใช้ชีวิตโดยไม่มีพิธีรีตองและถือความสะดวกเป็นที่ตั้ง. การมีนิสัยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพเกือบจะไม่มีอยู่ในชีวิตของมนุษย์พวกนี้. การทำงานทำการก็ดูไม่ผิดกับคนปัญญาอ่อน.

ตรงกันข้ามกับคนตาบอดที่ขายหนังสือพิมพ์และขนมแห้งอยู่ตามแผงริมถนน. เวลาเราบอกว่าต้องการซื้อขนมแห้งที่เราชอบหรือนิตยสาร, คนตาบอดจะหยิบส่งให้ถูกต้องในทันที. จริงอยู่, ตาของเขามองไม่เห็นว่าวางตรงไหน, หากความเคยชินช่วยให้รู้ที่ของมัน, เนื่องจากวางไว้ตรงที่เดียวกันโดยไม่เปลี่ยนความเคยชินในงานเกิดประโยชน์เกือบเท่าคนตาดี, และทำให้สิ่งนี้ช่วยให้การทำงานได้ผล.

"มีที่สำหรับทุกอย่าง, และทุกอย่างอยู่ในที่ของมัน," เป็นหนทางง่ายๆประการหนึ่งสำหรับสร้างความเคยชินเพื่อทำงานบรรลุความสำเร็จ.

ตัวอย่างของการอยู่ในที่ของมัน

ช่างแก้นาฬิกาวางเครื่องมือของเขาไว้ในที่ของมันเสมอ; เขาไม่จำเป็นต้องเอากระจกขยายออกจากสายตาเพื่อหามันว่าอยู่ตรงไหนเพื่อจะได้เอามาใช้. เขาทำงานโดยเครื่องมือวางอยู่พรักพร้อมตรงที่ของมันโดยไม่ต้องค้นตรงนั้นตรงนั้น.

แม่บ้านที่ชำนาญงานจัดวางเครื่องใช้ไม้สอยในครัวไว้เป็นระเบียบในที่ของมัน, ซึ่งจากการทำเช่นนี้ช่วยสงวนเวลาและความรำราญเมื่อต้องการหยิบมาใช้.

โต๊ะทำงานของเจ้าหน้าที่บริหารในวงธุรกิจช่วยให้เขาเกิดความเคยชินในการปฏิบัติหน้าที่. ทุกอย่างอยู่ตรงที่ของมัน. เขาเอื้อมมือหยิบปากกา, คลิปหนีบกระดาษ, ดินสอแดง, ตรายาง, โดยไม่ต้องเหลือบตาจากงานที่กำลังทำ. เขาไม่ต้องเที่ยวค้นหา, ไม่ต้องนึกว่าวางตรงไหน, หากคว้าเอามาใช้ได้ทันที. เขาไม่ต้องใจวอกแวกจากงานที่มีความสำคัญ, เพราะความเคยชินมีส่วนช่วยเขา.

การจัดสิ่งต่างๆสำหรับทำงานไว้เป็นระเบียบเช่นนี้ทำได้ง่ายที่สุดและกล่าวได้ว่าเป็นความเคยชินชั้นต้นสำหรับทำงานสำเร็จมากขึ้นด้วยความเหน็ดเหนื่อยน้อยลง. เป็นแบบแผนดีงามสำหรับคนขี้เกียจซึ่งไม่ชอบหงุดหงิดรำคาญด้วยสิ่งปลีกย่อย.

อาจจะเป็นเพราะข้าพเจ้าเป็นคนขี้เกียจเก่ง, หรืออาจจะเป็นเพราะในปีหนึ่งๆข้าพเจ้าออกจากที่ทำงานในบ้านมากไป, จะโดยเหตุใดก็ตาม, ข้าพเจ้าเรียนรู้มานานแล้วในเรื่องคุณค่าความสะดวกของการปฏิบัติงานด้วยการเตรียมโน่นนี่ไว้อย่างมีระเบียบ. บางครั้งเมื่อข้าพเจ้ามิได้เอางานใส่ไว้ในหมวก. ข้าพเจ้ากลับเอาไว้ในกระเป๋าเสื้อตรงนั้นตรงนี้และในของมันซึ่งจะหยิบใช้ได้ทันที.

ข้าพเจ้าใส่คลิปกระดาษและยางรัดในกระเป๋าเล็กสำหรับบัตรต่างๆของเสื้อนอก. ดินสอและสมุดโน้ตและบันทึกสั้นๆใส่ในกระเป๋าเสื้อกั๊กด้านซ้ายหรือเสื้อเชิ้ต. ตั๋วรถไฟและใบเสร็จจองโรงแรมใส่ในกระเป๋าพิเศษซึ่งข้าพเจ้าสั่งให้ทำเพิ่มขึ้นอยู่ทางด้านซ้ายของเสื้อนอก. กุญแจโรงแรมเก็บไว้ในกระเป๋าเสื้อนอก

ด้านขวา, กระดาษอ่อนสำหรับเช็ดไว้ในกระเป๋าซ้าย, โน้ตและรายละเอียดสำหรับเล็คเชอร์อยู่ในกระเป๋าในทางขวา, พร้อมด้วยไปรษณีบัตรสำหรับเขียนส่งทางไปรษณีย์. มีดพับเล็กๆสำหรับตัดหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารแขวนอยู่กับปลายโซ่นาฬิกาพก.

ข้าพเจ้าทำงานบนรถไฟ, รถยนตร์โดยสาร, หรือเรือบินได้อย่างฉับพลันโดยไม่ต้องค้นหาว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้อยู่ตรงไหน. ความเคยชินกับที่ทางของมันช่วยให้ข้าพเจ้าล้วงออกมาได้เกือบจะในพริบตา, และความเคยชินนั่นเองชักนำให้ข้าพเจ้าใส่กลับคืนไว้ในที่เดิมของมันหลังจากใช้เสร็จ. ผู้โดยสารอื่นๆอาจจะคิดว่าข้าพเจ้าเกาตัวหมัดที่มากัด ขณะข้าพเจ้าเอื้อมหยิบหรือใส่กลับคืนตามส่วนต่างๆของร่างกาย. แต่ข้าพเจ้าไม่สนใจ, จะคิดว่างอย่างไรก็ช่าง, ข้าพเจ้าทำงานบางอย่างเสร็จก็แล้วกัน, และเสร็จตามแบบคนขี้เกียจโดยอาศัยความเคยชินที่จัดเครื่องใช้ไว้เป็นระเบียบในที่ของมัน.

ข้าพเจ้าได้อ่านเรื่องราวของข้ารัฐการชั้นสูงผู้หนึ่ง, ซึ่งขอสงวนนาม, เขาจะไม่ให้ความสนับสนุนแก่ชายคนใดเข้าทำงานกับรัฐบาลจนกว่ามีโอกาสขอไม้ขีดจุดบุหรี่. ถ้าชายผู้นั้นคลำที่กระเป๋านี้หา, ก็จะไม่ได้รับการบรรจุ. เขาเชื่อว่าคนทำงานที่ดีต้องมีความเคยชินเสมอว่าไม้ขีดของตนอยู่กระเป๋าไหน. ผู้ผ่านการทดสอบไม้ขีดพอจะทึกทักได้ว่ามีนิสัยเคยชินจัดสิ่งเล็กๆน้อยๆเป็นระเบียบในที่ของมัน, ดังนั้นคนเหล่านี้สงวนเวลาและความคิดไว้ใช้สำหรับสิ่งใหญ่ๆ

นิสัยสม่ำเสมอในงานใหญ่

แต่ปรากฏว่าผู้มีระเบียบในสิ่งเล็กๆน้อยๆอยู่มากมายกลับเป็นผู้ล้มเหลวที่จะมีนิสัยเคยชินในงานใหญ่ๆ. บางคนมีนิสัยเคยชินในการปล่อยให้งานดำเนิน

ไปตามบุญตามกรรม, จะเสร็จก็ช่างไม่เสร็จก็ช่าง, ส่วนบางคนมีนิสัยเคยชินเอาจริงเอาจัง, เมื่อจับทำสิ่งใดเข้าจะต้องให้บรรลุความสำเร็จ.

ผู้ได้รับความสำเร็จของโลกมากมายกระตุ้นตัวเองให้มีนิสัยเคยชินกับการเอาการเองาน, โดยหาที่ทางสำหรับทำงานเป็นพิเศษและง่วนอยู่กับงานเท่านั้น.

วิลเลียม แกลดสโตน, ชาวสก๊อตช์ผู้มั่งคั่ง, เป็นผู้ถือบังเหียนการปกครองของประเทศอังกฤษอยู่หลายปี. ตอนอยู่ในวัยหนุ่ม, แกลดสโตนพบความจริงว่าเขาสามารถทำงานได้ดีที่สุดเมื่อใช้ที่ทางโดยเฉพาะเกี่ยวกับงานที่เขาต้องการทำ. เขาจึงมีโต๊ะเขียนหนังสือสองตัว, ตัวหนึ่งสำหรับธุรกิจเท่านั้น, ส่วนอีกตัวหนึ่ง, ในห้องทาสีขาวและแดงแห่งเดียวกัน, สำหรับทำงานทางด้านอักษรศาสตร์.

แมรี รอเบอรตส์ ไรน์ฮาร์ต, นักประพันธ์เรืองนามผู้เคยเป็นนางพยาบาลมาก่อน, หล่อนแยกการดูแลลูกและแต่งหนังสือออกจากกัน. ส่วนงานเบ็ดเตล็ดเกี่ยวกับคลีนิคซึ่งหล่อนเคยช่วยผัวผู้เป็นแพทย์, หล่อนปล่อยให้เป็นหน้าที่ของเขาคนเดียว.

หล่อนเช่าสำนักงานห้องหนึ่งในเมืองพิตตสเบอร์กซึ่งที่นั่นหล่อนแต่งหนังสือโดยใจไม่วอกแวกในเรื่องลูกผัวและความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว. เมื่ออยู่บ้านหล่อนปล่อยตัวและใจให้สนุกเพลิดเพลินกับลูกและผัวอย่างเต็มที่. ชีวิตภายในบ้านมิได้บั่นทอนการทำงานของหล่อน, และเวลาหล่อนแต่งหนังสือก็ไม่มีสิ่งใดมารบกวนการใช้ความคิด. ต่อมาหลายปี, หลังจากหล่อนแต่งนวนิยาย

เพื่อทำงานอย่างเพลิดเพลิน จงฝึกตนให้มีนิสัย เป็นคนรักงาน

จบกว่าสามโหลเรื่อง. หล่อนลดงานด้านประพันธ์น้อยลง, เลิกเช่าสำนักงานในเมืองและอยู่ที่บ้านตลอดเวลา. แต่หล่อนใช้โต๊ะสองตัวในห้องสองห้อง, ตัวหนึ่งสำหรับติดต่อเกี่ยวกับการสังคมและอื่นๆ, อีกตัวหนึ่งสำหรับแต่งหนังสือเป็นครั้งคราว.

เยน ออสติน, นักนวนิยายอังกฤษ, ใช้โต๊ะไม้มาฮ็อกกานีเล็กๆสำหรับแต่งหนังสือ. เวลาหล่อนเลิกเขียน, จะเอามันไปเก็บไว้ในที่หล่อนมองไม่เห็นและไม่ยอมใช้เกี่ยวกับการขีดเขียนอื่นๆ. โต๊ะตัวนี้เป็นส่วนหนึ่งของนิสัยเคยชินให้แต่งหนังสือและเมื่อเอามันเข้ามาในห้องจะทำให้หล่อนอยากทำงานนี้.

"Over the Hill to Poor House" (จากภูเขามาสู่บ้านคนอนาถา) แต่งโดยวิลล์ คาร์ลตัน* กวีผู้ซึ่งอยู่ห่างไกลจากฐานะมาสู่บ้านคนอนาถา. คาร์ลตันเกิดในรัฐมิชิกันและหาเงินได้จากบทประพันธ์ร้อยกรองของเขามากกว่านายหน้าค้าหุ้นในถนนวอลล์เสียอีก. ประชาชนชอบกลอนชาวบ้านในถิ่นบ้านนอกของเขา, และคาร์ลตันซึ่งภูมิฐานเหมือนนายธนาคารยิ่งกว่ากวี, ได้รับความสำเร็จในงานนี้จนเขาเป็นเศรษฐีผู้หนึ่ง

ห้องทำงานของเขาอยู่ในบ้านสร้างด้วยหินน้ำตาลที่ถนนกวีนอาเวนิว, บรุคลิน. "ผมขังตัวเองอยู่ในนั้น." เขาเคยคุย. ที่หน้าต่างช่องหนึ่งเป็นที่วาง

* กวีอเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๔๕–๑๙๑๒.

โต๊ะเกี่ยวกับธุรกิจ, ส่วนที่หน้าต่างอีกช่องหนึ่งเป็นโต๊ะสำหรับแต่งร้อยกรอง ผมไม่ยอมให้กระดาษบนโต๊ะตัวหนึ่งไปวางที่โต๊ะอีกตัวหนึ่งเป็นอันขาด”

รอเบอร์ต เซาธีย์,* ซึ่งพ่อมีร้านเล็กๆขายผ้าลินิน, เป็นกวีนามโด่งดังเมื่ออายุยังไม่ครบสามสิบ, มีนิสัยเคยชินในกำหนดเวลาชั่วโมงและนาทีสำหรับแต่งร้อยกรองทุกวัน. เขามีโต๊ะหลายตัวใช้ในงานต่างๆกัน เมื่อเขาเหนื่อยจากการเขียนที่โต๊ะตัวหนึ่ง, แทนจะหยุดพักผ่อน, กลับย้ายไปยังโต๊ะอีกตัวหนึ่งและทำงานอีกชิ้นหนึ่ง. เขาคร่ำเคร่งอยู่กับงานตลอดวัน, เมื่อยามค่ำมาถึงและเขาเลิกแต่งร้อยกรองในวันนั้น, ปรากฏว่าเขายังกระฉับกระเฉงและกระปรี้กระเปร่า.

ที่กล่าวกันว่ากวีทำงานไม่เป็นเวลาเห็นจะผิดไปเสียแล้ว!

เมื่อตอนข้าพเจ้าสอนในมหาวิทยาลัย, ข้าพเจ้าสนับสนุนให้นักศึกษาเขียนจดหมายรักที่โต๊ะอื่นหรือไม่ใช่โต๊ะเรียน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ปนเประหว่างการบรรยายเสียหวานจ๋อยถึงหญิงคนรักและการเขียนเรียงความส่งอาจารย์. นักศึกษาหลายคนมาแอบสารภาพกับข้าพเจ้าว่าได้ผลอย่างยิ่ง, โดยสามารถแต่งจดหมายรักได้ดีขึ้น, ส่วนการเขียนเรียงความไม่เปลี่ยนแปลง, โต๊ะซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในการศึกษาเป็นสิ่งที่ไม่ชวนให้เขียนสิ่งที่ไพเราะเพราะพริ้ง.

ยืนทำงาน

บางคนสร้างโต๊ะพิเศษขึ้นเพื่อจะได้ยืนขีดเขียนและปฏิบัติงานได้คล่องแคล่วกว่ากัน. การยืนเช่นนี้จะช่วยให้ปฏิบัติงานคล่องแคล่วขึ้นหรือไม่ก็ตาม, แต่การมีโต๊ะพิเศษมีส่วนสนับสนุนให้อยากทำงานเสมอ.

* กวีอังกฤษและนักปราชญ์. ค.ศ. ๑๗๗๔–๑๘๔๓.

ออลิเวอร์ เว็นเด็ลล์ โฮลุมส์น้อย, ผู้ได้เป็นผู้พิพากษาศาลสูงสุด, ยืนทำงานที่โต๊ะเก่าๆสำหรับครูใช้ตัวหนึ่ง. เขาอ้างว่าการนั่งทำงานเขาเขียนหนังสือสำนวนไม่รัดกุม.

เฮ็นรี เท็มเบิ็ล ผู้ใบหน้าอวบอูม, ต่อมาภายหลังได้บรรดาศักดิ์เป็นลอร์ด พาล์มเมอร์สตัน, ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกลาโหมอังกฤษตั้งแต่อายุยี่สิบห้าและเป็นนายกรัฐมนตรีดีที่สุดคนหนึ่งของประเทศนั้นสิบปี, ยืนทำงานที่โต๊ะสร้างให้สูงเป็นพิเศษ.

วิลเลียม ลีเวอร์, ราชาสบู่และภูมิใจต่อบรรดาศักดิ์ลอร์ดลีเวอร์ฮูม, ก็ยืนทำงาน. โต๊ะทำงานของเขาคล้ายๆกับโต๊ะทำบัญชีสมัยเก่า, กล่าวคือเอียงลาด.

รูฟัส โชต, ซึ่งต้องต่อสู้ชีวิตตั้งแต่อายุเก้าปีภายหลังพ่อทุพพลภาพของเขาตาย, หัดให้เกิดนิสัยเคยชินในการอ่านและศึกษาตำราขณะเดินกินอาหาร. ในสำนักงานทนายความของเขา, เขาใช้โต๊ะสูงเป็นที่ยืนทำงาน. เขาสารภาพว่าการนั่งสบายกว่ากันก็จริง, แต่เมื่อนั่งทีไรสบายจนหัวไม่เดิน

เดวิด เกรแฮ็ม พีลลิปส์, นักนวนิยายชาวอินเดียนแดง, ซึ่งเปิดเผยความเลวของข้าราชการและวงธุรกิจ, มีโต๊ะพิเศษให้ยืนทำงานได้

บราสส์ผู้ร่างเตี้ย, สายตาสั้นและแต่งตัวปอนๆ, แต่งเพลงทั้งหมดของเขาด้วยการยืนริมโต๊ะสูง.

เอ็ดดวร์ด เซ็ลเลอร์, ผู้เชี่ยวชาญทางปรัชญา กรีก,ยืนทำงานกับโต๊ะทำบัญชีแบบเก่า, และคงปฏิบัติเช่นนี้แม้อยู่ในวัยชราและยืนมาแล้วถึงเจ็ดสิบปี.

ไฮน์ริก ชลีมานน์* ทำธุรกิจตัวเบ็นเกลียวจนตั้งตัวได้เมื่ออายุเกือบห้าสิบ ครั้นแล้วเขาแต่งงานกับหญิงสาวชาวนากรีกซึ่งอายุอ่อนกว่าเขาสามสิบเอ็ดบี. หลังจากนั้นเขาวางมือจากธุรกิจและเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่พิลึกกึกกือหากนำความรุ่งโรจน์มาให้. พร้อมด้วยเมียซึ่งเพิ่งแต่งงาน, นักวิทยาศาสตร์สมัครเล่นผู้นี้–แต่เบ็นคนทำอะไรทำจริง–ขุดเมืองทรอยโบราณ, และเอาเพชรนิลจินดาซึ่งเฮเล็นแห่งทรอยเคยประดับมาให้เมียของเขาตกแต่ง, ในฐานเบ็นคนทำอย่างจริงจัง, ไม่ใช่นักทฤษฎี, ชลีมานน์ยืนทำงานกับโต๊ะเขียนหนังสือสูงของเขา, โดยตรวจขึ้นส่วนกระดูกของมนุษย์สมัยนั้นซึ่งหาราคามิได้เพื่อค้นหาความรู้. หรืออ่านสมุดเก่าภาษากรีก, โดยเริ่มงานจาก ๓ น. ในฤดูร้อนและ ๕ น. ในฤดูหนาว. เวลาเขานั่ง, เขาจะไม่ยอมนั่งเก้าอี้โยกเบ็นอันขาด

กาเบรียล ดานนุนซีโอ** นักบินกวีผู้อารมณ์ร้อนและเสียตาไปข้างหนึ่งจากการรบทางอกาศ, ยืนอ่านและเขียนที่โต๊ะสำหรับบาทหลวงอ่านคัมภีร์ไบเบิล, โดยเขาได้มาจากโบสถ์เก่าแก่แห่งหนึ่ง. ขวดหมึกสีต่างๆวางอยู่ในระยะมือของเขาเอื้อมถึง, เขาไม่เพียงใช้เขียนหากใช้ขีดเส้นใต้ข้อความที่เขาอ่านอีกด้วย นี่เพียงสิ่งเดียวเท่านั้นที่เหมือนบาทหลวงในชีวิตอารมณ์รุนแรงของนักเขียนผู้นี้

ผู้ได้รับความสำเร็จของโลกเหนือกว่าบุคคลอื่นๆก็เพราะเขาเหล่านี้มีนิสัยเคยชินในการทำงานให้ได้ผล, นิสัยซึ่งส่งเสริมเขาเหล่านี้ให้ทำงานเด่นๆได้ไม่ลำบากเลย. ต่างเกิดมาเบ็นอัจฉริยบุคคลหรือไม่ก็ตาม, หากทำงานเหมือนอัจฉริยบุคคลและได้ผลล้ำเลิศ. แม้เพียงไม่กี่คนยืนทำงาน, หากเขาเหล่านี้ทั้ง

* นักโบราณคดีเยอรมันซึ่งโอนชาติเบ็นอเมริกัน. ค.ศ. ๑๘๒๒–๑๘๙๐.

** นักประพันธ์และกวีอิตาเลียน. ค.ศ. ๑๘๖๓–๑๙๓๘.

หมดมีนิสัยเคยชินอันจำเป็นสำหรับการทำงานซึ่งเหมาะสมที่จะจำแนกออกเป็นข้อๆดังนี้ :

๑. ต่างมีนิสัยเคยชินในการวางแผนงานของตนไม่เพียงสำหรับพรุ่งนี้, หากสำหรับเป้าหมายในอนาคต. ต่างทำงานเพื่อจุดมุ่งหมายนี้เองช่วยให้พาตัวพ้นผ่าความลำบากและอุปสรรคไปตลอดรอดฝั่ง.

๒. ต่างมีนิสัยเคยชินทำงานในสิ่งซึ่งมีคุณค่า. ต่างหลบหลีกจากสิ่งเย้ายวนที่ทำให้ใจวอกแวก. เขาเหล่านี้รู้ดีว่าสตีมที่เพียงแต่ทำให้หวูดดังได้ไม่สามารถผลักให้ล้อรถไฟหมุน. ต่างทำงานด้วยสายตามองไปไกล.

๓. ต่างมีนิสัยเคยชินปฏิเสธต่อสิ่งที่ไม่ช่วยให้บรรลุความสำเร็จ. เขาเหล่านี้ตรงแน่วไปตามทางหลวง, ไม่ยอมเข้าไปในทางอ้อม.

๔. ต่างมีนิสัยเคยชินอ่านหนังสือและนิตยสาร อันจะส่งเสริมให้งานก้าวไปด้วยดี. ตลอดเวลาเขาเหล่านี้ชูหัวสูงพร้อมด้วยมีไอเดีย, ข้อเท็จจริง, และแรงบันดาลใจ.

๕. ต่างมีนิสัยเคยชินที่จะ ทำงานที่ไม่สนุกเพลิดเพลินเสียก่อน. เขาเหล่านี้ไม่ยอมให้งานที่กำลังทำหยุดชะงักลงเพราะเป็นทุกข์เป็นร้อนต่องานที่ผ่านมาแล้ว.

๖. ต่างมีนิสัยเคยชิน บังคับตัวเองให้ทำงาน. เขาเหล่านี้มีความมานะบากบั่นโดยไม่เสื่อมถอย.

๗. ต่างมีนิสัยเคยชิน ตกลงใจในเรื่องเล็กๆอย่างรวดเร็ว. เขาเหล่านี้ไม่ยอมลังเลเพื่อตกลงใจว่าจะทำสิ่งใดต่อไป.

๘. ต่างมีนิสัยเคยชิน ลงมือทำงานอย่างกระฉับกระเฉง และมักจะทำตั้งแต่เช้าตรู่. เขาจะไม่ยอมนั่งเฉยกระทั่งหญ้างอกขึ้นใต้ตีน.

๙. ต่างมีนิสัยเคยชิน ทำงานอย่างช่างฝีมือ. เขาเหล่านี้ทำงานเพื่อคุณภาพ, ไม่ใช่เพื่อปริมาณ, ฉะนั้นจึงอาศัยความละเอียดประณีต, และพึงพอใจต่อความสำเร็จแม้จะช้ายิ่งกว่าทำอย่างลวกๆแต่ได้ปริมาณมาก.

๑๐. ต่างมีนิสัยเคยชิน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์, ใช้มือทั้งสองข้าง, และทำสองสิ่งในเวลาเดียวกัน. เขาเหล่านี้ใช้เวลาทุกนาทีให้เกิดประโยชน์ก่อนมันจะอันตรธานไปโดยไม่วกกลับมาอีก. การอยู่เฉยๆสำหรับเขาเหล่านี้เป็นสิ่งเบื่อหน่ายรำคาญที่สุดในโลก.

๑๑. ต่างมีนิสัยเคยชิน เอาผู้อื่นมาช่วย, และอบรมผู้อื่นสำรองไว้เป็นมือ, ตา, และสมองแทน.

๑๒. ต่างมีนิสัยเคยชิน ทำงานเพื่อสิ่งที่เหนือกว่าเงิน. ภูมิใจในงานเสร็จเรียบร้อยและบรรลุความสำเร็จยิ่งกว่าเงินจำนวนโต.

๑๓. ต่างมีนิสัยเคยชิน ทำงานมากขึ้น. เขาเหล่านี้ขยายสมรรถภาพและความสำเร็จกว้างขวางออกไป, จับงานโดยไม่โอ้เอ้, และทำงานมากขึ้นโดยไม่ลำบากเลย. ต่างไม่ยอมตกลงหล่มเพราะเขาหลีกเลี่ยงทางเล็กหรือทางอ้อม, หากไปตามทางหลวง, และผลักดันตัวเองให้ทำงานอย่างขะมักเขม้นความก้าวหน้า.

๑๔. ต่างมีนิสัยเคยชินใช้ความสามารถของตนจนบรรลุความสำเร็จ, โดยจะไม่ยอมรับฟังข้อแก้ตัวใดๆของตัวเอง. เขาเหล่านี้ หวดแส้ลงที่ตัวเอง ให้มุมานะและสมบุกสมบันแทนจะสงสารโชคชาตาของตนที่ต้องพบความผิดหวังนานาประการ.

และต่างทำให้นิสัยดังกล่าวช่วยเหลือตนในการทำงานไปสู่จุดหมาย. เขาเหล่านี้สร้างความสำเร็จอันมหึมาและหาความสำราญจากชีวิตอย่างเต็มที่, เพราะนิสัยเคยชินทั้งหมดนี้สร้าง**นิสัยรักงาน**.

การทำงานอย่างขอไปทีหรือสักแต่ทำเป็นความโง่ดีๆนี่เอง. จงทำให้การทำงานเป็นนิสัยเคยชินและสนุกกับงาน.

วิธีได้รับความสำเร็จในธุรกิจประกอบด้วยการทำสิ่งต่างๆในแบบปรกติธรรมดา, ทำมันโดยสม่ำเสมอ, และอย่างไม่ละเลยที่จะทำมัน.

–ลอร์ด ลีเวอร์ฮูม

หลังจากท่านลงมือทำงานชิ้นใด, จงทำให้สำเร็จ!

–โอวิด

ชั่วโมงมืดมนที่สุดในชีวิตของชายหนุ่มทุกคนก็คือเมื่อเขานั่งลงครุ่นคิดหาวิธีได้เงินในทางที่ไม่สุจริต.

–ฮอริซ กรีลีย์

๗

อย่ายอมรับ ข้อแก้ตัวของท่าน

เมื่อไม่นานมานี้ข้าพเจ้าได้รับจดหมายสองฉบับ, ใจความแตกต่างกันดุจขาวกับดำ, ฉบับยาวกว่ากัน–เป็นฉบับยาวที่สุดเท่าที่ข้าพเจ้าเคยรับ–เขียนด้วยดินสอดำ. ผู้เขียนซึ่งอายุสี่สิบบรรยายหน้าแล้วหน้าเล่าว่าโลกให้ความอยุติธรรมแก่เขาอย่างไรบ้าง. เขาอ้างว่าเป็นคนทำงานดีที่สุดคนหนึ่งในโลก, หากห้องสมุดสาธารณะ พระราชาคณะแคโธลิครูปหนึ่ง, แม้กระทั่งสมาคมไว.เอ็ม.ซี.เอ.ซึ่งให้กระดาษเขาเขียนจดหมาย, ต่างรวมหัวกันใช้เล่ห์เหลี่ยมไม่ให้เขาได้งานทำ.

เขาอวดอ้างด้วยว่าเขาเป็นคนมีนิสัยดีงามที่จะ

ทำงานร่วมกับผู้อื่น, หากเวลาเข้าทำงานที่ใดก็ตามคนงานอื่นๆแสดงกิริยารังเกียจเขา, ล้อเลียนเขา, ทำให้เขาเข้ากับใครไม่ได้และต้องลาออกจากที่ต่างๆหลายแห่ง. เขาถามในตอนจบ—ซึ่งค่อนข้างเป็นของปรกติธรรมดา—ว่าเมื่อเขาต้องเผชิญกับสิ่งที่ไม่มีทางแก้ไขเหล่านี้การพยายามทำงานจะเรียกว่าเป็นความโง่ได้ไหม?

เขาเล่าว่าเขาเขียนจดหมายถึงสมาชิกสภาคองเกรสส์ผู้หนึ่งเกี่ยวกับเรื่องความเป็นไปของเขา, แต่สภาคองเกรสส์ไม่ได้ช่วยเหลือเขาเลย. ครั้นแล้วเขาได้อ่านข้อเขียนชิ้นหนึ่งของข้าพเจ้าในนิตยสาร, เขาจึงจดหมายถึงข้าพเจ้าเพื่อขอร้องข้าพเจ้าช่วยจัดการให้พระราชาคณะเอาชื่อของเขาออกจากบัญชีรายนามบุคคลเลวทราม.

ตอนท้ายเขากล่าวว่าถ้าทุกอย่างที่เขาเขียนเล่ามาเป็นความจริง, ย่อมหมายความว่าโลกเป็นหนี้การดำรงชีวิตอยู่ของเขาโดยไม่มีทางหลีกเลี่ยง.

แน่ละ, การอ้างเหตุผลนานาประการเป็นการบิดเบือนแห่งผู้จิตใจไม่ปรกติ, ล้วนแต่เป็นข้ออ้างที่พึงไม่ขึ้น.

ที่จริงข้อแก้ตัวของเขาดีที่สุดในโลกสำหรับคนที่ไม่ต้องการทำงาน, หากข้อแก้ตัวเหล่านี้ปรากฏอยู่เฉพาะแต่ในความคิดของเขาเท่านั้น, ที่ซึ่งข้อแก้ตัวมักจะเริ่มขึ้นและงอกงาม; ข้อแก้ตัวซึ่งน้อยครั้งนักมีมูลความจริง.

เป็นที่แน่ใจได้ว่าเขาเป็นโรคสมองวิปริตชนิดมองเห็นสิ่งต่างๆเอาเองและอาการอยู่ในขั้นร้ายแรง, จำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาล. ชีวิตของเขาพัวพันกับข้อแก้ตัวนานาประการเป็นผลให้ตัวตนทั่วตลอดของเขาอยู่ในลักษณะขาดความควบคุม.

ส่วนจดหมายอีกฉบับหนึ่งแม้จะยาวยืดเช่นเดียวกัน, หากพิมพ์ดีดอย่างเรียบร้อยลงบนกระดาษชนิดดี, แต่ละประโยคสละสลวยไม่ผิดกับ กวีนิพนธ์, ผู้เจ้าของเป็นหญิงนีโกรวัยสามสิบกว่า, หล่อนทำงานดูแลลิฟต์ของแฟล็ตหลังหนึ่ง. หล่อนเขียนมันในลิฟต์ขณะกำลังปกคลุมด้วยความเงียบสงัด.

ในตอนค่ำหญิงผู้นี้รับจ้างเลี้ยงลูกของคนผิวขาว. ที่จริงหล่อนมีเลือดนีโกรอยู่เพียงเล็กน้อย, และถ้าหล่อนต้องการหล่อนก็จะทำตัวเป็นคนผิวขาวได้โดยไม่ลำบากเลย. หล่อนตัดเย็บเสื้อผ้าเอง, เลี้ยงดูพ่อแม่ซึ่งอยู่ในวัยชรา. เนื่องจากรับภาระนี้, หล่อนจึงไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องของความรัก, ทั้งๆมีชายผิวขาวหลายคนแสดงความเอาใจใส่ในตัวหล่อน,

แม้หล่อนสนใจในการทำจิตใจให้สูงด้วยการร่วมในงานกุศลและอื่นๆ, แต่ความเจียมตัวเรื่องผิวของหล่อนเป็นเหตุให้หล่อนไม่อยากยุ่งเกี่ยว, หล่อนได้แต่อ่านหนังสือที่ให้ประโยชน์ทางด้านบำรุงจิตใจซึ่งจัดให้หล่อนโดยศาสตราจารย์ประจำห้องสมุดสาธารณะ. เวลานี้หล่อนแต่งนวนิยายเรื่องหนึ่งในยามว่างเท่าที่หล่อนจะหาเวลาได้. นี่คือสาเหตุที่หล่อนเขียนจดหมายถึงข้าพเจ้า, เป็นจดหมายที่มิได้ร้องทุกข์ถึงโชคชาตาของหล่อนเลย, หากหล่อนคิดว่าข้าพเจ้าสามารถจะแนะนำสำนักพิมพ์ที่เหมาะสมเพื่อจัดพิมพ์นวนิยายของหล่อน.

ข้าพเจ้าช่วยได้แน่ๆ! หล่อนคือบุคคลที่น่าจะมีข้อแก้ตัวร้อยแปดว่าไม่สามารถทำงานพิเศษ, แต่หล่อนไม่เอ่ยถึงเลยและมุ่งมั่นอยู่ในจดหมายของตน. ข้าพเจ้าจดหมายถึงตัวแทนนักเขียนผู้หนึ่งและเล่าเรื่องของหล่อนให้ฟัง, และอีกฉบับหนึ่งถึงมูลนิธิแห่งหนึ่งซึ่งมีความชำนาญเป็นพิเศษในด้านช่วยเหลือผู้มีพรสวรรค์ทางขีดเขียนให้พบความก้าวหน้า.

สำหรับรายการแรก, ข้าพเจ้าเขียนจดหมายถึงเจ้าหน้าที่สาธารณสุข บอกว่าชายผู้จิตใจวิปริตอยู่ที่ไหน, ขอร้องให้เขาหาจิตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโรคแก้ตัวมาดูแลเขาก่อนเขาจะเปิดสมาคมไว.เอ็ม.ซี เอ.หรือวางยาพิษพระราชาคณะ,

ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นอกเห็นใจคนชอบแก้ตัว, และขอสารภาพว่าระหว่างเป็นอาจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยยี่สิบปี ข้าพเจ้ารู้จักมนุษย์เล่ห์เหลี่ยมจัดพวกนี้หลายคน, และในโลกแห่งธุรกิจก็เช่นกัน, ข้าพเจ้าเคยพบเห็นใครต่อใครมากมายปฏิบัติงานอย่างไม่ได้เรื่องได้ราวเพราะต่างมีนิสัยแก้ตัวแทนนิสัยมุ่งมั่นโดยไม่ลดละ.

เขาเหล่านี้เป็นผู้ขัดขวางความก้าวหน้าของตนเอง.

เป็นของง่ายมากที่จะหาข้อแก้ตัว เพื่อไม่ทำโน่นนี่. แต่เป็นนิสัยที่เต็มด้วยอันตราย.

มันทำให้ยอมจำนนทั้งๆไม่เคยลองทำดู.

มัวทำลายความเชื่อมั่นในตนเอง.

มันส่งเสริมให้เกิดท่าทีในแง่ร้าย.

มันคัดค้านความคิดของเราไม่ให้ฉวยโอกาสทำสิ่งต่างๆประจำวัน. ความคิดคัดค้านเป็นอานุภาพอย่างหนึ่งที่สามารถทำลายความสำเร็จ.

เขาเป็นคนรวยที่สุดในภาคตะวันตกของสหรัฐ

เอ็ช.เอ.ดับลิว.เบอร์เป็นคนพเนจร, ดื่มจัด, แต่แล้วกลายเป็นคนหาเงินได้จำนวนมหาศาล. เขาเริ่มงานโดยไม่มีอะไรเลยและสร้างตัวขึ้นเป็นเศรษฐี

คนหนึ่งในภาคตะวันตกของสหรัฐ. ครั้นในวัยสูงอายุเขาถังแตก, เที่ยวตรวจหาแร่โดยใช้อีเตอร์และพลั่ว, ขณะเดียวกันลูกสาวของเขาตายด้วยโรคติดยาเสพติดในชิคาโก. เขาเปลี่ยนฐานะจากคนไม่มีอะไรเลยเป็นเศรษฐีมีเงินหนึ่งร้อยล้านเหรียญ, แล้วเปลี่ยนกลับมาสู่คนไม่มีอะไรเลยอีกครั้งหนึ่ง.

การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยและดำเนินชีวิตเหลวแหลกเป็นเหตุให้เขาพุ่งหัวลงแตกละเอียดกับพื้นดิน. เขามีข้อแก้ตัวร้อยแปดอีกด้วย. เป็นต้นว่าในกรณีเหมืองเงินชื่อมินนีซึ่งครั้งหนึ่ง เทเบอร์ เป็นเจ้าของและสร้างความมั่งคั่งแก่เขา. แต่ครั้นเขาฐานะดีถึงสุดยอดและได้สมญาว่า "ราชาแร่เงิน," เขากลับเห็นว่าเหมืองนี้เล็กไม่ควรแก่ความสนใจและแร่มีไม่มากพอ, เขาจึงขายเหมืองมินนีไปด้วยราคาถูกๆและผ่อนส่ง.

ผู้ซื้อชื่อไทเออร์ กุกเก็นไฮม์, ชายหลังค่อมและผมสีเทาจากฟิลาเด็ลเฟีย. เทเบอร์ พยากรณ์ไว้ว่า กุกเก็นไฮม์เสี่ยงกับความล่มจมแท้ที่มาเปิดทำเหมืองมินนี. แต่กุกเก็นไฮม์ทำงานอย่างขะมักเขม้นเพื่อจะได้ไม่พบความล้มเหลวดังความคาดหมายของใครต่อใคร, รวมทั้งเทเบอร์. เมื่อดำเนินงานมาครบหกเดือนเขาพบสายแร่เงินที่อุดมสมบูรณ์เข้าเป็นสายที่สอง, เป็นการสร้างโชคลาภมหาศาลแก่เขา และเขยิบฐานะเป็นเศรษฐี, ในเมื่อ เทเบอร์ ฐานะเลวลงเรื่อยๆ.

เหล้า, ผู้หญิง, และข้อแก้ตัว พาเทเบอร์ กลับไปสู่ความต่ำต้อยยิ่งกว่าเมื่อตอนเขาเริ่มสร้างตัวเสียด้วยซ้ำ. ชื่อของ เทเบอร์ เพียงแต่เป็นความทรงจำที่รางเลือนในภาคตะวันตกเท่านั้น. ส่วนตระกูลกุกเก็นไฮม์ เป็นเศรษฐีใจบุญและตั้งมูลนิธิ "เพื่อส่งเสริมความอยู่ดีกินดีของมนุษย์"

นักบินสมัครเล่นข้ามช่องแคบอังกฤษได้ก่อน

จากกาแลส์ไปยังโดเวอร์ ระยะสั้นๆ–เพียงยี่สิบเอ็ดไมล์. แต่ยี่สิบเอ็ดไมล์จัดว่าเป็นระยะยาวในยุคแรกๆของเรือบิน. ได้ตั้งรางวัล ๕,๐๐๐ เหรียญแก่ผู้สามารถบินข้ามช่องแคบอังกฤษสำเร็จเป็นคนแรก.

อีว์แบรุต์ ลาตัง, หนุ่มเจ้าสำราญและนักกีฬาฐานะมั่งคั่งชาวฝรั่งเศส, ตกลงใจว่าจะคว้ารางวัลนี้. เขาเคยผจญภัยในการล่าสัตว์ในอาฟริกาและการสำรวจทะเลทราย, เวลานี้เขาจะต้องเป็นคนแรกที่บินข้ามช่องแคบเพื่อเพิ่มเติมการผจญภัยเข้ามาอีก ซึ่งเขาจะได้คุยอวดตามสโมสรต่างๆอย่างภาคภูมิ. เขาเตรียมตัวเพื่อบินข้ามช่องแคบด้วยการซื้อเรือบินที่นั่งเดี่ยวใหม่เอี่ยมมาลำหนึ่งและจ้างช่างเครื่องยนต์ผู้หนึ่งดูแลให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยสมบูรณ์.

มีผู้เข้าแข่งคนหนึ่งชื่อ ลุยส์ เบลรีโอต์.* ลาตังผู้ร่ำรวยถือเป็นเรื่องขบขัน, เพราะเมื่อมองดูเรือบินที่เบลรีโอต์นำมาใช้, เขารู้สึกทุเรศอย่างยิ่ง. เป็นเรือบินที่สร้างขึ้นเอง รูปร่างไม่น่าดู, ทำอย่างหยาบๆ, และไม่มีช่างเครื่องยนต์ที่เชี่ยวชาญดูแลมันให้อยู่ในสภาพยอดเยี่ยม. ลาตัง ยิ้มอย่างมั่นใจในชัยชนะของตนต่อคู่แข่งขันอายุสามสิบเจ็ดผู้นี้, และรีบเตรียมตัวเพื่อจะออกบิน–แต่เขาต้องพบกับข้อแก้ตัวและกำหนดเวลาต่อไป.

ในวันเสาร์อากาศร้อนจัดของเดือนกรกฎาคม, เบลรีโอต์ประกาศว่าเขาพร้อมที่จะทดลองใช้เรือบินข้ามช่องแคบเป็นคนแรกในเช้าวันรุ่งขึ้น.

---

* วิศวกรฝรั่งเศส. ค.ศ. ๑๘๗๒–๑๙๓๖.

เราทุกคนสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้มากกว่าที่เรานึกฝัน

ในเช้าวันรุ่งขึ้น–เป็นวันอาทิตย์–ลาทัง ตื่นแต่เช้าตรู่ก่อนพระอาทิตย์ขึ้น, พลางตรวจดูอากาศด้วยนัยน์ตาง่วงนอน.

"ไม่เหมาะที่จะบิน," เขาพูดดังๆแล้วกลับไปนอน.

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งห่างออกไปสองสามไมล์. เบลรี่โอต์ผลักเรือบินที่นั่งเดี่ยวสร้างขึ้นเอง, ครั้นแล้วเขามองดูนาฬิกาพก. หลังจากติดเครื่อง, เขาหันมาทางบรรดาผู้มาดูการกระทำของเขาบางคนและถาม :

"ไปโดเวอร์ ทางไหน, รู้ไหม?"

เขาบินข้ามช่องแคบในเวลายี่สิบห้านาที ทั้งๆเรือบินหลงทางสิบไมล์ก่อนเขาหาเมืองโดเวอร์พบ.

นักบินสมัครเล่นคว้าเอารางวัลไปกินก็เพราะนักบินอาชีพผู้ฐานะมั่นคั่งมีข้ออ้างเพื่อนอนตื่นสายในวันอาทิตย์.

มีสุภาษิตเก่าของฝรั่งเศสดังนี้, "เขาซึ่งมีข้อแก้ตัวให้แก่ตนเอง, ย่อมนำผลร้ายมาสู่ตัวเอง.

พายุหิมะครั้งใหญ่มิได้เป็นข้อแก้ตัว

เยมส์ ทอลค๊อตต์, เจ้าของกิจการขายส่งไหมพรมชั้นนำในนครนิวยอร์ก, จ้างเด็กหนุ่มผู้หนึ่งเป็นคนรับใช้ในสำนักงาน. เด็กหนุ่มผู้นี้ชื่อ โยเซ็ฟ

พี. เดย์, เขาตื่น ๖ นาฬิกา และรีบมากวาดและดูแลความสะอาดของสำนักงาน ณ ถนนแฟรงคลิน ก่อนเสมียนพนักงานมาทำงานเวลา ๗:๓๐ นาฬิกา. หลายครั้งในวันหนึ่งๆเขาเอาถ้วยน้ำร้อนไปให้เจ้าหน้าที่บริหารคนนั้นคนนี้ซึ่งเป็นโรคธาตุพิการเรื้อรัง.

ครั้นค่าจ้างของเดย์หนุ่มขึ้นเป็นสัปดาห์ละห้าเหรียญ, เขาแสดงความกล้าหาญขอออกไปขายไหมพรมข้างนอก. เขายังอายุน้อยและรูปร่างหน้าตาไม่ชวนให้ผู้ที่เขาไปติดต่อเกิดความเลื่อมใส, แต่เขาได้รับอนุญาตให้ทำตามความต้องการ และในไม่ช้ามีคำสั่งจากลูกค้าติดมือมาบ้างตามสมควร.

เมื่อตอนพายุหิมะครั้งใหญ่ใน ค.ศ. ๑๘๘๘ คุกคามอยู่ทั่วรัฐนิวยอร์ก, พวกคนเดินตลาดรีบพากันกลับมาที่สำนักงานในตอนบ่าย, นั่งล้อมรอบเตาผิงเพื่อให้เกิดความอบอุ่นและคุยกันตลอดเวลา, โดยที่ต่างเห็นว่ายามอากาศเลวอย่างนี้ขืนไปเสนอขายไหมพรมก็เสียเวลาเปล่าเพราะไม่มีใครซื้อ.

บ่ายวันนั้นประตูหน้าของสำนักงานถูกผลักให้เปิดออก, ลมหนาวเยือกผ่านวูบเข้ามาพร้อมกับเดย์หนุ่มผู้อยู่ในอาการตัวกำลังจะกลายเป็นน้ำแข็ง.

"อากาศอย่างนี้ไม่น่าจะออกไปทำงานเลย," คนเดินตลาดแก่กว่าผู้หนึ่งพูดขึ้น.

"แต่ฉันทำงานเสร็จสำหรับวันนี้แล้วละ," เดย์ตอบ. "เวลาอากาศเลวเหมาะอย่างยิ่งที่จะทำงาน, เพราะไม่มีใครมาแข่งขัน, เหตุนี้เองจึงมีโอกาสให้ลูกค้าดูตัวอย่างได้ตามสบาย. วันนี้ฉันขายได้ร่วมสี่สิบสามสิบหีบ."

ตั้งแต่วันนั้นโยเซ็ฟเดย์ได้เป็นคนเดินตลาดอย่างเต็มภาคภูมิ, และได้ค่าจ้างสูงขึ้นหนึ่งเท่าตัว.

ต่อมาภายหลังโยเซ็ฟ เดย์กลายเป็นคนขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก เขาสามารถเชี่ยวชาญในการทำงานบรรลุความสำเร็จโดยไม่ยอมเอาข้อแก้ตัวมาอ้าง เพื่อยับยั้งการปฏิบัติงาน. เขาตระหนักดีว่าการผัดผ่อนไม่ทำในวันนี้ย่อมหมายถึงการวางมือไม่ทำเสียเลย.

การอ้างดินฟ้าอากาศเป็นสิ่งที่ผู้ไม่เอาการเอางานนำมาใช้เป็นประจำ. ร้อนเกินไป, หนาวเกินไป, ชื้นเกินไป, ฝนตกลมแรงเกินไป, ฟ้าร้องน่าอกสั่นขวัญหนีเกินไป, หรือเป็นวันอากาศดีเกินไปจนขี้เกียจทำงาน !

ระวังสิ่งเหล่านี้คือข้อแก้ตัว !

"ฉันอยากได้ที่ทำงานดีกว่านี้, ที่ซึ่งมีสิ่งให้ความสะดวกสบายมากกว่ากัน," เป็นข้อแก้ตัวปกติธรรมดาทั่วไป.

อย่าลืมว่าผัวเมียกูรีแยกเรเดียมในโรงโกโรโกโสใกล้จะพัง. ผัวเมียบราเชียร์สร้างเล็นซ์กล้องดูดาวในกระท่อมที่แคบเล็กและโกโรโกโสกว่ากันมาก. โรกีตานสกีค้นพบตัวเชื้อโรคในเพิง ณ กรุงเวียนนา. ไอน์สไตน์ทำงานในห้องพื้นๆบนโต๊ะธรรมดาๆสำหรับใช้ในครัว.

ที่ทำงานไม่ดีไม่ได้ทำให้คนเราท้อถอย; ความท้อถอยเกิดขึ้นเองต่างหาก.

"มีคนรบกวนฉันเสียเรื่อยเลยทำงานไม่เสร็จ," นี่คือข้อแก้ตัวของคนไม่เอาการเอางานอีกผู้หนึ่ง.

เอ. โคนัน ดอยล์ เขียน "การผจญภัยของเชอร์ล็อคก์โฮลมส์" ในมุมหนึ่งของห้อง ซึ่งมีคนหนึ่งโหลอยู่ด้วย. ต่างคุยกันและโม่แป๊ง. ยอร์จ ซังด์ แต่ง

หนังสือในขณะที่เพื่อนกลุ่มใหญ่อยู่รอบตัวหล่อน. งานประเภทนี้ จำเป็นต้องมีสมาธิ, แต่บางคนไม่ยอมให้สิ่งใดๆมาเป็นอุปสรรคการทำงานไปสู่จุดหมายของตน. เขาเหล่านี้ไม่ยอมอยู่เฉยๆจนหญ้างอกงามใต้ตีนเพราะมีสิ่งทำให้วอกแวก.

"ฉันไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร," บางคนแก้ตัวทั้งๆไม่ลองจับทำดูเสียก่อน.

"เป็นงานที่เหลือบ่ากว่าแรง." เป็นข้ออ้างที่เคยได้ยินบ่อยๆเพื่อไม่ยอมใช้ความสามารถก่อนจะใช้ความพยายามหาความจริงว่าตนมีความสามารถแค่ไหน.

"สุขภาพของฉันทนไม่ไหว," เป็นความคิดไม่สู้ของผู้เหยียบขี้ไก่ไม่ฝ่อ.

"ให้คนอื่นทำจะได้ผลดีกว่า," เป็นข้ออ้างของผู้ยอมปล่อยโอกาสงามเพื่อสร้างความเชื่อถือแก่ตัวเองหลุดมือไป.

"ผมกำลังทำอยู่เต็มมือ," เป็นคำแก้ตัวของผู้ชอบหลอกตัวเองว่างานยุ่ง.

"ไม่เห็นมีใครยกย่องเลย, ทำมันทำไม?" เป็นการแสแสร้งของผู้ซึ่งอยากให้มีคนยกย่องมากยิ่งขึ้นในการทำงานของตน.

"ทำให้คนอื่นได้ประโยชน์เปล่าๆ." เป็นข้ออ้างของผู้ลังเลตลอดเวลา.

"ฉันได้รับความสำเร็จแล้วเรียบร้อย, ฉะนั้นหาความสนุกสนานจากชัยชนะของฉันดีกว่า," บางคนพูดเช่นนี้. เขาเหล่านี้ควรฟังคำพูดของ ธอมมัส เย. ว็อตซัน ผู้สร้างบริษัทอินเตอร์แนชันนัล บิสเน็ส มาชีนดูบ้าง:

"ในนาทีเดียวกับเราพูดกับตัวเองว่าเราได้รับความสำเร็จ, ที่แท้เราสารภาพถึงความล้มเหลว. เวลาคนเราพอใจในความสำเร็จของตน, ย่อมหมาย

ถึงว่าการต่อสู้ของเขาเพื่อความสำเร็จได้ผ่านพ้นไปแล้ว. และแปลว่าเขากำลังบ่ายหน้าไปสู่ความล้มเหลว. ผู้ซึ่งทำอย่างดีที่สุดทุกวัน คือผู้จะดำชีวิตอยู่โดยแท้จริง, แต่ผู้ซึ่งทำอย่างดีที่สุดเมื่อวานนี้ย่อมเริ่มต้นพบกับความตาย."

"งานใหม่อาจจะน่าสนใจกว่ากัน," เป็นข้ออ้างของผู้วิ่งเข้าไปในทางอ้อมโดยไม่คำนึงว่าปลายทางต้น.

"ฉันไม่มีเวลาอ่านหนังสือ," เป็นข้ออ้างของผู้ทำตนเป็นคนหูป่าตาเถื่อนและชีวิตไม่ก้าวหน้า.

"ฉันทำงานวันนี้เสร็จก็พอ, ส่วนพรุ่งนี้เป็นยังไงก็ช่างมัน," เป็นข้อแก้ตัวของผู้ไม่ได้วางแผนอนาคตและพบความผิดหวัง.

"ฉันหาเงินได้มากพอก็แล้วกัน." เป็นข้ออ้างของผู้มีความคิดว่าคนเราควรทำงานเพื่อเงินยิ่งกว่าผลอันงาม.

เขาเหล่านี้เปลืองเวลาในการประดิษฐ์ประดอยคิดหาข้อแก้ตัวไม่น้อยเลย.

จงสร้างความสำเร็จให้ตัวของท่าน. คิดในสิ่งที่จะทำให้เกิดความขยันหมั่นเพียร. อย่ายอมรับข้อแก้ตัวของท่านเพื่อจะได้ไม่ทำอะไรเลย.

ผู้เขียนรู้ดีว่าท่านสามารถทำงานได้มากกว่าที่ท่านกำลังทำอยู่ เราทุกคนสามารถทำได้. ข้าพเจ้าหวังด้วยความสุจริตใจว่าหนังสือเล่มนี้ จะช่วยท่านและกระตุ้นสมรรถภาพของท่านให้อยู่ในฐานะผู้บรรลุความสำเร็จ.

ท่านจะคิดอะไรก็ตาม, จงคิดเฉพาะแต่สิ่งที่สามารถทำได้. ขอให้ท่านประสบความสำเร็จและความสุข!

จงชนะโดยปราศจากการคุยโว; แพ้โดยปราศจากข้อแก้ตัว.

– ภาษิตของ **เอ.พี. เทอร์ฮูน**

ใช้จนกร่อนดีกว่าขึ้นสนิมจนกร่อน

– ภาษิตของพ่อ

แซมเมียล เอ็ฟ. บี. มอร์ส

ใครจะเรียกว่าเขาเป็นคนล้มเหลวไม่ได้, เพราะเขาใช้ความสามารถเท่าที่เขามีอยู่อย่างเต็มที่.

– **ที. ยี. วัลซัล**

จงมุ่งมั่นต่อไป
โดยไม่ลดละ!

